

Chulalongkorn University

Chula Digital Collections

Chulalongkorn University Theses and Dissertations (Chula ETD)

2021

ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสาร การรับรู้ ทักษะคิด และแนวโน้มพฤติกรรม การสูบบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

อารักษ์ มุ่งหมาย
คณะครุศาสตร์

Follow this and additional works at: <https://digital.car.chula.ac.th/chulaetd>

Part of the [Health and Physical Education Commons](#)

Recommended Citation

มุ่งหมาย, อารักษ์, "ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสาร การรับรู้ ทักษะคิด และแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา" (2021). *Chulalongkorn University Theses and Dissertations (Chula ETD)*. 5651.
<https://digital.car.chula.ac.th/chulaetd/5651>

This Thesis is brought to you for free and open access by Chula Digital Collections. It has been accepted for inclusion in Chulalongkorn University Theses and Dissertations (Chula ETD) by an authorized administrator of Chula Digital Collections. For more information, please contact ChulaDC@car.chula.ac.th.

ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสาร การรับรู้ ทักษะคิด และแนวโน้มพฤติกรรม การสูบบุหรี่ไฟฟ้า
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาสุศึกษาและพลศึกษา ภาควิชาหลักสูตรและการสอน
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2564
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

RELATIONSHIP AMONG INFORMATION EXPOSURE, PERCEPTIONS, ATTITUDES, AND
TRENDS IN ELECTRONIC CIGARETTE SMOKING BEHAVIORS IN SECONDARY SCHOOL
STUDENTS

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education in Health and Physical Education

Department of Curriculum and Instruction

FACULTY OF EDUCATION

Chulalongkorn University

Academic Year 2021

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสาร การรับรู้ ทัศนคติ และแนวโน้มพฤติกรรมกาสูบหรือไฟฟ้าของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
โดย	นายอาร์กซ์ มุ่งหมาย
สาขาวิชา	สุขศึกษาและพลศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก	อาจารย์ ดร.สรินญา รอดพิพัฒน์

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยรับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

..... คณบดีคณะครุศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริเดช สุชีวะ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อะเคื้อ กุลประสูติติก)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(อาจารย์ ดร.สรินญา รอดพิพัฒน์)

..... กรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร.จินตนา สรายุทธพิทักษ์)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อะเคื้อ กุลประสูติติก)

อารักษ์ มุ่งหมาย : ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสาร การรับรู้ ทศนคติ และ
แนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา. (RELATIONSHIP
AMONG INFORMATION EXPOSURE, PERCEPTIONS, ATTITUDES, AND TRENDS
IN ELECTRONIC CIGARETTE SMOKING BEHAVIORS IN SECONDARY SCHOOL
STUDENTS) อ.ที่ปรึกษาหลัก : อ. ดร.สรัญญา รอดพิพัฒน์

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงวิเคราะห์แบบภาคตัดขวาง มีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อ
ศึกษาระดับการเปิดรับข่าวสาร การรับรู้ ทศนคติ และแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าของ
นักเรียนมัธยมศึกษา ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสาร การรับรู้ ทศนคติ กับแนวโน้ม
พฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนมัธยมศึกษา และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับ
ข่าวสาร การรับรู้ ทศนคติ และแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนมัศึกษากลุ่ม
ตัวอย่าง จำนวน 600 คนจากนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร โดยสุ่ม
ด้วยวิธีแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามออนไลน์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ
บรรยายการทดสอบไคสแควร์ และสถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันผลการวิจัยพบว่ากลุ่ม
ตัวอย่างมีการเปิดรับข่าวสารอยู่ในระดับน้อย การรับรู้และทัศนคติระดับปานกลาง และแนวโน้ม
พฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าอยู่ในระดับมาก ด้านความสัมพันธ์กับปัจจัยลักษณะทั่วไป: การเปิดรับ
ข่าวสารมีความสัมพันธ์กับ ระดับชั้น พฤติกรรมการสูบบุหรี่ธรรมดา และรายได้ที่ได้รับจากผู้ปกครอง การรับรู้มีความสัมพันธ์รายได้ที่ได้รับจากผู้ปกครอง ทัศนคติมีความสัมพันธ์กับระดับชั้น
พฤติกรรมการสูบบุหรี่ธรรมดา และรายได้ที่ได้รับจากผู้ปกครอง และแนวโน้มพฤติกรรมการสูบ
บุหรี่ยไฟฟ้ามีความสัมพันธ์กับปัจจัยด้านระดับชั้น ด้านอายุ ด้านพฤติกรรมการสูบบุหรี่ธรรมดาและ
ปัจจัยด้านรายได้ที่ได้รับจากผู้ปกครองด้านความสัมพันธ์กับแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้า:
การเปิดรับข่าวสารมีความสัมพันธ์เชิงลบขนาดต่ำ ($r = -0.12$) การรับรู้ไม่มีความสัมพันธ์ ($r = 0.00$)
และทัศนคติมีความสัมพันธ์เชิงบวกขนาดกลาง ($r = 0.65$)

สาขาวิชา สุขศึกษาและพลศึกษา

ลายมือชื่อนิสิต .....

ปีการศึกษา 2564

ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก .....

6380205627 : MAJOR HEALTH AND PHYSICAL EDUCATION

KEYWORD: INFORMATION EXPOSURE, PERCEPTION, ATTITUDE, E-CIGARETTE
SMOKING BEHAVIORS

Arrak Mungmai : RELATIONSHIP AMONG INFORMATION EXPOSURE,
PERCEPTIONS, ATTITUDES, AND TRENDS IN ELECTRONIC CIGARETTE
SMOKING BEHAVIORS IN SECONDARY SCHOOL STUDENTS. Advisor: SARINYA
RODPIPAT, Ph.D.

The objectives of this research were 1) to study the levels of information exposure, perceptions, attitudes, and trends in e-cigarette smoking behavior 2) to study the correlation between population Information exposure, perceptions, attitudes and trends in e-cigarette smoking behavior 3) to study the correlation between information exposure, perceptions and, attitudes and trends in e-cigarette smoking behavior . The sample consisted of 600 of high school students obtained by multi-stage sampling. The research tool was an online questionnaire. The data were analyzed using Descriptive Statistics, Chi-square Test, and Pearson's correlation coefficient statistics. The results of the research the sample group had a low level of Information exposure, e-cigarettes and attitudes were at the middle level, and trends in e-cigarette smoking behavior was at a high level, the Information exposure was related to class, smoking behavior, and income. The perception was related to the income. The attitudes were related to class, smoking behavior, and income. And the trends in e-cigarette smoking behavior were related to class, age, smoking behavior, and income. And trends in e-cigarette behaviors was negative related with information exposure ($r=-0.12$) perception wasn't correlated and attitudes was positive related ($r=0.65$)

Field of Study: Health and Physical
Education

Student's Signature .....

Academic Year: 2021

Advisor's Signature .....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก อาจารย์ ดร. สริญญา รอดพิพัฒน์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก การดูแลเอาใจใส่ให้คำปรึกษา คำแนะนำ ข้อเสนอแนะ ตรวจสอบแก้ไขวิทยานิพนธ์ให้มีความถูกต้องและสมบูรณ์ทางคุณค่าวิชาการที่สุด ตลอดจน การให้กำลังใจ และให้ความช่วยเหลือในทุก ๆ ด้านมาโดยตลอด ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อะเคื้อ กุลประสูติติกุล ประธานกรรมการ สอบวิทยานิพนธ์และกรรมการภายนอก ศาสตราจารย์ ดร.จินตนา สรายุทธพิทักษ์ กรรมการสอบ วิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ ข้อคิด และเสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข ส่งผลให้ วิทยานิพนธ์มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร.จินตนา สรายุทธพิทักษ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักริน ตัวคำ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิโรจน์ เอกรณรัศย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อะเคื้อ กุล ประสูติติกุล และอาจารย์ ดร.ญาณิศา พึ่งเกตุ ที่ได้เสียสละเวลาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจเครื่องมือที่ ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยขอขอบคุณ ผู้อำนวยการโรงเรียน คณะผู้บริหาร และคณาจารย์ที่ได้ความกรุณาในการ อำนวยความสะดวกและประสานงานในการเก็บข้อมูลวิจัย ขอขอบคุณนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ให้ความร่วมมือในการวิจัยเป็นอย่างดี

ขอบคุณเพื่อน พี่น้อง สาขาวิชาสุขศึกษาและพลศึกษาทุกคนที่ให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ตลอดมา

สุดท้ายผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อศฤงคาร มุ่งหมาย คุณแม่รัศมี มุ่งหมาย พร้อมทั้งผู้ มีอุปการะคุณทุกท่านที่ได้ให้การสนับสนุนในการศึกษา คอยให้ความรัก ความเอาใจใส่ ความอบอุ่น ความห่วงใย และเป็นกำลังใจให้ผู้วิจัยอันมีค่าอย่างยิ่งโดยตลอดมาจนจบการศึกษา ผู้วิจัยขอมอบวิทยานิพนธ์ ฉบับนี้เพื่อทดแทนคุณ

อารักษ์ มุ่งหมาย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญรูปภาพ.....	ฎ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
คำถามการวิจัย	9
วัตถุประสงค์การวิจัย	9
สมมติฐานการวิจัย	9
ขอบเขตของการวิจัย.....	11
นิยามศัพท์.....	12
ประโยชน์ที่ได้รับ.....	14
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และวิจัยที่เกี่ยวข้อง	15
1. แนวคิดการเปิดรับข่าวสาร	16
1.1 ความหมายของการเปิดรับข่าวสาร	16
1.2 องค์ประกอบของการเปิดรับข่าวสาร	17
1.3 กระบวนการเปิดรับข่าวสาร	18
1.4 ปัจจัยที่มีผลต่อการเปิดรับข่าวสาร	20
1.5 การประเมินผลการเปิดรับข่าวสาร	22

1.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	23
2. แนวคิดการเกี่ยวกับการรับรู้.....	30
2.1. ความหมายของการเปิดรับรู้.....	30
2.2 องค์ประกอบของการรับรู้.....	31
2.3 กระบวนการรับรู้.....	32
2.4 ปัจจัยที่มีผลต่อการรับรู้.....	33
2.5 การประเมินการรับรู้.....	35
2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	36
3. แนวคิดเกี่ยวกับทัศนคติ	43
3.1 ความหมายของทัศนคติ.....	43
3.2 องค์ประกอบของทัศนคติ.....	44
3.3 กระบวนการเกิดทัศนคติ	46
3.4 ปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติ	48
3.5 การประเมินผลทัศนคติ.....	49
3.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	50
4. แนวโน้มที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้า.....	57
4.1 ความหมายของบุหรี่ไฟฟ้า.....	57
4.2 พฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้า	61
4.3 แนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้า.....	63
4.4 องค์ประกอบของแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้า.....	65
4.5 การวัดและประเมินผลแนวโน้มที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้า.....	68
4.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	70
5. กรอบแนวคิด	78
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	80

ขั้นที่ 1 การเตรียมการวิจัย	81
1.1 การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	81
1.2 การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	81
1.3 การสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	83
ขั้นที่ 2 การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย	94
2.1 การติดต่อประสานงานก่อนการเก็บรวบรวมข้อมูล	94
2.2 การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล	94
2.3 การพิทักษ์สิทธิ์กลุ่มตัวอย่าง	94
ขั้นที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย	95
3.1 การวิเคราะห์ข้อมูล	95
3.2 สถิติที่ใช้ในการวิจัย	95
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	97
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ระดับการเปิดรับข่าวสาร การรับรู้ ทศนคติ และแนวโน้มพฤติกรรมการ สูบบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา	98
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยลักษณะทั่วไป การเปิดรับข่าวสาร การรับรู้ ทศนคติ และแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนมัธยมศึกษา	103
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสาร การรับรู้ ทศนคติ และแนวโน้ม พฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา	122
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ	124
สรุปผลการวิจัย	124
อภิปรายผลการวิจัย	135
ข้อเสนอแนะ	152
บรรณานุกรม	154
ภาคผนวก	166
ภาคผนวก ก รายงานผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	167

ภาคผนวก ข ใบรับรองโครงการวิจัยจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคนกลุ่มสห สถาบัน ชุดที่ 2 สังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และศิลปกรรมศาสตร์สำนักบริหารวิจัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.....	169
ภาคผนวก ค แบบสอบถามออนไลน์ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสาร การรับรู้ ทศนคติ และแนวโน้มพฤติกรรมกาสูบหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา	171
ประวัติผู้เขียน.....	173

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1 การวิเคราะห์ตัวแปรที่ศึกษา สถิติที่ใช้ และเครื่องมือที่ใช้ จากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	26
ตารางที่ 2 ตารางเครื่องมือที่นำมาใช้ประเมินการเปิดรับข่าวสาร	29
ตารางที่ 3 การวิเคราะห์ตัวแปรที่ศึกษา สถิติที่ใช้ และเครื่องมือที่ใช้ จากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	39
ตารางที่ 4 ตารางเครื่องมือที่นำมาใช้ประเมินการรับรู้	41
ตารางที่ 5 การวิเคราะห์ตัวแปรที่ศึกษา สถิติที่ใช้ และเครื่องมือที่ใช้ จากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	53
ตารางที่ 6 ตารางเครื่องมือที่นำมาใช้การประเมินทัศนคติ	56
ตารางที่ 7 การวิเคราะห์องค์ประกอบของแนวโน้มพฤติกรรมกาสูบหรี่ไฟฟ้า.....	66
ตารางที่ 8 การวิเคราะห์ตัวแปรที่ศึกษา สถิติที่ใช้ และเครื่องมือที่ใช้ จากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	73
ตารางที่ 9 เครื่องมือที่ใช้ประเมินแนวโน้มพฤติกรรมกาสูบหรี่ไฟฟ้า	76
ตารางที่ 10 สรุปการสุ่มกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย.....	82
ตารางที่ 11 โครงสร้างการจัดทำแบบสอบถาม	84
ตารางที่ 12 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามข้อมูลลักษณะทั่วไปของประชากร	98
ตารางที่ 13 ผลการวิเคราะห์ระดับการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า.....	99
ตารางที่ 14 ผลการวิเคราะห์ระดับการรับรู้เกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา	100
ตารางที่ 15 ผลการวิเคราะห์ระดับทัศนคติเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา	101
ตารางที่ 16 ผลการวิเคราะห์ระดับแนวโน้มพฤติกรรมกาสูบหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนมัธยมศึกษา..	102
ตารางที่ 17 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยลักษณะทั่วไปของประชากรกับระดับการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนมัธยมศึกษา	104

ตารางที่ 18 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยลักษณะทั่วไปของประชากรกับระดับการรับรู้เกี่ยวกับบุหรี่ปัฟฟาของนักเรียนมัธยมศึกษา	109
ตารางที่ 19 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยลักษณะทั่วไปของประชากรกับระดับทัศนคติเกี่ยวกับบุหรี่ปัฟฟาของนักเรียนมัธยมศึกษา	113
ตารางที่ 20 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยลักษณะทั่วไปของประชากรกับระดับแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ปัฟฟาของนักเรียนมัธยมศึกษา	118
ตารางที่ 21 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสาร การรับรู้ ทัศนคติ และแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ปัฟฟาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา	123

สารบัญรูปภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 กระบวนการรับรู้.....	32
ภาพที่ 2 องค์ประกอบ 3 ส่วนของทัศนคติ	45
ภาพที่ 3 แสดงความสัมพันธ์ของพฤติกรรมการสูบบุหรี่ทั้ง 2 ชนิด	62
ภาพที่ 4 ค่าใช้จ่ายในการใช้บุหรี่ไฟฟ้าของผู้ใช้บุหรี่ไฟฟ้าและราคา	63
ภาพที่ 5 กรอบแนวคิดการวิจัย	79

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันนักบริโภคยาสูบมีวิวัฒนาการการบริโภคยาสูบผ่านอุปกรณ์การสูบบุหรี่รูปแบบใหม่ คือ บุหรี่ไฟฟ้าหรือบุหรี่อิเล็กทรอนิกส์ (E-cigarette) กระแสนิยมการใช้บุหรี่ไฟฟ้าเป็นไปอย่างแพร่หลาย ในสังคมไทย โดยเฉพาะมีแนวโน้มการใช้สูงมากขึ้นในกลุ่มวัยรุ่น ด้วยความเชื่อผิด ๆ ที่มักได้รับการโฆษณาชวนเชื่อว่าบุหรี่ไฟฟ้าปลอดภัยมากกว่าบุหรี่ทั่วไป โดยยกตัวอย่างว่า บุหรี่ปกติมีสารพิษกว่า 6,000 ชนิด แต่บุหรี่ไฟฟ้ามีแค่นิโคติน แต่การศึกษาพบว่า ในบุหรี่ไฟฟ้าจะมีปริมาณนิโคตินที่เข้มข้นสูงกว่าใบยาสูบทั่วไป และไม่สามารถควบคุมปริมาณนิโคตินได้ ซึ่งทำให้ผู้บริโภคได้รับอันตรายจากนิโคตินทำให้อัตราการเต้นของหัวใจสูง และอาจส่งผลต่อความดันโลหิต โดยเมื่อมีการเผาไหม้ สารโพรไพลีน ไกลคอล (Propylene glycol) ที่ใช้ในบุหรี่ไฟฟ้าจะเกิดสารตกค้างที่อาจก่อให้เกิดมะเร็งได้ และจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องยังพบว่า บุหรี่ไฟฟ้าช่วยลดบุหรี่ธรรมดาได้ต่ำ อีกทั้งยังพบว่า แม้จะหยุดสูบบุหรี่ธรรมดาได้ แต่ผู้สูบกลับต้องการบุหรี่ไฟฟ้าในปริมาณที่เพิ่มขึ้น ซึ่งหมายถึงทำให้ผู้บริโภคติดบุหรี่ไฟฟ้า (สำนักควบคุมการบริโภคยาสูบ กรมควบคุมโรค, 2562)

สอดคล้องกับ แพทย์หญิง เรืองฤดี ปธานวนิช รองผู้จัดการศูนย์วิจัยและจัดการความรู้เพื่อการควบคุมยาสูบ (ศจย.) (2561) กล่าวว่า ขณะนี้อัตราการสูบบุหรี่ไฟฟ้าเพิ่มสูงขึ้นทั้งในไทยและต่างประเทศ ดังเช่นข้อมูลการสำรวจของ National Youth Tobacco Survey (NYTS) พ.ศ. 2561 สหรัฐอเมริกา พบว่า การใช้บุหรี่ไฟฟ้าในนักเรียนมัธยมปลาย พุ่งสูงขึ้นกว่า 75% เมื่อเทียบกับการสำรวจปี 2560 สอดรับกับยอดจำหน่าย “บุหรี่ไฟฟ้าชนิดใหม่” พุ่งสูงกว่า 132% ตลอดเวลา 5 ปี นับตั้งแต่ปี 2555 - 2560 ส่วนประเทศไทยพบกลุ่มวัยรุ่นในเขตเมือง มีอัตราสูบเพิ่มสูงขึ้น จากผลสำรวจพฤติกรรมบริโภคบุหรี่ไฟฟ้าของเยาวชนในไทย พ.ศ.2560 โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศรีรัช ลอยสมุทร คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต ติดตามกลุ่มนักเรียนมัธยมปลาย เขตกรุงเทพฯ จำนวน 945 คน พบว่า 30.5% สูบบุหรี่ไฟฟ้า จากความเชื่อผิด 4 ข้อ ที่เชื่อว่า 1. มีกลิ่นหอม 2. ปลอดภัย 3. ทันสมัย และ 4. ทำให้ไม่เสพติด ส่วนกลุ่มนักศึกษามหาวิทยาลัย จำนวน 1,155 คน พบ 61% สูบบุหรี่ไฟฟ้า ขณะทำงานวิจัยล่าสุดของ แพทย์หญิง คริสเตน ดับเบิลยู โบลด์ และคณะ จากคณะแพทยศาสตร์แห่งมหาวิทยาลัยเยล (Yale) สหรัฐอเมริกา (Bold, 2018) ศึกษากลุ่มตัวอย่างนักเรียนมัธยมจำนวน 808 คน เพื่อเก็บข้อมูลพฤติกรรมการบริโภคยาสูบ ต่อเนื่องยาว 3 ปี ผลศึกษาชี้ชัดว่าการสูบบุหรี่ไฟฟ้าในกลุ่มวัยรุ่น นำไปสู่การสูบบุหรี่ธรรมดามากกว่าวัยรุ่นที่ไม่เคยใช้บุหรี่ไฟฟ้าถึง 7 เท่าในปีถัดไปในทางกลับกันไม่พบวัยรุ่นที่สูบบุหรี่ธรรมดาส่งผลเปลี่ยนมาสูบบุหรี่ไฟฟ้า โดยผลการศึกษาหลายแหล่งที่

ผ่านมาพบว่า บุหรี่ไฟฟ้าไม่ใช่เครื่องมือช่วยเลิกสูบบุหรี่ของกลุ่มวัยรุ่น อีกทั้งยังพบว่า อัตราสูบบุหรี่ปริมาณ และความถี่ในการสูบของกลุ่มวัยรุ่นสูงขึ้นในแต่ละปีที่ทำการศึกษา สถานการณ์ดังกล่าวทำให้หลายหน่วยงานในสหรัฐอเมริกา กังวลจนออกมาเตือนถึงการระบาดของบุหรี่ไฟฟ้าในกลุ่มวัยรุ่นที่ทวีความรุนแรงขึ้นเรื่อย ๆ สอดคล้องกับสถิติของสำนักควบคุมการบริโภคยาสูบ กรมควบคุมโรค (เครือข่ายเฝ้าระวังอุตสาหกรรมยาสูบ, 2557) พบว่า มีนักสูบหันมาสูบบุหรี่อิเล็กทรอนิกส์ทดแทนเป็นจำนวนมาก ซึ่งโทษของยาสูบอิเล็กทรอนิกส์แทบไม่ต่างจากบุหรี่มวน ข้อมูลข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า บุหรี่ไฟฟ้าไม่สามารถช่วยให้เลิกบุหรืธรรมดาได้ เพราะผู้สูบบุหรี่ไฟฟ้าส่วนใหญ่จะสูบทั้งบุหรี่ไฟฟ้าและบุหรี่มวนร่วมกัน

ปัญหาการใช้บุหรี่ไฟฟ้ากำลังเป็นปัญหาคุกคามต่อคนไทยและเยาวชนไทยอย่างมาก จะเห็นได้ว่าสิ่งที่ผู้ขายในประเทศไทยพยายามกล่าวอ้างคือ บุหรี่ไฟฟ้าปลอดภัย บุหรี่ไฟฟ้าสูบแล้วไม่มีพิษภัย ทั้งที่ในความเป็นจริงแล้ว มีงานวิจัยทางการแพทย์ในปัจจุบันเริ่มมีข้อมูลเกี่ยวกับพิษภัยของผลิตภัณฑ์ชนิดนี้มากขึ้นเรื่อย ๆ ดังเช่นที่มีการกล่าวกันว่า (สุทัศน์ รุ่งเรืองหิรัญญา, 2563) “มนุษย์เพิ่งรู้จักพิษภัยของบุหรี่เมื่อไม่ถึง 100 ปีที่ผ่านมา ซึ่งผลิตภัณฑ์ยาสูบไฟฟ้าก็จะเป็นในลักษณะเดียวกัน คือเริ่มต้นเราคิดว่ามันไม่มีพิษภัย แต่เมื่อมีข้อมูลมากขึ้น เราจะเห็นว่ามันมีอันตรายมากกว่าเดิม” แม้ว่าผู้ขายของผลิตภัณฑ์เหล่านี้คือมีระดับนิโคตินที่มีความเข้มข้นไม่เท่ากับบุหรืก้นกรอง หรือบุหรืมวนเอง และพยายามอ้างว่าสามารถใช้เลิกบุหรืได้ โดยใช้ปริมาณนิโคตินลดหลั่นเป็นขั้นบันไดลงมา แต่ถ้าเทียบสารนิโคตินมวนต่อมวนแล้ว จะเห็นว่าขนาดของนิโคตินที่อยู่ในสารหรืน้ำยาที่ใช้กับบุหรืไฟฟ้ามีความเข้มข้นสูงกว่ามาก บุหรืหนึ่งมวนโดยปกติจะมีปริมาณนิโคตินอยู่ประมาณ 1 - 2 มิลลิกรัมต่อมวน ในขณะที่ บุหรืไฟฟ้ามีความเข้มข้นขึ้นอยู่กับว่าใช้สารนิโคตินที่มีความเข้มข้นเท่าไร บางยี่ห้อเข้มข้นถึง 24 มิลลิกรัม โดยน้ำยา E-liquid ที่ใช้กับบุหรืไฟฟ้าในปัจจุบันมีรสผลไม้ทุกชนิด ยกเว้นรสทุเรียน นอกจากนี้ ยังมีรสช็อกโกแลต รสไวสกี้ รสบุหรืหรือรสต่าง ๆ เพื่อรองรับการทดลองเสพของลูกค้านี้ใหม่ ตั้งแต่ระดับเยาวชนถึงคนทำงาน นอกจากนี้ ผู้จำหน่ายอาจมีการเติมสารอื่น ๆ ลงไปในน้ำยาของบุหรืไฟฟ้า ซึ่งยังไม่มีมีการพิสูจน์แน่ชัดถึงอันตรายจากสารเคมีที่ทำให้เกิดปฏิกิริยากับกระบวนการไฟฟ้า อย่างไรก็ตาม วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธรราชวิทยาลัย และเทคโนโลยี และกรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข (2561) พบว่า มีสารเคมีหลายอย่างที่เป็นอันตรายต่อร่างกาย และพบเพิ่มเติมว่าหลังการสูบบุหรี่อิเล็กทรอนิกส์ อาจทำให้เกิดโรคหรือเป็นสาเหตุของโรคติดต่อหลายโรค เช่น วัณโรค ไข้หวัดใหญ่ คออักเสบ ไอกรณ ไวรัสตับอักเสบบี รวมไปถึงโรคร้ายแรงในช่องปากที่เกิดจากพฤติกรรมการใช้อุปกรณ์เดียวกันผลัดเปลี่ยนร่วมสูบบุหรี่ และอาจเสี่ยงต่อการเสพยาเสพติดชนิดอื่น ๆ ซึ่งมีอันตรายมากกว่าการสูบบุหรี่ธรรมดา (Jeffrey M. Drazen., et al., 2562; ศูนย์วิจัยและจัดการความรู้เพื่อการควบคุมยาสูบ, 2563; Shuffrey., et al, 2020)

ผลกระทบของการใช้ผลิตภัณฑ์บุหรี่ปัฟฟ้าต่อสุขภาพของผู้ใช้มีหลายประการ ตั้งแต่มีผลกระทบต่อหัวใจและหลอดเลือด สารนิโคตินที่ในอดีตใช้เป็นสารฆ่าแมลงมีฤทธิ์ต่อระบบไหลเวียนโลหิตทั่วร่างกาย ทำให้หลอดเลือดทั่วร่างกายเกิดการตีบตัน ผนังหลอดเลือดแข็งตัวเร็วกว่าปกติ ซึ่งถ้าเกิดการตีบ แตก ตัน ของผนังหลอดเลือดในสมองก็จะเกิดอัมพฤกษ์ อัมพาต ถ้าเกิดที่หัวใจจะทำให้หัวใจวาย หัวใจล้มเหลว ถึงขั้นเสียชีวิต ถ้าเกิดที่อวัยวะเพศจะทำให้สมรรถภาพทางเพศเสื่อม ถ้าเกิดที่ปลายมือปลายเท้าก็จะทำให้เกิดแผลเรื้อรัง ซึ่งจะเห็นได้ชัดในผู้ป่วยเบาหวานที่เป็นแผลเรื้อรัง รักษาไม่หาย ต้องตัดมือ ตัดเท้า ตัดนิ้วทั้ง นอกจากนี้นักพบว่า มีผลต่อการลดสมรรถภาพปอดและการหายใจ เช่นเดียวกับการสูบบุหรี่กันกรรอนาน ๆ ที่ทำให้เกิดถุงลมโป่งพอง แต่สำหรับบุหรี่ปัฟฟ้าปัจจุบันยังไม่มีข้อมูลดังกล่าว เนื่องจากต้องใช้เวลาในการติดตามดูผล 5-10 ปี แต่ในขณะนี้เริ่มจะมีข้อมูลออกมาในเบื้องต้นแล้วว่า การเสฟไอของบุหรี่ปัฟฟ้าซึ่งมีสารประกอบต่าง ๆ ทั้งที่รู้จักและยังไม่รู้จักทางการแพทย์ มีผลทำให้หลอดลมตีบแคบและบวมมากขึ้น (Kostetska., et al., 2020; กรมสุขภาพจิต, 2564)

นอกจากนี้ สมาคมมะเร็งวิทยาของประเทศสหรัฐอเมริกาได้เผยแพร่งานวิจัย (เริงฤดี ปธานวนิช, 2561) ซึ่งเป็นการวิจัยโดยนำเซลล์เยื่อทางเดินหายใจออกมาเลี้ยงในน้ำยานอกร่างกายมนุษย์ แล้วนำเซลล์เหล่านั้นไปทดลอง โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มหนึ่งนำไปสัมผัสควันบุหรี่ปัฟฟ้าเป็นเวลา 4 ชั่วโมงติดต่อกัน เซลล์อีกกลุ่มหนึ่งนำไปสัมผัสไอของบุหรี่ปัฟฟ้าเป็นเวลา 4 ชั่วโมงติดต่อกันเช่นกัน จากการศึกษาจากกล้องจุลทรรศน์พบว่า เซลล์เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางเปลี่ยนเป็นเซลล์มะเร็งเหมือนกันทั้ง 2 กลุ่ม และเมื่อวิเคราะห์ทางพันธุกรรม คือนำ DNA ไปตรวจผลก็ยืนยันว่า เซลล์เกิดการเปลี่ยนแปลงทางพันธุกรรมและกลายเป็นเซลล์มะเร็งได้ นอกจากนี้ ยังมีรายงานผลข้างเคียงของการใช้บุหรี่ปัฟฟ้าเข้ามาที่เว็บไซต์ Med Watch ของ FDA ของสหรัฐอเมริกาจำนวนมากว่าเกิดผลข้างเคียง อาทิ มีอาการเวียนศีรษะ หมดสติ เป็นลม สับสน ปวดอวัยวะ ติดเชื้อ หลอดลมตีบแคบ หอบหืดกำเริบ อาการชัก หัวใจล้มเหลว ความดันโลหิตต่ำ และอื่น ๆ อีกมากมาย ซึ่งอยู่ระหว่างรอการพิสูจน์ รวมทั้งรายงานผลการวิเคราะห์บุหรี่ปัฟฟายี่ห้อหนึ่ง โดยกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์พบว่า มีสารโลหะหนัก ไม่ว่าจะเป็นสารหนู ตะกั่ว พรอท แมงกานีส สังกะสี แคดเมียม สารก่อมะเร็งหลาย ๆ ชนิด สารพิษชนิดอื่น ๆ ซึ่งมีพิษต่อร่างกายอย่างไดเอธิลีน ไกลคอล สารอินทรีย์ที่ใช้ในการปรุงแต่งกลิ่น รส สี พวกนี้มีผลกระทบต่อเยื่อทางเดินหายใจ สารพิษชนิดอื่น ๆ ที่ยังไม่รู้จักที่อาจมีผลกระทบต่อร่างกาย และนอกจากนี้ ยังมีอนุภาคขนาดเล็กที่เรียกว่า PM2.5 ซึ่งเป็นพิษทางอากาศ และก่อผลกระทบต่อทางเดินหายใจได้ในระยะยาว ส่วนควันของบุหรี่ปัฟฟ้าสามารถเกาะบนพื้นผิวของวัสดุต่าง ๆ และบนผิวหนังของผู้เสฟได้ด้วย เมื่อถูกกับสารเคมีอื่น ๆ บางชนิด เช่น สารพิษ หรือมลพิษชนิดอื่น ๆ ในอากาศจะเกิดปฏิกิริยาถูกใช้ต่อเนื่องจนกลายเป็นสารก่อมะเร็ง หากอยู่บนผิวหนังจะถูกดูดซึมเข้าสู่ร่างกาย หรือหากไปเกาะอยู่ตามพื้นผิวของวัสดุต่าง ๆ เมื่อกลายเป็นสารก่อมะเร็ง หากมี

ผู้อื่นหรือเด็กไปสัมผัสก็จะได้รับสารก่อมะเร็งไปสะสมในร่างกายด้วยเช่นกัน (สุทัศน์ รุ่งเรืองหิรัญญา, 2563; Bold, 2020; Centers for Disease Control and Prevention: CDC, 2020; Wang, Bhadriraju, Glantz, 2020)

จากข้อมูลแนวโน้มการใช้บุหรี่ไฟฟ้าของประชากรกลุ่มวัยรุ่น และอันตรายของการใช้บุหรี่ไฟฟ้าที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพผู้บริโภคไม่ยิ่งหย่อนหรืออาจจะมากกว่าการใช้บุหรี่ธรรมดา จึงน่าสนใจว่า ได้เคยมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการรับรู้ ทักษะคิด และแม้กระทั่งพฤติกรรมการใช้บุหรี่ไฟฟ้าในกลุ่มวัยรุ่นหรือไม่ ผู้วิจัยจึงทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับการใช้บุหรี่ไฟฟ้าของประชากรกลุ่มวัยรุ่นในช่วงเวลา 3 ปีที่ผ่านมา คือ ปี 2562 – 2564 ซึ่งพบการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าในกลุ่มวัยรุ่นตอนปลายถึงวัยผู้ใหญ่ตอนต้น คือ วัย 18 - 24 ปี จำนวน 2 เรื่อง ดังนี้ **เรื่องที่ 1** การศึกษาของ สมตระกูล ราศิริ (2562) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการใช้บุหรี่อิเล็กทรอนิกส์ของนักศึกษาทันตสาธารณสุขสถาบันอุดมศึกษาแห่งหนึ่ง จังหวัดพิษณุโลก มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้บุหรี่อิเล็กทรอนิกส์ของนักศึกษาทันตสาธารณสุขสถาบันอุดมศึกษาแห่งหนึ่งในจังหวัดพิษณุโลกเป็นการวิจัยเชิงพรรณนา ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษามีการรับรู้ และทัศนคติที่ถูกต้องเกี่ยวกับบุหรี่อิเล็กทรอนิกส์ ในระดับปานกลาง คะแนนเฉลี่ย 1.61 / 3 และ 1.39 / 3 ตามลำดับ และมีพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับบุหรี่อิเล็กทรอนิกส์ ระดับน้อย คะแนนเฉลี่ย 0.72 / 3 และไม่พบนักศึกษาที่สูบบุหรี่หรือใช้บุหรี่อิเล็กทรอนิกส์ในปัจจุบันแต่เคยมีประสบการณ์สูบบุหรี่ร้อยละ 12.20 และระบุว่ามีคนรอบข้างสูบบุหรี่และใช้บุหรี่อิเล็กทรอนิกส์ ร้อยละ 25.20 และ 1.62 ตามลำดับ นักศึกษาทันตสาธารณสุขจำเป็นต้องยกระดับการรับรู้ และทัศนคติที่ถูกต้องเกี่ยวกับบุหรี่อิเล็กทรอนิกส์ให้อยู่ในระดับมาก เพื่อป้องกันการใช้บุหรี่อิเล็กทรอนิกส์ และสามารถให้คำแนะนำแก่ประชาชนได้ **เรื่องที่ 2** ปิยวรรณ บุญเพ็ญ (2562) ศึกษาพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าและพฤติกรรมต้องการเลิกบุหรี่ของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร การวิจัยนี้เป็นการวิจัยผลานวิธีแบบคู่ขนาน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) พฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าและพฤติกรรมต้องการเลิกบุหรี่ และ 2) ปัจจัยกระบวนการและเงื่อนไขที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้า เก็บข้อมูล 2 ส่วน โดยการวิจัยเชิงปริมาณใช้แบบสอบถาม ผลการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่สูบบุหรี่บางเวลาเฉพาะตอนเช้าสังคม โดยสูบบุหรี่ธรรมดาร่วมกับบุหรี่ไฟฟ้า มีพฤติกรรมและความต้องการเลิกสูบบุหรี่ระดับค่อนข้างมาก โดยกลุ่มที่สูบบุหรี่ 2 อย่างร่วมกันมีพฤติกรรมต้องการเลิกบุหรี่แตกต่างจากกลุ่มอื่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ตัวแปรทำนายพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้า คือ การมีแบบอย่างในการสูบบุหรี่ไฟฟ้า ผลัดภัณฑ์บุหรี่ไฟฟ้า การส่งเสริมการตลาดบุหรี่ไฟฟ้า ราคาบุหรี่ไฟฟ้า ซึ่งปัจจัย เงื่อนไข และกระบวนการเข้าสู่จรรยาบรรณบุหรี่ไฟฟ้าเกิดจากประสบการณ์การสูบบุหรี่ธรรมดา ร่วมกับการเห็นตัวอย่างบุคคล และได้รับโฆษณาชวนเชื่อ จึงอยากลองสูบรวมกับ ขาดความรู้ และความเชื่อที่ถูกต้องต่อการเลิกสูบบุหรี่ ทั้งนี้บุหรี่ไฟฟ้ามักมีคุณสมบัติดีกว่าบุหรี่ธรรมดาทั้งคุณสมบัติและราคา ส่วนใหญ่จึงกลับไปสูบบุหรี่และไม่

สามารถเลิกบุหรี่ได้ สอดคล้องกับการศึกษาของ Sutfin., et al. (2013) ที่พบว่า นักศึกษาชายใช้บุหรี่ไฟฟ้ามากกว่านักศึกษาหญิง ดังนั้นเพศชายจึงมีความเสี่ยงที่จะเริ่มสูบบุหรี่และเสี่ยงต่อการติดบุหรี่มากขึ้น อย่างไรก็ตาม Regan., et al. (2013) ศึกษาพบว่า ผู้หญิงวัยผู้ใหญ่ใช้บุหรี่ไฟฟ้ามากกว่าผู้ชาย คิดเป็น ร้อยละ 10.5 และร้อยละ 6.5 มีข้อมูลสำคัญที่พบ คือ ผู้ที่สูบบุหรี่ไฟฟ้าไม่ได้ใช้บุหรี่ไฟฟ้าเพื่อที่จะเลิกสูบบุหรี่ สอดคล้องกับข้อมูลขององค์การอาหารและยาของสหรัฐอเมริกา (The U.S. Food and Drug Administration: FDA., 2018) ที่ระบุว่าบุหรี่ไฟฟ้าถูกออกแบบมาเพื่อใช้บำบัดการเลิกบุหรี่ แต่ขณะที่ประสิทธิภาพของบุหรี่ไฟฟ้ายังไม่ได้รับการยอมรับว่า สามารถทำให้เลิกบุหรี่ได้ และยังไม่มีมาตรการที่ชัดเจนในการควบคุมการผลิตหรือการตลาด

ผลการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการใช้บุหรี่ไฟฟ้าในกลุ่มวัยรุ่นดังกล่าวข้างต้น เป็นการศึกษาในกลุ่มวัยรุ่นตอนปลายและวัยผู้ใหญ่ตอนต้น และยังไม่พบการศึกษาเกี่ยวกับ การเปิดรับข่าวสาร การรับรู้ ทศนคติ และแนวโน้มพฤติกรรมการใช้บุหรี่ไฟฟ้าในกลุ่มประชากรนักเรียนมัธยมศึกษา อย่างไรก็ตาม การศึกษาวิจัยของ สมตระกูล ราศิริ (2562) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการใช้บุหรี่อิเล็กทรอนิกส์ของนักศึกษาทันตสาธารณสุขสถาบันอุดมศึกษาแห่งหนึ่ง จังหวัดพิษณุโลก และการศึกษาของ ปิยวรรณ บุญเพ็ญ (2562) ศึกษาพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าและพฤติกรรมต้องการเลิกบุหรี่ของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร สรุปได้ว่าเป็นการศึกษาเพื่อให้ได้ข้อมูลพื้นฐานในสภาพปัจจุบันโดยการสำรวจเพื่อศึกษา การรับรู้ และทัศนคติที่ถูกต้องเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า พฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้า พฤติกรรมต้องการเลิกบุหรี่ ปัจจัย กระบวนการและเงื่อนไขที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้า อาจเนื่องจากการควบคุมการระบาดของการใช้บุหรี่ไฟฟ้าต้องอาศัยความรู้และความจริงทางวิชาการของข้อมูลบนฐานวิทยาศาสตร์ ซึ่งถือว่ามีความสำคัญมาก เพราะข้อมูลคือความจริง ทำให้เกิดการเรียนรู้และถอดบทเรียนได้ โดยเฉพาะในภาวะการใช้บุหรี่ไฟฟ้าที่มีแนวโน้มสูงขึ้นนั้นมีความสำคัญที่จะช่วยบอกสถานการณ์ เป็นแหล่งเรียนรู้ และสร้างความรู้ให้แก่บุคคลได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้การใช้ข้อมูลจำเป็นต้องหาข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือและอาจจะต้องหาข้อมูลจากหลายแหล่ง เพื่อตรวจสอบและอ้างอิงได้อย่างถูกต้อง โดยมีหน่วยงานต่าง ๆ ที่ให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการใช้บุหรี่ไฟฟ้าอย่างต่อเนื่อง (กรมควบคุมโรค. ศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการ, 2561) ได้แก่ องค์การอนามัยโลก (WHO) สำนักควบคุมการบริโภคยาสูบ กระทรวงสาธารณสุข ศูนย์วิจัยและจัดการความรู้เพื่อการควบคุมยาสูบ เป็นต้น ซึ่งเมื่อผู้รับสารประมวลผลข้อมูลจะทำให้เกิดเป็นความรู้และนำไปสู่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้นได้ แต่ในขณะเดียวกันยังพบว่า มีข้อมูลข่าวสารอีกเป็นจำนวนมากบนสื่อต่าง ๆ ที่ผสมปนเปกันทั้งข่าวจริงและข่าวปลอม (Fake News) จึงเป็นหน้าที่ของผู้รับสารที่ต้องเลือกเปิดรับสื่อ เลือกรับรู้ข้อมูลข่าวสาร เพื่อให้รู้เท่าทันข้อมูลข่าวสารดังกล่าวด้วย นอกจากนี้ การสร้างความเข้าใจทางด้านสาธารณสุขในปัจจุบันยังนิยมใช้การ

สื่อสารผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตเพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมสุขภาพของบุคคลด้วย เนื่องจากเป็นข้อมูลที่เข้าถึงประชาชนทุกเพศทุกวัยอย่างทั่วถึง รวดเร็ว และตอบสนองต่อวิถีการดำเนินชีวิตในยุคดิจิทัลได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กและเยาวชนใน Generation Z (Gen Z) หรือผู้ที่มีอายุระหว่าง 8-20 ปี (กระทรวงสาธารณสุข กรมสุขภาพจิต, 2563) ที่มักเสพสื่ออินเทอร์เน็ตอยู่เป็นประจำ สอดคล้องกับรายงานผลการสำรวจพฤติกรรมผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทย พ.ศ. 2562 (กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์, 2563) พบว่า นักเรียน/นักศึกษาเป็นกลุ่มที่ใช้อินเทอร์เน็ตสูงสุด โดยใช้เฉลี่ยวันละ 10 ชั่วโมง 50 นาที

จึงสรุปได้ว่า แนวโน้มพฤติกรรมการป้องกันการใช้บุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนมัธยมศึกษาในยุคศตวรรษที่ 21 นี้ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องอาศัยแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลข่าวสาร โดยเฉพาะการเปิดรับข่าวสาร การรับรู้ข้อมูล และทัศนคติ ซึ่งเป็นกระบวนการขั้นต้นที่จะนำไปสู่พฤติกรรมการป้องกันการใช้บุหรี่ไฟฟ้า ทั้งนี้ การทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเปิดรับข่าวสาร (Hawkins and Mothersbaugh, 2010; สายทิพย์ วชิรพงศ์, 2556) พบว่า การเปิดรับสื่อส่งผลให้บุคคลมีความรู้ มีความเข้าใจในสภาพแวดล้อม และเป็นคนที่มีความรู้เท่าทันต่อเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่เกิดขึ้นมากกว่าบุคคลที่เปิดรับข่าวสารน้อยกว่า ดังการศึกษาเอกสารงานวิจัยหลายแหล่งข้อมูล (ชนิกา เจริญจิตต์กุล และ ชฎาภา ประเสริฐทรง, 2557; สิริลักษณ์ อุบลรัตน์, 2560; นิรันดรา ศรีบุญทิพย์ และคนอื่น ๆ, 2561; พนม คลีฉายา, 2561; Smith Boonchutima et al., 2017; Yang and Wu, 2019) แสดงให้เห็นว่าการเปิดรับข่าวสารส่งผลต่อพฤติกรรมการป้องกันโรคไปในทางที่ดีขึ้น ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการเปิดรับข่าวสารของนักเรียนมัธยมศึกษา โดยพิจารณาจากการที่นักเรียนมัศึกษามีการแสวงหาข่าวสารเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า จากการอ่าน การดู และการฟังผ่านแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ซึ่งวัดได้จากความถี่ในการเปิดรับข่าวสารผ่านแหล่งข้อมูลจากสื่อ 3 ประเภท ดังนี้ 1) การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า หมายถึง การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า จากเจ้าหน้าที่สาธารณสุข (แพทย์ พยาบาล บุคลากรสาธารณสุข) เพื่อน ญาติ/ สมาชิกในครอบครัว ครู/ อาจารย์ 2) การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าจากแหล่งข้อมูลที่เป็นสื่อมวลชน หมายถึง การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า จากโทรทัศน์ อินเทอร์เน็ตและสื่อสังคมออนไลน์ (เฟซบุ๊ก ไลน์ ทวิตเตอร์ เป็นต้น) หนังสือพิมพ์/นิตยสาร/วารสาร แผ่นพับ/โปสเตอร์/ป้ายปิดประกาศทุกชนิด และ 3) การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าจากแหล่งข้อมูลที่เป็นสื่อเฉพาะกิจ หมายถึง การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า จากการจัดงานตามสถานที่ต่าง ๆ เสี่ยงตามสาย/หอกระจายข่าว

นอกจากนี้ การรับรู้ข้อมูลข่าวสารก็เป็นแนวคิดที่มีหน่วยงานและนักวิชาการ (พีร์ พวงมะลิ, พรเพ็ญ ไตรพงษ์ และยุทธพงษ์ ลีลากิจไพศาล, 2561; กรมควบคุมโรค. สำนักสื่อสารความเสี่ยงและพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพ, 2562) กล่าวว่า การรับรู้ เป็นกระบวนการแปลความหมายของข้อมูลจาก

การสัมผัสกับสิ่งเร้าในรูปของแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า ของนักเรียนมัธยมศึกษาผ่านกระบวนการรับรู้ใน 3 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การคัดเลือกข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมกาสูบบุหรี่ไฟฟ้า หมายถึง การเลือกรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ซึ่งประเมินได้จากพฤติกรรมการับรู้ผ่านการฟัง การพูดคุยสนทนา การแลกเปลี่ยน การดู และการอ่านข้อมูลเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า 2) การรวบรวมและเรียบเรียงข้อมูลเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า หมายถึง การจัดองค์ประกอบของข้อมูลเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า ที่ได้รับจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ซึ่งประเมินได้จากพฤติกรรมกาจัดระบบข้อมูลข่าวสารที่ให้ความสนใจ การรวบรวมและเรียบเรียงเพื่อประมวลผลข้อมูลที่ได้รับและการจัดกรอบความคิดหรือการจัดกลุ่มข้อมูลเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า 3) การแปลความหมายของข้อมูลเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า หมายถึง การตีความหรือแปลความหมายของข้อมูลเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า ที่ได้รับจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ซึ่งประเมินได้จากพฤติกรรมกาประเมินหรือการให้ความหมายกับข้อมูลนั้น การทำความเข้าใจกับข้อมูลที่ได้รับมา การให้เหตุผลของข้อมูลเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า โดยจากการศึกษางานวิจัยหลายแหล่งข้อมูล (นิรันดา ศรีบุญทิพย์ และคนอื่น ๆ, 2561; กู้เกียรติ ก้อนแก้ว, ฐิติวรดา สังเกต และศยามล ภูพิศ, 2561; Yilmaz et al., 2020; Shiina et al., 2020;) พบว่า การรับรู้ข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพมีความสัมพันธ์ทางบวกกับทัศนคติ ความรู้ และพฤติกรรมสุขภาพ โดยเฉพาะพฤติกรรมกาป้องกันโรค ดังนั้น ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงสามารถสรุปความหมายของ การรับรู้ หมายถึง กระบวนการแปลความหมายของข้อมูลจากการสัมผัสกับสิ่งเร้าในรูปของแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า ของนักเรียนมัธยมศึกษาผ่านกระบวนการรับรู้ใน 3 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การคัดเลือกข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมกาสูบบุหรี่ไฟฟ้า หมายถึง การเลือกรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ซึ่งประเมินได้จากพฤติกรรมการับรู้ผ่านการฟัง การพูดคุยสนทนา การแลกเปลี่ยน การดู และการอ่านข้อมูลเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า 2) การรวบรวมและเรียบเรียงข้อมูลเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า หมายถึง การจัดองค์ประกอบของข้อมูลเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า ที่ได้รับจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ซึ่งประเมินได้จากพฤติกรรมกาจัดระบบข้อมูลข่าวสารที่ให้ความสนใจ การรวบรวมและเรียบเรียงเพื่อประมวลผลข้อมูลที่ได้รับและการจัดกรอบความคิดหรือการจัดกลุ่มข้อมูลเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า และ 3) การแปลความหมายของข้อมูลเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า หมายถึง การตีความหรือแปลความหมายของข้อมูลเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า ที่ได้รับจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ซึ่งประเมินได้จากพฤติกรรมกาประเมินหรือการให้ความหมายกับข้อมูลนั้น การทำความเข้าใจกับข้อมูลที่ได้รับมา การให้เหตุผลของข้อมูลเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า

สำหรับแนวคิดเกี่ยวกับทัศนคติ ก็เป็นอีกแนวคิดหนึ่งที่เมื่อได้ทบทวนเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (สุรพงษ์ โสธนะเสถียร, 2559; กรมควบคุมโรค. สำนักสื่อสารความเสี่ยงและพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพ, 2562; หทัยรัตน์ ตัลยารักษ์, 2562; บุษกร พันธเมธาฤทธิ์, 2562; Wang, Xu et al., 2018; Larasati et al., 2018; Alves, Precioso, and Becona, 2018; Raia-Barjat et al.,

2020) พบว่า ทักษะคิดเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการมีพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ของบุคคลซึ่งหมายถึง ความรู้สึกหรือความคิดเห็นต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือบุคคล หรือพฤติกรรมที่เกิดขึ้น เป็นการแสดงความรู้สึกและประสบการณ์ของตัวบุคคลที่ประเมินต่อสถานการณ์ สิ่งแวดล้อม บุคคล หรือสิ่งของต่าง ๆ ในทางใดทางหนึ่ง เช่น ประเมินความพึงพอใจ ความชอบ หรือ ประเมิน ความไม่พึงพอใจ หรือความไม่ชอบ ซึ่งทักษะคิดเป็นประโยชน์และสามารถใช้เป็นแนวทางในการรณรงค์ให้กลุ่มเป้าหมายเกิดทัศนคติที่ดีและส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมได้ สอดคล้องกับงานวิจัยหลายแหล่งข้อมูล อาทิเช่น การศึกษาของ Cho, Shin, & Moon (2011) ได้ศึกษานักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 4,321 คน พบว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องคือ เพศ การยอมรับของกลุ่มเพื่อน ความไม่พอใจของชีวิตในโรงเรียน มีสมาชิกในครอบครัวสูบบุหรี่ และเคยสูบบุหรี่มาก่อน ทั้งหมดเป็นปัจจัยเร่งให้วัยรุ่นอยากทดลองใช้บุหรี่ไฟฟ้า สอดคล้องกับ การศึกษาของธราดล เก่งการพานิช (2551) ได้สำรวจพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของวัยรุ่นหญิงไทยปี พ.ศ. 2551 ที่สำรวจในกลุ่มวัยรุ่นหญิงอายุ 13 - 25 ปี จำนวน 3,093 คน พบว่าวัยรุ่นหญิงเริ่มสูบบุหรี่อายุดำกว่า 12 ร้อยละ 10.2 และเริ่มสูบบุหรี่ระหว่าง 12 - 13 ปี ร้อยละ 21.2 โดยเฉพาะวัยรุ่นหญิงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เริ่มสูบบุหรี่ต่ำกว่า 12 ปี มากกว่าร้อยละ 16.9 และร้อยละ 42.1 สูบเกือบทุกวัน เหตุผลของการสูบบุหรี่ในกลุ่มวัยรุ่นมัธยมศึกษาตอนต้นให้เหตุผลว่า เพื่อนยอมรับมากที่สุดร้อยละ 39.0 รองลงมา คือ เครียด ร้อยละ 26.9 ส่วนกลุ่มวัยรุ่นมัธยมศึกษาตอนปลายและระดับอุดมศึกษาให้เหตุผลว่าความเชื่อเป็นบรรทัดฐานของกลุ่มมากที่สุด รองลงมา คือ เพื่อนยอมรับร้อยละ 30.1 นอกจากนี้ การศึกษาของ Peper., et al., (2013) พบว่า กลวิธีทางการตลาดโดยใช้คนดังในสังคมในการส่งเสริมการขาย การออกแบบบุรุษลักษณะ สี และกลิ่น เป็นสิ่งดึงดูดวัยรุ่นให้มีความรู้สึก ความคิดเห็น มุมมองที่ดีต่อสินค้า และทำให้วัยรุ่นรับรู้ว่าจะสามารถสูบบุหรี่ไฟฟ้าในที่สาธารณะได้ โดยที่วัยรุ่นไม่ได้ตระหนักเลยว่าจะทำให้เขาติดนิโคตินได้ นอกจากนี้ การศึกษาของ Pepper., et al, (2013) ที่ศึกษาการตระหนักรู้ของวัยรุ่นชายและความเต็มใจที่จะทดลองสูบบุหรี่ไฟฟ้า ผลการศึกษาพบว่าวัยรุ่นที่สูบบุหรี่เต็มใจที่จะลองบุหรี่ไฟฟ้ามกกว่าวัยรุ่นที่ไม่สูบ คิดเป็น ร้อยละ 74.0 และร้อยละ 13.0 ตามลำดับ และพบว่า มีเกือบ 1 ใน 5 คิดเป็นร้อยละ 18.0 ของวัยรุ่นมีความเต็มใจที่จะทดลองสูบบุหรี่ไฟฟ้า ดังนั้นจึงสามารถสรุปได้ว่า ทักษะคิดเป็นตัวแปรที่สำคัญของแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนมัธยมศึกษา ซึ่งเมื่อนำมาใช้ในการศึกษาเกี่ยวกับแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้า ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า ทักษะคิดเกี่ยวกับแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้า หมายถึง ความรู้สึก ความคิดเห็น ความเชื่อทั้งในเชิงบวกและเชิงลบของนักเรียนมัธยมศึกษา ที่เป็นผลมาจากการเปิดรับข่าวสาร ประสบการณ์เรียนรู้ ความรู้ ประสบการณ์ การเลือกเปิดรับข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้า โดยในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเลือกที่จะศึกษา ความรู้สึกความคิดเห็น ความเชื่อทั้งในเชิงบวกและเชิงลบเกี่ยวกับแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าในด้านสุขภาพนักเรียนมัธยมศึกษา

จากสภาพปัญหาแนวโน้มการใช้บุหรี่ไฟฟ้าในกลุ่มวัยรุ่นสูงขึ้น อีกทั้งยังไม่พบการศึกษาเกี่ยวกับ การเปิดรับข่าวสาร การรับรู้ ทักษะคิด และแนวโน้มพฤติกรรมการใช้บุหรี่ไฟฟ้าในกลุ่มประชากรนักเรียนมัธยมศึกษา และเนื่องจากพฤติกรรมการใช้บุหรี่ไฟฟ้าจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง โดยเฉพาะเด็กวัยเรียนมัธยมศึกษาที่มีสังคมกลุ่มเพื่อนสูง และจากการศึกษาพบว่าแนวคิดการเปิดรับสื่อ การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ความรู้ อาจส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้บุหรี่ไฟฟ้าได้ จึงเป็นเหตุผลให้ผู้วิจัยศึกษาความสัมพันธ์ของการเปิดรับสื่อ การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ความรู้ และแนวโน้มพฤติกรรมการใช้บุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนมัธยมศึกษา เพื่อให้ทราบถึงการเปิดรับข่าวสาร การรับรู้ ทักษะคิด พฤติกรรม และแนวโน้มพฤติกรรมของผู้ที่สูบบุหรี่ไฟฟ้าจากการสื่อสารของภาครัฐเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า อีกทั้งเป็นแนวทางให้ครูหรือผู้สนใจสามารถนำผลการวิจัยที่ได้ไปปรับปรุงและใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาสื่อหรือรูปแบบการสื่อสารของครู ชุมชน หรือภาครัฐ ที่เกี่ยวข้องกับบุหรี่ไฟฟ้าต่อไป

คำถามการวิจัย

1. ระดับการเปิดรับข่าวสาร การรับรู้ ทักษะคิด และแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนมัธยมศึกษาอยู่ที่ระดับใด
2. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยลักษณะทั่วไปของประชากรกับระดับการเปิดรับข่าวสาร การรับรู้ ทักษะคิด และแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนมัธยมศึกษาอยู่ที่ระดับใดมีความสัมพันธ์กันหรือไม่ อย่างไร
3. ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสาร การรับรู้ และทักษะคิด กับแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนมัธยมศึกษาอยู่ที่ระดับใดมีความสัมพันธ์กันหรือไม่ อย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการเปิดรับข่าวสาร การรับรู้ ทักษะคิด และแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนมัธยมศึกษา
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยลักษณะทั่วไป การเปิดรับข่าวสาร การรับรู้ ทักษะคิด และแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนมัธยมศึกษา
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสาร การรับรู้ ทักษะคิด และแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนมัธยมศึกษา

สมมติฐานการวิจัย

การตั้งสมมติฐานการวิจัยครั้งนี้มีที่มาจากการพิจารณาข้อมูลต่อไปนี้

จากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการเปิดรับข่าวสาร (Hawkins and Mothersbaugh, 2010; สำนักงานคุ้มครองผู้บริโภคในกิจการกระจายเสียงและโทรทัศน์, 2557) พบว่า แนวโน้มพฤติกรรมการป้องกันการใช้บุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนมัธยมศึกษาในยุคศตวรรษที่ 21 นี้ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องอาศัย

แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลข่าวสาร โดยเฉพาะการเปิดรับข่าวสาร การรับรู้ข้อมูล และทัศนคติ ซึ่งเป็นกระบวนการขั้นต้นที่จะนำไปสู่พฤติกรรมการป้องกันการใช้บุหรี่ไฟฟ้า ทั้งนี้ การทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเปิดรับข่าวสาร (Hawkins and Mothersbaugh, 2010; สายทิพย์ วชิรพงศ์, 2556) พบว่า การเปิดรับข่าวสารส่งผลให้บุคคลมีความรู้ มีความเข้าใจในสภาพแวดล้อม และเป็นคนที่มีความรู้เท่าทันต่อเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่เกิดขึ้นมากกว่าบุคคลที่เปิดรับข่าวสารน้อยกว่า ดังการศึกษาเอกสารงานวิจัยหลายแหล่งข้อมูล (ชนิกา เจริญจิตต์กุล และ ชฎาภา ประเสริฐทรง, 2557; สิริลักษณ์ อุบลรัมย์, 2560; นิรันดา ศรีบุญทิพย์ และคนอื่น ๆ, 2561; พนม คลีฉายา, 2561; Smith Boonchutima et al., 2017; Yang and Wu, 2019) แสดงให้เห็นว่าการเปิดรับข่าวสารส่งผลต่อพฤติกรรมการป้องกันโรคไปในทางที่ดีขึ้น

นอกจากนี้ การรับรู้ข้อมูลก็เป็นแนวคิดที่มีหน่วยงานและนักวิชาการ (พีร์ พวงมะลิ, พรเพ็ญ ไตรพงษ์ และยุทธพงษ์ สีสากิจไพศาล, 2561; กรมควบคุมโรค. สำนักสื่อสารความเสี่ยงและพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพ, 2562) กล่าวว่า การรับรู้เป็นกระบวนการแปลความหมายของข้อมูลจากการสัมผัสกับสิ่งเร้าในรูปของแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า ของนักเรียนมัธยมศึกษาผ่านกระบวนการรับรู้ใน 3 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การคัดเลือกข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรม การสูบบุหรี่ไฟฟ้า 2) การรวบรวมและเรียบเรียงข้อมูลเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า 3) การแปลความหมายของข้อมูลเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า โดยจากการศึกษา งานวิจัยหลายแหล่งข้อมูล (นิรันดา ศรีบุญทิพย์ และคนอื่น ๆ, 2561; กัญเกียรติ ก้อนแก้ว, ฐิติวรดา สังเกต และศยามล ภูพิศ, 2561; Yilmaz et al., 2020; Shiina et al., 2020) พบว่า การรับรู้ข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพมีความสัมพันธ์ทางบวกกับทัศนคติ ความรู้ และพฤติกรรมสุขภาพ โดยเฉพาะพฤติกรรมการป้องกันโรค

สำหรับการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับทัศนคติ จากการศึกษา (เมธญา ขวัญแก้ว และพีรพงษ์ พุศิริ, 2563; Mezirow, 1998; Cambridge Dictionary, 2020) พบว่า ทัศนคติเป็นความคิดเห็นหรือความรู้สึกต่อสิ่งหนึ่ง โดยทางด้านพฤติกรรมเป็นการแสดงความรู้สึกและประสบการณ์ของตัวบุคคลที่ประเมินต่อสถานการณ์ สิ่งแวดล้อม บุคคล หรือสิ่งของต่าง ๆ ในทางใดทางหนึ่ง เช่น ประเมินความพึงพอใจ ความชอบ หรือ ประเมิน ความไม่พึงพอใจ หรือความไม่ชอบ ซึ่งจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (สาลินี แนวหล้า และปริญญา ผกานนท์, 2558; สมพร รุ่งเรืองกลกิจ และคณะ, 2560; จักรกฤษณ์ พิญาพงษ์ และคณะ, 2562; นาริรัตน์ มะลิวัลย์ และคณะ, 2562) พบว่า ทัศนคติเป็นปัจจัยที่ส่งผลเชิงบวกต่อพฤติกรรมสุขภาพ

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานการวิจัย ดังนี้

1. การเปิดรับข่าวสาร การรับรู้ ทศนคติ และแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนมัธยมศึกษาอยู่ในระดับมาก
2. ปัจจัยลักษณะทั่วไป การเปิดรับข่าวสาร การรับรู้ ทศนคติ และแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนมัศึกษามีความสัมพันธ์กัน
3. ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสาร การรับรู้ และแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนมัศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวก

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้กำหนดขอบเขตในการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงวิเคราะห์แบบภาคตัดขวาง (Cross-sectional analytic study) มุ่งศึกษาการเปิดรับข่าวสาร การรับรู้ ทศนคติ และแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนมัธยมศึกษา

2. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2564

3. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่

3.1 ตัวแปรอิสระ

3.1.1 ข้อมูลลักษณะทั่วไปทางประชากร

- 1) เพศ
- 2) รายได้ต่อเดือน
- 3) ระดับชั้น
- 4) พฤติกรรมการสูบบุหรี่

3.1.2 การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า

- 1) การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าจากแหล่งข้อมูลที่เป็นสื่อบุคคล
- 2) การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าจากแหล่งข้อมูลที่เป็นสื่อมวลชน
- 3) การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าจากแหล่งข้อมูลที่เป็นสื่อเฉพาะกิจ

3.1.3 การรับรู้เกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า

- 1) การคัดเลือกข้อมูลเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า
- 2) การรวบรวมและเรียบเรียงข้อมูลเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า
- 3) การแปลความหมายของข้อมูลเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า

3.1.4 ทศนคติเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า

- 1) ความรู้สึก
- 2) ความคิดเห็น

3.2 ตัวแปรตาม คือ แนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ ของนักเรียนมัธยมศึกษา ได้แก่

3.2.1 ความตั้งใจที่จะสูบบุหรี่ไฟฟ้า

3.2.2) ความตั้งใจที่จะแนะนำให้ผู้อื่นหันมาใช้บุหรี่ไฟฟ้า

3.2.3) ความบ่อยครั้งในการสูบบุหรี่ไฟฟ้าต่อวัน

3.2.4) ความเข้มข้นของปริมาณนิโคตินในการสูบบุหรี่ไฟฟ้า

3.2.5) เหตุผลที่สูบบุหรี่ไฟฟ้า

นิยามศัพท์

ข้อมูลลักษณะทั่วไปทางประชากร หมายถึง ลักษณะเฉพาะของนักเรียนมัธยมศึกษาในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1) บุหรี่ไฟฟ้า หมายถึง ผลิตภัณฑ์ที่ออกแบบมาเพื่อเลียนแบบผลิตภัณฑ์ประเภทยาสูบจากพวกบุหรี่มวน โดยมีลักษณะคล้ายคลึงกับยาสูบแต่ไม่มีการเผาไหม้ที่เป็นผลข้างเคียงและยังสามารถเลือกระดับของนิโคตินและรสชาติตามความนิยมของผู้สูบได้

2) รายได้ หมายถึง รายรับทางด้านการเงินต่อเดือนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร

3) ระดับชั้น หมายถึง ชั้นเรียนที่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 1 กลุ่ม คือ มัธยมศึกษาตอนปลาย

4) พฤติกรรมการสูบบุหรี่ หมายถึง หมายถึง การปฏิบัติตัวหรือการกระทำ กริยาอาการ ความคิด และความรู้สึกของนักเรียนที่ แสดงออกว่าสูบบุหรี่

การเปิดรับข่าวสาร หมายถึง การที่บุคคลมีการแสวงหาข่าวสารเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า จากการอ่าน การดู และการฟังผ่านแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ซึ่งวัดได้จากความถี่ในการเปิดรับข่าวสารผ่านแหล่งข้อมูลจากสื่อ 3 ประเภท ดังนี้

1) การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าจากแหล่งข้อมูลที่เป็นสื่อส่วนบุคคล หมายถึง การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า จากเจ้าหน้าที่สาธารณสุข (แพทย์ พยาบาล บุคลากรสาธารณสุข) เพื่อน ญาติ/ สมาชิกในครอบครัว ครู/อาจารย์

2) การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าจากแหล่งข้อมูลที่เป็นสื่อมวลชน หมายถึง การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า จากโทรทัศน์ อินเทอร์เน็ตและสื่อสังคมออนไลน์ (เฟซบุ๊ก ไลน์ ทวิตเตอร์ เป็นต้น) หนังสือพิมพ์/นิตยสาร/วารสาร แผ่นพับ/โปสเตอร์/ป้ายปิดประกาศทุกชนิด

3) การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าจากแหล่งข้อมูลที่เป็นสื่อเฉพาะกิจ หมายถึง การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า จากการจัดงานตามสถานที่ต่าง ๆ เสี่ยงตามสาย/หอกระจายข่าว

การรับรู้ หมายถึง กระบวนการแปลความหมายของข้อมูลจากการสัมผัสกับสิ่งเร้าในรูปของแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า ของนักเรียนมัธยมศึกษาผ่านกระบวนการรับรู้ใน 3 ขั้นตอน ดังนี้

1) การคัดเลือกข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้า หมายถึง การเลือกรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ซึ่งประเมินได้จากพฤติกรรมกรับรู้ผ่านการฟัง การพูดคุย สนทนา การแลกเปลี่ยน การดู และการอ่านข้อมูลเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า

2) การรวบรวมและเรียบเรียงข้อมูลเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า หมายถึง การจัดองค์ประกอบของข้อมูลเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า ที่ได้รับจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ซึ่งประเมินได้จากพฤติกรรมการจัดระบบข้อมูลข่าวสารที่ให้ความสนใจ การรวบรวมและเรียบเรียงเพื่อประมวลผลข้อมูลที่ได้รับและการจัดกรอบความคิดหรือการจัดกลุ่มข้อมูลเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า

3) การแปลความหมายของข้อมูลเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า หมายถึง การตีความหรือแปลความหมายของข้อมูลเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า ที่ได้รับจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ซึ่งประเมินได้จากพฤติกรรม การประเมินหรือการให้ความหมายกับข้อมูลนั้น การทำความเข้าใจกับข้อมูลที่ได้รับมา การให้เหตุผลของข้อมูลเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า

ทัศนคติ หมายถึง ความรู้สึกหรือความคิดเห็นต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือบุคคล หรือพฤติกรรมที่เกิดขึ้น เป็นการแสดงความรู้สึกและประสบการณ์ของตัวบุคคลที่ประเมินต่อสถานการณ์ สิ่งแวดล้อม บุคคล หรือสิ่งของต่าง ๆ ในทางใดทางหนึ่ง เช่น ประเมินความพึงพอใจ ความชอบ หรือ ประเมินความไม่พึงพอใจ หรือความไม่ชอบ

1) ความรู้สึก หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงอารมณ์ต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดซึ่งอาจเป็นทางบวกหรือทางลบขึ้นอยู่กับ การแสดงออกทางอารมณ์ของแต่ละบุคคลที่มีผลต่อสิ่งเร้า หรือสิ่งแวดล้อมที่ตนเองอยู่ หรือสถานการณ์ที่บุคคลนั้นกำลังประสบอยู่ในขณะนั้น

2) ความคิดเห็น หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงการสนองตอบในทางที่เห็นประโยชน์หรือโทษที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติและไม่ปฏิบัติตามที่ได้รับข่าวสารและแปลความข่าวสารเป็นการรับรู้ ซึ่งพฤติกรรมดังกล่าวอาจแตกต่างกันออกไปขึ้นอยู่กับเหตุผลที่ถูกตีความออกมาทางความคิดเห็นหรือคำแนะนำที่เกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า

แนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้า หมายถึง การมีพฤติกรรมแสดงออกเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ไฟฟ้า ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่มีความเสี่ยงต่อสุขภาพ โดยแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าประกอบด้วย 1) ความตั้งใจที่จะสูบบุหรี่ไฟฟ้า 2) ความตั้งใจที่จะแนะนำให้ผู้อื่นหันมาใช้บุหรี่ไฟฟ้า 3) ความบ่อยครั้งในการสูบบุหรี่ไฟฟ้าต่อวัน 4) ความเข้มข้นของปริมาณนิโคตินในการสูบบุหรี่ไฟฟ้า 5) เหตุผลที่สูบบุหรี่ไฟฟ้า

นักเรียนมัธยมศึกษา หมายถึง นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2564

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. เป็นข้อมูลการศึกษาการเปิดรับข่าวสาร การรับรู้ ทักษะคติ พฤติกรรม และแนวโน้ม พฤติกรรมของผู้ที่สูบบุหรี่ไฟฟ้าจากการสื่อสารของภาครัฐเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า
2. สามารถนำผลวิจัยที่ได้ไปปรับปรุงและใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาสื่อหรือรูปแบบการ สื่อสารของภาครัฐเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าเพื่อให้เกิดประโยชน์ทั้งภาครัฐและภาคประชาชนได้
3. เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนางานวิชาการด้านพฤติกรรมกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าสำหรับผู้ ที่สนใจ

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่าง การเปิดรับข่าวสาร การรับรู้ ทักษะ และ
แนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนมัธยมศึกษา

1. แนวคิดการเปิดรับข่าวสาร

- 1.1 ความหมายของการเปิดรับข่าวสาร
- 1.2 องค์ประกอบของการเปิดรับข่าวสาร
- 1.3 กระบวนการเปิดรับข่าวสาร
- 1.4 ปัจจัยที่มีผลต่อการเปิดรับข่าวสาร
- 1.5 การประเมินการเปิดรับข่าวสาร
- 1.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. แนวคิดการเกี่ยวกับการรับรู้

- 2.1 ความหมายของการรับรู้
- 2.2 องค์ประกอบของการรับรู้
- 2.3 กระบวนการรับรู้
- 2.4 ปัจจัยที่มีผลต่อการรับรู้
- 2.5 การประเมินการรับรู้
- 2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3. แนวคิดเกี่ยวกับทัศนคติ

- 3.1 ความหมายของทัศนคติ
- 3.2 องค์ประกอบของทัศนคติ
- 3.3 กระบวนการเกิดทัศนคติ
- 3.4 ปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติ
- 3.5 การประเมินทัศนคติ
- 3.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4. แนวโน้มที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้า

- 4.1 ความหมายของบุหรี่ไฟฟ้า
- 4.2 พฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้า
- 4.3 แนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้า
- 4.4 องค์ประกอบของแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้า

4.5 การวัดและประเมินผลแนวโน้มที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้า

4.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5. กรอบแนวคิดการวิจัย

ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. แนวคิดการเปิดรับข่าวสาร

1.1 ความหมายของการเปิดรับข่าวสาร

ราชันย์ ตะมาริต (2564) ได้ให้นิยามของการรับรู้ข่าวสารไว้ว่า การเปิดรับข้อมูลข่าวสารช่วยให้บุคคลมีความรู้ความเข้าใจในสภาพแวดล้อมรอบตัว ทำให้ผู้เปิดรับข่าวสารมีความทันสมัยทันเหตุการณ์อยู่ตลอดเวลา การเลือกรับข่าวสารเฉพาะที่ตนเองสนใจหรือแค่บางส่วนที่ตนเองคิดว่าเป็นประโยชน์และมีความสำคัญต่อตนเอง และการเลือกรับข่าวสารในแต่ละบุคคลเป็นตัวอย่างถึงพฤติกรรมในการสื่อสารของบุคคล นั้น ๆ ซึ่งเป็นไปตามสภาพจิตวิทยาและพฤติกรรมส่วนบุคคล

นอกจากนี้ Scharkow & Bachl (2017) ได้กล่าวถึงการรับข้อมูลข่าวสารไว้ว่า การรับข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง ทำให้ไม่เกิดการถกเถียงถึงข้อมูลที่ได้รับ แต่หากได้รับข้อมูลที่แตกต่างกับอีกกลุ่มที่ได้รับข้อมูลที่แตกต่างกัน โดยประกอบด้วยข้อมูลข่าวสารที่เป็นจริง มีทฤษฎีมารองรับ และรับข่าวที่ไม่เป็นความจริง ก็จะมีการโต้เถียงและยกเหตุผลมาโต้เถียงกัน จากผลการทดลองสามารถสรุปได้ว่าหากเราได้รับข้อมูลข่าวสารที่เป็นจริงจะไม่ทำให้เกิดการโต้เถียง และข้อมูลที่ได้รับไม่มีความหลากหลาย เปรียบเสมือนการรับข้อมูลเพียงด้านเดียว

และ Scharkow (2019) ได้กล่าวว่า การเปิดรับสื่อเป็นการสื่อสารที่ต้องการสื่อสารถึงสิ่งที่ต้องการรับนั้นให้ต้องมีความถูกต้อง และสามารถตรวจสอบได้ ถึงแม้ในปัจจุบันสื่อส่วนมากจะเป็นสื่อที่เป็นสื่อดิจิทัลแต่ก็ยังมีสื่อที่รายงานออกมาที่ไม่เป็นความจริง และมีการบิดเบือนข้อมูลดังนั้นเราจึงต้องมีการพิจารณาในการรับสื่อ ซึ่งสามารถแบ่งประเภทของสื่อได้ 2 ประเภทดังนี้

- 1) สื่อที่มีการให้ข้อมูลเพียงด้านเดียว และข้อมูลไม่น่าเชื่อถืออาจทำให้ผู้รับสื่อจะมีแนวโน้มที่จะเอนเอียงและคล้อยตามสื่อที่ปรากฏ
- 2) สื่อที่ความเสถียรของข้อมูล สื่อจะนำข้อมูลที่เป็นจริงและนำเสนอในมิติต่างๆ เพื่อให้เห็นภาพรวมของข้อมูล และอาจนำทฤษฎีมาประกอบเพื่อยืนยันข้อมูลที่น่าเสนอ

สรุปได้ว่า การเปิดรับข่าวสาร หมายถึง การสื่อสารที่ต้องใช้สื่อเป็นส่วนประกอบ และการเปิดรับข้อมูลข่าวสารช่วยให้บุคคลมีความรู้ความเข้าใจในสภาพแวดล้อมรอบตัว ทำให้ผู้เปิดรับข่าวสารมีความทันสมัยทันเหตุการณ์อยู่ตลอดเวลา และเป็นสิ่งที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์ ซึ่งข่าวสารมีประโยชน์ต่อการสื่อสารของมนุษย์ นอกจากนั้นยังสามารถเป็นองค์ความรู้ของมนุษย์ในการดำเนินชีวิต แต่ในปัจจุบันเราสามารถรับข่าวสารได้หลากหลายซึ่งต่างจากในอดีตที่การสื่อสารต้อง

ใช้เวลาในการสื่อออกไป แต่ในปัจจุบันข่าวสารสามารถส่งออกไปได้รวดเร็ว ซึ่งข่าวสารส่วนมากเป็นมีสื่อดิจิทัลเป็นตัวกลางซึ่งมีทั้งข่าวที่เป็นความจริง และไม่มีความจริงดังนั้นเราจึงต้องกลั่นกรองข้อมูลที่ได้รับ นอกจากนั้นข้อมูลข่าวสารหากเราได้รับเพียงด้านเดียวซึ่งข้อมูลจะไม่มีความหลากหลายไม่เกิดข้อถกเถียง ซึ่งจะไม่ทำให้เกิดข้อมูลหรือองค์ความรู้ใหม่ ๆ

1.2 องค์ประกอบของการเปิดรับข่าวสาร

ดวงฤทัย พงศ์ไพฑูรย์ (2544) ได้แบ่งองค์ประกอบของการเปิดรับข่าวสารไว้ ดังนี้

1) การเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชน โดยผู้รับสารมีความคาดหวังจากสื่อมวลชนว่าการบริโภคข่าวสารจากสื่อมวลชนจะช่วยตอบสนองความต้องการของเขาได้ ซึ่งจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ เปลี่ยนแปลงลักษณะนิสัย หรือเปลี่ยนพฤติกรรมบางอย่างได้ โดยการเลือกบริโภคสื่อมวลชนนั้นจะขึ้นอยู่กับความต้องการ หรือแรงจูงใจของผู้รับสารเอง เพราะบุคคลแต่ละบุคคลมีวัตถุประสงค์ และความตั้งใจในการใช้ประโยชน์แตกต่างกันไป

2) การเปิดรับข่าวสารจากสื่อบุคคล โดยสื่อบุคคล หมายถึง ผู้ที่นำข่าวสารจากบุคคลหนึ่งไปยังอีกบุคคลหนึ่ง โดยอาศัยการติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคล (Interpersonal Communication) ซึ่งจะมีปฏิริยาโต้ตอบระหว่างกัน ซึ่งการสื่อสารระหว่างบุคคลนี้ สามารถแบ่งออกได้ดังนี้ การติดต่อโดยตรง (Direct Contact) เป็นการเผยแพร่ข่าวสารเพื่อสร้างความเข้าใจหรือชักจูงโน้มน้าวใจกับประโยชน์โดยตรง และการติดต่อโดยกลุ่ม (Group Contact of Communication Public) โดยกลุ่มจะมีอิทธิพลต่อบุคคลส่วนร่วมช่วยให้การสื่อสารของบุคคลบรรลุเป้าหมายได้ เพราะเมื่อกลุ่มมีความสนใจในเรื่องหรือทิศทางเดียวกัน บุคคลส่วนใหญ่ในกลุ่มก็จะมีคามสนใจนั้นด้วย

3) การเปิดรับข่าวสารจากสื่อเฉพาะกิจ โดยสื่อเฉพาะกิจ หมายถึง สื่อที่ถูกผลิตขึ้นมาโดยมีเนื้อหาสาระที่เฉพาะเจาะจง และมีจุดมุ่งหมายหลักอยู่ที่ผู้รับสารเฉพาะกลุ่ม

สุนทรี แซ่ลิ้ม (2557) ได้ศึกษาองค์ประกอบของการเปิดรับข่าวสารไว้ 3 องค์ประกอบดังนี้

1. การเปิดรับข้อมูลข่าวสาร (exposure to information) ได้แบ่งเป็น 3 องค์ประกอบดังนี้
เปิดรับสารอย่างตั้งใจ การเปิดรับสารโดยบังเอิญ และ การเลือกรับข่าวสาร
2. ความตั้งใจหรือสนใจในข้อมูลข่าวสาร (attention to information)
3. ความเข้าใจในข้อมูลข่าวสาร (comprehension information)

ส่วน ศรันธ ยี่หลั่นสุวรรณ (2558) ได้แบ่งองค์ประกอบของการเปิดรับข่าวสารออกเป็น 2 องค์ประกอบ ดังนี้

1) องค์ประกอบทางด้านจิตใจ เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญ ที่จะทำให้นักศึกษาเกิดความสนใจ หรือเกิดความไม่สนใจต่อสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิต จิตใจจะเป็นตัวกำหนดหรือสั่งการที่สำคัญ เช่น การเลือกรับข่าวสาร การเลือกรับรู้ตามทัศนคติ ประสบการณ์หรือความชอบส่วนตัวของบุคคล

2) องค์ประกอบทางด้านสังคม เป็นองค์ประกอบทางด้านสภาพแวดล้อมที่อยู่รอบ ๆ ตัว ของมนุษย์ เช่นครอบครัว วัฒนธรรมประเพณี หรือแม้แต่ ลักษณะทางประชากรศาสตร์ เป็นต้นการที่มนุษย์จะเลือกเปิดรับข่าวสารใด หรือเลือกที่จะไม่เปิดรับข่าวสารใดนั้น อาจขึ้นอยู่กับสภาพจิตใจของมนุษย์ และสภาพสังคม เป็นสำคัญ ในส่วนของสภาพจิตใจนั้น การที่มนุษย์จะเลือกเปิดรับข่าวสารใด นั้นอาจจะเกิดจากความรู้สึกส่วนตัวที่ชอบ หรือ ไม่ชอบ ข่าวสารเหล่านั้นเป็นตัวอย่างสำคัญในการที่จะกำหนดได้ว่าควร หรือ ไม่ควรรับข่าวสารนั้นๆ ต่อมา คือ ในส่วนของสภาพสังคมหากสังคมนั้นๆ ของมนุษย์ให้ความสนใจในการเปิดรับข่าวสารใดๆ เป็นพิเศษก็อาจจะส่งผลต่อการเกิดแรงบันดาลใจให้คนเราเกิดความสนใจตามบุคคลรอบข้างเหล่านั้น นอกจากองค์ประกอบในด้านจิตใจ และด้านสังคม ที่ส่งผลต่อการเปิดรับข่าวสารของมนุษย์แล้ว มนุษย์ยังมีการเลือกที่จะเปิดรับข่าวสาร โดยอาศัยหลักเกณฑ์ที่สำคัญในการที่จะนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการที่จะชี้วัดได้ว่า ควรเลือกเปิดรับข่าวสารนั้นๆ หรือไม่

สรุปได้ว่า เปิดรับข่าวสาร มีองค์ประกอบ คือ 1) การเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนเป็นองค์ประกอบทางด้านสภาพแวดล้อมที่อยู่รอบ ๆ ตัว ของมนุษย์ 2) การเปิดรับข่าวสารจากสื่อบุคคลที่กระตุ้นให้นักศึกษาเกิดความสนใจ ในการเลือกรับข่าวสาร และ 3) การเปิดรับข่าวสารจากสื่อเฉพาะกิจเลือกเปิดรับข่าวสารใดนั้นอาจจะเกิดจากความรู้สึกส่วนตัวที่ชอบ หรือ ไม่ชอบ

นอกจากนี้ ยังมีองค์ประกอบเพิ่มเติม คือ การเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชน เป็นการรับข่าวจากสื่อหลัก เช่นสื่อจากโทรทัศน์ สื่อจากเพจข่าวในสังคมออนไลน์ การเปิดรับข่าวสารจากสื่อบุคคลเป็นการรับสื่อจากบุคคลหนึ่งไปยังอีกบุคคลหนึ่ง เช่น เรื่องเล่า ตำนาน เป็นต้น และการเปิดรับข่าวสารจากสื่อเฉพาะกิจ เป็นสื่อที่จัดทำขึ้นมาเพื่อนำเสนอเฉพาะกลุ่มเป้าหมาย เช่น ข่าวกีฬาฟุตบอล เป็นต้น

1.3 กระบวนการเปิดรับข่าวสาร

Klapper (1960) ได้กล่าวไว้ว่ากระบวนการเลือกรับข่าวสารหรือเปิดรับข่าวสารเปรียบเสมือนเครื่องกรองข่าวสารในการรับรู้ของมนุษย์ซึ่งประกอบด้วยการกลั่นกรอง 4 ขั้นตอน ดังนี้

1) การเลือกเปิดรับ (Selective Exposure) เป็นขั้นแรกในการเลือกช่องทางการสื่อสารบุคคลจะเลือกเปิดรับสื่อและข่าวสารจากแหล่งสารที่มีอยู่ด้วยกันหลายแหล่ง เช่น การเลือกซื้อหนังสือพิมพ์ใดหนังสือพิมพ์หนึ่ง เลือกเปิดวิทยุกระจายเสียงสถานีใดสถานีหนึ่งตามความสนใจ เลือกเปิดช่องรายการโทรทัศน์ช่องใดช่องหนึ่งตามความต้องการหรือความสนใจของตนเอง โดยเป็นไปตาม

ทักษะความถนัดของบุคคลนั้น ๆ เช่นบางคนถนัดฟังมากกว่าอ่าน ก็จะชอบฟังวิทยุ ดูโทรทัศน์ มากกว่าอ่านหนังสือ เป็นต้น

2) การเลือกให้ความสนใจ (Selective Attention) ผู้เปิดรับข่าวสารมีแนวโน้มที่จะเลือกสนใจข่าวจากแหล่งใดแหล่งหนึ่งโดยมักเลือกตามความคิดเห็น ความสนใจของตน เพื่อสนับสนุนทัศนคติเดิมที่มีอยู่และหลีกเลี่ยงสิ่งที่ไม่สอดคล้องกับความรู้ความเข้าใจหรือทัศนคติเดิมที่มีอยู่แล้วเพื่อหลีกเลี่ยงไม่ให้เกิดภาวะทางจิตใจที่ไม่สมดุลหรือความไม่สบายใจของตนเองที่เรียกว่า (Cognitive Dissonance)

3) การเลือกรับรู้และตีความหมาย (Selective Perception and Interpretation) เมื่อบุคคลเปิดรับข้อมูลข่าวสารแล้ว ก็คาดว่าจะรับรู้ข่าวสารทั้งหมดตามเจตนารมณ์ของผู้ส่งสารเสมอไป เพราะคนเรามักเลือกรับรู้และตีความหมายสารแตกต่างกันไปตามความสนใจ ทัศนคติ ประสบการณ์ ความเชื่อ ความต้องการ ความคาดหวัง แรงจูงใจ สภาวะทางร่างกายหรือสภาวะทางอารมณ์ และจิตใจ ฉะนั้นแต่ละคนอาจตีความเฉพาะข่าวสารที่สอดคล้องกับลักษณะส่วนบุคคลดังกล่าว นอกจากจะทำให้ข่าวสารบางส่วนถูกตัดทิ้งไป ยังมีการบิดเบือนข่าวสารให้เป็นในทิศทางเป็นที่น่าพอใจของแต่ละตามความพอใจของแต่ละบุคคลอีกด้วย

4) การเลือกจดจำ (Selective Retention) บุคคลจะเลือกจดจำข่าวสารในส่วนที่ตรงกับ ความสนใจ ความต้องการ ทัศนคติ ของตนเอง และมักจะลืมหรือไม่นำไป ถ่ายทอดต่อในส่วนที่ตัวเองไม่สนใจ ไม่เห็นด้วย หรือเรื่องที่ขัดแย้งกับความคิดของตนเอง ข่าวสารที่คนเราเลือกจดจำนั้น มักมีเนื้อหาที่ช่วยส่งเสริม หรือสนับสนุนความรู้สึกนึกคิด ทัศนคติ ค่านิยม หรือความเชื่อของแต่ละคนที่มี

นอกจากนั้น ยังมี สิริณัฐ์ สดประเสริฐ (2558) ได้ให้แนวคิดที่เกี่ยวกับกระบวนการสื่อสารไว้ ดังนี้ สื่อในกระบวนการสื่อสารมีผลหรืออิทธิพลต่อผู้รับสารมากน้อยเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับตัวผู้รับสารเป็นสำคัญ เนื่องจากปัจจุบันผู้รับสารมีลักษณะเป็นผู้เข้าหาสื่อมากขึ้น (Active) ไม่ได้เป็นเพียงผู้รับ (Passive) เพียงอย่างเดียวเหมือนแต่ก่อน ผู้รับสารจะเปิดรับสารจากสื่อใดเมื่อไรนั้น เป็นผลมาจาก ภาวะจิตใจ สังคม วัตถุประสงค์ และความต้องการของแต่ละบุคคล ทำให้เกิดกระบวนการเลือกสรรข่าวสารขึ้น จะเห็นได้ว่า การเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนนั้นเป็นไปเพื่อความต้องการของบุคคลหรือแรงจูงใจที่มาจากปัจจัยทางจิตวิทยาของผู้ใช้สื่อที่มีต่อข่าวสารต่างๆ ที่ส่งผ่านทางสื่อมวลชน ซึ่งแต่ละบุคคลย่อมมีความต้องการในการใช้ข่าวสารเพื่อตอบสนองความต้องการด้วยเหตุผลที่แตกต่างกัน

สรุปได้ว่า กระบวนการเปิดรับข่าวสาร มีความแตกต่างกันโดยขึ้นอยู่กับตามสนใจของแต่ละบุคคลซึ่งสามารถแบ่งได้ดังนี้

- 1) การเลือกเปิดรับ
- 2) การเลือกให้ความสนใจ

3) การเลือกรับรู้และตีความหมาย

4) การเลือกจดจำ

1.4 ปัจจัยที่มีผลต่อการเปิดรับข่าวสาร

สุภวัฒน์ สงวนงาม (2557) กล่าวถึงปัจจัยด้านข่าวสารที่เป็นปัจจัยนำมาประกอบการตัดสินใจของบุคคล ยิ่งบุคคลเกิดความไม่แน่ใจเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งมากเท่าใดบุคคลย่อมต้องการเปิดรับข่าวสารมากขึ้นเท่านั้น โดยไม่จำกัดว่าจะทำการเปิดรับข่าวสารจากสื่อใด ไม่ว่าจะเป็น สื่อมวลชน สื่อบุคคล หรือสื่อเฉพาะกิจ แต่ทั้งนี้บุคคลจะทำการเปิดรับข่าวสารเฉพาะเรื่องที่ตนให้ความสนใจเท่านั้นเนื่องจากข่าวสารในปัจจุบันมีมากเกินไป ผู้รับสารจะรับไว้ทั้งหมดได้ จึงทำให้เกิดกระบวนการเลือกรับข่าวสารขึ้นตามบุคคล แต่ละคนก็จะมีเกณฑ์ในการเลือกรับข่าวสารที่ต่างกันตามลักษณะส่วนบุคคล สภาพแวดล้อมในสังคม และวัตถุประสงค์หรือความต้องการที่จะเปิดรับข่าวสารของแต่ละบุคคลที่ต่างกันย่อมทำให้มีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารที่ต่างกันไป

อมราพร แสนยศ (2558) ได้กล่าวถึง ปัจจัยที่มีผลต่อการเปิดรับข่าวสารสามารถ ซึ่งแบ่งออกเป็น 8 ปัจจัยได้ดังนี้

1) ความต้องการ (Need) ปัจจัยที่สำคัญที่สุดปัจจัยหนึ่งในกระบวนการเลือกของมนุษย์ คือ ความต้องการทุกอย่างของมนุษย์ทั้งความต้องการทางกายและใจทั้งความต้องการระดับสูง และความต้องการระดับต่ำ ย่อมเป็นตัวกำหนดการเลือกของเรา เราเลือกตอบสนองความต้องการของเราเพื่อให้ได้ข่าวสารที่ต้องการ เพื่อแสดงรสนิยม เพื่อการยอมรับในสังคม หรือเพื่อความพอใจ ฯลฯ

2) ทศนคติและค่านิยม (Attitude and Values) ทศนคติ คือ ความชอบและมีใจโน้มเอียง (Preference and Predisposition) ต่อเรื่องต่าง ๆ ส่วนค่านิยม คือหลักพื้นฐานที่เรายึดถือเป็นความรู้สึกที่ว่าเราควรจะทำหรือไม่ควรทำอะไรในการมีความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมและคนซึ่งทัศนคติและค่านิยมมีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อการเลือกใช้สื่อมวลชน การเลือกข่าวสาร การเลือกตีความหมาย และการเลือกจดจำ

3) เป้าหมาย (Goal) มนุษย์ทุกคนย่อมมีเป้าหมาย มนุษย์ทุกคนกำหนดเป้าหมายในการดำเนินชีวิต ทั้งในเรื่องอาชีพ การเข้าสมาคม การพักผ่อน เป้าหมายของกิจกรรมต่างๆที่เรากำหนดขึ้นนี้จะมีอิทธิพลต่อการเลือกใช้สื่อมวลชน การเลือกข่าวสาร การเลือกตีความหมาย และการเลือกจดจำเพื่อตอบสนองเป้าหมายของตน

4) ความสามารถ (Capability) ความสามารถของเราเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งรวมทั้งความสามารถด้านภาษามีอิทธิพลต่อเราในการที่จะเลือกรับข่าวสารเลือกตีความหมาย และเลือกเก็บเนื้อหาข่าวไว้

5) การใช้ประโยชน์ (Utility) กล่าวโดยทั่วไปแล้วเราจะให้ความสนใจและใช้ความพยายามในการที่จะเข้าใจ และจดจำข่าวสารที่เราสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้

6) สไตล์ในการสื่อสาร (Communication Style) การเป็นผู้รับสารของเรานั้นส่วนหนึ่ง ขึ้นอยู่กับ สไตล์ในการสื่อสารของเรา คือ ความชอบหรือไม่ชอบสื่อบางประเภท ดังนั้นบางคนจึงชอบฟังวิทยุ บางคนชอบดูโทรทัศน์ บางคนชอบอ่านหนังสือพิมพ์ ฯลฯ

7) สถานะ (Context) สถานะในที่นี้ หมายถึง สถานที่ บุคคล และเวลาที่อยู่ในสถานการณ์การสื่อสารสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้มีอิทธิพลต่อการเลือกของผู้รับสารการมีคนอื่นอยู่ด้วยมีอิทธิพลตรงต่อการเลือกใช้สื่อและข่าวสารการเลือกตีความหมายและเลือกจดจำข่าวสารการที่เราต้องถูกมองว่าเป็นอย่างไร การที่เราคิดว่าคนอื่นมองเราอย่างไร เราเชื่อว่าคนอื่นคาดหวังอะไรจากเราและการที่คิดว่าคนอื่นคิดว่าเราอยู่ในสถานการณ์อะไร ล้วนแต่มีอิทธิพลต่อการเลือกของเรา

8) ประสบการณ์และนิสัย (Experience and Habit) ในฐานะของผู้รับสาร ผู้รับสารแต่ละคนพัฒนานิสัยการรับสารอันเป็นผลมาจากประสบการณ์ในการรับข่าวสารของเราพัฒนาความชอบสื่อชนิดใดชนิดหนึ่ง รายการประเภทใดประเภทหนึ่ง ดังนั้นเราจึงเลือกใช้สื่อชนิดใดชนิดหนึ่ง สนใจเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ตีความหมายอย่างใดอย่างหนึ่ง และเลือกจดจำเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

มานิช รักไทยเจริญชีพ (2560) ได้แบ่งปัจจัยในการรับข่าวสารเกี่ยวกับทีวีดิจิทัลไว้ ดังนี้

1. ปัจจัยเรื่อง อายุ เพศ และระดับการศึกษา
2. ปัจจัยด้านเนื้อหา
3. ความสำคัญของการนำเสนอข่าว

นอกจากนี้ ยังมีปัจจัยของสื่อที่นำเสนอข้อมูลได้รวดเร็วและใช้เวลากระชับในการทำ ความเข้าใจ ซึ่ง ภาวิณี น้อยช่วงคิด (2560) ได้กล่าวถึงปัจจัยของสื่อไว้ว่าการเปิดรับข่าวผ่านเฟซบุ๊กแฟนเพจของสื่อที่มีชื่อเสียงและได้รับการยอมรับ ดังนั้น องค์กรสื่อต่าง ๆ ควรสร้างแบรนด์ของตนเองให้มีความเข้มแข็ง เกิดความรู้จัก และเกิดการยอมรับ รวมถึงหาวิธีเพื่อที่จะสร้างยอดผู้ติดตามให้เพิ่มสูงขึ้น เนื่องจากสมารถที่จะสร้างโอกาสในการพบเห็นได้อย่างรวดเร็ว สำหรับในการนำเสนอข่าวนั้น ควรเน้นการนำเสนอข่าวด้านสังคม เนื่องจากผู้บริโภคจำนวนมาก ต้องการ ทราบถึงเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นรอบ ๆ ตัว รวมถึงรูปแบบการนำเสนอข่าว ควรมีการพาดหัวที่ดึงดูด น่าสนใจ แต่ไม่ควรพาดหัวข่าวที่อาจก่อให้เกิดความเข้าใจผิดได้ มีการอัปเดตข่าวสารอยู่เสมอสม่ำเสมอในทุก ๆ วัน โดยเน้นในช่วงเวลา 18.00 – 24.00 น. เนื่องจากเป็นช่วงเวลาที่ผู้บริโภคทำการเปิดรับข่าวมากที่สุด และควรมีการนำเสนอข่าวอย่างต่อเนื่อง เพื่อทำให้ผู้บริโภคทราบถึงเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น

สรุปได้ว่า ข่าวเป็นปัจจัยในการเลือกรับข่าวสารเนื่องจากข่าวเป็นสิ่งที่ดึงดูดสนใจการเลือกรับข้อมูลของแต่ละบุคคลคน และยังมีปัจจัยอื่นๆ ประกอบด้วย เช่น ปัจจัยเรื่องเพศ อายุ ระดับ

การศึกษา นอกจากนั้นยังมีปัจจัยในการเลือกรับข่าวสารซึ่งประกอบด้วย ความต้องการ ทักษะคิและ ค่านิยม เป้าหมาย ความสามารถ การใช้ประโยชน์ ลีลาในการสื่อสาร สภาวะ ประสบการณ์และนิสัย นอกจากนั้นปัจจัยที่สำคัญคือสิ่งที่ส่งสารออกไปต้องมีความทันสมัย สามารถเข้าถึงง่าย เช่น Facebook Line Twitter เป็นต้น และยังมีปัจจัยเพิ่ม เติมอีก 8 ปัจจัยคือ ความต้องการ ทักษะคิและ ค่านิยม เป้าหมาย ความสามารถ การใช้ประโยชน์ ลีลาในการสื่อสาร สภาวะ ประสบการณ์ และ นิสัย

1.5 การประเมินผลการเปิดรับข่าวสาร

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่ผ่านมาได้มีการประเมินผลการเปิดรับข่าวสารโดยการใช้ เครื่องมือในการประเมินผลดังรายการดังต่อไปนี้

สายทิพย์ วชิรพงศ์ (2556) ศึกษาเรื่อง การเปิดรับ การรับรู้ ทักษะคิที่มีต่อภาพยนตร์จาก ข้อมูลข่าวสารที่ปรากฏในทวิตเตอร์ มีเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินการดังนี้

- แบบสอบถามคำถามเกี่ยวกับทักษะคิที่มีต่อภาพยนตร์จากข้อมูลข่าวสารที่ปรากฏในทวิตเตอร์จากคำถาม จำนวน 10 ข้อ โดยใช้มาตรวัดแบบ Likert Scale ทั้งทักษะคิเชิงบวก โดยกำหนด ระดับคะแนนไว้ ดังนี้ ข้อความที่เป็นทักษะคิเชิงบวก เห็นด้วยอย่างยิ่ง (5) เห็นด้วย (4) ไม่แน่ใจ (3) ไม่เห็นด้วย (2) และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง (1)

สุภัทรา ศรีรัตนจารัส (2557) ศึกษาเรื่อง การเปิดรับข่าวสาร การรับรู้ และทักษะคิในเรื่อง การแพทย์ทางเลือกของประชาชนในกรุงเทพมหานคร มีเครื่องมือที่ใช้ในดังนี้

- แบบสอบถามคำถามเกี่ยวกับการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวเรื่องการกับแพทย์ทางเลือกของ ประชาชนในกรุงเทพมหานคร แบบสอบถาม จำนวน 8 ข้อ โดยใช้มาตรวัดแบบ Likert Scale โดย กำหนดระดับการรับข่าวสาร 4 ระดับดังนี้ ปฏิบัติเป็นประจำ (4) ปฏิบัติบ่อยครั้ง (3) ปฏิบัติบางครั้ง (2) ไม่เคยปฏิบัติ (1)

ศุจินันท์ พูลสวัสดิ์ (2563) ศึกษาเรื่อง การเปิดรับสื่อ การรับรู้ ทักษะคิ และแนวโน้ม พฤติกรรมของประชาชนที่มีต่อกองบัญชาการทหารไทย มีเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินดังนี้

- แบบสอบถามเกี่ยวกับการเปิดรับสื่อ การรับรู้ ทักษะคิ และแนวโน้มพฤติกรรมของ ประชาชนที่มีต่อกองบัญชาการทหารไทย แบบสอบถามแบบมาตราประเมินค่า จำนวน 5 ข้อ มีเกณฑ์ การวัด 5 ระดับ ดังนี้ รู้สึกเห็นด้วยอย่างยิ่ง (5) รู้สึกเห็นด้วย (4) รู้สึกเหี้ยด้วยปานกลาง (3) รู้สึกไม่ เห็นด้วย (2) รู้สึกไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง (1)

อมราพร แสนยศ (2558) ศึกษาเรื่อง การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะ และแนวโน้ม พฤติกรรมที่มีต่อการประกันบ้านอายุเพื่อรองรับการเข้าสู่สังคมสูงวัยของกลุ่มวัยทำงานในเขต กรุงเทพมหานคร มีเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินดังนี้

- แบบสอบถามเรื่องการเปิดรับข่าวสารเป็นแบบสอบถามเลือกตอบจำนวน 2 ข้อ
- แบบสอบถามความรู้เกี่ยวกับประกันบ้านอายุ เป็นแบบสอบถามประเมินค่า 3 ระดับ ดังนี้ ใช่ (3) ไม่ใช่ (2) ไม่แน่ใจ (1)
- แบบสอบถามเรื่องความรู้สึก/ทัศนคติเกี่ยวกับประกันบ้านอายุ แบบสอบถามแบบ ประเมินค่า 5 ระดับ คือ รู้สึกเห็นด้วยอย่างยิ่ง (5) รู้สึกเห็นด้วย (4) รู้สึกเห็นด้วยปานกลาง (3) รู้สึกเห็นด้วยน้อย (2) รู้สึกเห็นด้วยน้อยที่สุด (1)
- แบบสอบถามเรื่อง แนวโน้มพฤติกรรมที่มีต่อการทำประกันบ้านอายุ เป็นแบบสอบถาม แบบประเมินค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด (5) มาก (4) ปานกลาง (3) น้อย (2) น้อยที่สุด (1)

Yang (2019) การรับรู้วิถีดูแลสุขภาพของคนจีนในช่วงที่มีมลพิษทางอากาศจากโซเซียลมีเดีย เพื่อศึกษาการเข้าถึงข้อมูลเรื่องสุขภาพของคนจีนในช่วงที่มีมลภาวะทางอากาศ

- แบบสอบถามออนไลน์เรื่องการรับรู้วิถีดูแลสุขภาพของคนจีนในช่วงที่มีมลพิษทางอากาศ จากโซเซียลมีเดีย เป็นแบบสอบถามแบบเลือกได้หลายคำตอบ จำนวน 20 ข้อ

สรุปได้ว่าเครื่องมือที่ใช้ในการเปิดรับข่าวสารเครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน พบว่า จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า มีการใช้เครื่องมือเป็นแบบสอบถามเป็นส่วนใหญ่และเป็นวิธีการประเมินแบบมาตราส่วนประมาณค่าเป็นส่วนใหญ่ ระดับในการประเมินอยู่ที่ 2 – 5 ระดับ แต่ ละแบบสอบถามมีการอธิบายการให้ค่าไว้แตกต่างกัน และมีการใช้ค่าที่สอดคล้องกับงานวิจัย

1.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดการเปิดรับข่าวสาร จำนวน 5 เรื่อง ดังนี้

เรื่องที่ 1 สายทิพย์ วชิรพงศ์ (2556) ศึกษาเรื่อง การเปิดรับ การรับรู้ ทักษะที่มีต่อ ภาพยนตร์จากข้อมูลข่าวสารที่ปรากฏในทวิตเตอร์ โดยการศึกษาครั้งนี้ใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เก็บข้อมูลจากแบบสอบถามจากการสุ่มตัวอย่างมาศึกษาจำนวน 400 คน ซึ่งเป็นผู้ใช้ทวิตเตอร์ที่เปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับภาพยนตร์ ที่มีอายุตั้งแต่ 13 ปีขึ้นไป พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 245 คน คิดเป็นร้อยละ 61.3 และเพศชาย 155 คน คิดเป็น ร้อยละ 38.7 มีอายุในช่วง 13-14 ปี จำนวน 273 คน คิดเป็นร้อยละ 68.2 รองลงมาคือ อายุ 25-36 ปีร้อยละ 29.5 และอายุ 37-48 ปี จำนวน 9 คน ร้อยละ 2.3 ตามลำดับ มีการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 257 คน ร้อยละ 64.3 รองลงมาคือระดับมัธยม/ปวช./ปวส. จำนวน 96 คน ร้อยละ 24.0

ระดับสูงกว่าปริญญาตรี 46 คน ร้อยละ 11.4 และระดับประถมศึกษา จำนวน 1 คน ร้อยละ 0.3 ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ นักเรียน/นักศึกษา จำนวน 246 คน ร้อยละ 61.4 รองลงมาเป็นพนักงานบริษัทเอกชนจำนวน 106 คน ร้อยละ 26.5 ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ จำนวน 20 คน ร้อยละ 5.0 ธุรกิจส่วนตัวจำนวน 15 คน ร้อยละ 3.8 และอาชีพอื่น ๆ จำนวน 13 คน ร้อยละ 3.3 ตามลำดับ มีรายได้ต่อเดือนไม่เกิน 20,000 บาทจำนวน 315 คน ร้อยละ 78.7 รองลงมามีรายได้ 20,001-40,000 บาทจำนวน 73 คน ร้อยละ 18.3 และรายได้ 40,001-60,000 บาท จำนวน 12 คน ร้อยละ 3.0 ตามลำดับ โดยมีผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย การเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับภาพยนตร์ผ่านทวิตเตอร์ ความถี่ (ครั้ง/สัปดาห์) มีความสัมพันธ์กับการรับรู้ที่มีต่อภาพยนตร์ที่ปรากฏในข้อมูลข่าวสารบนทวิตเตอร์ ค่า $R = 0.124$ และ ค่า $P\text{-Value} = 0.13$ ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ ทางสถิติ 0.05 กล่าวคือ ผู้ที่มีความถี่ในการเปิดรับข้อมูลข่าวสารบ่อยครั้ง จะมีการรับรู้มาก การเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับภาพยนตร์ผ่านทวิตเตอร์ ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติที่มีต่อภาพยนตร์ที่ปรากฏในข้อมูลข่าวสารบนทวิตเตอร์ ค่า $R = 0.081$ และ ค่า $P\text{-Value} = 0.107$ ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 การรับรู้ มีความสัมพันธ์กับทัศนคติที่มีต่อภาพยนตร์ที่ปรากฏในข้อมูลข่าวสารบนทวิตเตอร์ค่า $R = 0.720$ และ ค่า $P\text{-Value} = 0.000$ ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 กล่าวคือ ผู้ที่มีระดับการรับรู้มาก จะมีทัศนคติที่มีต่อภาพยนตร์ในเชิงบวก ส่วนผู้ที่มีระดับการรับรู้ต่ำ จะมีความสัมพันธ์กับทัศนคติที่มีต่อภาพยนตร์ที่ปรากฏในข้อมูลข่าวสารบนทวิตเตอร์มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความถี่ (ครั้ง/เดือน) การรับชมภาพยนตร์ในโรงภาพยนตร์ของผู้ใช้ทวิตเตอร์ ค่า $R = 0.246$ และ ค่า $P\text{-Value} = 0.000$ ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 กล่าวคือผู้ใช้ทวิตเตอร์ที่มีความถี่ (ครั้ง/เดือน) ในการชมภาพยนตร์ในโรงภาพยนตร์บ่อยครั้ง จะมีทัศนคติเชิงบวก ทัศนคติที่มีต่อภาพยนตร์ที่ปรากฏในข้อมูลข่าวสารบนทวิตเตอร์มีความสัมพันธ์กับแนวโน้มพฤติกรรมของผู้ใช้ทวิตเตอร์ ค่า $R = 0.481$ และ ค่า $P\text{-Value} = 0.000$ ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 กล่าวคือ ผู้ใช้ทวิตเตอร์ที่มีทัศนคติต่อภาพยนตร์ในเชิงบวก จะมีความตั้งใจในการไปชมภาพยนตร์และแนะนำผู้อื่นไปชมภาพยนตร์สูง

เรื่องที่ 2 สุภัทรา ศรีรัตนจาริส (2557) ศึกษาเรื่อง การเปิดรับข่าวสาร การรับรู้ และทัศนคติในเรื่องการแพทย์ทางเลือกของประชาชนในกรุงเทพมหานคร โดยการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามจากการสุ่มตัวอย่างมาศึกษาจำนวน 300 คน ที่เป็นประชาชนที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร เป็นประชากรที่มีอายุ 20 ปีขึ้นไปและต้องเป็นผู้ที่เคยรู้จักในเรื่องการแพทย์ทางเลือกมาก่อน ซึ่งผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ ทำให้ทราบว่า เพศหญิงมีจำนวนมากกว่าเพศชาย คือ 204 คน คิดเป็นร้อยละ 68.0 และเพศชายมีจำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 32.0 ช่วงอายุส่วนใหญ่ คือ อายุระหว่าง 20-30 ปีมีจำนวนมากที่สุดคือ 133 คน คิดเป็นร้อยละ 44.3 กลุ่มตัวอย่างมีการศึกษาระดับปริญญาตรีมากที่สุด

คือ 199 คน คิดเป็นร้อยละ 66.3 รองลงมาคือปริญญาโท จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 26.7 และมี อาชีพเป็นพนักงานบริษัทเอกชนจำนวนมากที่สุดคือ 211 คน คิดเป็นร้อยละ 70.3 รองลงมาคือ ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ มีจำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 20 เจ้าของกิจการมีจำนวน 13 คน คิดเป็น ร้อยละ 4.3 พ่อบ้าน/แม่บ้านมีจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 3.4 และอาชีพอื่น ๆ มีจำนวนน้อยที่สุด คือ 6 คน คิดเป็นร้อยละ 2.0 จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดเคยใช้บริการแพทย์ทางเลือกมีจำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 35.0 และไม่เคยใช้บริการแพทย์ทางเลือกมีจำนวน 195 คน คิดเป็นร้อยละ 65.0 ผล การศึกษาพบว่า การเปิดรับข่าวสารด้านการแพทย์ทางเลือกของกลุ่มตัวอย่างโดยเฉลี่ยสื่ออินเทอร์เน็ต เท่ากับ 6.31 ครั้งต่อเดือน สื่อสิ่งพิมพ์เท่ากับ 3.65 ครั้ง ต่อเดือน และเอกสารประชาสัมพันธ์เท่ากับ 3.97 ครั้งต่อเดือน ด้านการรับรู้ พบว่าการรับรู้เกี่ยวกับแพทย์ทางเลือกโดยรวมทุกด้านมีความเข้าใจ ต่อการแพทย์ทางเลือกในระดับที่ดี (ค่าเฉลี่ย 3.84) ด้านทัศนคติโดยรวมต่อการแพทย์ทางเลือกใน ระดับที่ดี (ค่าเฉลี่ย 3.79) ด้านแนวโน้มพฤติกรรมการใช้บริการแพทย์ทางเลือกอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.11) ซึ่งการทดสอบสมมติฐานการวิจัยพบว่า พฤติกรรมในการเปิดรับข่าวสารไม่มี ความสัมพันธ์กับการรับรู้เกี่ยวกับแพทย์ทางเลือก และพฤติกรรมในการเปิดรับข่าวสารด้านการแพทย์ ทางเลือก ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติในเรื่องการแพทย์ทางเลือก และทัศนคติในเรื่องการแพทย์ ทางเลือกมีความสัมพันธ์กับแนวโน้มพฤติกรรมการใช้บริการด้านการแพทย์ทางเลือก

เรื่องที่ 3 ศุจินันท์ พูลสวัสดิ์ (2563) ศึกษาเรื่อง การเปิดรับสื่อ การรับรู้ ทัศนคติ และ แนวโน้มพฤติกรรมของประชาชนที่มีต่อกองบัญชาการทหารไทย การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ว่า การเปิดรับสื่อความรู้ทัศนคติและแนวโน้มพฤติกรรมของประชาชนที่มีต่อกองบัญชาการกองทัพบ ไทย โดยใช้การวิจัยเชิงสำรวจ เก็บข้อมูลจากประชากรเป้าหมายคนไทยที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป อาศัยอยู่ในประเทศไทย ที่รู้จักและเคยมีส่วนร่วมกิจกรรมที่ทางกองบัญชาการกองทัพบไทยจัดขึ้น ทั้งนี้ต้องไม่ใช่บุคคลที่รับราชการทหาร หรือ ผู้ที่มีญาติ พี่ น้อง หรือเพื่อนใกล้ชิด ที่รับราชการทหาร จ านวน 400 ตัวอย่างผลการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นกลุ่มที่เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับ กองบัญชาการกองทัพบไทยจากสื่อโทรทัศน์มากที่สุด มีความรู้เกี่ยวกับกองบัญชาการกองทัพบไทยใน ระดับสูง มีทัศนคติในเชิงบวกต่อกองบัญชาการกองทัพบไทย และเคยเข้าร่วมกิจกรรมที่ทาง กองบัญชาการกองทัพบไทยจัดขึ้นซึ่งประชาชนเข้าร่วมกิจกรรมทางทหารในงานวันเด็กแห่งชาติมาก ที่สุด ส่วนในด้านแนวโน้มพฤติกรรมมีส่วนร่วมที่มีต่อกองบัญชาการกองทัพบไทย พบว่า กลุ่ม ตัวอย่างมีความตั้งใจจะให้การสนับสนุนและเข้าร่วมกิจกรรม หากมีการขอความร่วมมือในการด าเนินกิจกรรม/โครงการเพื่อสาธารณะประโยชน์ที่ทางกองบัญชาการกองทัพบไทยจัดขึ้น นอกจากนั้น ยัง พบว่า การเปิดรับสื่อมีความสัมพันธ์กับความรู้การเปิดรับสื่อมีความสัมพันธ์กับทัศนคติ ความรู้มี ความสัมพันธ์กับทัศนคติ ทัศนคติมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมมีส่วนร่วมต่อกองบัญชาการ

กองทัพไทย และทัศนคติมีความสัมพันธ์กับแนวโน้มพฤติกรรมการมีส่วนร่วมกับกองบัญชาการกองทัพไทย

เรื่องที่ 4 อมราพร แสนยศ (2558) ศึกษาเรื่อง การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทัศนคติ และแนวโน้มพฤติกรรมที่มีต่อการประกันบานาญเพื่อรองรับการเข้าสู่สังคมสูงวัยของกลุ่มวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร โดยใช้กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัยจำนวน 400 คน เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ซึ่งผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัยพบว่า ทัศนคติต่อการ สะสมแสมตมปรั๊กเมืองไทยของเซเวนอีเลฟเว่นไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมในการซื้อสินค้าของเซเวนอีเลฟเว่น โดยมีค่า $R = 0.019$ และค่า $P\text{-Value} = 0.875$ มากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จึงปฏิเสธสมมติฐาน แต่ทัศนคติของผู้บริโภคที่มีต่อการสะสมแสมตมปรั๊กเมืองไทยของเซเวนอีเลฟเว่นมีความสัมพันธ์กับแนวโน้มพฤติกรรมในการสะสมแสมตมปรั๊ก ที่มีค่า $R = 0.557$ และค่า $P\text{-Value} = 0.000$ น้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 จึงยอมรับสมมติฐาน ถือว่าตัวแปรทั้งสองนี้มีความสัมพันธ์กันสูง กล่าวคือ ทัศนคติของผู้บริโภคที่มีต่อการสะสมแสมตมปรั๊กเมืองไทยของเซเวนอีเลฟเว่นมีความสัมพันธ์เชิงบวก แนวโน้มพฤติกรรมในการสะสมแสมตมปรั๊กเมืองไทยของเซเวนอีเลฟเว่นก็จะสูงตาม

เรื่องที่ 5 Yang (2019) การรับรู้วิธีดูแลสุขภาพของคนจีนในช่วงที่มีมลพิษทางอากาศจากโซเซียลมีเดีย เพื่อศึกษาการเข้าถึงข้อมูลเรื่องสุขภาพของคนจีนในช่วงที่มีมลภาวะทางอากาศ บนสื่อสังคมออนไลน์ที่ใช้ในประเทศ เช่น Weibo Wechat ว่าได้ให้ข้อมูลเรื่องวิธีการสวมหน้ากากอนามัยเพื่อป้องกันปัญหาฝุ่น PM 2.5 หรือไม่ และเพื่อศึกษาพฤติกรรมการปิดบังข้อมูลของรัฐบาลจีนเรื่องปัญหาฝุ่น PM 2.5 วิธีดำเนินงานวิจัย ผู้วิจัยได้ทำการสำรวจสภาพอากาศผ่านช่องทางออนไลน์ ตั้งแต่เดือนตุลาคม 2559 ถึง เดือนมกราคม 2560 ใน มณฑล ปักกิ่ง เหอเป่ย์ หูเป่ย์ เจียงซี หูหนาน และซานซี จากนั้นได้ใช้แบบสำรวจรายงานปัญหาทางอากาศ ผ่านทางเว็บไซต์ ของบริษัทสำรวจ มีผู้ร่วมทำแบบสอบถามจำนวน 2.6 ล้านคน ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างเมื่อกลุ่มตัวอย่างได้ทำการทำแบบสำรวจแล้ว ทางผู้วิจัยได้ติดตามและกลุ่มตัวอย่างได้ทำแบบสำรวจพัฒนาการ การรับรู้ข่าวสารผ่านสื่อสังคมออนไลน์ สถิติที่ใช้ คือสถิติเชิงพรรณนา และ การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ผลการวิจัย พบว่าสื่อบนสังคมออนไลน์ที่เป็นที่นิยมในประเทศจีน คือ Weibo และ Wechat นั้นมีการให้ข้อมูลเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพ และการป้องกันฝุ่น PM 2.5

จากข้อมูลดังกล่าว ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์ตัวแปรที่ศึกษา สถิติที่ใช้ และเครื่องมือที่ใช้ จากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดการเปิดรับข่าวสารจำนวน 5 แหล่งข้อมูล ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การวิเคราะห์ตัวแปรที่ศึกษา สถิติที่ใช้ และเครื่องมือที่ใช้ จากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดการเปิดรับข่าวสาร

ชื่อผู้วิจัย (ปี พ.ศ.)	ตัวแปรที่ศึกษา	เครื่องมือที่ใช้	สถิติที่ใช้
1. สายทิพย์ วชิรพงศ์ (2556)	การเปิดรับ การรับรู้ ทัศนคติที่มีต่อ ภาพยนตร์จากข้อมูล ข่าวสารที่ปรากฏใน ทวิตเตอร์	แบบสอบถาม เรื่อง การเปิดรับ การรับรู้ ทัศนคติที่มีต่อ ภาพยนตร์จากข้อมูล ข่าวสารที่ปรากฏใน ทวิตเตอร์	1. วิเคราะห์ข้อมูล ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน 2. วิเคราะห์ สัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์
2. สุภัทรา ศรีรัตน จำรัส (2557)	การเปิดรับข่าวสาร การรับรู้ และทัศนคติ ในเรื่องการแพทย์ ทางเลือกของ ประชาชนใน กรุงเทพมหานคร	แบบสอบถามการ เปิดรับข่าวสาร การ รับรู้ และทัศนคติใน เรื่องการแพทย์ ทางเลือก	1. วิเคราะห์ข้อมูล ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน 2. วิเคราะห์ สัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์
3. ศุจินันท์ พูลสวัสดิ์ (2563)	การเปิดรับสื่อ การ รับรู้ ทัศนคติ และ แนวโน้มพฤติกรรม ของประชาชนที่มีต่อ กองบัญชาการทหาร ไทย	แบบสอบถาม เรื่อง การเปิดรับสื่อ การ รับรู้ ทัศนคติ และ แนวโน้มพฤติกรรม ของประชาชนที่มีต่อ กองบัญชาการทหาร ไทย	1. วิเคราะห์ข้อมูล ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน 2. สถิติเชิงอนุมาน 3 t-test และ one- way-anova
4. อมราพร แสนยศ (2558)	การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทัศนคติ และ แนวโน้มพฤติกรรมที่มี ต่อการประกันบานาญ	แบบสอบถาม เรื่อง การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทัศนคติ และ แนวโน้มพฤติกรรมที่มี	1. วิเคราะห์ข้อมูล ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ชื่อผู้วิจัย (ปี พ.ศ.)	ตัวแปรที่ศึกษา	เครื่องมือที่ใช้	สถิติที่ใช้
			2. สถิติเชิงอนุมาน
	เพื่อรองรับการเข้าสู่สังคมสูงวัยของกลุ่มวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร	ต่อการประกันบำนาญเพื่อรองรับการเข้าสู่สังคมสูงวัยของกลุ่มวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร	3 t-test และ one-way-anova
5. Yang Qinghua (2019)	การรับข่าวสาร รู้วิธีดูแลสุขภาพของคนจีนในช่วงที่มีมลพิษทางอากาศ	แบบสำรวจปัญหาการรับข้อมูลผ่านสื่อสังคมออนไลน์ในประเทศจีน Weibo และ Wechat	1.สถิติวิเคราะห์เชิงพรรณนา 2.ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

จากตารางที่ 1 การวิเคราะห์ตัวแปรที่ศึกษา เครื่องมือ สถิติที่ใช้ จากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้ จำนวน 5 เรื่อง พบว่า งานวิจัยทุกเรื่องใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการประเมินการรับรู้ข้อมูลข่าวสารพบว่าแบบสอบถามส่วนใหญ่จะครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับการเปิดรับ การรับรู้ ทักษะ และแนวโน้มพฤติกรรม ซึ่งในจำนวนนี้มี 4 เรื่อง (สายทิพย์ วชิรพงศ์ ,2556; สุภัทรา ศรีรัตนจำรัส, 2557; .ศุจินันท์ พูลสวัสดิ์, 2563; อมราพร แสนยศ, 2558) เป็นลักษณะคำถามแบบมาตราประมาณค่าเริ่มตั้งแต่ 4 ระดับ และยังพบว่า มีงานวิจัยจำนวน 1 เรื่อง (Yang Qinghua, 2019) เป็นแบบสอบถามออนไลน์

จากการศึกษางานวิจัยข้างต้นมีจำนวน 5 แหล่งข้อมูล มีองค์ประกอบที่สอดคล้องกับนักวิชาการที่กล่าวมาข้างต้นที่กล่าวถึง 3 องค์ประกอบ ได้แก่

- 1) การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า จากแหล่งข้อมูลที่เป็นสื่อบุคคล
- 2) การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า จากแหล่งข้อมูลที่เป็นสื่อมวลชน
- 3) การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า จากแหล่งข้อมูลที่เป็นสื่อเฉพาะกิจ

นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังนำข้อมูลงานวิจัยทั้ง 5 แหล่งข้อมูล มาสังเคราะห์เครื่องมือที่นำมาใช้ประเมินการเปิดรับข่าวสารได้ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ตารางเครื่องมือที่นำมาใช้ประเมินการเปิดรับข่าวสาร

ชื่อผู้วิจัย (ปี พ.ศ.)	ตัวแปรที่ศึกษา	เครื่องมือที่ใช้
1. สายทิพย์ วชิรพงศ์ (2556)	การเปิดรับ การรับรู้ ทศนคติที่มีต่อภาพยนตร์จากข้อมูลข่าวสารที่ปรากฏในทวิตเตอร์	แบบสอบถาม เรื่อง การเปิดรับ การรับรู้ ทศนคติที่มีต่อภาพยนตร์จากข้อมูลข่าวสารที่ปรากฏในทวิตเตอร์
2.สุภัทรา ศรีรัตนจำรัส (2557)	การเปิดรับข่าวสาร การรับรู้ และทัศนคติในเรื่องการแพทย์ทางเลือกของประชาชนในกรุงเทพมหานคร	แบบสอบถามการเปิดรับข่าวสาร การรับรู้ และทัศนคติในเรื่องการแพทย์ทางเลือก
3.ศุจินันท์ พูลสวัสดิ์ (2563)	การเปิดรับสื่อ การรับรู้ ทศนคติ และแนวโน้ม พฤติกรรมของประชาชนที่มีต่อกองบัญชาการทหารไทย	แบบสอบถาม เรื่อง การเปิดรับสื่อ การรับรู้ ทศนคติ และแนวโน้มพฤติกรรมของประชาชนที่มีต่อกองบัญชาการทหารไทย
4.อมราพร แสนยศ (2558)	การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทศนคติ และแนวโน้ม พฤติกรรมที่มีต่อการประกันบานาญเพื่อรองรับการเข้าสู่สังคมสูงวัยของกลุ่มวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร	แบบสอบถาม เรื่อง การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทศนคติ และแนวโน้มพฤติกรรมที่มีต่อการประกันบานาญเพื่อรองรับการเข้าสู่สังคมสูงวัยของกลุ่มวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร
5. Yang Qinghua (2019)	การรับข่าวสาร รู้วิธีดูแลสุขภาพของคนจีนในช่วงที่มีมลพิษทางอากาศ	แบบสำรวจปัญหาการรับข้อมูลผ่านสื่อสังคมออนไลน์ในประเทศจีน Weibo และ Wechat

จากตารางที่ 2 สรุปได้ว่า การประเมินการเปิดรับสื่อหรือข่าวสารส่วนใหญ่จะเลือกใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยเป็นแบบมาตรประมาณค่าตั้งแต่ 3 ถึง 6 ระดับ ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยที่เลือกประเมินการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับบุหรี่ยาสูบ โดยใช้แบบสอบถามการเปิดรับข่าวสาร การรับรู้ ทศนคติและแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ยาสูบ สำหรับ

นักเรียนมัธยมศึกษา ซึ่งจะระบุไว้ในส่วนที่ 2 ของแบบสอบถาม โดยมีคำถามเกี่ยวกับการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับบุหรี่ปัฟฟายของกลุ่มตัวอย่าง เพื่อวัดความถี่ในการเปิดรับข่าวสารจากแหล่งข้อมูลที่เป็นสื่อบุคคลสื่อมวลชน และสื่อเฉพาะกิจ ซึ่งประเมินจากความบ่อยของการใช้หรือเปิดรับสื่อและข่าวสารอย่างเฉพาะเจาะจงในเนื้อหาเกี่ยวกับบุหรี่ปัฟฟาย โดยมีมาตรวัด 4 หน่วย ได้แก่ เป็นประจำ บ่อยครั้ง บางครั้ง ครั้ง และไม่เคย ทั้งนี้เพื่อให้ได้สารสนเทศที่เพียงพอต่อการศึกษาความเชื่อมโยงของการเปิดรับข่าวสารกับบุหรี่ปัฟฟายอย่างรอบด้านและมีความสมบูรณ์มากที่สุด การเปิดรับข่าวสารเพิ่มโอกาสการเข้าถึงและรับรู้ข้อมูลจากสื่อต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่แนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ปัฟฟาย

2. แนวคิดการเกี่ยวกับการรับรู้

2.1. ความหมายของการเปิดรับรู้

Garrison & Magoon (1972) ได้ให้คำจำกัดความไว้ว่าการรับรู้ หมายถึง กระบวนการซึ่งสมองตีความหรือแปลข้อความที่ได้จากการสัมผัสของร่างกายกับสิ่งแวดล้อมที่เป็นสิ่งเร้าหรือสิ่งแวดล้อมที่เราสัมผัสนั้นเป็นอะไร มีความหมายอย่างไร มีลักษณะอย่างไร การที่เรารับรู้สิ่งเร้าที่มาสัมผัสได้นั้นจะต้องอาศัยประสบการณ์ของเราเป็นเครื่องช่วยในการตีความหมาย

Schiffman & Kanuk (1991) การรับรู้ (Perception) หมายถึง กระบวนการที่บุคคลแต่ละคน มีการเลือก ประมวลและตีความหมายเกี่ยวกับตัวกระตุ้นออกมาให้เกิดความหมาย และได้ภาพของโลกที่มีเนื้อหา

สุธรรม รัตนโชติ (2553) กล่าวถึงการรับรู้ว่า บุคคลจะถูกรู้อยู่ด้วยสิ่งเร้าซึ่งมาจากสิ่งแวดล้อมที่ผ่านเข้ามาในความรู้สึกสัมผัส (senses) โดยการเห็น การได้ยิน ได้กลิ่น ได้รส หรือประสาทสัมผัส ตา หู จมูก ลิ้น และผิวหนัง บุคคลจะเลือกรับรู้เฉพาะสิ่งที่สนใจ กระบวนการรับรู้ (Perception Process) เป็นกระบวนการทางความคิด (Cognitive process) ที่ประกอบด้วยสิ่งเร้า (stimuli) ซึ่งอยู่ในสิ่งแวดล้อมของการดำเนินชีวิต กระบวนการรับรู้ (Perception Process) ซึ่งประกอบด้วย การสังเกต เลือกและการแปลความหมายและก่อให้เกิดการตอบสนอง (Response) โดยมีทัศนคติ ความรู้สึก แรงจูงใจ พฤติกรรม

ประเสริฐ พันธุ์เรืองสกา (2557) กล่าวถึงกระบวนการรับรู้ (Perception Process) เป็นกระบวนการทางความคิด (Cognitive process) ที่ประกอบด้วย สิ่งเร้า (stimuli) ซึ่งอยู่ในสิ่งแวดล้อมของการดำเนินชีวิต กระบวนการรับรู้ (Perception Process) ซึ่งประกอบด้วย การสังเกต เลือก และการแปลความหมาย และก่อให้เกิดการตอบสนอง (Response) โดยมีทัศนคติ ความรู้สึก แรงจูงใจ พฤติกรรม เหล่านี้เป็นต้น

สรุปได้ว่า การรับรู้ หมายถึง กระบวนการของแต่ละบุคคลที่จะตีความออกมาในรูปแบบการคิด การพูด การแสดงออก ซึ่งการรับรู้จะเกิดจากการที่ร่างกายตอบสนองต่อสิ่งเร้าซึ่งเป็นสิ่งที่อยู่ในชีวิตประจำวันของเรา และจะแสดงออกมาผ่าน ทักษะคิด ความคิด และพฤติกรรม เป็นต้น

2.2 องค์ประกอบของการรับรู้

การรับรู้ (สุธรรม รัตนโชติ, 2553; ประเสริฐ พันธุ์เรืองสกา, 2557; ญัฐพล รุ่งโรจน์สิทธิชัย, 2560) หมายถึง กระบวนการทางความคิด และจิตใจของมนุษย์ที่แสดงออกถึง ความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึกนึกคิด ที่มีผลมาจากกระบวนการรับและตีความสิ่งเร้าต่าง ๆ ที่มาสัมผัสด้วยความแตกต่างกันทางด้านปัจจัยส่วนบุคคลและประสบการณ์ที่ผ่านมา แต่ละบุคคลจึงมีการรับรู้ที่แตกต่างกัน ซึ่งกระบวนการรับรู้จะส่งผลต่อทัศนคติ และพฤติกรรมของบุคคล และมีนักวิชาการ ได้กำหนดองค์ประกอบของการรับรู้ไว้อย่างสอดคล้องกันว่า ประกอบด้วยกระบวนการรับรู้ใน 3 องค์ประกอบ ดังนี้

1. การเลือกรับรู้ (Perceptual selection) เมื่อบุคคลเปิดรับต่อสิ่งเร้าและตั้งใจรับต่อสิ่งเร้าที่เข้ามากระทบแล้ว บุคคลจะเลือกสรรเฉพาะสิ่งเร้าที่ตรงกับความต้องการ และทัศนคติของตนเองในแต่ละกรณีดังกล่าว บุคคลจะเลือกเปิดรับต่อสิ่งเร้าโดยอาศัยพื้นฐานทางจิตวิทยาของตนเองเป็นหลัก
2. การจัดองค์ประกอบการรับรู้ (Perceptual Organization) การจัดองค์ประกอบการรับรู้ หมายถึงการที่บุคคลจัดข้อมูลจากแหล่งต่างๆ เข้าด้วยกันให้เป็นระเบียบเพื่อให้มีความหมายที่เข้าใจได้มากขึ้นและเพื่อให้สามารถแสดงพฤติกรรมตอบสนองได้ถูกต้อง
3. การแปลความหมายการรับรู้ (Perceptual Interpretation) สำหรับหลักที่สำคัญที่สุดขององค์ประกอบรอบข้าง คือ “หลักภาพหลักกับพื้นภาพ” (figure ground principle) ในการจัดสิ่งเร้าให้เป็นภาพรวมบุคคลจะแยกความแตกต่างของส่วนที่เด่นมากกว่าเป็นภาพหลักซึ่งเป็นภาพปรากฏอยู่ส่วนหน้า (foreground) ส่วนสิ่งเร้าที่มีส่วนเด่นน้อยกว่าเป็นภาพพื้น

นอกนั้นยังมีนักวิชาการ Karl (2018) ได้แบ่งองค์ประกอบของรับรู้ออกเป็น 6 องค์ประกอบ ดังนี้

1. ต้องมีพื้นฐานข้อมูลหรือความรู้ในเรื่องนั้นมาก่อน (Knowledge Based) หรือถ้าไม่มีความรู้ อย่างน้อยก็ต้องมีประสบการณ์เดิมในเรื่องนั้นอยู่บ้าง
2. จะต้องประกอบด้วยข้อวินิจฉัย ในขั้นตอนของกระบวนการรับรู้ ทั้งนี้เพราะในการรับรู้เรื่องใดเรื่องหนึ่ง มนุษย์ไม่สามารถรับข้อมูลทุกชนิดในเรื่องนั้นพร้อมกันได้ ดังนั้นจึงต้องอาศัยวิธีการ

วินิจฉัย โดยการตั้งสมมติฐานหรือปะติดปะต่อเรื่องต่าง ๆ เข้าด้วยกันเพื่อให้การรับรู้ในสิ่งนั้นเกิดความสมบูรณ์มากที่สุด

3. จะต้องมีความสามารถในการแยกแยะ ลักษณะหรือคุณสมบัติที่สำคัญของข้อมูลนั้นได้อย่างถูกต้อง ซึ่งในลักษณะนี้จะต้องอาศัยความจากประสบการณ์เดิมมาใช้

4. ลักษณะของการรับรู้จะต้องมีความสัมพันธ์เชื่อมโยง ของข้อมูลต่าง ๆ หลายประเภท

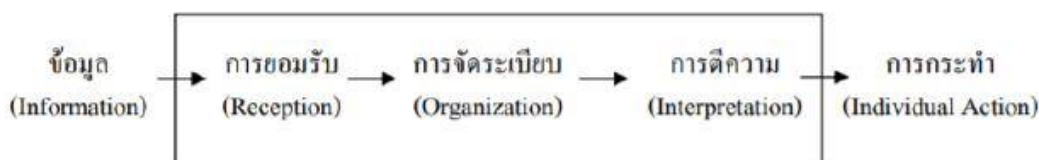
5. กระบวนการของการรับรู้จะต้องอาศัยของการดัดแปลง ข้อมูลจากประสบการณ์เดิมมาใช้ให้เหมาะสมกับแต่ละเรื่องที่กำลังรับรู้อยู่ในขณะนั้น

6. กระบวนการของการรับรู้มักจะเป็นไปโดยอัตโนมัติ ซึ่งเป็นการทำงานของสมองในการรับรู้ข้อมูลต่างๆ มีการแปลความหมายจากสิ่งที่ได้สัมผัส และเกิดการรับรู้สิ่งเร้านั้นในลักษณะของส่วนรวมที่มีความหมาย

สรุปได้ว่า องค์ประกอบของการรับรู้ ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบดังนี้ การเลือกรับรู้ การจัดองค์ประกอบรับรู้ และการแปลความหมายการรับรู้ ซึ่งองค์ประกอบดังกล่าวทั้ง 3 องค์ประกอบนั้น จำเป็นต้องมีพื้นฐานของข้อมูลก่อน จากนั้นต้องเลือกข้อมูลที่ต้องการรับรู้เพราะมนุษย์ไม่สามารถรับข้อมูลทุกชนิด ซึ่งกระบวนการรับรู้ต้องอาศัยการดัดแปลงข้อมูลจากประสบการณ์เดิมซึ่งกระบวนการรับรู้เป็นโดยอัตโนมัติ ที่เกิดจากการรับรู้ต่อสิ่งเร้าเข้ามากระตุ้นสมองให้เกิดการรับรู้

2.3 กระบวนการรับรู้

Schmenhorn, Hunt and Osborn (1982) ได้กล่าวถึง กระบวนการรับรู้ไว้ว่า กระบวนการรับรู้เป็นกระบวนการทางจิตวิทยาเบื้องต้นในการตีความสิ่งเร้าที่สัมผัสต่าง ๆ เพื่อสร้างประสบการณ์ที่มีความสำคัญสำหรับผู้รู้ การรับรู้เป็นสิ่งที่ทำให้บุคคลมีความแตกต่างกันเมื่อบุคคลได้รับสิ่งเร้าก็จะประมวลสิ่งที่รับรู้เป็นประสบการณ์ที่มีความหมายเฉพาะตนเอง ดังแผนภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กระบวนการรับรู้

ที่มา: จุฑามาศ สิทธิขวา (2542)

นอกจากนี้ ญัฐพล รุ่งโรจน์สิทธิชัย (2560) ได้กล่าวกระบวนการรับรู้จะเกี่ยวข้องกับขั้นตอนสำคัญ 3 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 การเลือก (Selection) การเลือกจะเกี่ยวข้องทั้งการเลือกโดยตั้งใจและไม่ตั้งใจ กล่าวคือ การตัดสินใจบางครั้งจะกระทำการเลือกกว่าเราจะรับสิ่งกระตุ้นใดขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง เช่น ปัจจัยด้านกายภาพ ปัจจัยด้านที่ตั้ง ความสนใจ ประสบการณ์ที่ผ่านมา

ขั้นตอนที่ 2 การรวบรวม ในด้านการรับรู้สิ่งต่าง ๆ เรามักมีแนวโน้มที่จะรวบรวมตัวกระตุ้นต่าง ๆ เข้าเป็นรูปแบบต่าง ๆ หลักในการรวบรวมตัวกระตุ้นมีหลายประการ เช่นการรวบรวมโดยการพิจารณาจากการอยู่ใกล้เคียง (Proximity) รวบรวมโดยพิจารณาจากความคล้ายคลึง (Resemblance) รวบรวมโดยพิจารณาจากการกระทำไปทางเดียวกัน (Common Fate) รวบรวมโดยพิจารณาถึงการต่อเติมส่วนที่ขาดไป

ขั้นตอนที่ 3 การตีความ (Interpretation) เป็นการแปลความหมายประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ได้รับในการแปลความหมายนี้อาจทำได้หลายลักษณะ เช่น แปลความหมายตามประสบการณ์ (Context) แปลความหมายโดยพิจารณาถึงเจตนาของบุคคล (Intent) แปลความหมายโดยยึดเอาบุคลิกลักษณะของตนเองเป็นหลัก (Projection)

และณัฐพล รุ่งโรจน์สิทธิชัย (2560) ได้ให้แนวคิดเพิ่มเติมไว้ว่า การรับรู้ของแต่ละบุคคลจึงแตกต่างกันออกไป และสิ่งนี้ส่งผลต่อประสิทธิภาพของการสื่อความเข้าใจ ทักษะคิดและพฤติกรรมที่แสดงออก ถ้าการรับรู้ของบุคคลสองคนต่อสิ่งเดียวกันใกล้เคียงกัน โอกาสที่จะเข้าใจกันและลงรอยกันจะเกิดได้มาก ในขณะเดียวกัน ถ้าการรับรู้ของบุคคลสองคนต่อสิ่งเดียวกันเป็นคนละทิศละทางก็อาจก่อปัญหาและก่อให้เกิดผลกระทบต่อการทำงานร่วมกันในที่สุด

สรุปได้ว่า กระบวนการรับรู้เกิดจากการที่เราได้รับข้อมูลมาจากสิ่งเร้าผ่านกระบวนการคิดวิเคราะห์และแสดงผ่านพฤติกรรม ซึ่งกระบวนการดังกล่าวมีความเหมือนกันตรงที่กระบวนการประเมินผลแต่การตอบสนองต่อสิ่งเร้าหรือการแสดงพฤติกรรมจะแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับการประมวลผลว่าบุคคลรู้สึกรู้สึอย่างไรกับสิ่งเร้าที่ได้สัมผัสและแสดงออกมาผ่านพฤติกรรมของบุคคลนั้น ๆ

2.4 ปัจจัยที่มีผลต่อการรับรู้

มณีนวรัตน์ หอมหวาน (2557) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่มีผลต่อการรับรู้ไว้ว่า การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับกิจการเพื่อสังคมไทยในดันสื่อต่าง ๆ และการรับรู้ด้านการดำเนินกิจการเพื่อสังคมซึ่งการรับรู้เป็นตัวกำหนดพฤติกรรมการสื่อสาร ทักษะคิด และความคาดหวังของผู้สื่อสารซึ่งทักษะคิดเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการรับรู้อย่างมาก ทำให้บุคคลมีแนวโน้มที่จะเข้าใจรู้สึกและแสดงพฤติกรรมของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่ง การศึกษา การรับรู้จึงจำเป็นต้องมีการศึกษาทักษะคิดของผู้รับรู้ด้วยซึ่งทำให้เห็นถึงความสัมพันธ์ที่ส่งผลต่อกันและกันระหว่างสองสิ่งนี้อย่างชัดเจน

ปฐมพงศ์ รัตนโกศัย (2560) ได้แบ่งปัจจัยที่ส่งผลต่อการรับรู้ไว้ 3 ปัจจัยหลัก คือ

- 1) การเมือง
- 2) กฎหมาย
- 3) นโยบายสาธารณะ
  - ด้านเศรษฐกิจ
  - ด้านสังคมและวัฒนธรรม
  - ด้านเทคโนโลยี
  - ด้านการต่างประเทศ

ช่อทิพย์ ผลกุล (2561) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบที่ส่งผลต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการรับรู้ไว้ 3 องค์ประกอบดังนี้

- 1) การรับรู้ของบุคคล
- 2) ปัจจัยเสริมหรือปัจจัยร่วม (ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านจิตสังคมและปัจจัยด้านโครงสร้าง)
- 3) สิ่งชักนำไปสู่การปฏิบัติที่เป็นไปได้

นอกจากนี้ยังมีนักวิชาการอีกท่าน คือ พลอยชนก วงศ์ภัทรไพศาล (2562) ได้กล่าวถึง 3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการรับรู้ไว้ ดังนี้

- 1) ปัจจัยด้านบุคลิกภาพ
- 2) ปัจจัยด้านสภาพความสัมพันธ์ทางสังคม
- 3) ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมนอกระบบการสื่อสารลักษณะต่าง ๆ

และได้สรุปแนวคิดปัจจัยที่ส่งผลต่อการรับรู้ไว้ว่า นอกจากนี้ผู้รับสาร (Audience) เป็นผู้ที่กระทำ (Active) ในการเลือกเปิดรับสื่อด้วยตัวเองดังนั้นแนวคิดนี้จะพูดถึงการเลือกเลือกเปิดรับสารหรือแสวงหาข่าวสารตามความต้องการหรือตามความคาดหวังของแต่ละคนโดยผู้รับสารมีกระบวนการเลือกสรรข่าวสาร (Selective Processes) ในการรับรู้ของแต่ละคนแตกต่างกันไปเปรียบเทียบเครื่องกรองการรับรู้ข่าวสารมี 3 ขั้นตอนดังนี้

1) การเลือกเปิดรับหรือสนใจ (Selective Exposure) หมายถึงผู้รับสารจะเลือกสนใจข้อมูลข่าวสารตามที่ตัวเองสนใจและมีเนื้อหาที่สอดคล้องกับความเชื่อก่อนหน้านี้และความสนใจและสิ่งที่สนับสนุนความคิดเดิมอยู่แล้วและพยายามหลีกเลี่ยงข่าวสารที่ไม่สอดคล้อง

2) การเลือกรับรู้หรือตีความ (Selective Perception) หมายถึงกระบวนการกลั่นกรองขั้นต่อมาที่คนจะเปิดรับข่าวสารข้อมูลโดยจะเลือกรับรู้เฉพาะที่ตนสนใจเพราะการส่งข่าวสารผ่านสื่อ

ถึงจะเป็นเรื่องเดียวกันแต่กลับถูกส่งไปยังผู้รับสารด้วยหลายช่องทางการสื่อสารทำให้ผู้รับสารตีความหมายของสารที่ส่งไปไม่ได้อยู่ที่แค่ตัวอักษรรูปภาพและคำพูดเท่านั้นแต่จะเลือกตีความหมายตามความเข้าใจความต้องการความคาดหวังทัศนคติและประสบการณ์ของตนที่มีอยู่เดิมรวมถึงสภาพของอารมณ์ตอนนั้นด้วยกับทัศนคติหรือความคิดเดิมของตน

3) การเลือกจดจำ (Selective Retention) หลังการเปิดรับและตีความตามที่สนใจแล้วก็เลือกที่จะจดจำตามความต้องการทัศนคติหรือเจตนารมณ์ของตนเอง

สรุปได้ว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการรับรู้ นั้น คือสิ่งเร้ารอบตัวที่เป็นตัวแปรทำให้เกิดการรับรู้ไม่ว่าจะเป็นปัจจัยด้านการเมือง กฎหมาย หรือนโยบายต่าง ๆ ต่างก็ส่งผลถึงปัจจัยของการรับของคนในสังคม นอกจากนี้ยังมีองค์ประกอบของสังคมและวัฒนธรรม เช่น ภาษา สภาพแวดล้อมของแต่ละภูมิภาค ซึ่งที่สำคัญที่สุดในการรับรู้คือตัวปัจเจกบุคคลที่มีโครงสร้างทางร่างกาย และอารมณ์การนึกคิดที่แตกต่างการ โดยแต่ละบุคคลจะเลือกการรับรู้โดยอิสระจากกัน หรือความหมายหนึ่งคือบุคคลแต่ละบุคคลจะมีปัจจัยในการรับรู้ที่แตกต่างกันนั่นเอง

2.5 การประเมินการรับรู้

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่ผ่านมาได้มีการประเมินผลการรับรู้ โดยการใช้เครื่องมือในการประเมินผลดังรายการดังต่อไปนี้

น้ำทิพย์ ตระกูลเมธี (2561) การศึกษาปัจจัยการรับรู้ที่มีผลต่อการยอมรับการใช้ Kahoot ในการวัดประเมินผลระหว่างเรียน เครื่องมือที่ใช้การมี ดังนี้

- แบบสอบถามเรื่องความเห็นการใช้ Kahoot เป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่าจำนวน 5 ข้อ มีเกณฑ์การตอบ 5 ระดับดังนี้ รู้สึกเห็นด้วยอย่างยิ่ง (5) รู้สึกเห็นด้วย (4) รู้สึกเห็นด้วยปานกลาง (3) รู้สึกไม่เห็นด้วย (2) รู้สึกไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง (1)

ปฐมพงศ์ รัตนโกศัย (2561) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ : ศึกษากรณีโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดพัทลุง เครื่องมือที่ใช้การมี ดังนี้

- แบบสอบถามความเห็นถึงการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้จำนวน 10 ข้อ เป็นแบบสอบถามแบบ Check List จำนวน 20 ข้อ

ชญาดา ชนาวุฒิกุลกิติ (2561) ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้คุณภาพการบริการของผู้ใช้บริการสนามบินนานาชาติ อุดรธานี เครื่องมือที่ใช้การมี ดังนี้

- แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้ใช้บริการของสนามบินนานาชาติ อุตรธานี เป็นแบบสอบถามประเภทมาตราประมินค่าจำนวน 10 ข้อ มีเกณฑ์การวัด 5 ระดับดังนี้ พึงพอใจมากที่สุด (5) พึงพอใจมาก (4) พึงพอใจปานกลาง (3) พึงพอใจน้อย (2) ไม่พึงพอใจ (1)

ข้อทิพย์ ผลกุล (2561) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล การรับรู้ภาวะเสี่ยงของการตั้งครรภ์และพฤติกรรมสุขภาพของสตรีตั้งครรภ์อายุมาก เครื่องมือที่ใช้การมี ดังนี้

- แบบสอบถามการรับรู้ภาวะเสี่ยงของการตั้งครรภ์ เป็นแบบสอบถามแบบมาตราการประเมินค่าจำนวน 10 ข้อ มีเกณฑ์การวัด 5 ระดับดังนี้ เข้าใจมากที่สุด (5) เข้าใจมาก (4) เข้าใจปานกลาง (3) เข้าใจน้อย (2) เข้าใจน้อยที่สุด (1) และแบบสอบถามพฤติกรรมสุขภาพของสตรีตั้งครรภ์อายุมาก เป็นแบบสอบถามประเภทมาตราประเมินค่า จำนวน 10 ข้อ มีเกณฑ์การวัด 4 ระดับ ดังนี้ ปฏิบัติเป็นประจำ (4) ปฏิบัติบ่อยครั้ง (3) ปฏิบัติบางครั้ง (2) ไม่เคยปฏิบัติ (1)

Wackowski (2017) การรับรู้เรื่องความเสี่ยงของการใช้บุหรี่ไร้ควัน (snus) เครื่องมือที่ใช้การมี ดังนี้ - แบบวัดความรู้เรื่องอันตรายจากการสูบบุหรี่ และอันตรายจากการใช้ snus จำนวน 10 ข้อ มี 4 ตัวเลือก และ แบบสอบถามพฤติกรรมการใช้ snus เป็นแบบสอบถามแบบมาตราประเมินค่าจำนวน 5 ข้อ มีเกณฑ์การวัด 4 ระดับดังนี้ ปฏิบัติเป็นประจำ (1) ปฏิบัติบ่อยครั้ง (2) ปฏิบัติน้อย (3) ไม่เคยปฏิบัติ (4)

สรุปได้ว่า เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินการรับรู้ จากการศึกษาจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่าเครื่องมือที่ใช้ส่วนมากเป็นแบบสอบถามแบบประเมินค่า โดยมีค่าการประเมิน ตั้งแต่ 4-5 ระดับ โดยเกณฑ์การประเมินมีดังนี้ ปฏิบัติเป็นประจำ (1) ปฏิบัติบ่อยครั้ง (2) ปฏิบัติน้อย (3) ไม่เคยปฏิบัติ (4) และรู้ สึกเห็นด้วยอย่างยิ่ง (5) รู้สึกเห็นด้วย (4) รู้สึกเห็นด้วยปานกลาง (3) รู้สึกไม่เห็นด้วย (2) รู้สึกไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง (1)

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เรื่องที่ 1 นัททิพย์ ตระกูลเมธี (2561) การศึกษาปัจจัยการรับรู้ที่มีผลต่อการยอมรับการใช้ Kahoot ในการวัดประเมินผลระหว่างเรียน การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการยอมรับการใช้ Kahoot ในการวัดประเมินผลระหว่างเรียนของผู้เรียนและเพื่อเปรียบเทียบอิทธิพลของปัจจัยการรับรู้ที่มีต่อการยอมรับการใช้ Kahoot ระหว่างกลุ่มผู้เรียนในรายวิชาเดียวกัน โดยศึกษาปัจจัยการรับรู้บนพื้นฐานโมเดลการยอมรับเทคโนโลยี หรือ TAM ที่เป็นที่รู้จักกันเป็นอย่างดีในกลุ่มนักวิจัยทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศระดับนานาชาติ เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยนี้ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นการใช้ Kahoot จากนักศึกษาหลักสูตรเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร คณะ

วิทยาศาสตร์ ที่ศึกษาในรายวิชาวิศวกรรมซอฟต์แวร์ โดยกลุ่ม A เป็นนักศึกษารหัส 56 ที่ศึกษาวิชานี้ในปี การศึกษา 2/2558 และกลุ่ม B เป็นนักศึกษารหัส 57 ที่ศึกษารายวิชานี้ในปีการศึกษา 2/2559 เครื่องมือในการวิเคราะห์ผลทางสถิติ คือ SmartPLS และ SPSS ผลการวิจัยพบว่า การยอมรับใช้ Kahoot ของผู้เรียนกลุ่ม A ที่ไม่มีประสบการณ์การใช้ Kahoot มาก่อน มีการยอมรับที่จะใช้ Kahoot โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ในขณะที่กลุ่ม B ซึ่งที่มีประสบการณ์การใช้ Kahoot ในรายวิชาอื่นมาก่อนมีการยอมรับการใช้ Kahoot อยู่เพียงระดับมาก ผลการวิจัย ยังแสดงให้เห็นความแตกต่างอิทธิพลของปัจจัยการรับรู้ทั้ง 3 ด้านที่มีต่อการยอมรับการใช้เทคโนโลยี Kahoot ระหว่างกลุ่ม A และ กลุ่ม B ปัจจัยการรับรู้ทั้ง สามด้าน ได้แก่ ด้านประโยชน์ ด้านความง่ายต่อการใช้งาน และด้านความสนุกสนาน เมื่อวิเคราะห์แต่ละปัจจัย พบว่า ปัจจัยการรับรู้ด้านประโยชน์มีอิทธิพลต่อการยอมรับการใช้ Kahoot ในการสอบย่อยของกลุ่ม A ($\beta = 0.46, p < 0.01$) แต่ในกลุ่ม B ไม่พบอิทธิพลของปัจจัยนี้ส่งผลต่อการยอมรับของผู้เรียนที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 เช่นเดียวกับปัจจัยการรับรู้ด้านความง่ายต่อการใช้งานที่มีอิทธิพลต่อการยอมรับของกลุ่ม A ($\beta = 0.46, p < 0.05$) แต่ไม่มีอิทธิพลต่อการยอมรับของกลุ่ม B ในทางตรงกันข้ามปัจจัยการรับรู้ด้านความสนุกสนานไม่พบว่ามีอิทธิพลต่อการยอมรับการใช้ Kahoot ของกลุ่ม A ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 แต่พบว่าปัจจัยนี้มีอิทธิพลต่อการยอมรับการใช้ Kahoot ของกลุ่ม B ($\beta = 0.82, p < 0.001$) และเมื่อวิเคราะห์อิทธิพลของปัจจัยการรับรู้ด้านความง่ายต่อการใช้งานที่มีต่ออีกสองปัจจัย พบว่าปัจจัยการรับรู้ด้านความง่ายต่อการใช้งานมีอิทธิพลต่อปัจจัยการรับรู้ด้านประโยชน์ทั้งกลุ่ม A ($\beta = 0.65, p < 0.001$) และกลุ่ม B ($\beta = 0.53, p < 0.001$) ค่อนข้างสูง แต่มีอิทธิพลต่อปัจจัยการรับรู้ด้านความสนุกสนานเฉพาะในกลุ่ม B เท่านั้น ($\beta = 0.38, p < 0.05$)

เรื่องที่ 2 ปฐมพงศ์ รัตนโกศัย (2561) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้การเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ : ศึกษากรณีโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดพัทลุง การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับการรับรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาและครูในเรื่องการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดพัทลุง 2) เพื่อศึกษาถึงปัจจัยการบริหารองค์การและปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอกที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้การเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดพัทลุง การวิจัยนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสม นั่นคือ การวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลการวิจัยเชิงปริมาณคือแบบสอบถาม ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพคือแบบสอบถามแบบปลายเปิดและการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดพัทลุง จำนวนทั้งสิ้น 297 คน เก็บรวบรวมข้อมูลนำมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสถิติสำเร็จรูปโดยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และการวิเคราะห์การถดถอยเชิง

พหุคูณผลจากการศึกษา พบว่า 1) ผู้บริหารสถานศึกษาและครูโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดพัทลุงมีการรับรู้การเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ในระดับมาก 2) ปัจจัยการบริหารองค์การและปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอกมีอิทธิพลต่อการรับรู้การเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดพัทลุงอย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เรื่องที่ 3 ชญาดา ชนาวุฒิกุลกิติ (2561) ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้คุณภาพการบริการของผู้ใช้บริการสนามบินนานาชาติ อุดรธานี การวิจัยนี้ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้คุณภาพการบริการของผู้ใช้บริการสนามบินนานาชาติอุดรธานี มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ระบุลักษณะของผู้ใช้บริการสนามบินนานาชาติอุดรธานี 2. สำรวจความพึงพอใจในคุณภาพการให้บริการโดยรวมของผู้ใช้บริการต่อสนามบินนานาชาติ อุดรธานี และ 3. ระบุปัจจัยต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้คุณภาพการบริการของผู้ใช้บริการสนามบินนานาชาติ อุดรธานี โดยแบบสอบถามมีค่าความเที่ยง เท่ากับ 0.91 เก็บข้อมูลเชิงปริมาณกับผู้ให้บริการสนามบินนานาชาติอุดรธานี ชาวไทย จำนวน 288 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบสะดวก (Convenience Sampling Random) โดยใช้การวิเคราะห์ทางสถิติพื้นฐานเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ผลการวิจัยพบว่า 1) ผู้ใช้บริการสนามบินนานาชาติอุดรธานี ส่วนใหญ่เป็น เพศชาย อายุระหว่าง 26-40 ปี มีวัตถุประสงค์หลักในการเดินทางเพื่อการทำงาน/ธุรกิจ รองลงมาคือเพื่อการท่องเที่ยว ผู้ใช้บริการเหล่านี้ส่วนใหญ่เคยใช้บริการสนามบินนานาชาติอุดรธานีมาแล้วอย่างน้อย 5 ครั้ง 2) ผู้ใช้บริการสนามบินนานาชาติอุดรธานี มีความพึงพอใจต่อสนามบินนานาชาติอุดรธานีในด้านของการมีภาพลักษณ์การเป็นสนามบินนานาชาติโดยรวมอยู่ในระดับมาก 3) ผู้ใช้บริการสนามบินนานาชาติอุดรธานีระบุว่าปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้คุณภาพการบริการ มากที่สุด ได้แก่ ด้านความปลอดภัย และ ด้านความเป็นรูปธรรมของการบริการ ในขณะที่ปัจจัยด้านความเชื่อถือไว้วางใจได้และความน่าเชื่อถือของพนักงาน เป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้คุณภาพการบริการน้อยที่สุดงานวิจัยนี้ชี้ให้เห็นว่าแม้ผู้ให้บริการมีความพึงพอใจในคุณภาพการบริการแต่คุณภาพการบริการนั้นเกิดจากหลากหลายปัจจัย ดังนั้นจึงเป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่งที่ต้องศึกษาการรับรู้ของผู้ใช้บริการต่อปัจจัยต่างๆว่าเกี่ยวข้องกับการประเมินคุณภาพการให้บริการโดยรวมของสนามบินคุณภาพการบริการในระดับใด ข้อมูลที่ได้จะเป็นแนวทางในการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาสนามบินอุดรธานีได้ในอนาคตต่อไป

เรื่องที่ 4 ช่อทิพย์ ผลกุล (2561) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล การรับรู้ภาวะเสี่ยงของการตั้งครรภ์และพฤติกรรมสุขภาพของสตรีตั้งครรภ์อายุมาก การวิจัยเชิงพรรณนาแบบศึกษาความสัมพันธ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมสุขภาพของสตรีตั้งครรภ์อายุมาก และความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล การรับรู้ภาวะเสี่ยงของการตั้งครรภ์ และพฤติกรรมสุขภาพของสตรีตั้งครรภ์อายุมาก กลุ่มตัวอย่างเป็นสตรีตั้งครรภ์อายุ 35 ปีขึ้นไป ที่มารับบริการฝากครรภ์

โรงพยาบาลระดับตติยภูมิ3 โรงพยาบาล ในเขตภาคตะวันออก จำนวน 190 คน คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างตามความสะดวก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยแบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคล แบบสอบถามการรับรู้ภาวะเสี่ยงของการตั้งครรภ์ และแบบสอบถามพฤติกรรมสุขภาพของสตรีตั้งครรภ์อายุมาก ซึ่งมีค่าความเที่ยงเท่ากับ .90 และ .92 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนาและสถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมสุขภาพเท่ากับ 141.34 (SD = 18.70) ซึ่งอยู่ในระดับดี ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมสุขภาพ ได้แก่ ระดับการศึกษา ($r = .167, p < .05$) รายได้ครอบครัว ($r = .200, p < .01$) และอายุครรภ์ ($r = .151, p < .05$) ส่วนการรับรู้ภาวะเสี่ยงของการตั้งครรภ์ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมสุขภาพ ($r = .059, p > .05$) ผลการวิจัยครั้งนี้สามารถนำมาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการส่งเสริมพฤติกรรมสุขภาพสตรีตั้งครรภ์อายุมาก โดยบุคลากรทางสุขภาพควรคำนึงถึงปัจจัยส่วนบุคคลด้วย ถึงแม้ว่าการรับรู้ภาวะเสี่ยงของการตั้งครรภ์จะไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมสุขภาพ แต่ในทางปฏิบัติควรมีการตรวจคัดกรองการรับรู้ภาวะเสี่ยงของการตั้งครรภ์ระหว่างที่มาฝากครรภ์ เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนส่งเสริมสุขภาพสตรีตั้งครรภ์อายุมาก

เรื่องที่ 5 Wackowski (2017) การรับรู้เรื่องความเสี่ยงของการใช้บุหรี่ไร้ควัน(snus) งานวิจัยนี้จัดทำขึ้นมาเพื่อศึกษา เปรียบเทียบอัตราจากการสูบบุหรี่ และการใช้ snus (บุหรี่ไร้ควัน) สิ่งไหนที่ส่งผลต่อสุขภาพมากกว่ากัน งานวิชานี้เป็นวิจัยแบบทดลอง โดยการสุ่มตัวอย่างมาทั้งหมด 1008 คน เป็นกลุ่มทดลอง ใช้ snus เป็นเวลา 6 เดือน ผลการทดลองพบว่า Snus พบว่า ไม่มีความแตกต่างกับการสูบบุหรี่ธรรมดาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่.01

นอกจากนี้ ผู้วิจัยนำงานวิจัยทั้ง 5 เรื่องดังกล่าวมาวิเคราะห์ตัวแปรที่ศึกษา สถิติที่ใช้ และเครื่องมือที่ใช้ จากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดการเกี่ยวกับการรับรู้ ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์ตัวแปรที่ศึกษา สถิติที่ใช้ และเครื่องมือที่ใช้ จากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดการเกี่ยวกับการรับรู้

ชื่อผู้วิจัย (ปี พ.ศ.)	ตัวแปรที่ศึกษา	เครื่องมือที่ใช้	สถิติที่ใช้
1.น้ำทิพย์ ตระกูลเมธี (2561)	การศึกษาปัจจัยการรับรู้ที่มีผลต่อการยอมรับการใช้ Kahootในการวัดประเมินผลระหว่างเรียน	แบบสอบถามความคิดเห็นการใช้ Kahoot จากนักศึกษาหลักสูตรเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร คณะวิทยาศาสตร์	1. วิเคราะห์ข้อมูลความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2. วิเคราะห์สถิติถดถอย

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ชื่อผู้วิจัย (ปี พ.ศ.)	ตัวแปรที่ศึกษา	เครื่องมือที่ใช้	สถิติที่ใช้
2.ปฐมพงศ์ รัตนโกศัย (2561)	ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้การเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ : ศึกษากรณีโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดพัทลุง	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล แบบสอบถาม และแบบสอบถามแบบปลายเปิดและการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง	วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนาและสมการถดถอยพหุคูณแบบเชิงชั้น
3. ชญาดา ชนาวุฒิกุลกิติ (2561)	ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้คุณภาพการบริการของผู้ใช้บริการสนามบินนานาชาติ อุดรธานี	แบบสอบถามความพึงพอใจการบริการของสนามบินนานาชาติ อุดรธานี	การวิเคราะห์ทางสถิติพื้นฐานเชิงพรรณนา
4.ช่อทิพย์ ผลกุศล (2561)	ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล การรับรู้ภาวะเสี่ยงของการตั้งครรภ์และพฤติกรรมสุขภาพของสตรีตั้งครรภ์อายุมาก	แบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคล การรับรู้ภาวะเสี่ยงของการตั้งครรภ์และแบบสอบถามพฤติกรรมสุขภาพของสตรีตั้งครรภ์	วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนาและสถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน
5. Wackowski (2017)	การรับรู้เรื่องความเสี่ยงของการใช้บุหรี่ไรควัน (snus)	แบบวัดความรู้เรื่องการใช้ snus และแบบสอบถามพฤติกรรมการใช้ snus	วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนาและวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ

จากตารางที่ 3 การวิเคราะห์ตัวแปรที่ศึกษา เครื่องมือ สถิติที่ใช้ จากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้ จำนวน 5 เรื่อง พบว่า งานวิจัยทุกเรื่องใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการประเมินการแนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้พบว่าแบบสอบถามส่วนใหญ่จะครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับแนวคิดการเกี่ยวกับการรับรู้ ซึ่งในจำนวนนี้มี 1 เรื่อง (น้ำทิพย์ ตระกูลเมธี, 2561) เป็นลักษณะคำถามแบบมาตราประมาณค่าเริ่มต้นตั้งแต่ 4 ระดับ นอกจากนั้นยังมีการใช้แบบสอบถาม และการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง 1 เรื่อง (ปฐมพงศ์ รัตนโกศัย

, 2561) เป็นลักษณะแบบสอบถามแบบปลายเปิด ยังพบว่ามีการใช้แบบสอบถามความพึงพอใจ จำนวน 1 เรื่อง (ชญาดา ชนาวุฒิกุลกิติ, 2561) มีลักษณะ คำถามแบบมาตราประมาณค่าเริ่มต้นตั้งแต่ 4 ระดับ ยังมีการใช้แบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคลมีลักษณะคำถามแบ่งเป็น 4 ข้อคำถาม และแบบสอบถาม มีลักษณะ คำถามแบบมาตราประมาณค่าเริ่มต้นตั้งแต่ 4 ระดับ และยังมีแบบวัดความรู้ แบบบันทึก พฤติกรรม 1 เรื่อง (Wackowski, 2017) ลักษณะแบบวัดความรู้มีข้อคำถาม 5 ข้อ และแบบบันทึก พฤติกรรมมีลักษณะ คำถามแบบมาตราประมาณค่าเริ่มต้นตั้งแต่ 4 ระดับ

จากการศึกษางานวิจัยข้างต้นจำนวน 5 แหล่งข้อมูล มืองค์ประกอบที่สอดคล้องกับ นักวิชาการที่กล่าวมาข้างต้นที่กล่าวถึง 3 องค์ประกอบ ได้แก่

- 1) การคัดเลือกข้อมูลเกี่ยวกับบุหรืไฟฟ้า
- 2) การรวบรวมและเรียบเรียงข้อมูลเกี่ยวกับบุหรืไฟฟ้า
- 3) การแปลความหมายของข้อมูลเกี่ยวกับบุหรืไฟฟ้า

นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากงานวิจัยทั้ง 5 แหล่งข้อมูล มาสังเคราะห์เครื่องมือที่นำมาใช้ ประเมินการรับรู้ในการศึกษาครั้งนี้ ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ตารางเครื่องมือที่นำมาใช้ประเมินการรับรู้

ชื่อผู้วิจัย (ปี พ.ศ.)	ตัวแปรที่ศึกษา	เครื่องมือที่ใช้
1.น้ำทิพย์ ตระกูลเมธี (2561)	การศึกษาปัจจัยการรับรู้ที่มีผลต่อ การยอมรับการใช้ Kahootในการ วัดประเมินผลระหว่างเรียน	แบบสอบถามความคิดเห็น การใช้ Kahoot จาก นักศึกษาหลักสูตรเทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร คณะวิทยาศาสตร์
2.ปฐมพงศ์ รัตนโกศัย (2561)	ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้การ เป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ : ศึกษา กรณีโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาใน	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บ ข้อมูลแบบสอบถาม และ แบบสอบถามแบบปลายเปิด

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ชื่อผู้วิจัย (ปี พ.ศ.)	ตัวแปรที่ศึกษา	เครื่องมือที่ใช้
	จังหวัดพัทลุง	และการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง
3. ชญาดา ชนาวุฒิกุลกิติ (2561)	ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้คุณภาพการบริการของผู้ใช้บริการสนามบินนานาชาติอุดรธานี จังหวัดพัทลุง	แบบสอบถามความพึงพอใจการบริการของสนามบินนานาชาติอุดรธานี และการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง
4. ช่อทิพย์ ผลกุล (2561)	ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล การรับรู้ภาวะเสี่ยงของการตั้งครรภ์และพฤติกรรมสุขภาพของสตรีตั้งครรภ์อายุมาก	แบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคล การรับรู้ภาวะเสี่ยงของการตั้งครรภ์ และแบบสอบถามพฤติกรรมสุขภาพของสตรีตั้งครรภ์
5. Wackowski (2017)	การรับรู้เรื่องความเสี่ยงของการใช้บุหรี่ไร้ควัน(snus)	แบบวัดความรู้เรื่องการใช้ snus และ แบบสอบถามพฤติกรรมการใช้ snus

จากตารางที่ 4 สรุปได้ว่า การประเมินการรับรู้ข้อมูลข่าวสารส่วนใหญ่จะนิยมใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราประมาณค่าเริ่มต้นตั้งแต่ 4 ระดับ จนถึง 7 ระดับ ดังนั้นสำหรับการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยจึงเลือกประเมินการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายโดยใช้แบบสอบถามออนไลน์เพื่อประเมิน 1) การคัดเลือกข้อมูลเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า 2) การรวบรวมและเรียบเรียงข้อมูลเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า และ 3) การแปลความหมายของข้อมูลเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า โดยใช้มาตราประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งมีมาตรวัด 5 หน่วยได้แก่ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย เห็นด้วยปานกลาง ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ตามลำดับ การรับรู้สร้างความเข้าใจในความหมายของเนื้อหาจากการแปลความสารที่เปิดรับมาจากสื่อต่าง ๆ

3. แนวคิดเกี่ยวกับทัศนคติ

3.1 ความหมายของทัศนคติ

จากการค้นคว้าพบว่ามีนักวิชาการ อรรถเดช สรสุชาติ (2558) ได้ให้ความหมายของทัศนคติไว้ว่า คำแรก “ทรรศนะ” (Views) หมายถึง ความคิดเห็น ซึ่งเป็นความคิดเห็นในระดับผิวเผิน และมีคำที่สามารถบ่งบอกว่าข้อความนั้นๆ เป็น ทรรศนะ เช่น คำว่า น่าจะ คงจะ อาจจะหรือควรจะ เมื่อมันเป็นความคิดเห็นโดยผิวเผิน ดังนั้น ทรรศนะจึงยังไม่สามารถจะนำมาอ้างอิงได้เนื่องจากว่าทรรศนะมันยังไม่ใช้ความจริงมันคือความคิดของคนแต่ละคนซึ่งแตกต่างกันไป โดยทั่ว ๆ ไปแล้ว เราอาจจะแบ่งทรรศนะเป็น 3 ประเภทหลักๆ คือ

1. ทรรศนะที่เกี่ยวกับข้อเท็จจริง ซึ่งเป็นความคิดเห็นที่เกี่ยวกับความจริงที่เกิดขึ้นและยังมีการถกเถียงกันอยู่ว่าอันไหนจริงอันไหนไม่จริง เหมือนการสันนิษฐาน หรือการคาดคะเนนั่นเอง เช่น เวลาที่เราพบนักศึกษาที่ขยัน เราอาจจะบอกว่า “ดูแล้วเขาน่าจะต้องสอบได้คะแนนดีแน่ ๆ” ซึ่งการพูดแบบนี้ก็คือการแสดงทรรศนะ เป็นการคาดคะเน และ
2. ทรรศนะที่เกี่ยวกับนโยบาย ซึ่งจะเป็นการออกความเห็นเพื่อ เสนอแนะ ตักเตือน แนะนำ เช่น เราอาจจะพูดว่า “เขาน่าจะออกกำลังกายให้มากกว่านี้จะได้ดูดี”
3. ทรรศนะเชิงคุณค่า ซึ่งเป็นการแสดงความคิดเห็นเพื่อประเมินว่าสิ่งใดดี สิ่งใดด้อย

นอกจากนี้ Albarracin (2005) มีความเห็นจากนักวิชาการอีกท่านให้ให้ความหมายเลขทัศนคติไว้ ทัศนคติสามารถเปลี่ยนแปลงได้เสมอ ซึ่งทัศนคติสามารถสร้างได้จากความทรงจำที่ติดกับสิ่งๆ และจะแสดงออกมาผ่านทางพฤติกรรม

และจากการศึกษา Schuldt (2011) พบว่า ให้นิยามทัศนคติไว้ว่า ทัศนคติคือสิ่งที่ถูกสร้างขึ้นโดยกระบวนการแบบมีโครงสร้างผ่านการประมวลผลออกมาและตอบสนองแต่สิ่งเร้ารอบตัวทัศนคติเป็นตัวตัดสินพฤติกรรมของเราที่มีต่อสิ่งเร้าซึ่งทัศนคติสามารถเปลี่ยนแปลงได้เมื่อเปลี่ยนสิ่งแวดล้อมที่อาศัยอยู่หรือก็ไม่สามารถเปลี่ยนไปได้เพราะเราอยู่กับสิ่งแวดล้อมนั้นเป็นเวลานานซึ่งทัศนคติจะแสดงออกมาผ่านทางพฤติกรรม ทั้งการพูด และการกระทำของแต่ละบุคคล

ส่วนคำว่า “ทัศนคติ” (Attitude) เป็นการแสดงความคิดเห็นในลักษณะความคิดเห็นเมื่อถูกถามเกี่ยวกับเรื่องใด เรื่องหนึ่ง แตกต่างจากทรรศนะ ก็ตรงที่ ทรรศนะจะเป็นการแสดงความคิดเห็นแบบข้อความที่เป็นประโยคออกมา หรืออาจจะกล่าวได้ว่า เมื่อมีคนแสดงทรรศนะมาสู่เรา เราก็จะเป็นผู้แสดงทัศนคติออกไปเพื่อสนับสนุน หรือไม่สนับสนุน ซึ่งทัศนคติเป็นความรู้สึกทั้งในทางบวกและในทางลบ เป็นภาวะทางจิตใจของการเตรียมพร้อมที่จะเรียนรู้และถูกปรับตัวให้เข้ากับองค์การ โดย

ประสบการณ์ที่ใช้อิทธิพลที่มีลักษณะเฉพาะต่อการตอบสนองของบุคคลไปสู่บุคคล สิ่งของและสถานการณ์ของแต่ละบุคคล ทักษะที่มีลักษณะที่เป็นนามธรรมและเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดการ แสดงออกทางด้านปฏิบัติแต่ไม่ใช่แรงจูงใจและแรงขับ หากเป็นสภาพแห่งความพร้อมที่จะได้ตอบและแสดงให้เห็นทราบถึงแนวทางการตอบสนองของบุคคล ทักษะจึงนับได้ว่าเป็นปัจจัยหนึ่งซึ่งมีอิทธิพลต่อการกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมและมีผลต่อแบบของพฤติกรรมที่แสดงออกมา ซึ่งทักษะ คือ ระดับของความรู้สึกลึกซึ้งที่เกี่ยวกับภาวะทางจิตใจของบุคคลที่มีต่อตนเอง ต่อบุคคลอื่น และต่อสถานการณ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง อันเป็นผลมาจากการเรียนรู้ ประสบการณ์ และเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมหรือแนวโน้มที่จะตอบสนองต่อสิ่งเร้าต่างๆ ไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง ซึ่งอยู่ในรูปแบบของการสนับสนุนหรือคัดค้าน

สรุปได้ว่า ทักษะ หมายถึง สิ่งที่มีผลต่อจิตใจของมนุษย์ซึ่งถูกกระทำซ้ำ ๆ จนแสดงออกมาผ่านทางพฤติกรรมซึ่งทักษะถือเป็นความรู้สึกของมนุษย์ของมนุษย์ที่แสดงออกมาทั้งในแง่ที่ดีและไม่ดีขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมที่ได้รับหากมนุษย์ได้รับการกระทำที่ส่งผลเป็นลบต่อจิตใจก็จะส่งผลทักษะของมนุษย์ด้วย ซึ่งทักษะสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามสภาวะแวดล้อม หรือสิ่งเร้ารอบรอบตัวมนุษย์ว่าจะเปลี่ยนแปลงไปไหมถ้าหากเปลี่ยนแปลงไปพฤติกรรมก็จะเปลี่ยนไป

3.2 องค์ประกอบของทักษะ

อรรถเดช สรสุชาติ (2558) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบของทักษะ คือ ระดับของความรู้สึกลึกซึ้งที่เกี่ยวกับภาวะทางจิตใจของบุคคลที่มีต่อตนเอง ต่อบุคคลอื่น และต่อสถานการณ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง อันเป็นผลมาจากการเรียนรู้ ประสบการณ์ และเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมหรือแนวโน้มที่จะตอบสนองต่อสิ่งเร้าต่างๆ ไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง ซึ่งอยู่ในรูปแบบของการสนับสนุนหรือคัดค้านก็ได้ แต่อย่างไรก็ตาม ทักษะของคนเรานั้นมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงได้ด้วยการศึกษา สิ่งแวดล้อม และการคมนาคมติดต่อมียังผลให้ทักษะของคนเปลี่ยนแปลงไปได้เป็นอันมาก ทั้งนี้เพราะบุคคลมีโอกาสสร้างสรรค์และแลกเปลี่ยน ตลอดจนเลียนแบบความคิดเห็นกันได้มากวัฒนธรรมมีการผสมผสานกันมากเท่าใดก็ยิ่งจะทำให้ทักษะของคนเปลี่ยนแปลงไปได้มากเท่านั้น ดังนั้น คนที่ขาดการติดต่อกับบุคคลอื่น ดำรงชีวิตอยู่ตามลำพัง ทักษะจะไม่เปลี่ยนแปลง แต่คนที่โลดแล่นไปตามสังคมอย่างกว้างขวาง เข้ากลุ่มเข้าพวกหรือเป็นสมาชิกของสมาคมมากแห่ง ทักษะจะเปลี่ยนแปลงได้มาก เพราะคบค้าสมาคมติดต่อ สังสรรค์ โอกาสที่จะมีการถ่ายทอดหรือเลียนแบบความคิดเห็นนั้นเป็นไปได้

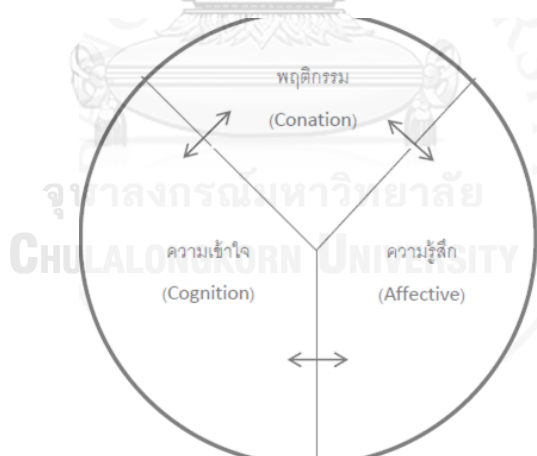
กรวิทย์ กรประเสริฐวิทย์ (2558) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของทักษะไว้ 3 องค์ประกอบ ดังนี้

1) องค์ประกอบด้านความรู้ (The Cognitive Component) คือ ส่วนที่เป็นความเชื่อของบุคคล ที่เกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ทั่วไปทั้งที่ชอบ และไม่ชอบ หากบุคคลมีความรู้หรือคิดว่าสิ่งใดดี มักจะมีทัศนคติ ที่ดีต่อสิ่งนั้น แต่หากมีความรู้มาก่อนว่า สิ่งใดไม่ดีก็จะมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อสิ่งนั้น

2) องค์ประกอบด้านความรู้สึก (The Affective Component) คือ ส่วนที่เกี่ยวข้องกับอารมณ์ที่เกี่ยวข้องกับสิ่งต่าง ๆ ซึ่งมีผลแตกต่างกันไปตามบุคลิกภาพของคนนั้น เป็นลักษณะที่เป็นค่านิยมของแต่ละบุคคล

3) องค์ประกอบด้านพฤติกรรม (The Behavioral Component) คือ การแสดงออกของบุคคลต่อสิ่งหนึ่งหรือบุคคลหนึ่ง ซึ่งเป็นผลมาจากองค์ประกอบด้านความรู้ ความคิด และความรู้สึกจะเห็นได้ว่าการที่บุคคลมีทัศนคติต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดต่างก็เนื่องมาจากบุคคลมีความเข้าใจมีความรู้สึกหรือมีแนวความคิดแตกต่างกันนั่นเอง

Schiffman และ Kanuk (2018) ได้ให้ความหมายขององค์ประกอบของทัศนคติว่า เป็นความโน้มเอียงที่เกิดจากการเรียนรู้ ทำให้มีพฤติกรรมลักษณะที่ชอบหรือไม่ชอบที่มีต่อสิ่งหนึ่ง และได้กำหนด องค์ประกอบทัศนคติไว้ 3 ส่วน ดังแผนภาพที่ 2

ภาพที่ 2 องค์ประกอบ 3 ส่วนของทัศนคติ

ที่มา: Schiffman และ Kanuk (2018)

1) ส่วนของความเข้าใจ (Cognitive Component) คือ ความรู้ (Knowledge) การรับรู้ (Perception) ความเชื่อ (Beliefs) อาจแตกต่างกันไปในแต่ละบุคคล ซึ่งในส่วนของความเร็วและการรับรู้จะได้รับจากประสบการณ์และข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับหลายแหล่งข้อมูล และความรู้นี้จะผลกระทบต่อความเชื่อ (Beliefs)

2) ส่วนของความรู้สึก (Affective Component) จะสะท้อนอารมณ์ (Emotion) หรือความรู้สึก (Feeling) ของผู้บริโภคที่มีต่อความคิดหรือสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เช่น ในเรื่องความชอบและอารมณ์ที่มีต่อสิ่งนั้น ๆ

3) ส่วนของพฤติกรรม (Conative Component หรือ Behavior หรือ Doing) จะสะท้อนถึงแนวโน้มจะมีพฤติกรรมของผู้บริโภค หรือแนวโน้มการกระทำที่แสดงออกหรือความโน้มเอียงที่จะซื้อสินค้าจากทัศนคติที่เกี่ยวกับองค์ประกอบของทัศนคติสรุปได้ว่า ทัศนคตินั้นมีองค์ประกอบต่าง ๆ ที่จะส่งผลให้เกิดพฤติกรรมการซื้ออย่างต่อเนื่องนั้น ผู้บริโภคจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจ มีการรับรู้ และมีความเชื่อที่เกี่ยวข้องกับสินค้า ซึ่งจะทำให้เกิดความชอบตามมาและจะมีแนวโน้มที่เป็นไปได้

สรุปได้ว่า องค์ประกอบของทัศนคติ จะประกอบไปด้วย 2 องค์ประกอบ คือ 1) ความรู้สึก หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงอารมณ์ต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดซึ่งอาจเป็นทางบวกหรือทางลบขึ้นอยู่กับ การแสดงออกทางอารมณ์ของแต่ละบุคคลที่มีผลต่อสิ่งเร้า หรือสิ่งแวดล้อมที่ตนเองอยู่ หรือสถานการณ์ที่บุคคลนั้นกำลังประสบอยู่ในขณะนั้น และ 2) ความคิดเห็น หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงการสนองตอบในทางที่เห็นประโยชน์หรือโทษที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติและไม่ปฏิบัติตามที่ได้รับข่าวสารและแปลความข่าวสารเป็นการรับรู้ซึ่งพฤติกรรมดังกล่าวอาจแตกต่างกันออกไปขึ้นอยู่กับเหตุผลที่ถูกตีความออกทางมาทางความคิดเห็นหรือคำแนะนำที่เกี่ยวกับบุหรี่ยาไฟฟ้า

3.3 กระบวนการเกิดทัศนคติ

จากการศึกษา มีนักวิชาการ ธนา นิลชัยโกวิทย์ (2561) ได้กล่าวถึง ทัศนคติและพฤติกรรมของมนุษย์เกิดขึ้นจากประสบการณ์การเรียนรู้อันเป็นการทำงานของสมองกับการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นเป็นความซับซ้อนของการทำหน้าที่ของสมองซึ่งการศึกษาทางประสาทชีววิทยา พบว่าเป็นการทำงานร่วมกันของก้านสมอง (brain stem) ที่เป็นส่วนของสมองที่ทำหน้าที่เพื่อการอยู่รอดของมนุษย์ มีหน้าที่เกี่ยวกับประสาทสัมผัส และการสั่งงานให้กล้ามเนื้อเคลื่อนไหว และสมองชั้นใน (limbic brain) อันเป็นสมองที่อยู่ระหว่างสมองชั้นนอกและก้านสมองทำหน้าที่เกี่ยวกับอารมณ์ ความรู้สึก ความจำ การเรียนรู้ พฤติกรรม ความสุข เศร้า หรือสนุกสนาน รักหรือเกลียด สมองส่วนนี้จะทำให้มนุษย์ปรับตัวได้ดีขึ้น มีความฉลาดมากขึ้น และสามารถเรียนรู้ได้กว้างขึ้น ร่วมกับสมองชั้นนอก (neocortex) ที่เป็นสมองขนาดใหญ่ทำหน้าที่เกี่ยวกับคำสั่งที่สลับซับซ้อนมากขึ้น โดยมีเครือข่ายใยประสาทเชื่อมโยงถึงกันอย่างสลับซับซ้อนและหลังสารคัดหลั่งจากเซลล์ประสาท

โดยเฉพาะการคิด สร้างสรรค์ การคำนวณ การอ่าน การวางแผนวิเคราะห์ สังเคราะห์ การตัดสินใจ ความรู้สึกเห็นอกเห็นใจผู้อื่นความรักความเมตตา จากการทํางานของสมองดังกล่าวทำให้เกิดการสร้างเป็นทัศนคติ หรือ พฤติกรรมของมนุษย์ ในงานวิจัยด้านจิตวิทยาและประสาทชีววิทยาในผู้ป่วยที่ลืมความทรงจำ (amnesia) ที่จำแนกความทรงจำได้ 4 แบบ ได้แก่ 1) ขบวนการ (procedural) เช่น ทักษะ นิสัย เป็นต้น 2) จำแนก (category) เช่น จำแนกพืช สัตว์ เป็นต้น 3) เงื่อนไข (condition) เช่น ความกลัว เป็นต้น 4) ความสำคัญ (prime) พบว่า ผู้ป่วยถูกสอนให้ฟื้นความทรงจำขึ้นมาใหม่ได้ แต่ก็ขึ้นกับความรู้สึก และจิตใต้สำนึกในเรื่องนั้นด้วย จากการวิจัยนี้ ทำให้ทราบว่ามีมนุษย์เราสามารถเรียนรู้เพื่อปรับเปลี่ยนทัศนคติ หรือพฤติกรรมให้ยั่งยืน (fostering) ได้

นอกจากนี้ ธนา นิลชัยโกวิทย์ (2561) ให้ความหมายของกระบวนการเกิดทัศนคติไว้ว่า กระบวนการเกิด ทัศนคตินี้คือ ระบบความคิด ข้อสรุปในใจและความคาดหวัง ซึ่งมีอิทธิพลต่อการรับรู้ และการให้ความหมายกับประสบการณ์ต่าง ๆ โดยที่เราอาจจะตระหนักหรือไม่ตระหนักถึงกระบวนการเหล่านั้น ทัศนคติของเราเป็นผลมาจากประสบการณ์ที่ผ่านมาในชีวิตจากอิทธิพลของกระบวนการทัศนหรือทัศนคติหลักในสังคมและวัฒนธรรมที่เราเติบโตขึ้น แต่ในขณะเดียวกันกรอบอ้างอิงก็จะกลับไปส่งผลต่อกระบวนการในการใช้การตีความที่เกิดขึ้นจากนาเอาประสบการณ์ในอดีตมาตีความ และให้ความหมายใหม่กับประสบการณ์ใหม่ๆเพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติกับตัวเรา

Mezirow (2000) ได้กล่าวว่า ทัศนคตินี้ประกอบด้วย 2 ด้าน ได้แก่

1) แบบแผนความคิดที่เป็นความเคยชิน และมุมมองความหมาย

2) นิสัยหรือความเคยชินในความคิด ทั้งสองมิติเป็นชุดของข้อสรุปในใจที่เป็นหลักกว้างๆ ทั่วไปที่ใช้ในการกลั่นกรองและตีความประสบการณ์ เช่น อุดมการณ์ทางการเมือง มาตรฐานทางสังคม ขนบธรรมเนียมประเพณีระบบคุณธรรม ความเชื่อทางศาสนา สไตล์การเรียนรู้ บุคลิกภาพ นิสัยใจคอ อัตลักษณ์ตนเอง แบบแผนการแสดงอารมณ์ความรู้สึก รสนิยม ความใฝ่ฝัน เป็นต้น ซึ่งแบบแผนทางความคิดนี้จะแสดงออกเป็นมุมมองในเรื่องต่าง ๆ ประกอบด้วยชุดหรือโครงสร้างความหมายต่าง ๆ เช่น ความคาดหวัง ความเชื่อ ทัศนคติ การตัดสินใจ ความรู้สึกต่อเรื่องต่าง ๆ ที่เฉพาะเจาะจงลงไปว่าอะไรดีหรือไม่ดี อะไรถูกหรือผิด เป็นต้น เราควรมีเหตุผลที่จะเรียนรู้เพื่อเปลี่ยนแปลงทัศนคติเพื่อให้ตนเองมีทัศนคติที่น่าไว้วางใจและเชื่อถือได้มากขึ้น ครอบคลุมมากขึ้น จำแนกแยกแยะได้ดีขึ้น เปิดรับความคิดเห็นอื่น ๆ ได้ดีขึ้น มีการคิดไตร่ตรองข้อสรุปต่าง ๆ อย่างมีวิจารณญาณ มีความพร้อมทางอารมณ์ที่จะเปลี่ยนแปลงและสอดคล้องกลมกลืนกับประสบการณ์

สรุปได้ว่า กระบวนการเกิดทัศนคตินั้นเกิดจากประสบการณ์ การเรียนรู้ของมนุษย์ซึ่งมีความซับซ้อนเพราะเป็นการทำงานของสมอง ซึ่งแต่ละทัศนคติที่มนุษย์แสดงออกมามีความแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ ประเพณี และวัฒนธรรม หรือก็เกิดจากความเคยชินของการแสดงพฤติกรรม

3.4 ปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติ

ทฤษฎีพาพร มหาสินไพร (2557) กล่าวถึงการรับรู้ข่าวสารของมนุษย์มีความสำคัญต่อการเกิดทัศนคติและพฤติกรรมที่แสดงออกมา ซึ่งจะมีพื้นฐานจากการรับรู้ของบุคคลจากสิ่งที่เป็นจริง ซึ่งสิ่งที่เกิดจากการรับรู้กับสิ่งที่เป็นจริงอาจจะแตกต่างกัน เมื่อบุคคลเกิดการรับรู้อย่างไร ก็จะเป็นพื้นฐานให้บุคคลยึดถือและปฏิบัติไปตามที่รับรู้

นอกจากนี้ Kelman (1965) ได้ระบุถึงปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติซึ่งกล่าวไว้ว่า ทัศนคติอย่างเดียวกันอาจเกิดขึ้นในตัวบุคคลสองคนด้วยกระบวนการหรือวิธีที่แตกต่างกันซึ่งกระบวนการที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของทัศนคติมี 3 อย่างคือ

1) การยินยอม

2) การเลียนแบบ

3) ความต้องการที่อยากจะเปลี่ยน โดยกระบวนการทั้งสามอย่างนี้จะมีความแตกต่างกันออกไปขึ้นกับปัจจัยแวดล้อมและความเป็นปัจเจกของแต่ละบุคคล

จุมพล รอดคำดี (2557) ได้สรุปปัจจัยที่ส่งผลต่อทัศนคติ 3 ระดับ ดังนี้

1) การเปลี่ยนแปลงความคิด เป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากการได้รับข้อมูลข่าวสารใหม่ซึ่งอาจมาจากสื่อมวลชนหรือบุคคลอื่น

2) การเปลี่ยนแปลงความรู้สึก การเปลี่ยนแปลงนี้จะมาจากประสบการณ์ หรือความประทับใจหรือสิ่งที่ทำให้เกิดความสะเทือนใจ

3) การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม เป็นการเปลี่ยนแปลงวิธีการดำเนินชีวิตในสังคมซึ่งไปมีผลต่อบุคคล ทำให้ต้องปรับพฤติกรรมเดิมเสียใหม่การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวมีส่วนเกี่ยวข้องกันโดยตรง ถ้าความคิดความรู้สึก และพฤติกรรมถูกกระทบในระดับใดก็ตาม จะมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติทั้งสิ้น

สรุปได้ว่า ปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคตินั้นเกิดจากการรับรู้ของมนุษย์ที่ได้ทำซ้ำ ๆ จนเกิดเป็นพฤติกรรม ซึ่งการกระทำดังกล่าวเกิดจาก การยอมรับ การเลียนแบบ และการต้องการเปลี่ยนแปลงซึ่งการกระทำที่กล่าวมาสามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเดิมของมนุษย์ได้เมื่อมนุษย์ต้องการที่จะเปลี่ยนแปลงตนเองให้เข้ากับสภาพแวดล้อมที่ตนเอง

3.5 การประเมินผลทัศนคติ

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่ผ่านมาได้มีการประเมินผลทัศนคติโดยการใช้เครื่องมือในการประเมินผลดังรายการดังต่อไปนี้

ชินดนัย ศิริสมฤทัย (2561) การรับรู้ทัศนคติ และความตั้งใจในการเกิดพฤติกรรมการกลั่นแกล้งบนโลกโซเชียล เครื่องมือที่ใช้มี ดังนี้

-แบบถามพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต เป็นคำถามปลายปิด มีคำตอบให้เลือก 2 ตัวเลือก คือ ใช่ และไม่ใช่ จำนวน 10 ข้อ

- แบบสอบถามทัศนคติเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้โซเชียลเน็ต เป็นคำถามแบบ rating scale 5 ระดับ คือ ไม่เคยเลย (5) นานๆ ครั้ง (4) บางครั้ง (3) บ่อยครั้ง (2) เป็นประจำ (1) จำนวน 8 ข้อ

ปิ่นนเรศ กาศอุดม (2562) ทัศนคติต่อผู้สูงอายุของวัยรุ่น เครื่องมือที่ใช้มี ดังนี้

- ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามทัศนคติต่อผู้สูงอายุของวัยรุ่น เป็นลักษณะคำถามแบบสำรวจรายการ (Check Lists) จำนวน 10 ข้อ

- ส่วนที่ 2 แบบสอบถามปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมเกี่ยวกับทัศนคติต่อผู้สูงอายุของวัยรุ่น เป็นลักษณะคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ

- ส่วนที่ 3 แบบสอบถามทัศนคติต่อผู้สูงอายุของวัยรุ่นเป็นลักษณะคำถามที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงของผู้สูงอายุ บทบาทและภาระทางสังคมที่มีผู้พึ่งมีและสังคมพึ่งมีต่อผู้สูงอายุ และความรับผิดชอบ เป็นลักษณะคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ จำนวน 26 ข้อ

พรเพ็ญ เฟือกเอม (2562) ทัศนคติในการประกอบวิชาชีพของนักศึกษาคณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล เครื่องมือที่ใช้มี ดังนี้

- แบบสอบถามเรื่องทัศนคติในการประกอบวิชาชีพของนักศึกษา มีทั้งหมด 3 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการรู้จักตนเอง ด้านลักษณะของงานและด้านการเตรียมความพร้อมเพื่อประกอบอาชีพ เป็นแบบสอบถามแบบมาตราประเมินค่า จำนวน 15 ข้อ มีเกณฑ์การวัด 5 ระดับดังนี้ เห็นด้วยอย่างยิ่ง (5) เห็นด้วย (4) เห็นด้วยปานกลาง (3) เห็นด้วยน้อย (2) ไม่เห็นด้วย (1)

ธีรภัทร ดีเอม (2564) ทัศนคติของนักท่องเที่ยวนายกัวัฒนธรรมการเซลฟี่บนสื่อสังคมออนไลน์ เครื่องมือที่ใช้มี ดังนี้

- แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เรื่องทัศนคติของนักท่องเที่ยวนายกัวัฒนธรรมการเซลฟี่บนสื่อสังคมออนไลน์ จำนวน 10 คำถาม

Case (2017) ผลกระทบของแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับบุหรี่ยาเสพติดที่มีผลต่อทัศนคติของผู้สูบบุหรี่ไฟฟ้า เครื่องมือที่ใช้มี ดังนี้

- แบบสอบถามการรับข่าวสารเกี่ยวกับบุหรี่ยาเสพติด เป็นคำถามแบบ 2 ตัวเลือกคือ ใช่ และ ไม่ใช่ จำนวน 10 ข้อ

สรุปได้ว่าเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินทัศนคติ จากการศึกษาจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่าเครื่องมือที่ใช้ส่วนมากเป็นแบบสอบถามแบบประเมินค่า โดยมีค่าการประเมินค่า 5 ระดับ ประกอบไปด้วย เห็นด้วยอย่างยิ่ง (5) เห็นด้วย (4) เห็นด้วยปานกลาง (3) เห็นด้วยน้อย (2) และไม่เห็นด้วย (1) และแบบสำรวจรายการในส่วนของข้อมูลประชากร

3.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เรื่องที่ 1 ชินดนัย ศิริสมฤทัย (2561) การรับรู้ทัศนคติ และความตั้งใจในการเกิดพฤติกรรม การกลั่นแกล้งบนโลกโซเชียล การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการรับรู้ทัศนคติ และความตั้งใจในการเกิดพฤติกรรม การกลั่นแกล้งบนโลกโซเชียล ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research Method) แบบวัดครั้งเดียว (One-shot Descriptive Study) โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ให้กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ตอบแบบสอบถามด้วยตนเองโดยเก็บข้อมูลกลับกลุ่มตัวอย่างทั้งเพศชาย และเพศหญิง ซึ่งเป็นกลุ่มเจนเอเรชั่นวาย อายุระหว่าง 17-36 ปี ที่อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 200 คน โดยมาจากการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน ซึ่งใช้การสุ่มแบบไม่ใช้ความน่าจะเป็น (Non-Probability Sampling) และการสุ่มแบบใช้ความน่าจะเป็น (Probability Sampling) และเก็บข้อมูลในช่วงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2561 จากผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้เกี่ยวกับการกลั่นแกล้งบนโลกโซเชียลในระดับมาก ($M = 3.99$) ในส่วนการรับรู้ เกี่ยวกับการกลั่นแกล้งบนโลกโซเชียล กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยมากที่สุดว่า การกลั่นแกล้งบนโลกโซเชียลเป็นเรื่อง ที่ละเมิดสิทธิส่วนบุคคล ($M = 4.63$) ในส่วนทัศนคติต่อการกลั่นแกล้งบนโลกโซเชียล กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วย มากที่สุดว่า พฤติกรรม การกลั่นแกล้งบนโลกโซเชียลเป็นสิ่งที่ไม่สมควรกระทำ ($M = 4.37$) และในส่วนของ ความตั้งใจในการเกิด พฤติกรรม การกลั่นแกล้งบนโลกโซเชียล ผลการวิจัยยังชี้ให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่าง มีแนวโน้มที่จะไม่แสดงพฤติกรรม การกลั่นแกล้งบนโลกโซเชียลอย่างแน่อนมากที่สุด ($M = 4.45$) ซึ่งจากผลการวิจัยในข้างต้นสะท้อนให้เห็นว่าการรับรู้ และทัศนคติ มักจะมีความสัมพันธ์กับความตั้งใจในการเกิดพฤติกรรม

เรื่องที่ 2 ปิ่นนเรศ กาศอุตม (2562) ทัศนคติต่อผู้สูงอายุของวัยรุ่น การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเพื่อศึกษาระดับทัศนคติต่อผู้สูงอายุของวัยรุ่นและศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับ

ทัศนคติต่อผู้สูงอายุของวัยรุ่นประชากรในการวิจัยครั้งนี้คือนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจังหวัดแพร่ ปีการศึกษา 2562 จำนวน 6,026 คน ใช้วิธีการคัดเลือกตัวอย่างแบบสุ่มตามสัดส่วนหลายขั้นตอน ได้กลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาวัยรุ่นในครั้งนี้จำนวน 508 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยแบบสอบถามทัศนคติต่อผู้สูงอายุของวัยรุ่น ผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน มีค่าความสอดคล้องมากกว่า .67 และมีค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ .87 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การแจกแจงความถี่ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบไคว์สแควร์และการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า วัยรุ่นมีระดับทัศนคติที่ดีต่อผู้สูงอายุโดยรวมอยู่ในระดับสูง ($M = 3.73$, $SD = 0.40$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ประเด็นที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือรู้สึกสงสารเมื่อเห็นผู้สูงอายุทำงานหนัก ($M = 4.72$, $SD = 0.65$) ส่วนมิติที่มีระดับทัศนคติที่น้อยที่สุด ได้แก่ คิดว่าผู้สูงอายุเป็นบุคคลที่มักเชื่อในความคิดของตนเอง ($M = 2.21$, $SD = 1.21$) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อผู้สูงอายุของวัยรุ่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย อายุและชั้นปีที่ศึกษา ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย การสนับสนุนจากคนนอกครอบครัว การสนับสนุนจากรัฐ และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมส่วนปัจจัยด้านครอบครัวไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อผู้สูงอายุของวัยรุ่นผลจากการวิจัยครั้งนี้ มีข้อเสนอแนะให้องค์กรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับวัยรุ่นมีการออกแบบกิจกรรมการเสริมสร้างทัศนคติที่ดีต่อผู้สูงอายุ โดยเน้นให้วัยรุ่นโดยเฉพาะกลุ่มวัยรุ่นที่มีอายุน้อยและระดับการศึกษาน้อยได้รับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับการสนับสนุนที่หน่วยงานต่างๆ ได้จัดให้กับผู้สูงอายุ

เรื่องที่ 3 พรเพ็ญ เผือกเฒ (2562) ทัศนคติในการประกอบวิชาชีพของนักศึกษาคณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทัศนคติในการเลือกประกอบวิชาชีพของนักศึกษาคณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ในด้านความรู้จักตัวเอง ด้านลักษณะงานและการเตรียมความพร้อมเพื่อประกอบอาชีพจำแนกตามชั้นปีของนักศึกษา ประชากรที่ศึกษาคือนักศึกษาคณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ที่ศึกษาในหลักสูตรสัตวแพทยศาสตรบัณฑิต ในปีการศึกษา 2562 จำนวน 224 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถาม แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม และส่วนที่ 2 ทัศนคติในการประกอบอาชีพของนักศึกษา มีทั้งหมด 3 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการรู้จักตนเอง ด้านลักษณะของงานและด้านการเตรียมความพร้อมเพื่อประกอบอาชีพ ทาการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยอัตราส่วนร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ผลการศึกษาพบว่าประชากรส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง เหตุผลในการเลือกเข้าศึกษาในหลักสูตรสัตวแพทยศาสตรบัณฑิตเพราะเป็นความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพการสัตวแพทย์ในอนาคต และกิจกรรมพัฒนานักศึกษาที่เลือกเข้าร่วมเป็นลำดับแรกคือกิจกรรมด้านวิชาการและวิชาชีพ ในด้านทัศนคติในการประกอบอาชีพของนักศึกษาโดยรวมอยู่

ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.11$) โดยนักศึกษาชั้นปีที่ 6 มีทัศนคติในการประกอบวิชาชีพสูงที่สุดคือ มีค่าเฉลี่ย 4.21 คิดเป็นระดับมากที่สุด

เรื่องที่ 4 อธิษฐาน ดีเอ็ม (2564) ทัศนคติของนักท่องเที่ยวนายกกับวัฒนธรรมการเซลฟี่บนสื่อสังคมออนไลน์ วัฒนธรรมการเซลฟี่เป็นสิ่งที่พบได้ทั่วไปบนสื่อสังคมออนไลน์ การถ่ายภาพ โพสต์ภาพ และดูภาพเซลฟี่ เป็นสิ่งที่นักท่องเที่ยวนายกนิยมกระทำความระหว่างเดินทางท่องเที่ยว อย่างไรก็ตาม ยังไม่มีการศึกษาวิจัยที่ชัดเจน ในสาเหตุของการกระทำความดังกล่าวของนักท่องเที่ยวนายก การวิจัยครั้งนี้จึงศึกษาทัศนคติของนักท่องเที่ยวนายกต่อการเซลฟี่บนสื่อสังคมออนไลน์ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณโดยการสอบถามนักท่องเที่ยวนายกที่อยู่ในแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ในประเทศไทย จำนวน 400 คน สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ สถิติเชิงพรรณนา เพื่ออธิบายลักษณะประชากรศาสตร์ของนักท่องเที่ยวนายก และการวิเคราะห์องค์ประกอบ เพื่อจัดกลุ่มข้อมูลเชิงคุณลักษณะของทัศนคติของนักท่องเที่ยวนายกต่อการเซลฟี่บนสื่อสังคมออนไลน์ ผลการศึกษาพบว่า ทัศนคติของนักท่องเที่ยวนายกต่อการเซลฟี่แบ่งออกเป็น 7 ด้าน ได้แก่ การแสดงสถานะ การอวดเกี่ยวกับการท่องเที่ยว การแสดงความเป็นตัวตน ทัศนคติทางลบต่อการเซลฟี่ตามกระแส การสื่อสารกับสังคม และมีความกังวลเกี่ยวกับความเป็นส่วนตัว ผลการศึกษานี้เป็นประโยชน์สำหรับผู้ประกอบการหลายภาคส่วน ทั้งด้านการประยุกต์ใช้สื่อสังคมออนไลน์และอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่สนใจนำผลการศึกษาพฤติกรรมและการเซลฟี่ไปใช้ประโยชน์ในธุรกิจ ซึ่งจะช่วยให้เข้าใจนักท่องเที่ยวนายกได้มากขึ้น

เรื่องที่ 5 Case (2017) ผลกระทบของแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับบุหรี่ยาไฟฟ้าที่มีผลต่อทัศนคติของผู้สูบบุหรี่ยาไฟฟ้า เพื่อศึกษาแหล่งข้อมูลที่ให้ข้อมูลที่เป็นเท็จของบุหรี่ยาไฟฟ้าซึ่งมีผลต่อทัศนคติของผู้ใช้บุหรี่ยาไฟฟ้าซึ่งอาจมีผลกระทบในอนาคตต่อพฤติกรรมการใช้บุหรี่ยาไฟฟ้าที่จะกระทบต่อสุขภาพของผู้ใช้ การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ การดำเนินการวิจัยมีการใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวกับบุหรี่ยาไฟฟ้า โดยใช้สถิติวิเคราะห์ถดถอยในการทำนายตัวแปร และวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ในการหาความสัมพันธ์ของตัวแปร ผลการวิจัยพบว่า ความไว้วางใจต่อข้อมูลที่รัฐบาลให้ข้อมูลเกี่ยวกับบุหรี่ยาไฟฟ้าลดลงเมื่อเปรียบเทียบกับผู้ที่ไม่ได้ใช้บุหรี่ยาไฟฟ้า และความไว้วางใจข้อมูลของ แพทย์ เภสัชกร ที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับบุหรี่ยาไฟฟ้ามีความสัมพันธ์เป็นลบ นอกจากนั้นยังพบว่า ความเข้าใจ และทัศนคติเกี่ยวกับบุหรี่ยาไฟฟ้าของผู้ใช้บุหรี่ยาไฟฟ้ามีความแตกต่างกันตามแหล่งข้อมูลที่ใช้บุหรี่ยาไฟฟ้าแต่ละคนได้รับ

นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลดังกล่าวมาวิเคราะห์ตัวแปรที่ศึกษา สถิติที่ใช้ และเครื่องมือที่ใช้ จากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดเกี่ยวกับทัศนคติดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 การวิเคราะห์ตัวแปรที่ศึกษา สถิติที่ใช้ และเครื่องมือที่ใช้ จากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
กับแนวคิดเกี่ยวกับทัศนคติ

ชื่อผู้วิจัย (ปี พ.ศ.)	ตัวแปรที่ศึกษา	เครื่องมือที่ใช้	สถิติที่ใช้
1.ชินดนัย ศิริสมฤทัย (2561)	การรับรู้ทัศนคติ และ ความตั้งใจในการเกิด พฤติกรรมการกลั่น แกล้งบนโลกไซเบอร์	แบบสอบถามการรับรู้ ทัศนคติ และความตั้งใจใน การเกิดพฤติกรรมการกลั่น แกล้งบนโลกไซเบอร์	วิเคราะห์ข้อมูลด้วย สถิติเชิงพรรณนา
2.ปิ่นนเรศ กาศอุดม และคณะ (2562)	ทัศนคติต่อผู้สูงอายุ ของวัยรุ่น	ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของก ลุ่มตัวอย่างที่ตอบ แบบสอบถามทัศนคติต่อผู้ สูงอายุของวัยรุ่น เป นลักษณะคำถามแบบ สำรวจรายการ (Check Lists) จำนวน 10 ขอ - ส่วนที่ 2 แบบ สอบถามปัจจัยด้านสิ่ง แวดล้อมเกี่ยวกับทัศนคติต่อ ผู้สูงอายุของวัยรุ่น เป นลักษณะคำถามแบบ มาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ จำนวน 20 ขอ - ส่วนที่ 3 แบบสอบถาม ทัศนคติต่อผู้สูงอายุของวัยรุ่น เป็นลักษณะคำถามที่ เกี่ยวข้องกับทัศนคติที่มีต่อ	วิเคราะห์ สัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์ของเพียร์ สัน

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ชื่อผู้วิจัย (ปี พ.ศ.)	ตัวแปรที่ศึกษา	เครื่องมือที่ใช้	สถิติที่ใช้
		การเปลี่ยนแปลงของผู้ สูงอายุ บทบาทและภาระ ทางสังคมที่มีผู้พ่มีและ สังคมพ่มีต่อผู้สูงอายุ และ ความรับผิดชอบ เป็น ลักษณะคำถามแบบ มาตราส่วนประมาณความ 5 ระดับ จำนวน 26 ข้อ	
3. พรเพ็ญ เพ็ญ เอน (2562)	ทัศนคติในการ ประกอบวิชาชีพของ นักศึกษาคณะสัตว แพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล	แบบสอบถาม แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ข้อมูล ทั่วไปของผู้ตอบ แบบสอบถาม และส่วนที่ 2 ทัศนคติในการ ประกอบวิชาชีพของ นักศึกษา มีทั้งหมด 3 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการรู้จัก ตนเอง ด้านลักษณะของ งานและด้านการเตรียม ความพร้อมเพื่อประกอบ อาชีพ	วิเคราะห์ข้อมูลด้วย สถิติเชิงพรรณนา
4.ธีรภัทร ดีเอน (2564)	ทัศนคติของ นักท่องเที่ยวนาย กับวัฒนธรรมการ เซลฟี่บนสื่อสังคม ออนไลน์	แบบสัมภาษณ์แบบมีโครง กับ นักท่องเที่ยวนายที่ อยู่ในแหล่งท่องเที่ยว ต่าง ๆ ในประเทศไทย	วิเคราะห์ข้อมูลด้วย สถิติเชิงพรรณนา

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ชื่อผู้วิจัย (ปี พ.ศ.)	ตัวแปรที่ศึกษา	เครื่องมือที่ใช้	สถิติที่ใช้
5. Case (2017)	ผลกระทบของแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับบุหรี่ปัฟฟ้าที่มีผลต่อทัศนคติของผู้สูบบุหรี่ปัฟฟ้า	แบบสอบถามแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับบุหรี่ปัฟฟ้าของผู้สูบบุหรี่ปัฟฟ้า	1.สถิติวิเคราะห์ถดถอย 2.สถิติวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

จากตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ตัวแปรที่ศึกษา เครื่องมือ สถิติที่ใช้ จากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดเกี่ยวกับทัศนคติ จำนวน 5 เรื่อง พบว่า งานวิจัย 4งาน ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล มี 1 งานวิจัยใช้การสอบถามและบันทึกเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการประเมินทัศนคติพบว่าแบบสอบถามส่วนใหญ่จะครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับ ทัศนคติ ที่มีผลต่อตัวแปร ซึ่งในจำนวนนี้มี 4 เรื่อง (ชินตัญญ์ ศิริสมฤทัย, 2561; ปิ่นนเรศ กาศอุตม, 2562; พรเพ็ญ เผือกเฒ่า, 2562; Kathleen R. Case, 2017) เป็นลักษณะคำถามแบบมาตราประมาณค่าเริ่มต้นตั้งแต่ 4 ระดับ และยังพบว่า มีงานวิจัยจำนวน 1 เรื่อง ธีรภัทร ดีเฒ่า, 2564) เป็นสอบถามข้อมูล

จากการศึกษางานวิจัยข้างต้นมีจำนวน 5 แหล่งข้อมูล พบว่ามีองค์ประกอบที่สอดคล้องกับนักวิชาการที่กล่าวมาข้างต้น 2 องค์ประกอบ ได้แก่

- 1) ความรู้ความเข้าใจกับเหตุผล
- 2) ความรู้สึก และการแสดงออกทางอารมณ์

นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากงานวิจัยทั้ง 5 แหล่งข้อมูล มาวิเคราะห์เครื่องมือที่นำมาใช้ประเมินทัศนคติในการศึกษาครั้งนี้ ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ตารางเครื่องมือที่นำมาใช้การประเมินทัศนคติ

ชื่อผู้วิจัย (ปี พ.ศ.)	ตัวแปรที่ศึกษา	เครื่องมือที่ใช้
1. ชินดนัย ศิริสมฤทัย (2561)	การรับรู้ทัศนคติ และความ ตั้งใจในการเกิดพฤติกรรม การกลั่นแกล้งบนโลกไซเบอร์	แบบสอบถามการรับรู้ทัศนคติ และความตั้งใจในการเกิด พฤติกรรมการกลั่นแกล้งบนโลกไซ เบอร์
2. ปิ่นนเรศ กาศอุดมและ คณะ (2562)	ทัศนคติต่อผู้สูงอายุของวัยรุ่น	<p>ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่ม ตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม ทัศนคติต่อผู้สูงอายุของวัยรุ่น เป นลักษณะคำถามแบบสำรวจ รายการ (Check Lists) จำนวน 10 ข้อ</p> <p>- ส่วนที่ 2 แบบสอบถามปัจจัยดา นสิ่งแวดล้อมเกี่ยวกับทัศนคติต่อผู้ สูงอายุของวัยรุ่น (Rating scale) 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ</p> <p>- ส่วนที่ 3 แบบสอบถามทัศนคติ ต่อผู้สูงอายุของวัยรุ่นเป็นลักษณะ คำถามที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติที่มีต อการเปลี่ยนแปลงของผู้สูงอายุ (Rating scale) 5 ระดับ จำนวน 26 ข้อ</p>
3. พรเพ็ญ เพือกอม (2562)	ทัศนคติในการประกอบ วิชาชีพของนักศึกษาคณะ สัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล	แบบสอบถาม แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบ แบบสอบถาม และส่วนที่ 2 ทัศนคติในการประกอบอาชีพ ของนักศึกษา มีทั้งหมด 3 ด้าน

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ชื่อผู้วิจัย (ปี พ.ศ.)	ตัวแปรที่ศึกษา	เครื่องมือที่ใช้
4.ธีรภัทร ดีอม (2564)	ทัศนคติของนักท่องเที่ยวยุค วายกับวัฒนธรรมการเซลฟี่บน สื่อสังคมออนไลน์	แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง นักท่องเที่ยวยุควายที่อยู่ใน แหล่งท่องเที่ยว ต่าง ๆ ในประเทศไทย
5. Case (2017)	ผลกระทบของแหล่งข้อมูล เกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าที่มีผลต่อทัศน คติของผู้สูบบุหรี่ไฟฟ้า	แบบสอบถามแหล่งข้อมูล เกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าของผู้สูบบุหรี่ ไฟฟ้า

จากตารางที่ 6 สรุปได้ว่า การประเมินทัศนคติส่วนใหญ่จะนิยมใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราประมาณค่าเริ่มต้นตั้งแต่ 4 ระดับ จนถึง 5 ระดับ ดังนั้นสำหรับการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยจึงเลือกประเมินการทัศนคติเกี่ยวกับแนวโน้มพฤติกรรมกาสูบหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาโดยใช้แบบสอบถามออนไลน์เพื่อประเมิน 1) ความรู้ความเข้าใจกับเหตุผล 2) ความรู้สึก และการแสดงออกทางอารมณ์ โดยใช้มาตราประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งมีมาตรวัด 5 หน่วยได้แก่ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย เห็นด้วยปานกลาง ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ตามลำดับ ทัศนคติสร้างความเชื่อ ความนึกคิดบนพื้นฐานของข้อเท็จจริงจากข้อมูลที่ได้รับ อาจนำไปสู่การมีแนวโน้มพฤติกรรมกาสูบหรี่ไฟฟ้า

4. แนวโน้มที่ส่งผลต่อพฤติกรรมกาสูบหรี่ไฟฟ้า

4.1 ความหมายของบุหรี่ไฟฟ้า

บุหรี่ (กรมควบคุมโรค, 2563) คือ ยาสูบที่นำมาบริโภคโดยมีนิโคตินเป็นสารที่ทำให้เสพติดซึ่งเป็นสารที่อยู่ในใบยาสูบทุกสายพันธุ์เมื่อผู้สูบได้รับสารนี้จะทำให้หัวใจเต้นเร็วขึ้น ความดันโลหิตสูง และทำให้หลอดเลือดแดงตีบนอกจากนั้นยังมีสารก่อมะเร็งไม่ต่ำกว่า 60 ชนิด และสารเคมีมากกว่า 4000 ชนิด เช่น น้ำมันดิบ (Tar) สารกัมมันตรังสีโพลีเนียม 210 แอมโมเนีย คาร์บอนมอนอกไซด์ เป็นต้น

บุหรี่ไฟฟ้า (สถาบันบัณฑิตบริหารธุรกิจ ศศินทร์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2557) หรือชื่ออย่างเป็นทางการว่า Electronic Nicotine Delivery System (ENDS) เป็นผลิตภัณฑ์ที่ถูกผลิตขึ้นมาให้คล้ายคลึงกับบุหรี่ แต่ไม่มีการเผาไหม้ และผู้สูบสามารถเลือกน้ำยาที่มีระดับความเข้มข้นของนิโคตินได้ตามความต้องการของผู้สูบ หรือเลือกน้ำยาชนิดที่ไม่มีส่วนผสมของนิโคตินได้ ในประเทศไทยกระทรวงสาธารณสุขได้มีมาตรการห้ามนำบุหรี่ไฟฟ้าเข้ามาจำหน่ายในประเทศ 50 ทั้งนี้ เนื่องจากประเทศไทยได้เข้าร่วมเป็นภาคีในอนุสัญญาว่าด้วยการควบคุมยาสูบขององค์การอนามัยโลก (World

Health Organization Framework Convention on Tobacco Control: WHO FCTC) จึงได้มีการออกนโยบายในการควบคุมการบริโภคยาสูบเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าดังกล่าวขึ้นมาบังคับใช้ ซึ่งตามกฎหมายไทยนั้นในคำสั่งคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค ที่ 9/2558 เรื่องห้ามขายหรือห้ามให้บริการสินค้า “บารากุไฟฟ้าหรือบุหรี่ไฟฟ้า หรือตัวยาบารากุ น้ำยาสำหรับเติมบารากุไฟฟ้าหรือบุหรี่ไฟฟ้า” นั้นได้มีการกำหนดถึงคำนิยามของ “บุหรี่ไฟฟ้า” ไว้ว่า “บารากุไฟฟ้าหรือบุหรี่ไฟฟ้า” หมายความว่า อุปกรณ์ที่ใช้พลังงานไฟฟ้า ที่ทำให้เกิดแหล่งกำเนิดควัน ละอองไอน้ำ หรือไอระเหยในลักษณะคล้ายควันบุหรี่ ไม่ว่าจะกระทำได้ด้วยวัตถุใด ซึ่งใช้สำหรับสูบในลักษณะเดียวกับการสูบบุหรี่

4.1.1 ส่วนประกอบของบุหรี่ไฟฟ้า

สถาบันบัณฑิตบริหารธุรกิจ ศศินทร์ แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2557) ได้กล่าวถึงส่วนประกอบของบุหรี่ไฟฟ้า ดังนี้

บุหรี่ไฟฟ้าเป็นผลิตภัณฑ์ประเภทยาสูบ แต่มีองค์ประกอบและวัตถุดิบในการผลิตที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งบุหรี่ไฟฟ้าโดยทั่วไปสามารถถอดแยกชิ้นส่วนได้เป็น 3 ส่วน คือ

1) ส่วนแบตเตอรี่ (Battery) คือส่วนที่มีลักษณะคล้ายกับตัวบุหรี่ มีความยาวราว 55–80 มิลลิเมตร ส่วนปลายมักมีหลอดไฟแอลอีดีแสดงสถานะการทำงาน และแจ้งเตือนระดับแบตเตอรี่ มีทั้งแบบอัตโนมัติและแบบตรวจด้วยมือ

2) ส่วนตัวสร้างควัน และความร้อน (Atomizer) คือส่วนกลาง จะมีไมโครชิพ (micro ship circuit) ควบคุมการทำงาน และขดลวดฮีตเตอร์เพื่อเปลี่ยนน้ำยา (e-liquid) ให้กลายเป็นละอองไอน้ำ และสร้างกลิ่นเสมือนบุหรี่จริง

3) ส่วนเก็บน้ำยา (Cartridge) หรือส่วนปากดูด (Mouth piece) จะรูปร่างคล้ายปากเปิด หรือทรงกระบอก และอีกด้านหนึ่งจะเป็นกระเปาะใส่วัสดุซึบน้ำยาไว้ นอกจากส่วนประกอบในตัวเครื่องแล้ว ส่วนประกอบสำคัญของบุหรี่ไฟฟ้า คือ น้ำยา (e-liquid)

นอกจากนี้ในบุหรี่ไฟฟ้า (Ravina Barrett, Hajar Aldamkhi, 2021) ยังมีระบบการจ่ายสารนิโคตินแบบอิเล็กทรอนิกส์ (ENDS) หรือ Vapes ซึ่งในอุปกรณ์จะประกอบไปด้วยนิโคตินชนิดเหลว สารโพรพิลีนและสารแต่งกลิ่น บุหรี่ไฟฟ้าสามารถแบ่งได้ 3 ส่วน ดังนี้

1. ส่วนตลับ
2. ส่วนตัวฉีดของเหลว
3. ส่วนแบตเตอรี่

ในส่วนของการทำความร้อนมีกระบวนการทำงานผ่านคาร์ทริดซึ่งเป็นบรรจุของเหลวหรือน้ำยาบุหรี่ไฟฟ้าซึ่งจะใช้กระบวนการส่งความร้อนเปลี่ยนของเหลวให้กลายเป็นไอน้ำซึ่งเป็นกระบวนการในการสูบของบุหรี่ไฟฟ้า

ศูนย์วิจัยและจัดการความรู้เพื่อการควบคุมยาสูบ (2563) ได้แบ่งส่วนประกอบของบุหรี่ไฟฟ้าออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

1. ตลับ (Cartridge) คือ ส่วนที่ใช้เก็บส่วนผสมของน้ำยาบุหรี่ไฟฟ้า (e-liquid) ประกอบด้วยสารนิโคติน, สารแต่งกลิ่นรส (เช่น menthol vanilla, chocolate etc.) และสารประกอบอื่น ๆ (Humectant เช่น propyleneglycol or glycerin)
2. อุปกรณ์ทำความร้อน (Heating device) ประกอบด้วยห้องระเหย (Atomize unit) เป็นส่วนที่เปลี่ยนน้ำยาบุหรี่ไฟฟ้าเป็นไอละออง (aerosol) ร่วมกับสารแต่งกลิ่นรส (Humectant) สร้างขึ้น ซึ่งแตกต่างจากไอระเหย (vapor) จะอยู่ในรูป gas แต่ aerosol ประกอบด้วย gas ผสมกับสารเคมีเล็ก ๆ (particle) และสารโลหะหนักซึ่งมาจากขดลวดไฟฟ้า (Heating coil) อุปกรณ์ทำความร้อนนี้พัฒนามากขึ้นจนผู้สูบบุหรี่สามารถปรับระดับความร้อนได้เอง
3. แหล่งให้พลังงาน (Power Source) คืออุปกรณ์ที่ให้พลังงานความร้อนเริ่มมาจากรุ่นแรกเป็นการใช้แล้วทิ้ง (Disposable) รุ่นที่สองลักษณะคล้ายปากกาสามารถนำมา charge พลังงาน (Recharged) ใหม่ได้รุ่นที่สามในรูปของแบตเตอรี่ และรุ่นที่สี่ในรูปของ vape หรือ pod หรือ mod มีขนาดเล็กมากที่สุดคล้าย flashdrive สามารถชาร์จกับคอมพิวเตอร์และใช้เกลือนิโคตินแทน เป็นบุหรี่ไม่เผาไหม้หรือบุหรี่ heat-not-burn (HNB) จึงเรียกว่า บุหรี่ไฟฟ้าแบบแห้ง

สรุปได้ว่า บุหรี่ไฟฟ้าเป็นอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่สร้างขึ้นมาเหมือนบุหรี่ธรรมดาแต่ขั้นตอนการทำความร้อนแตกต่างกัน ซึ่งบุหรี่ไฟฟ้าผู้สูบจะสูบไอน้ำเข้าไปแทนควันซึ่งไม่เกิดการเผาไหม้ บุหรี่ไฟฟ้ามีส่วนประกอบหลักทั้งหมด 3 ส่วน ได้แก่ 1. ส่วนตลับหรือส่วนที่ใช้เก็บน้ำยาบุหรี่ไฟฟ้าซึ่งประกอบไปด้วยนิโคตินชนิดเหลว 2. ส่วนทำความร้อนเป็นส่วนที่จะเปลี่ยนรูปแบบของน้ำยาที่เป็นของเหลวให้กลายเป็นไอน้ำ และ 3. ส่วนของแหล่งพลังงาน หรือ แบตเตอรี่ เป็นส่วนที่เป็นพลังงานในการทำความร้อนซึ่งสามารถชาร์จใหม่ได้ หรือเปลี่ยนถ่านสามารถใช้แล้วทิ้งได้

4.1.2 สารพิษที่พบในบุหรี่ไฟฟ้า

สถาบันบัณฑิตบริหารธุรกิจ ศศินทร์ แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2557) พบว่า สารพิษที่พบในบุหรี่ไฟฟ้า ดังนี้

1) นิโคติน เป็นสารสกัดจากใบยาสูบ จะทำให้ร่างกายเสพติดการใช้บุหรี่ และจะเข้าไปกระตุ้นระบบประสาทส่วนกลาง เพิ่มความดันโลหิต เพิ่มอัตราการเต้นของหัวใจ ทำให้เกิดโรคหัวใจ ปอดและโรคเกี่ยวกับทางเดินหายใจได้

2) สารโพรพิลีนกลีเซอรอล (Propylene Glycerol) หรือสารโพรพิลีนกลีคอล (Propylene Glycol) หรือเรียกสั้น ๆ ว่าสารพีจี (PG) เป็นสารสังเคราะห์ชนิดหนึ่งที่ใช้ในอาหารและยาแห่งสหรัฐอเมริกา (US Food and Drug Administration: FDA) ยืนยันถึงความปลอดภัยว่าใช้ได้ทั้งในอาหาร ยา และเครื่องสำอาง รวมถึงนำไปใช้เป็นส่วนประกอบในการสร้างไอหรือหมอกสำหรับเวทีการแสดงต่าง ๆ แต่เมื่อสัมผัสหรือสูดดมเข้าไปอาจก่อให้เกิดการระคายเคืองที่ดวงตาและปอดได้ โดยเฉพาะในผู้ที่เป็โรคปอดเรื้อรัง โรคหอบหืด และโรคถุงลมโป่งพอง

3) กลีเซอริน เป็นสารที่ไม่มีสีและไม่มีกลิ่น แต่มีรสชาติหวานเล็กน้อย องค์การอาหารและยาแห่งสหรัฐอเมริกา ยืนยันถึงความปลอดภัยว่าใช้ได้ทั้งในอาหารและยา แต่ยังไม่ได้รับรายงานการยืนยันว่าเมื่อเปลี่ยนรูปแบบเป็นไอที่สูบหรือสูดแล้วจะเกิดผลกระทบอย่างไรต่อร่างกาย

4) สารแต่งกลิ่นและรส (Flavoring) เป็นสารเคมีที่ใช้ในอุตสาหกรรมอาหารทั่วไป มีความปลอดภัยเมื่อรับประทานเข้าสู่ร่างกาย แต่ยังไม่ได้รับรายงานรับการยืนยันว่าเมื่อเปลี่ยนรูปแบบเป็นไอที่สูบหรือสูดแล้วจะเกิดผลกระทบอย่างไรต่อร่างกาย ตัวอย่างเช่น สารไดอะซีทิล (Diacetyl) ที่พบมากในเนยสำหรับทาป๊อปคอร์น อาจเป็นสาเหตุของปัญหาในระบบทางเดินหายใจและปอด ทั้งนี้ผู้สูบบุหรี่ไฟฟ้านิยมใช้กลิ่นประเภทไม่มีนิโคติน (Nicotine-free) ร้อยละ 16, ยาสูบ ร้อยละ 28 ผลไม้ (Fruit) ร้อยละ 20 และพืชสมุนไพร (botanical) ร้อยละ 23 (Ernst and Young LLP, 2016) โดยสารแต่งรสชาติผลไม้ที่ได้รับความนิยมมากที่สุด ได้แก่ รสวานิลลา และรสสตรอเบอรี่ 52

ส่วน ศูนย์วิจัยและจัดการความรู้เพื่อการควบคุมยาสูบ (2563) ได้กล่าวว่าเมื่อสารแต่งกลิ่นรสหรือสารประกอบ Humectant ได้รับความร้อนอาจมีสารเคมีที่เป็นอันตราย เช่นฟอร์มัลดีไฮด์ (Formaldehyde) อะซีทัลดีไฮด์ (Acetaldehyde) อโครลีน (Acrolein) หรือโลหะหนักที่เป็นพิษ เช่น นิกเกิล ดีบุก ตะกั่ว และฝุ่นขนาดเล็กกว่า PM 2.51 ปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงส่วนผสมของน้ำยาบุหรี่ไฟฟ้า (e-liquid) เป็นแท่งบุหรี่ไฟฟ้า (Pod) บรรจุเกลือนิโคติน (Nicotine salts) ในศัพท์ที่ oxforddictionary บัญญัติขึ้นมาใหม่สำหรับบุหรี่ไฟฟ้าแบบแท่งนี้ว่า vape โดยอยู่ในผลิตภัณฑ์ใหม่หลากหลายยี่ห้อที่เรียกว่า JUUL, MYLE', IQOS etc ซึ่งนิโคตินสามารถเข้าสู่กระแสเลือดได้เร็วกว่าเดิม

จากการศึกษาพบว่า (Gideon St. Helen, David L. Eaton, 2018) ละอองหรือไอน้ำที่เกิดจากการทำความร้อนของบุหรี่ไฟฟ้าเมื่อได้รับในระยะเวลาที่นานจะส่งผลต่อการกลายพันธุ์ของ DNA ในร่างกายของมนุษย์ และมีความเสี่ยงที่จะทำให้เกิดมะเร็ง

ผู้วิจัยจึงได้สรุปความหมายของคำว่า “บุหรี่ไฟฟ้า” ได้ว่าหมายถึง อุปกรณ์ในการสูบบุหรี่ชนิดหนึ่ง ซึ่งประกอบด้วยส่วนแบตเตอรี่ ส่วนตัวสร้างควัน และความร้อน ส่วนเก็บน้ำยา ซึ่งใช้กลไกไฟฟ้าในการทำให้เกิดความร้อนและไอน้ำที่ประกอบไปด้วยสารพิษ นิโคติน สารโพรพิลีนกลีเซอรอล กลีเซอริน สารแต่งกลิ่นและรส ซึ่งสารดังกล่าวมีความอันตรายคล้ายกับบุหรี่ธรรมดา

4.2 พฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้า

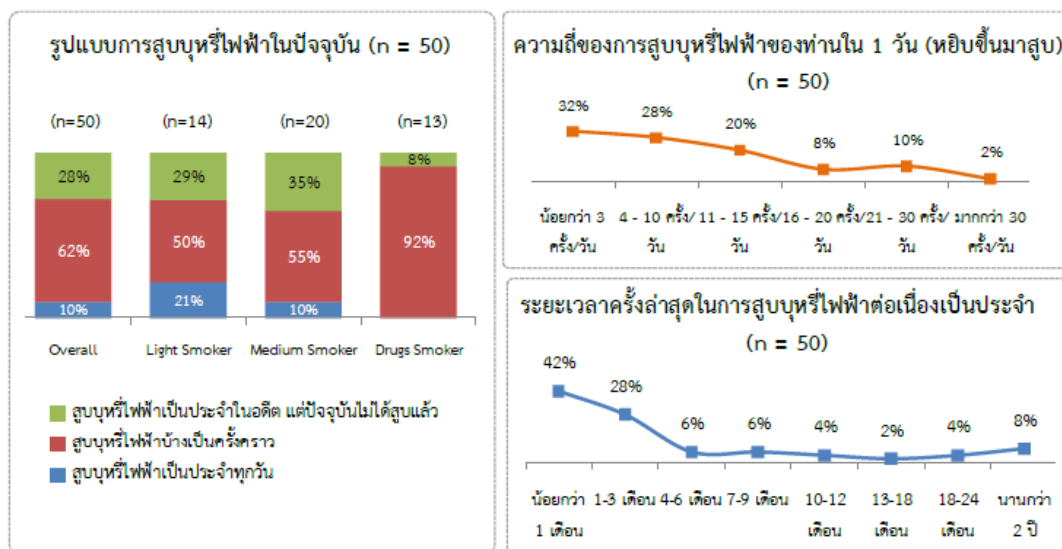
พฤติกรรมไว้วา พฤติกรรม (หัสติน แก้ววิชิต, 2559) หมายถึง พฤติกรรมและกระบวนการทางจิตโดยสามารถขยายความได้ว่า การกระทำของบุคคลหรือปฏิกิริยาภายในร่างกายที่ผู้อื่นสามารถสังเกตได้ผ่านประสาทสัมผัส หรือใช้เครื่องมือทางวิทยาศาสตร์ และประสบการณ์ส่วนบุคคลที่เป็นกระบวนการภายในจิตใจที่สามารถสังเกตได้ทางอ้อมผ่านการกระทำหรือการแสดงออกกล่ามเนื้อความคิด และความรู้สึก เพื่อตอบสนองสิ่งเร้า

นอกจากนี้ยังมีนักวิชาการ อีกท่านได้ให้ความหมายของ พฤติกรรม (สำนักงานราชบัณฑิตยสภา, 2554) หมายถึง การกระทำหรืออาการที่แสดงออก

พฤติกรรมการสูบบุหรี่ (กรมควบคุมโรค, 2560) หมายถึง พฤติกรรมการใช้ใบยาสูบโดยการจุดให้เกิดการเผาไหม้แล้วสูดดมผ่านระบบทางเดินหายใจ คนที่สูบบุหรี่เป็นประจำจะทำให้ร่างกายเกิดสภาวะเสพติดบุหรืขึ้น ซึ่งพฤติกรรมการสูบบุหรี่จะส่งผลกระทบยาวต่อร่างกายทำให้เกิดโรคต่าง ๆ เช่น โรคมะเร็ง โรคถุงลมโป่งพอง โรคเดินเลือดในสมองแตก เป็นต้น

พฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้า (ปิยวรรณ บุญเพ็ญ, 2562) หมายถึง การมีพฤติกรรมการแสดงออกเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ไฟฟ้า ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่มีความเสี่ยงต่อสุขภาพ

นอกจากนี้ สถาบันบัณฑิตบริหารธุรกิจ ศศินทร์ แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2557) ได้กล่าวถึง พฤติกรรมการสูบบุหรี่ ซึ่งพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของผู้สูบบุหรี่ทั่วไปจะมีรูปแบบการใช้บุหรืไฟฟ้าเป็นครั้งคราว และมีระยะเวลาการใช้บุหรืไฟฟ้าอย่างต่อเนื่องเป็นประจำอยู่ที่ช่วงเวลาน้อยกว่า 1 เดือน ซึ่งมีความสัมพันธ์การของพฤติกรรมการสูบบุหรี่ทั้ง 2 ชนิด ดังแผนภาพที่ 3

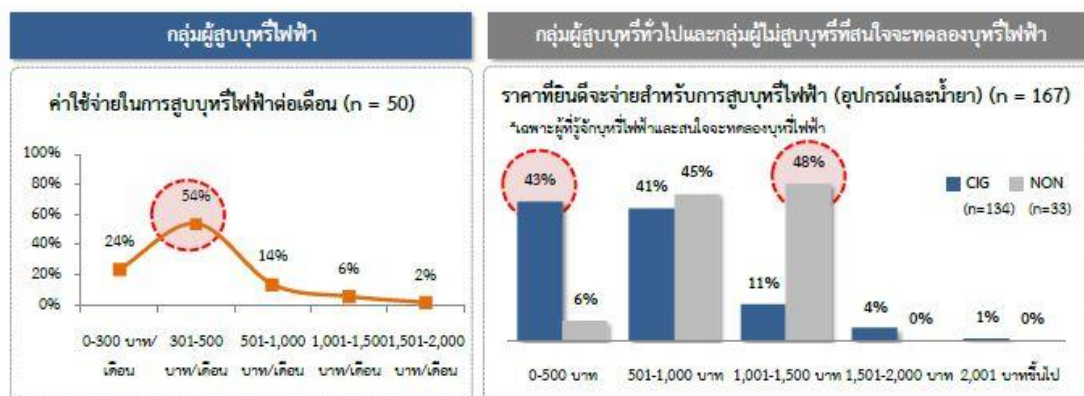
ภาพที่ 3 แสดงความสัมพันธ์ของพฤติกรรมการสูบบุหรี่ทั้ง 2 ชนิด

ที่มา: การวิเคราะห์ของ Sasin Management Consulting (2557)

นอกจากนั้นยังมีการสำรวจของ สถาบันบัณฑิตบริหารธุรกิจ ศศินทร์ แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2557) ได้ทำการสำรวจการใช้บุหรี่ไฟฟ้าของกลุ่มวัยรุ่น พบว่า กลุ่มวัยรุ่น ช่วง อายุ 15 – 18 ปี พบว่ามีการใช้บุหรี่ไฟฟ้าถึง 4% ซึ่งมีความแตกต่างกับ กลุ่มวัยรุ่นของประเทศอังกฤษที่พบเพียง 2% (National Academies of Sciences, Engineering, and Medicine, 2018)

ค่าใช้จ่ายในการใช้บุหรี่ไฟฟ้า

จากการศึกษาของ สถาบันบัณฑิตบริหารธุรกิจ ศศินทร์ แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2557) พบว่ามีผู้ใช้บุหรี่ไฟฟ้าส่วนใหญ่ร้อยละ 54 มีค่าใช้จ่ายในการใช้บุหรี่ไฟฟ้าอยู่ที่ประมาณ 301 – 500 บาทต่อเดือน ซึ่งเป็นค่าน้ำยาในบุหรี่ไฟฟ้าประเภทเติมน้ำยาได้ หรือค่านูรีไฟฟ้าแบบใช้แล้วทิ้ง เปรียบเทียบกับคณะที่ปรึกษาได้ทำการศึกษเปรียบเทียบราคาในกลุ่มผู้สูบบุหรี่ทั่วไปและกลุ่มผู้ไม่สูบบุหรี่เลยที่รู้จักและมีความสนใจอยากจะทดลองบุหรี่ไฟฟ้ายินดีที่จ่ายสำหรับการใช้บุหรี่ไฟฟ้า พบว่า ผู้สูบบุหรี่ทั่วไปส่วนใหญ่(ร้อยละ 43) ยินดีที่จะจ่ายไม่เกิน 500 บาท ขณะที่ผู้ไม่สูบบุหรี่ส่วนมาก (ร้อยละ 48) มีการประมาณราคานูรีไฟฟ้าที่อยู่ที่ 1,000 – 1,500 บาท ซึ่งค่อนข้างสูงกว่ากลุ่มอื่น

ภาพที่ 4 ค่าใช้จ่ายในการใช้บุหรี่ไฟฟ้าของผู้ใช้บุหรี่ไฟฟ้าและราคา
ที่กลุ่มผู้ไม่ใช้บุหรี่ไฟฟ้ายินดีที่จะจ่าย

ที่มา: การวิเคราะห์ของ Sasin Management Consulting (2557)

สรุปได้ว่าพฤติกรรม การสูบบุหรี่ไฟฟ้าคือพฤติกรรมที่ส่งผลต่อการสุขภาพโดยตรงซึ่งอาจมีพฤติกรรม การสูบบุหรี่มวนธรรมดาควบคู่ไปด้วย พฤติกรรม การสูบบุหรี่ไฟฟ้าเป็นพฤติกรรมที่มีการเคลื่อนไหวโดยการใช้มือนำบุหรี่ไฟฟ้าเข้าปาก เกิดการสูบเข้าสู่ปอดและหายใจออก เป็นทักษะเดียวกัน ดังนั้นพฤติกรรม การสูบบุหรี่ไฟฟ้าจึงเป็นพฤติกรรมที่คล้ายกับพฤติกรรม การสูบบุหรี่ธรรมดา

4.3 แนวโน้มพฤติกรรม การสูบบุหรี่ไฟฟ้า

แนวโน้ม (พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน, 2554) หมายถึง แนวทางที่น่าจะเป็นไปในทางใดทางหนึ่ง

แนวโน้ม (จณัญญา ลิมวิสัย, 2555) หมายถึง ความน่าจะเป็นหรือความโน้มเอียงที่อาจจะเกิดพฤติกรรมหรือไม่เกิดพฤติกรรมในอนาคต

แนวโน้ม (Trends) (คู่มือการประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษา, 2557) หมายถึง สารสนเทศที่เป็นตัวเลขซึ่งแสดงให้เห็นทิศทางและอัตราการเปลี่ยนของผลลัพธ์หรือความคงเส้นคงวาของผลการดำเนินการในแต่ละช่วงเวลาแนวโน้มแสดงผลการดำเนินงานของสถาบัน ตามลำดับ การแสดงแนวโน้มเป็นการศึกษาข้อมูลในอดีต (ไม่รวมค่าคาดการณ์) และเป็นข้อมูลที่จะต้องแสดงจำนวนข้อมูลมากกว่านี้ เพื่อยืนยันแนวโน้มของข้อมูลที่แสดงแนวโน้มขึ้นกับรอบเวลาของกระบวนการที่นำเสนอหากรอบเวลาสั้นต้องมีการวัดถี่ขึ้นในขณะทีรอบเวลาที่ยาวกว่าอาจต้องใช้ช่วงเวลานานจึงจะทราบแนวโน้มที่สื่อความหมายได้ชัดเจน

สรุป แนวโน้ม หมายถึง ความน่าจะเป็นของผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคตซึ่งอาจจะเกิดขึ้นหรือไม่เกิดขึ้นก็ได้ โดยอาศัยข้อมูลในอดีตเป็นเป็นตัวกำหนดทิศทางของผลลัพธ์ในอนาคต และการดำเนินการจะเกิดขึ้นเป็นแต่ละช่วงเวลา

ส่วนความหมายของ พฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้า (ชนิกา เจริญจิตต์กุล, 2557) เป็นการแสดงออกถึงความรู้ และทัศนคติที่ผิดเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าเนื่องจากการโฆษณาที่สร้างให้เชื่อว่าการสูบบุหรี่ไฟฟ้าไม่เป็นอันตรายต่อสุขภาพเพราะไม่มีใบยาสูบ อีกทั้งยังสร้างภาพของผู้สูบว่าเป็นคนทันสมัย แต่ในความเป็นจริงกลับ พบว่าบุหรี่ไฟฟ้ามีโคตินผสมอยู่ในปริมาณมากและสามารถนำเข้าสู่ร่างกายผู้สูบได้มากกว่าการสูบบุหรี่ธรรมดาถึง 5 - 9 เท่า ขึ้นอยู่กับปริมาณนิโคตินที่มีอยู่ในบุหรี่ไฟฟ้า จึงกล่าวได้ว่านิโคตินที่มีปริมาณมากกว่าบุหรี่ธรรมดามักทำอันตรายต่อสุขภาพของผู้สูบได้มากกว่าเช่นกัน

พฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้า (อุ้นกั๋ง แซ่ลิ้ม, 2560) เป็นการแสดงออกถึงพฤติกรรมที่ต้องการเลิกสูบบุหรี่ ซึ่ง ผู้ใช้บุหรี่ไฟฟ้าส่วนมากเป็นกลุ่มผู้สูบบุหรี่มาก่อนและมีความต้องการเลิกสูบบุหรี่เพราะ มีความเชื่อว่ามีอันตรายน้อยกว่าบุหรี่ธรรมดา

Jean-François Etter, Chris Bullen (2010) ได้มีการสำรวจพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าในประเทศ สหรัฐอเมริกา ฝรั่งเศส สหราชอาณาจักร สวิตเซอร์แลนด์ แคนาดา และประเทศอื่นๆ พบว่าผู้ใช้บุหรี่ไฟฟ้าส่วนมากเป็นเพศชายและส่วนมากเป็นกลุ่มผู้ที่สูบบุหรี่ธรรมดาที่กำลังพยายามเลิกสูบบุหรี่ และพบว่าส่วนมากผู้ที่สูบบุหรี่ไฟฟ้าจะมีพฤติกรรมการสูบบุหรี่ทั่วไปควบคู่กัน

และจากการสำรวจพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าในประเทศไทย ของ สถาบันบัณฑิตบริหารธุรกิจ ศศินทร์ แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2557) พบว่า ผู้ใช้บุหรี่ไฟฟ้าในประเทศไทยส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการใช้บุหรี่ไฟฟ้าควบคู่ไปกับบุหรี่ทั่วไป (Dual Usage) มากกว่าการใช้เพื่อทดแทนบุหรี่ทั่วไปอย่างสิ้นเชิง (Completely Replace) ทั้งๆ ที่ผู้ใช้ส่วนมากใช้ด้วยเหตุผลเพื่อการลด ละ เลิกบุหรี่อย่างเด็ดขาด ชื่อนำสังเกตที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ ผู้ใช้บุหรี่ไฟฟ้าที่เข้าร่วมตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ยังขาดความรู้เกี่ยวกับยี่ห้อและความเข้มข้นของปริมาณนิโคตินที่ตนใช้อยู่

พฤติกรรมแนวโน้มการสูบบุหรี่ไฟฟ้า เป็นการแสดงออกถึง ความตั้งใจและการใช้บุหรี่ไฟฟ้าที่คาดการณ์ถึงผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ซึ่งอาจจะเกิดขึ้นหรือไม่เกิดขึ้นก็ได้ โดยอาศัยข้อมูลในอดีตเป็น ตัวกำหนดทิศทางของผลลัพธ์ในอนาคตที่จะเกิดขึ้นเป็นแต่ละช่วงเวลา ซึ่งประกอบไปด้วย 1) ความตั้งใจที่จะสูบบุหรี่ไฟฟ้า 2) ความตั้งใจที่จะแนะนำให้ผู้อื่นหันมาใช้บุหรี่ไฟฟ้า 3) ความบ่อยครั้งในการสูบบุหรี่ไฟฟ้าต่อวัน 4) ความเข้มข้นของปริมาณนิโคตินในการสูบบุหรี่ไฟฟ้า และ 5) เหตุผลที่สูบบุหรี่ไฟฟ้า

สรุปแนวโน้มพฤติกรรม การสูบบุหรี่ไฟฟ้าสามารถสรุปได้ว่าแนวโน้มพฤติกรรม การสูบบุหรี่ไฟฟ้าเป็นแนวโน้มพฤติกรรมที่กำลังเป็นที่นิยมในกลุ่มวัยรุ่นและกลุ่มคนทั่วไป ผู้ที่สูบบุหรี่ไฟฟ้ามีความโน้มเอียงที่จะเปลี่ยนไปสูบบุหรี่ธรรมดาได้ เพื่อสนองความต้องการนิโคตินที่น่าพึงพอใจกว่า เนื่องจากการตรวจสอบน้ำยาบุหรี่ไฟฟ้าหลาย ๆ ตัวอย่าง พบมีความเข้มข้นของนิโคตินที่แตกต่างกัน คนที่สูบบุหรี่ไฟฟ้าที่มีนิโคติน ระดับต่ำ จึงมีแนวโน้มที่จะหันไปสูบบุหรี่ธรรมดาที่ทำให้ร่างกายได้รับนิโคตินมากขึ้น และการสูบบุหรี่ไฟฟ้ายังทำให้เยาวชนไปเข้ากลุ่มกับเพื่อนที่สูบบุหรี่ธรรมดาง่ายขึ้น จนเกิดการเปลี่ยนไปสูบบุหรี่ธรรมดาในที่สุด

4.4 องค์ประกอบของแนวโน้มพฤติกรรม การสูบบุหรี่ไฟฟ้า

ภัทรไพลิน จังพัฒนานนท์ (2557) พฤติกรรมแนวโน้มการสูบบุหรี่ไฟฟ้า ประกอบไปด้วย เหตุผลและความเชื่อ ดังนี้

- 1) ใช้ทดแทนบุหรี่เนื่องจากการห้ามสูบบุหรี่ในที่สาธารณะและอันตรายของควันบุหรี่มือสอง
- 2) การสูบบุหรี่ไฟฟ้าเป็นการนำสารนิโคตินเข้าสู่ร่างกายที่สะอาดกว่าบุหรี่ธรรมดา เพราะไม่มีการเผาไหม้ใบยาสูบหรือกระดาษมวน จึงไม่เกิดเขม่าและมิกลินเหม็น
- 3) เพื่อลดอันตรายจากการสูบบุหรี่ บุหรี่ไฟฟ้าจึงเป็นทางเลือกหนึ่งของผู้ที่ต้องการสูบเพื่อทดแทนบุหรี่จริง

ณัฐพล รุ่งโรจน์สิทธิชัย (2560) ได้ศึกษาถึงพฤติกรรมแนวโน้มการสูบบุหรี่ไฟฟ้า โดยระบุว่า แนวโน้มพฤติกรรม การสูบบุหรี่ไฟฟ้า หมายถึง การมีพฤติกรรมแสดงออกเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ไฟฟ้า ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่มีความเสี่ยงต่อสุขภาพ โดยแนวโน้มพฤติกรรม การสูบบุหรี่ไฟฟ้า ประกอบด้วย

- 1) ความตั้งใจที่จะสูบบุหรี่ไฟฟ้า
- 2) ความตั้งใจที่จะแนะนำให้ผู้อื่นหันมาใช้บุหรี่ไฟฟ้า
- 3) ความบ่อยครั้งในการสูบบุหรี่ไฟฟ้าต่อวัน
- 4) ความเข้มข้นของปริมาณนิโคตินในการสูบบุหรี่ไฟฟ้า
- 5) เหตุผลที่สูบบุหรี่ไฟฟ้า

จากการสำรวจของ สถาบันบัณฑิตบริหารธุรกิจ ศศินทร์ แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2557) พบว่า โดยมากแล้วผู้ใช้บุหรี่ไฟฟ้ามีจุดประสงค์ในการใช้บุหรี่ไฟฟ้าเป็นเครื่องมือในการเลิกสูบบุหรี่และใช้เป็นบุหรี่ทางเลือกที่มีอันตรายน้อยกว่าบุหรี่แบบธรรมดา สำหรับเหตุผลอื่นๆ ในการเลิกใช้บุหรี่ไฟฟ้า ประกอบด้วย

- 1) ความต้องการใช้เพื่อเลิกบุหรี่

- 2) ความต้องการใช้เพื่อสุขภาพที่ดีขึ้น
- 3) ใช้บุหรี่ไฟฟ้าเพื่อประหยัดค่าใช้จ่ายในการสูบบุหรี่
- 4) ใช้บุหรี่ไฟฟ้าเพื่อใช้ในพื้นที่ห้ามสูบบุหรี่

นอกจากนี้ ยังพบว่า (Etter and Bullen, 2011) พฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าของกลุ่มวัยรุ่นจำนวนมากเชื่อว่าการสูบบุหรี่ไฟฟ้าสามารถช่วยในการเลิกบุหรี่ได้ ซึ่งเป็นสาเหตุหลักที่ทำให้ผู้สูบบุหรี่เชื่อว่าการสูบบุหรี่ไฟฟ้าสามารถช่วยเลิกบุหรี่ได้ คือ การสูบบุหรี่ไฟฟ้าให้ความรู้สึกเหมือนการสูบบุหรี่ทำให้ผู้สูบบุหรี่สามารถลดปริมาณการสูบบุหรี่ได้ โดยไม่ต้องเลิกพฤติกรรมการสูบ (Choi, Fabian, Mottey, Forster, 2012) นอกจากนี้ ผลการศึกษาบางส่วนชี้ให้เห็นว่าการใช้บุหรี่ไฟฟ้ามมีส่วนให้ผู้สูบบุหรี่เกิดความรูสึกอยากเลิกบุหรี่และยังพบว่าเมื่อเปรียบเทียบกับผลิตภัณฑ์ช่วยเลิกบุหรี่ พบว่าบุหรี่ไฟฟ้ามีแนวโน้มที่จะไม่มีผลข้างเคียงจากการลดบุหรี่และสามารถช่วยป้องกันการกลับไปใช้บุหรี่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผู้วิจัยนำข้อมูลข้างต้นมาวิเคราะห์องค์ประกอบของแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้า ดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 การวิเคราะห์องค์ประกอบของแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้า

องค์ประกอบของแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้า	แหล่งข้อมูล				สรุป
	ภัทรไพลิน จันทพัฒน์ นนท์ (2557)	ณัฐพล รุ่งโรจน์ สิทธิชัย (2560)	สถาบัน บริหารธุรกิจ ศศิรินทร์ แห่งจุฬาฯ (2557)	Etter and Bullen (2011)	
1. ใช้ทดแทนบุหรี่	✓	✓	✓	✓	4
2. การรับสารนิโคตินที่ไม่เกิดการเผาไหม้	✓				1
3. ลดอันตรายจากการสูบบุหรี่	✓				1
4. ความตั้งใจที่จะสูบบุหรี่ไฟฟ้า		✓	✓		2

ตารางที่ 7 (ต่อ)

องค์ประกอบของแนวโน้มนวัตกรรม การสูบบุหรี่ไฟฟ้า	แหล่งข้อมูล				สรุป
	ภัทรไพลิน จึงพัฒนา นนท์ (2557)	ณัฐพล รุ่งโรจน์ สิทธิชัย (2560)	สถาบัน บริหารธุรกิจ ศศินทร์ แห่งจุฬาฯ (2557)	Etter and Bullen (2011)	
5. ความตั้งใจที่จะแนะนำให้ ผู้อื่นหันมาใช้บุหรี่ไฟฟ้า		✓		✓	2
6. ความบ่อยครั้งในการสูบ บุหรี่ไฟฟ้าต่อวัน		✓		✓	2
7. ความเข้มข้นของปริมาณ นิโคตินในการสูบบุหรี่ไฟฟ้า		✓		✓	2
8. เหตุผลที่สูบบุหรี่ไฟฟ้า		✓	✓		2
9. ใช้บุหรี่ไฟฟ้าเพื่อประหยัด ค่าใช้จ่ายในการสูบบุหรี่			✓		1

จากตารางที่ 7 สามารถสรุปองค์ประกอบของแนวโน้มนวัตกรรม การสูบบุหรี่ไฟฟ้าได้ 5 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) ความตั้งใจที่จะสูบบุหรี่ไฟฟ้า 2) ความตั้งใจที่จะแนะนำให้ผู้อื่นหันมาใช้บุหรี่ไฟฟ้า 3) ความบ่อยครั้งในการสูบบุหรี่ไฟฟ้าต่อวัน 4) ความเข้มข้นของปริมาณนิโคตินในการสูบบุหรี่ไฟฟ้า และ 5) เหตุผลที่สูบบุหรี่ไฟฟ้า และทัศนคติมีความสัมพันธ์กับนวัตกรรม การสูบบุหรี่ไฟฟ้า เนื่องจากทัศนคติมีผลต่อการแสดงออกของพฤติกรรมซึ่งสามารถแสดงออกได้ทั้งทัศนคติเชิงบวก และทัศนคติเชิงลบต่อบุหรี่ไฟฟ้า

ดังนั้น ในการศึกษาี้ กำหนดองค์ประกอบของแนวโน้มนวัตกรรม การสูบบุหรี่ไฟฟ้าได้ดังนี้ องค์ประกอบหลักของการสูบบุหรี่ไฟฟ้าคือ สามารถใช้ทดแทนบุหรี่ได้ซึ่งผู้ที่สูบบุหรี่ไฟฟ้ามีความตั้งใจที่จะสูบบุหรี่ไฟฟ้า และมีความตั้งใจที่จะแนะนำให้ผู้อื่นหันมาใช้บุหรี่ไฟฟ้าแทนเนื่องจากกลิ่นของบุหรี่ไฟฟ้ามีกลิ่นหอมกว่าบุหรืมวนทั่วไป และยังสามารถเลือกปริมาณนิโคตินตามที่ต้องการ

4.5 การวัดและประเมินผลแนวโน้มที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้า

การวัดและประเมินผลแนวโน้มที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้า เป็นการวัดและประเมินผลทางด้านเจตคติและการปฏิบัติที่อาจนำไปสู่การใช้บุหรี่ไฟฟ้า ซึ่งงานวิจัยที่ผ่านมาผู้วิจัยได้ศึกษา เป็นการศึกษาดัชนีชี้วัดที่กล่าวถึงพฤติกรรมการสูบบุหรี่ ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์เพื่อนำมาพัฒนาแบบวัดเพื่อประเมินแนวโน้มที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้า

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวโน้มที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้า จำนวน 6 เรื่อง ดังนี้

ภัทรวรินทร์ ภัทศิริสมบุรณ์ (2560) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการสูบบุหรี่ของนักศึกษาสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ เครื่องมือที่ใช้มี ดังนี้

- แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล มีจำนวน 8 ข้อ เกี่ยวกับเพศ อายุ ระดับชั้นปีการศึกษาและข้อมูลของบิดามารดา

- แบบสอบถามพฤติกรรมการสูบบุหรี่และการใช้สารเสพติดอื่นใช้แบบสอบถามประเมินพฤติกรรมการสูบบุหรี่ 18 จำนวน 2 ข้อ ได้แก่ “ท่านเคยมีประสบการณ์การสูบบุหรี่ในชีวิต เช่น บุหรี่ซอง บุหรี่ซิการ์ แรต บุหรี่ไฟฟ้า บาราเก้ หรือไม่ มีคำตอบ 2 ตัวเลือกคือ (1) ไม่เคย (2) เคย และ “ท่านสูบบุหรี่มานานเพียงใด” มีคำตอบ 5 ตัวเลือก คือ (1) เคยทดลองสูบเพียง 1-4 มวนเท่านั้นในชีวิต (2) เคยสูบแต่ปัจจุบันเลิกแล้ว (3) ปัจจุบันสูบเป็นบางครั้งตามโอกาส (4) ปัจจุบันสูบอย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง และ (5) ปัจจุบันสูบเป็นประจำทุกวันหรือเกือบทุกวัน และข้อคำถามเกี่ยวกับการใช้สารเสพติดอื่นจำนวน 1 ข้อ มีคำตอบ 2 ตัวเลือกคือ (1) ใช้ (2) ไม่ใช่

- แบบสอบถามการสูบบุหรี่ของบุคคลใกล้ชิดและการถูกชักชวนให้สูบบุหรี่ จำนวน 3 ข้อ เกี่ยวกับการมี/ไม่มี บุคคลในครอบครัว ได้แก่ พ่อ แม่ พี่น้องที่สูบบุหรี่ การมี/ไม่มี เพื่อนสนิทที่สูบบุหรี่ และการเคย/ไม่เคย ถูกเพื่อนชักชวนให้สูบบุหรี่

- แบบประเมินความเครียด ใช้แบบประเมินความเครียดของกรมสุขภาพจิต 19 จำนวน 5 ข้อ ลักษณะคำตอบเป็นแบบประเมินค่า แบ่งเป็น 4 ระดับ คือเป็นประจำ คะแนน 3 เป็นบ่อย คะแนน 2 เป็นบางครั้ง คะแนน 1 และไม่เคยเลย คะแนน 0 ระดับความเครียดออกเป็น 2 ระดับ ดังนี้ คะแนน 0-7 หมายถึงเครียดน้อย คะแนน 8-15 หมายถึง เครียดมาก

- แบบสอบถามทัศนคติต่อการสูบบุหรี่ใช้แบบสอบถามทัศนคติต่อการสูบบุหรี่ในเด็กวัยรุ่นไทย 18 จำนวน 20 ข้อ ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบได้แก่ ด้านความรู้ความเข้าใจ ด้านความรู้สึก และด้านการปฏิบัติ ลักษณะคำตอบเป็นมาตรวัดแบบลิเคิร์ท 4 ระดับ เป็นข้อความเชิงบวกจำนวน 9 ข้อ

และข้อความเชิงลบจำนวน 11 ข้อ เกณฑ์การให้คะแนน ข้อความเชิงบวก คือ ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง คะแนน 1 ไม่เห็นด้วย คะแนน 2 เห็นด้วยคะแนน 3 เห็นด้วยอย่างยิ่ง คะแนน 4

ณัฐพล รุ่งโรจน์สิทธิชัย (2560) การรับรู้ ทักษะคติ และพฤติกรรมที่มีต่อบุหรี่ไฟฟ้า การวิจัย เรื่องการรับรู้ ทักษะคติ และพฤติกรรม ของผู้ที่สูบบุหรี่ไฟฟ้า เครื่องมือที่ใช้มี ดังนี้

- แบบสอบถามข้อมูลประชากร

- แบบสอบถามเกี่ยวกับการรับรู้และทักษะคติ แบบสอบถามเป็นแบบประเมินค่า 5 ระดับดังนี้ รู้สึกเห็นด้วยอย่างยิ่ง (5) รู้สึกเห็นด้วย (4) รู้สึกเห็นด้วยปานกลาง (3) ไม่เห็นด้วย (2) ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง (1)

- แบบสอบถามเกี่ยวกับแนวโน้มพฤติกรรมกาสูบบุหรี่ไฟฟ้า แบบสอบถามเป็นแบบประเมินค่า 5 ระดับดังนี้ ตั้งใจมากที่สุด (5) ตั้งใจมาก (4) ตั้งใจปานกลาง (3) ตั้งใจน้อย (2) และตั้งใจน้อยที่สุด (1)

ปิยวรรณ บุญเพ็ญ (2562) พฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าและพฤติกรรมต้องการเลิกบุหรี่ของ นักศึกษาระดับอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร เครื่องมือที่ใช้มี ดังนี้

- แบบสอบถามข้อมูลลักษณะปรากร

- แบบสอบถามพฤติกรรมเป็นแบบประเมินค่า 5 ระดับดังนี้ ตั้งใจมากที่สุด (5) ตั้งใจมาก (4) ตั้งใจปานกลาง (3) ตั้งใจน้อย (2) และตั้งใจน้อยที่สุด (1)

- แบบสอบถามการรับรู้เป็นแบบประเมินค่า 2 ระดับดังนี้ เคย และไม่เคย

สมตระกูล ราศิริ (2562) พฤติกรรมการใช้บุหรี่อิเล็กทรอนิกส์ของนักศึกษาทันตสาธารณสุข สถาบันอุดมศึกษาแห่งหนึ่ง จังหวัดพิษณุโลก เครื่องมือที่ใช้มี ดังนี้

- แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป

- แบบสอบถามการรับรู้แบบสอบถามทักษะคติแบบ สอบถามพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับบุหรี่ อิเล็กทรอนิกส์ ค่า 5 ระดับดังนี้ รู้สึกเห็นด้วยอย่างยิ่ง (5) รู้สึกเห็นด้วย (4) รู้สึกเห็นด้วยปานกลาง (3) ไม่เห็นด้วย (2) ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง (1)

- การวัดระดับการรับรู้ ทักษะคติ และพฤติกรรม 2 ระดับดังนี้ เคย และไม่เคย

กัลยา วิริยะ (2562) ความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับบุหรืกับพฤติกรรมการสัมผัสบุหรืของ นักศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ - ข้อมูลส่วนบุคคล

- แบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้เกี่ยวกับบุหรื ทักษะคติเกี่ยวกับบุหรื และพฤติกรรมการใช้บุหรื อิเล็กทรอนิกส์แบบสอบถามแบบมาตราประเมินค่า จำนวน 5 ข้อ มีเกณฑ์การวัด 5 ระดับ ดังนี้ รู้สึก

เห็นด้วยอย่างยิ่ง (5) รู้สึกเห็นด้วย (4) รู้สึกเห็นด้วยปานกลาง (3) รู้สึกไม่เห็นด้วย (2) รู้สึกไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง (1)

Kim (2017) ประสพการณ์และพฤติกรรมการใช้บุหรี่ไฟฟ้าของประชาชน เพื่อศึกษา ประสพการณ์ การสูบบุหรี่ไฟฟ้าของประชาชน

- แบบสอบถามแบบปนะเมินค่า 5 ระดับ คือ ตั้งใจมากที่สุด (5) ตั้งใจมาก (4) ตั้งใจปานกลาง (3) ตั้งใจน้อย (2) และตั้งใจน้อยที่สุด (1)

- แบบสอบถามแบบปลายเปิดและการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

สรุปได้ว่าเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินแนวโน้มพฤติกรรม การสูบบุหรี่ไฟฟ้า จากการศึกษา จากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่าเครื่องมือที่ใช้ส่วนมากเป็นแบบสอบถามแบบประเมินค่า โดยมีค่าการประเมินค่า 5 ระดับ ประกอบไปด้วย ตั้งใจมากที่สุด (5) ตั้งใจมาก (4) ตั้งใจปานกลาง (3) ตั้งใจน้อย (2) และตั้งใจน้อยที่สุด (1) และ (5) รู้สึกเห็นด้วย (4) รู้สึกเห็นด้วยปานกลาง (3) รู้สึกไม่เห็นด้วย (2) รู้สึกไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง (1)

4.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เรื่องที่ 1 ภควรินทร์ ภทศิริสมบุรณ์ (2560) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการสูบบุหรี่ของ นักศึกษาสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ภาคตะวันออก การสูบบุหรี่ใน นักศึกษาสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพเป็นสิ่งที่ควรให้ความสนใจ เนื่องจากจะเป็นบุคคลสำคัญในการ ดูแลสุขภาพประชาชนต่อไป การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการสูบบุหรี่และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการสูบบุหรี่ของนักศึกษาสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ เขต ภาคตะวันออก กลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษาอายุ 18 ปีขึ้นไปสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ ได้แก่ คณะ แพทยศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์ คณะสาธารณสุขศาสตร์ คณะเภสัชศาสตร์คณะสหเวชศาสตร์ และคณะการแพทย์แผนไทยอภัยภูเบศร จำนวน 240 คน สุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบมีระบบ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา สถิติ Chi-square test และ Fisher's exact test ผล การศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างเคยมีประสบการณ์การสูบบุหรี่ร้อยละ 10.0 อายุเฉลี่ยของการสูบบุหรี่ คือ 20.5 ปีโดยกลุ่มตัวอย่างที่เคยสูบบุหรี่มีพฤติกรรม การสูบบุหรี่ ดังนี้ ทดลองสูบบ่อยละ 25.0 เคย สูบบ่อยละ 37.5 และสูบเป็นบางครั้งตามโอกาสร้อยละ 37.5 โดยพบว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการ สูบบุหรี่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติได้แก่ การใช้สารเสพติดอื่น ($\chi^2 = 28.44, p < .001$) การรับรู้ ความสามารถของตนเองในการหลีกเลี่ยงการสูบบุหรี่ ($p < .001$) ทศนคติต่อการสูบบุหรี่ ($\chi^2 = 4.27, p = .039$) การสูบบุหรี่ของเพื่อน $\chi^2 = 21.39, p < .001$) การถูกเพื่อนชักชวนให้สูบบุหรี่ (p

< .001) การสูบบุหรี่ของครอบครัว ($\chi^2 = 10.00$, $p = .002$) ผลการศึกษาครั้งนี้จะเป็นประโยชน์นำไปสู่การพัฒนาแนวทางป้องกันการสูบบุหรี่ในนักศึกษาสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพซึ่งจะเป็นบุคคลากรสุขภาพสำคัญของระบบสาธารณสุขไทยในอนาคตต่อไป

เรื่องที่ 2 ณัฐพล รุ่งโรจน์สิทธิชัย (2560) การรับรู้ ทักษะ และพฤติกรรมที่มีต่อบุหรี่ไฟฟ้า การวิจัยเรื่องการรับรู้ ทักษะ และพฤติกรรม ของผู้ที่สูบบุหรี่ไฟฟ้า ที่มีต่อบุหรี่ไฟฟ้าโดยการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างที่เป็น ผู้ที่เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าและสูบบุหรี่ไฟฟ้าเป็นประจำหรือสูบบุหรี่ไฟฟ้าบางครั้งบางคราว ที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป จำนวน 400 คนและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาเพื่ออธิบายลักษณะทางประชากร การเปิดรับข่าวสาร(ความถี่ ครั้ง/เดือน) การรับรู้ ทักษะ พฤติกรรม และแนวโน้มพฤติกรรม ของผู้ที่สูบบุหรี่ไฟฟ้าที่มีต่อการสื่อสารของภาครัฐเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า ซึ่งสามารถสรุปผลการวิเคราะห์ได้ดังนี้กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุระหว่าง 24-35 ปี สถานภาพโสด มีระดับการศึกษา ปริญญาตรี ประกอบอาชีพพนักงานเอกชน/องค์กรมหาชน/องค์กรอิสระ มีรายได้ส่วนบุคคล 15,001- 45,000 บาทต่อเดือน ในส่วนของการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า (ความถี่ ครั้ง/เดือน) พบว่า สื่อที่มีผู้เปิดรับข่าวสารมากที่สุดคือ สื่อสังคมออนไลน์ โดยเฉลี่ย 18 ครั้ง/เดือน มีการรับรู้เกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้านั้นอยู่ในระดับปานกลาง และส่วนใหญ่มีทัศนคติเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า ในเชิงบวกด้านพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้านั้นพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เป็นผู้สูบบุหรี่มานานมาก่อนแล้วจึงหันมาใช้บุหรี่ไฟฟ้า ซึ่งใช้บุหรี่ไฟฟ้ามาแล้วอย่างน้อย 2 ปี และมีปริมาณความเข้มข้นของนิโคตินในน้ำยาบุหรี่ไฟฟ้าอยู่ที่ 3 มิลลิกรัม มีการสูบบุหรี่ไฟฟ้าโดยเฉลี่ย 17 ครั้ง/วัน ส่วนใหญ่ให้เหตุผลในการที่สูบบุหรี่ไฟฟ้าว่า เพื่อสุขภาพที่ดีกว่าเมื่อเทียบกับการสูบบุหรี่มวน ส่วนใหญ่มีแนวโน้มพฤติกรรมที่จะสูบบุหรี่ไฟฟ้าต่อไป อยู่ในระดับมาก ในการทดสอบสมมติฐานการวิจัย พบว่า ทักษะเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้ามีความสัมพันธ์กับ พฤติกรรม และแนวโน้มพฤติกรรมเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า ในส่วนของการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า ไม่มีความสัมพันธ์กับ การรับรู้ และทัศนคติเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า

เรื่องที่ 3 ปิยวรรณ บุญเพ็ญ (2562) พฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าและพฤติกรรมต้องการเลิกบุหรี่ของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร การวิจัยนี้เป็นการวิจัยผลานวิธีแบบคู่ขนาน เพื่อศึกษา 1) พฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าและพฤติกรรมต้องการเลิกบุหรี่ และ 2) ปัจจัยกระบวนการและเงื่อนไขที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้า เก็บข้อมูล 2 ส่วน โดยการวิจัยเชิงปริมาณใช้แบบสอบถาม ทำการสุ่มแบบหลายขั้นตอนจากนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในกรุงเทพฯ จำนวน 422 คน วิเคราะห์ด้วยสถิติพื้นฐาน การทดสอบไครส์แควร์และสมการถ้อยคำ การวิจัยเชิงคุณภาพใช้วิธีสัมภาษณ์เชิงลึก จากผู้สูบบุหรี่ไฟฟ้า จำนวน 15 คน โดยเลือกแบบเจาะจง ทำการวิเคราะห์เนื้อหา แล้วนำผลวิจัย 2 ส่วน มาวิเคราะห์สรุปผลพบว่า ส่วนใหญ่สูบบุหรี่บางเวลาเฉพาะตอนเช้าสังคม โดยสูบบุหรี่ธรรมดาพร้อมกับบุหรี่ไฟฟ้า มีพฤติกรรมและความต้องการเลิกสูบบุหรี่ระดับ

ค่อนข้างมาก โดยกลุ่มที่สูบบุหรี่ 2 อย่างร่วมกันมีพฤติกรรมต้องการเลิกบุหรี่แตกต่างจากกลุ่มอื่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ตัวแปรทำนายพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้า คือการมีแบบอย่างในการสูบบุหรี่ไฟฟ้า ผลกระทบบุหรี่ไฟฟ้า การส่งเสริมการตลาดบุหรี่ไฟฟ้า ราคาบุหรี่ไฟฟ้าซึ่งปัจจัย เงื่อนไข และกระบวนการเข้าสู่วงจรบุหรี่ไฟฟ้าเกิดจากประสบการณ์การสูบบุหรี่ธรรมดาพร้อมกับเห็นตัวอย่างบุคคลและได้รับโฆษณาชวนเชื่อ จึงอยากลองสูบรวมกับขาดความรู้และความเชื่อที่ถูกต้องต่อการเลิกสูบบุหรี่ ทั้งนี้บุหรี่ไฟฟ้ามีคุณสมบัติดีกว่าบุหรี่ธรรมดาทั้งคุณสมบัติและราคา ส่วนใหญ่จึงกลับไปสูบบุหรี่และไม่สามารถเลิกบุหรี่ได้

เรื่องที่ 4 สมตระกูล ราศิริ (2562) พฤติกรรมการใช้บุหรี่อิเล็กทรอนิกส์ของนักศึกษาทันตสาธารณสุขสถาบันอุดมศึกษาแห่งหนึ่ง จังหวัดพิษณุโลก การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้บุหรี่อิเล็กทรอนิกส์ของ นักศึกษาทันตสาธารณสุขสถาบันอุดมศึกษาแห่งหนึ่ง ในจังหวัดพิษณุโลกเป็นการวิจัยเชิงพรรณนา ณ จุด เวลาใดเวลา หนึ่ง (Cross-Sectional Descriptive Study) โดยทำการสำรวจระหว่างเดือนสิงหาคม-ธันวาคม 2561 เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถามการรับรู้,ทัศนคติและพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับบุหรี่อิเล็กทรอนิกส์ กลุ่มตัวอย่าง 123 คน สุ่มอย่างเป็นระบบตามสัดส่วนจำนวนนักศึกษาของแต่ละชั้นปีผลการศึกษา พบว่านักศึกษามีการรับรู้ และทัศนคติที่ถูกต้องเกี่ยวกับบุหรี่อิเล็กทรอนิกส์ ในระดับปานกลาง คะแนนเฉลี่ย 1.61/3 และ 1.39/3 ตามลำดับ มีพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับบุหรี่อิเล็กทรอนิกส์ ระดับน้อย คะแนนเฉลี่ย 0.72/3 ไม่พบนักศึกษาที่สูบบุหรี่หรือใช้บุหรี่อิเล็กทรอนิกส์ในปัจจุบันแต่เคยมีประสบการณ์สูบบุหรี่ร้อยละ 12.20 และระบุว่ามีคนรอบข้างสูบบุหรี่และใช้บุหรี่อิเล็กทรอนิกส์ ร้อยละ 25.20 และ 1.62 ตามลำดับ นักศึกษาทันตสาธารณสุขจำเป็นต้องยกระดับการรับรู้และทัศนคติที่ถูกต้องเกี่ยวกับบุหรี่อิเล็กทรอนิกส์ให้อยู่ในระดับมาก เพื่อป้องกันการใช้บุหรี่อิเล็กทรอนิกส์ และสามารถให้คำแนะนำแก่ประชาชนได้

เรื่องที่ 5 กัลยา วิริยะ (2562) ความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับบุหรืกับพฤติกรรมการสัมผัสบุหรี่ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ การศึกษาเชิงสหสัมพันธ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทัศนคติเกี่ยวกับบุหรื และพฤติกรรมการสัมผัสบุหรี่ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จำนวน 318 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยแบบสอบถาม จำนวน 4 ชุด ประกอบด้วยชุดที่ 1 คือ ข้อมูลส่วนบุคคล ชุดที่ 2 คือ ความรู้เกี่ยวกับบุหรื ชุดที่ 3 คือ ทัศนคติเกี่ยวกับบุหรื และชุดที่ 4 คือ พฤติกรรมการสัมผัสบุหรื ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ทดสอบความเที่ยงของแบบสอบถาม ชุดที่ 2 จากค่า KR 20 สำหรับชุดที่ 3 และ 4 จากค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนาและหาความสัมพันธ์ผลการศึกษาพบว่า ความรู้มีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับทัศนคติ ($p < .01$) ความรู้มีความสัมพันธ์เชิงลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับพฤติกรรมการสัมผัสบุหรื ($p < .05$)

และทัศนคติมีความสัมพันธ์เชิงลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับพฤติกรรมการสัมผัสบุหรี่ ($p < .01$) ดังนั้นการให้นักศึกษามีความรู้และทัศนคติเรื่องบุหรี่ที่ถูกต้องจะช่วยให้ นักศึกษามีพฤติกรรมไม่สัมผัสบุหรี่

เรื่องที่ 6 Kim (2017) ประสพการณ์และพฤติกรรมการใช้บุหรี่ไฟฟ้าของประชาชน เพื่อศึกษาประสพการณ์ การสูบบุหรี่ไฟฟ้าของประชาชน โดยมีเป้าหมายเพื่อศึกษาแนวโน้มของการบุหรี่ไฟฟ้าในอนาคต วิจัยดำเนินงานวิจัยมีการจัดกลุ่มสนทนา 6 กลุ่ม อายุผู้เข้าร่วม ชาย 63%; 60% >35 ปี; 60% เป็นคนผิวขาว และมีการใช้แบบสอบถามเรื่องจำนวนครั้งในการสูบบุหรี่ไฟฟ้าต่อวัน โดยกำหนดหัวข้อคือ การใช้บุหรี่ไฟฟ้าในชีวิตประจำวันมีการใช้บ่อยแค่ไหน ผลลัพธ์ที่บุหรี่ไฟฟ้าที่ใช้ และเรื่องความเสี่ยงของการสูบบุหรี่ไฟฟ้าที่จะส่งผลถึงสุขภาพ ผลการวิจัยพบว่า ผู้ใช้ไม่สามารถระบุถึงจำนวนครั้งที่สูบบุหรี่ไฟฟ้าต่อวันได้ ซึ่งผู้ใช้ได้อธิบายไว้ว่า จะสูบบุหรี่ไฟฟ้าก็ต่อเมื่อร่างกายรู้สึกต้องการนิโคติน ในเรื่องความพึงพอใจผู้ใช้ส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่ารู้สึกชอบบุหรี่ยี่ห้อตามากกว่าที่เลือกใช้บุหรี่ไฟฟ้าเพราะว่าสามารถสูบในอาคารได้ และเรื่องข้อมูลเรื่องผลกระทบของการสูบบุหรี่ไฟฟ้า ผู้ใช้บุหรี่ไฟฟ้าได้หาข้อมูลในแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถืออยู่เสมอ

จากข้อมูลดังกล่าว ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์หาค่าตัวแปรที่ศึกษา สถิติที่ใช้ และเครื่องมือที่ใช้ จากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวโน้มที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้า ดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8 การวิเคราะห์ตัวแปรที่ศึกษา สถิติที่ใช้ และเครื่องมือที่ใช้ จากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวโน้มที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้า

ชื่อผู้วิจัย (ปี พ.ศ.)	ตัวแปรที่ศึกษา	เครื่องมือที่ใช้	สถิติที่ใช้
1.ภัทรวรินทร์ ภัทรศิริ สมบูรณ์และคณะ (2560)	ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ กับการสูบบุหรี่ของ นักศึกษาสาขา วิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยในกำกับ ของรัฐ	แบบสอบถามพฤติกรรม การสูบบุหรี่ของ นักศึกษา ประกอบด้วย 1.แบบสอบถามข้อมูล ส่วนบุคคล 2. แบบสอบถาม พฤติกรรมการสูบบุหรี่ และการใช้สารติดอื่น 3.แบบสอบถามการสูบ บุหรี่ของบุคคลใกล้ชิด และการถูกชักชวนให้สูบ บุหรี่	1.สถิติเชิงพรรณนา 2.Chi-square test 3.Fisher's exact test

ตารางที่ 8 (ต่อ)

ชื่อผู้วิจัย (ปี พ.ศ.)	ตัวแปรที่ศึกษา	เครื่องมือที่ใช้	สถิติที่ใช้
2. ญัฐพล รุ่งโรจน์สิทธิชัย (2560)	การรับรู้ ทักษะ และพฤติกรรมที่มีต่อบุหรี่ไฟฟ้า	แบบสอบถาม เกี่ยวกับการรับรู้ ทักษะ และพฤติกรรมที่มีต่อบุหรี่ไฟฟ้า	1.สถิติเชิงพรรณนา 2.สถิติเชิงอนุมาน 3.สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
3. ปิยวรรณ บุญเพ็ญ และคณะ (2562)	พฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าและพฤติกรรมต้องการเลิกบุหรี่ของนักศึกษา ระดับอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร	แบบสอบถาม พฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้า ประกอบด้วย 1.แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล 2.แบบสอบถามพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้า	1.วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา 2.สมการถดถอยพหุคูณแบบเชิงชั้น 3. Chi-square test
4. สมตระกูล ราศิริ และคณะ (2562)	พฤติกรรมการใช้บุหรี่อิเล็กทรอนิกส์ของนักศึกษาชั้นต้น สาธารณสุข สถาบันอุดมศึกษาแห่งหนึ่ง จังหวัดพิษณุโลก	แบบสอบถามการรับรู้, ทักษะและพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับบุหรี่อิเล็กทรอนิกส์ ประกอบด้วย 1.แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป 2.แบบสอบถามการรับรู้แบบสอบถามทัศนคติและแบบ สอบถามพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับ บุหรี่อิเล็กทรอนิกส์ 3.การวัดระดับการรับรู้ ทักษะ และพฤติกรรม	วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา

ตารางที่ 8 (ต่อ)

ชื่อผู้วิจัย (ปี พ.ศ.)	ตัวแปรที่ศึกษา	เครื่องมือที่ใช้	สถิติที่ใช้
5. กัลยา วิริยะ (2562)	ความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับบุหรีกับพฤติกรรมการสัมผัสบุหรีของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	แบบสอบถาม จำนวน 4 ชุด ประกอบด้วยชุดที่ 1 คือ ข้อมูลส่วนบุคคล ชุดที่ 2 คือ ความรู้เกี่ยวกับบุหรี ชุดที่ 3 คือ ทัศนคติเกี่ยวกับบุหรี และชุดที่ 4 คือ พฤติกรรมการสัมผัสบุหรี	1.วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา 2.สถิติวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน
6. Kim (2017)	ประสบการณ์และพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าของประชาชนเพื่อศึกษาประสบการณ์)	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลแบบสอบถามและแบบสอบถามแบบปลายเปิดและการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง	1.วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา 2.สถิติวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

จากตารางที่ 8 ผลการวิเคราะห์ตัวแปรที่ศึกษา เครื่องมือ สถิติที่ใช้ จากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวโน้มที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้า จำนวน 6 เรื่อง พบว่า งานวิจัยทุกเรื่องใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการประเมินการรับรู้ข้อมูลข่าวสารพบว่าแบบสอบถามส่วนใหญ่จะครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับการเปิดรับ แนวโน้มที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้า ซึ่งในจำนวนนี้มี 1 เรื่อง (ภักวรินทร์ ภักศิริสมบุรณ์, 2560) เป็นลักษณะคำถามแบบมาตราประมาณค่าเริ่มต้นตั้งแต่ 4 ระดับ พบว่า มีงานวิจัยจำนวน 3 เรื่อง (สมตระกูลราศิริ , 2562; กัลยา วิริยะ, 2562; ปิยวรรณ บุญเพ็ญ, 2562) เป็นแบบสอบถามเป็นลักษณะคำถามแบบมาตราประมาณค่าเริ่มต้นตั้งแต่ 4 ระดับ และใช้แบบวัดความรู้เป็นลักษณะคำถามแบบมาตราประมาณค่าเริ่มต้นตั้งแต่ 3 ระดับ และมีงานวิจัย 2 เรื่อง (ณัฐพล รุ่งโรจน์สิทธิชัย, 2560; Kim, 2017) เป็นแบบสอบถามเป็นลักษณะคำถามแบบมาตราประมาณค่าเริ่มต้นตั้งแต่ 4 ระดับ และแบบสอบถามออนไลน์

จากการศึกษางานวิจัยข้างต้นมีจำนวน 6 แหล่งข้อมูล พบว่ามีองค์ประกอบที่สอดคล้องกับนักวิชาการที่กล่าวมาข้างต้น 5 องค์ประกอบ ได้แก่

- 1) ความตั้งใจที่จะสูบบุหรี่ไฟฟ้า
- 2) ความตั้งใจที่จะแนะนำให้ผู้อื่นหันมาใช้บุหรี่ไฟฟ้า
- 3) ความบ่อยครั้งในการสูบบุหรี่ไฟฟ้าต่อวัน
- 4) ความเข้มข้นของปริมาณนิโคตินในการสูบบุหรี่ไฟฟ้า
- 5) เหตุผลที่สูบบุหรี่ไฟฟ้า

นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากงานวิจัยทั้ง 5 แหล่งข้อมูล มาวิเคราะห์เครื่องมือที่นำมาใช้ประเมินทัศนคติในการศึกษาครั้งนี้ ดังตารางที่ 9

ตารางที่ 9 เครื่องมือที่ใช้ประเมินแนวโน้มพฤติกรรม การสูบบุหรี่ไฟฟ้า

ชื่อผู้วิจัย (ปี พ.ศ.)	ตัวแปรที่ศึกษา	เครื่องมือที่ใช้
1. ภัทรวรินทร์ ภัทรศิริ สมบูรณ์และคณะ (2560)	ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการสูบบุหรี่ของนักศึกษาสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ	แบบสอบถามพฤติกรรม การสูบบุหรี่ของนักศึกษา ประกอบด้วย 1.แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล 2.แบบสอบถามพฤติกรรม การสูบบุหรี่และการใช้สารเสพติดอื่น 3.แบบสอบถามการสูบบุหรี่ของบุคคลใกล้ชิดและการถูกชักชวนให้สูบบุหรี่
2. ณัฐพล รุ่งโรจน์สิทธิชัย (2560)	การรับรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมของผู้ที่สูบบุหรี่ไฟฟ้าที่มีต่อบุหรี่ไฟฟ้า	แบบสอบถาม เกี่ยวกับการรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมที่มีต่อบุหรี่ไฟฟ้า
3. ปิยวรรณ บุญเพ็ญและคณะ (2562)	พฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าและพฤติกรรมต้องการเลิกบุหรี่ของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร	แบบสอบถาม พฤติกรรม การสูบบุหรี่ไฟฟ้า ประกอบด้วย 1.แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล 2.แบบสอบถามพฤติ กรรม การสูบบุหรี่ไฟฟ้า

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ชื่อผู้วิจัย (ปี พ.ศ.)	ตัวแปรที่ศึกษา	เครื่องมือที่ใช้
4. สมตระกูล ราศิริและคณะ (2562)	พฤติกรรมการใช้บุหรี่อิเล็กทรอนิกส์ของนักศึกษา ทันตสาธารณสุข สถาบันอุดมศึกษาแห่งหนึ่ง จังหวัดพิษณุโลก	แบบสอบถามการรับรู้,ทัศนคติและพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับบุหรี่อิเล็กทรอนิกส์ ประกอบด้วย 1.แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป 2.แบบสอบถามการรับรู้แบบสอบถามทัศนคติและแบบ สอบถามพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับบุหรี่อิเล็กทรอนิกส์ 3.การวัดระดับการรับรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรม
5. กัลยา วิริยะ (2562)	ความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับ บุหรี่กับพฤติกรรม สัมผัสบุหรี่ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	แบบสอบถาม จำนวน 4 ชุด ประกอบด้วยชุดที่ 1
6. Kim (2017)	ประสบการณ์และ พฤติกรรมสูบบุหรี่ไฟฟ้า ของประชาชน เพื่อศึกษา (ประสบการณ์)	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล แบบสอบถาม และแบบสอบถามแบบ ปลายเปิดและการสัมภาษณ์แบบมี โครงสร้าง

จากตารางที่ 9 สรุปได้ว่า การประเมินพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าส่วนใหญ่จะนิยมใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราประมาณค่าเริ่มตั้งแต่ 4 ระดับ จนถึง 5 ระดับ ดังนั้นสำหรับการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยจึงเลือกประเมินการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศ ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายโดยใช้แบบสอบถามออนไลน์เพื่อประเมิน 1) ความตั้งใจที่จะสูบบุหรี่ไฟฟ้า 2) ความตั้งใจที่จะแนะนำให้ผู้อื่นหันมาใช้บุหรี่ไฟฟ้า 3) ความบ่อยครั้งในการสูบบุหรี่ไฟฟ้าต่อวัน 4) ความเข้มข้นของปริมาณนิโคตินในการสูบบุหรี่ไฟฟ้า 5) เหตุผลที่สูบบุหรี่ไฟฟ้าโดยใช้มาตราประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งมีมาตรวัด 5 หน่วยได้แก่ ตั้งใจมากที่สุด ตั้งใจมาก ตั้งใจปานกลาง ตั้งใจน้อย และตั้งใจน้อยที่สุด ตามลำดับ

5. กรอบแนวคิด

จากการศึกษาและสังเคราะห์ข้อมูลเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ การเปิดรับข่าวสาร การรับรู้ (สุนทรี แซ่ลิ้ม, 2557; สถาพร สิงหะ, 2557) พบว่า การเปิดรับข่าวสาร มีองค์ประกอบดังนี้ 1) การเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชน 2) การเปิดรับข่าวสารจากสื่อบุคคล 3) การเปิดรับข่าวสารจากสื่อเฉพาะกิจ

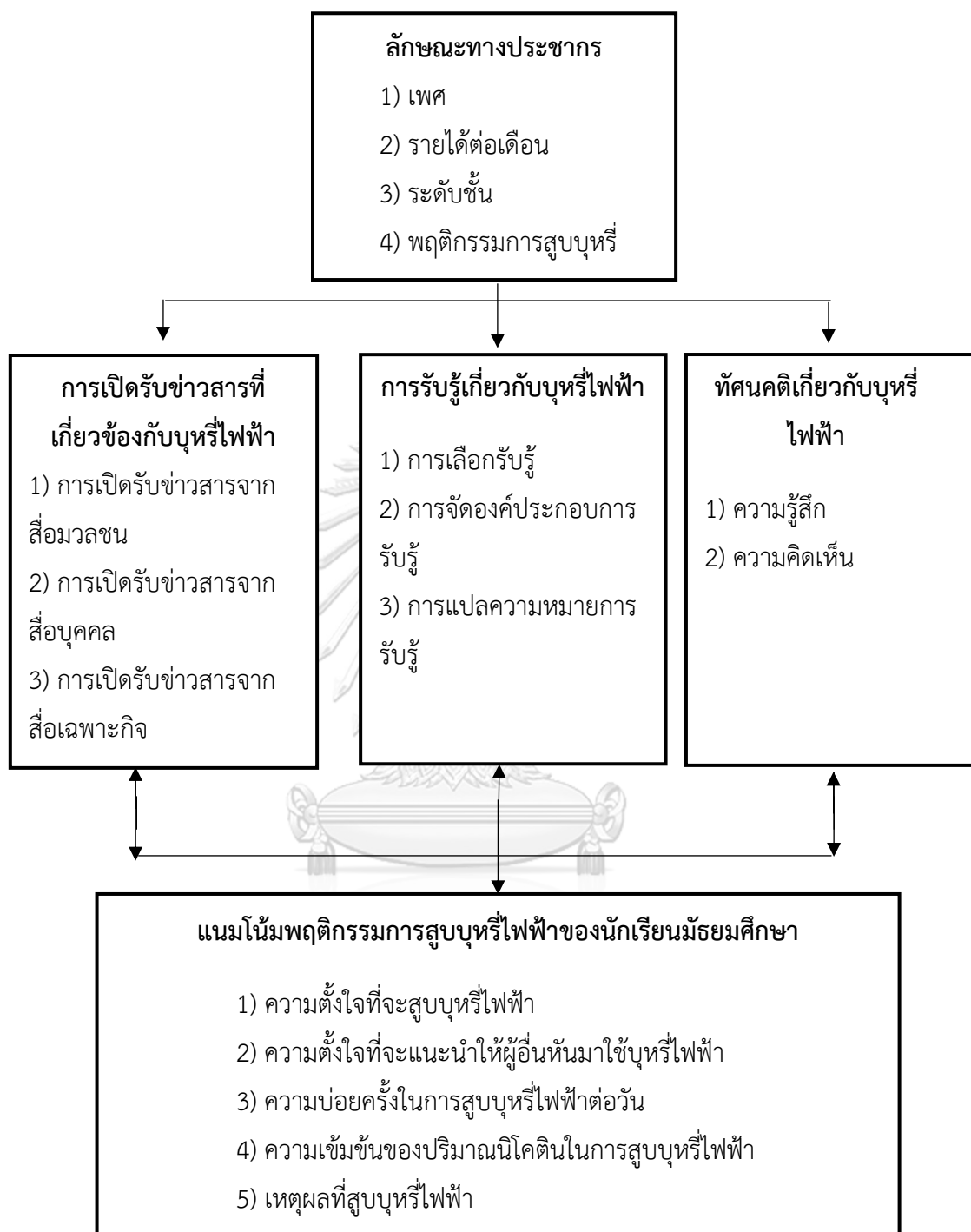
ส่วนการศึกษาและสังเคราะห์ข้อมูลเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ การรับรู้ (Karl, 2018; สุธรรม รัตนโชติ, 2553; ประเสริฐ พันธุ์เรืองสกา, 2557; ญัฐพล รุ่งโรจน์สิทธิชัย, 2560) พบว่า การรับรู้ ประกอบด้วย 1) การเลือกรับรู้ 2) การจัดองค์ประกอบการรับรู้ 3) การแปลความหมายการรับรู้

และการศึกษาและสังเคราะห์ข้อมูลเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ ทักษะ (Schiffman และ Kanuk, 2018; อรรถเดช สรสุชาติ, 2558; กรวิทย์ กรประเสริฐวิทย์, 2558) พบว่า ทักษะ ประกอบด้วย 1) ความรู้สึก 2) ความคิดเห็น

นอกจากนี้ การศึกษาและสังเคราะห์ข้อมูลเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ แนวโน้ม พฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา (Etter and Bullen, 2011; สถาบันบัณฑิตบริหารธุรกิจ ศศินทร์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2557; ภัทรไพลิน จังพัฒนานนท์, 2557; ญัฐพล รุ่งโรจน์สิทธิชัย, 2560) พบว่ามีองค์ประกอบ 1) ความตั้งใจที่จะสูบบุหรี่ไฟฟ้า 2) ความตั้งใจที่จะแนะนำให้ผู้อื่นหันมาใช้บุหรี่ไฟฟ้า 3) ความบ่อยครั้งในการสูบบุหรี่ไฟฟ้าต่อวัน 4) ความเข้มข้นของปริมาณนิโคตินในการสูบบุหรี่ไฟฟ้า 5) เหตุผลที่สูบบุหรี่ไฟฟ้า

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังแผนภาพที่ 5

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาพที่ 5 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสาร การรับรู้ ทักษะคิด และแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนมัธยมศึกษาเป็นการศึกษาเชิงวิเคราะห์แบบภาคตัดขวาง (Cross-sectional analytic study) มีขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย ดังนี้

ขั้นที่ 1 การเตรียมการทดลอง

- 1.1 การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 1.2 การกำหนดกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 1.3 การสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขั้นที่ 2 การดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล

- 2.1 การติดต่อประสานงานก่อนการเก็บรวบรวมข้อมูล
- 2.2 การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล
- 2.3 การพิทักษ์สิทธิ์กลุ่มตัวอย่าง

ขั้นที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

- 3.1 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.2 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ดังรายละเอียดขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย ต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 การเตรียมการวิจัย

1.1 การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

- 1.1.1 ศึกษาตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเปิดรับข่าวสาร
- 1.1.2 ศึกษาตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้
- 1.1.3 ศึกษาตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติ
- 1.1.4 ศึกษาตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวโน้มพฤติกรรมกรรมการสับหูรีไฟฟ้า

1.2 การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในพื้นที่กรุงเทพมหานคร แบ่งเป็นภายใต้สังกัด สพฐ. ปีการศึกษา 2564 จำนวน 51,790 คน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, 2564) สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 2,068 คน (สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร, 2564) สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จำนวน 22,280 คน (สำนักงานส่งเสริมการศึกษาเอกชน, 2564) และสังกัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม จำนวน 15,829 คน (กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม, 2564)

1.2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายปีที่ 4-6 ปีการศึกษา 2564 ภาคเรียนที่ 2 ซึ่งได้มาจากการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้โปรแกรม G*Power 3.1 (Faul et al., 2009) ซึ่งอ้างอิงกับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย ดังนี้

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยตามลักษณะทั่วไปทางประชากรกับระดับการเปิดรับข่าวสาร การรับรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมกรรมการสับหูรีไฟฟ้า โดยสถิติไคร้สแควร์ (Chi-square) กำหนดให้ Effect size (w) เท่ากับ 0.3, α เท่ากับ 0.05, Power เท่ากับ 0.95 และ Degree of Freedom (df) เท่ากับ 12 ได้ขนาดตัวอย่างที่เหมาะสม เท่ากับ 288 คน

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสาร การรับรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมกรรมการสับหูรีไฟฟ้า โดยสถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) กำหนดให้ Effect size (w) เท่ากับ 0.3, α เท่ากับ 0.05, Power เท่ากับ 0.95 และกำหนดค่า p สำหรับสมมติฐานหลัก เท่ากับ 0 ได้ขนาดตัวอย่างที่เหมาะสม เท่ากับ 138 คน

ผลการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมเพื่อใช้ในการศึกษาคั้งนี้ อย่างน้อย 288 คน ซึ่งครอบคลุมการวิเคราะห์ผลทางสถิติทุกประเภทในการวิจัยคั้งนี้ และเพื่อชดเชยอัตราการ

ตอบกลับของข้อมูล ผู้วิจัยจึงกำหนดตัวอย่างในการเก็บข้อมูลจำนวนอย่างน้อย 450 คน โดยทำการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage sampling)

1.2.2.1 การสุ่มโรงเรียนตามสังกัด โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบกำหนดโควตา (Quota sampling) ซึ่งจัดแบ่งพื้นที่ตามสังกัดของโรงเรียน ทั้งนี้ จำแนกได้เป็น 4 สังกัด โดยกำหนดอัตราส่วนที่เท่ากัน คือ สังกัดละร้อยละ 25 เป็นจำนวน 150 คน คือ

- 1) โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ
- 2) โรงเรียนในสังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร
- 3) โรงเรียนในสำนักงานส่งเสริมการศึกษาเอกชน
- 4) โรงเรียนในสังกัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

1.2.2.2 การสุ่มโรงเรียน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster random sampling) โดยแบ่งกลุ่มโรงเรียนจาก 4 สังกัด สังกัดละจำนวน 5 โรงเรียน

1.2.2.3 การสุ่มนักเรียนนักเรียน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) คัดเลือกนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่เป็นตัวแทนในแต่ละโรงเรียนแบ่งตามระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 4 มัธยมศึกษาปีที่ 5 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 ระดับชั้นละ 10 คน ซึ่งเป็นนักเรียนสะดวกในการให้ข้อมูล ดังนั้นจึงทำได้ นักเรียนที่เป็นตัวแทนทั้งสิ้น 600 คน ซึ่งมีจำนวนเพียงพอกับขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการศึกษา สรุปรายการกลุ่มตัวอย่าง ดังตารางที่ 10

ตารางที่ 10 สรุปรายการสุ่มกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

สังกัด	จำนวน โรงเรียน	ระดับชั้น			รวม
		ม.4	ม.5	ม.6	
โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ	5	50	50	50	30
โรงเรียนในสังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร	5	50	50	50	30

ตารางที่ 10 (ต่อ)

สังกัด	จำนวน โรงเรียน	ระดับชั้น			รวม
		ม.4	ม.5	ม.6	
โรงเรียนในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษาเอกชน	5	50	50	50	30
โรงเรียนในสังกัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	5	50	50	50	30
รวม	20	200	200	200	600

1.2.2.4 การกำหนดเกณฑ์คัดเข้า และเกณฑ์คัดออกของกลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถาม

เกณฑ์คัดเข้า

- 1) เป็นนักเรียนที่ศึกษาในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4-6
- 2) นักเรียนสามารถใช้อุปกรณ์สื่อสารในการตอบแบบสอบถามออนไลน์ ผ่าน Google form ได้ครบถ้วนทุกข้อ
- 3) นักเรียนสามารถตอบคำถามได้ครบทุกข้อ

เกณฑ์คัดออก

- 1) นักเรียนตอบคำถามโดยเลือกคำตอบซ้ำเหมือนกันทุกข้อ
- 2) นักเรียนรู้สึกไม่สบายใจ รับรู้ถึงความเสี่ยง ความไม่ปลอดภัย และความอึดอัด ที่อาจเกิดขึ้นกับนักเรียน

1.3 การสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสาร การรับรู้ ทักษะคิด และแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนมัธยมศึกษา (Relationship among information exposure, perception, attitudes, and trends in electronic cigarette smoking behaviors in secondary school students) ที่กลุ่มตัวอย่างตอบด้วยตนเอง (Self-Questionnaires) ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยมีวิธีการดำเนินการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

1.3.1 การสร้างแบบสอบถาม ประกอบด้วยขั้นตอนดังต่อไปนี้

1.3.1.1 ศึกษาองค์ความรู้จากหนังสือ ตำรา วารสาร เอกสาร บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.3.1.2 กำหนดขอบข่ายการสร้างเครื่องมือให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ได้กำหนดเอาไว้โดยพิจารณาแต่ละตัวแปรที่ศึกษา ประกอบด้วย องค์ประกอบ นิยามเชิงปฏิบัติการ จำนวนข้อคำถามที่สอดคล้องกับองค์ประกอบของแต่ละตัวแปรที่ศึกษา ประเภทแบบสอบถาม และเกณฑ์ประมาณค่า โดยผู้วิจัยได้กำหนดโครงสร้างการจัดทำแบบสอบถาม ดังตารางที่ 11

ตารางที่ 11 โครงสร้างการจัดทำแบบสอบถาม

ตัวแปรที่ศึกษา	องค์ประกอบ	นิยามเชิงปฏิบัติการ	จำนวนข้อ	ประเภทแบบสอบถาม	เกณฑ์ประเมินค่า/ตัวเลือก
การเปิดรับสื่อ	1.การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับบุหรีไฟฟ้าจากแหล่งข้อมูลที่เป็นสื่อบุคคล	การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับบุหรีไฟฟ้าจาก เพื่อน ญาติ/สมาชิกในครอบครัว/ครู/อาจารย์	6	แบบถามแบบมาตรฐานประเมินค่า	4 ระดับ ปฏิบัติเป็นประจำ/ปฏิบัติบ่อยครั้ง/ปฏิบัติบางครั้ง/ไม่เคยปฏิบัติ
	2.การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับบุหรีไฟฟ้าจากแหล่งข้อมูลที่เป็นสื่อมวลชน	การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับบุหรีไฟฟ้าจากโทรทัศน์อินเทอร์เน็ตและสื่อสังคมออนไลน์ (เฟซบุ๊ก ไลน์ ทวิตเตอร์ เป็นต้น) หนังสือพิมพ์/นิตยสาร/วารสาร แผ่นพับ/โปสเตอร์/ป้ายปิดประกาศทุกชนิด			

ตารางที่ 11 (ต่อ)

ตัวแปรที่ศึกษา	องค์ประกอบ	นิยามเชิงปฏิบัติการ	จำนวนข้อ	ประเภทแบบสอบถาม	เกณฑ์ประเมินค่า/ตัวเลือก
	3.การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับ บุหรีไฟฟ้าจากแหล่งข้อมูลที่เป็นสื่อเฉพาะกิจ	การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับบุหรีไฟฟ้าจากการจัดงานตามสถานที่ต่าง ๆ เสี่ยงตามสาย/หอกระจายข่าว			
การรับรู้	1. การคัดเลือกข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการสูบบุหรีไฟฟ้าบุหรีไฟฟ้าจากแหล่งข้อมูลที่เป็นสื่อเฉพาะกิจ	การเลือกรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับบุหรีไฟฟ้าจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ซึ่งประเมินได้จากพฤติกรรมการรับรู้ผ่านการฟัง การพูดคุยสนทนา การแลกเปลี่ยน การดูแล และการอ่านข้อมูลเกี่ยวกับบุหรีไฟฟ้าจากการจัดงานตามสถานที่ต่าง ๆ เสี่ยงตามสาย/หอกระจายข่าว	6	แบบสอบถามประเภทมาตราประเมินค่า	5 ระดับได้แก่ รู้สึกเห็นด้วยอย่างยิ่ง/รู้สึกเห็นด้วย/รู้สึกเห็นด้วยปานกลาง/รู้สึกไม่เห็นด้วย/รู้สึกไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
	2.การรวบรวมและเรียบเรียงข้อมูลเกี่ยวกับบุหรีไฟฟ้า	การจัดองค์ประกอบของข้อมูลเกี่ยวกับบุหรีไฟฟ้า ที่ได้รับจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ซึ่งประเมินได้จากพฤติกรรมการ			

ตารางที่ 11 (ต่อ)

ตัวแปรที่ ศึกษา	องค์ประกอบ	นิยามเชิงปฏิบัติการ	จำนวน ข้อ	ประเภท แบบสอบถาม	เกณฑ์ประเมิน ค่า/ตัวเลือก
		ข่าวสารที่ให้ความสนใจ การรวบรวมและเรียบเรียง เพื่อประมวลผลข้อมูล			
	3.การแปล ความหมาย ของข้อมูล เกี่ยวกับบุหรื ไฟฟ้า	การตีความหมายของ ข้อมูลเกี่ยวกับบุหรืไฟฟ้า ที่ได้รับจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ซึ่งประเมินได้จาก พฤติกรรมกรรมการประเมิน			
ทัศนคติ	1.ความรู้สึ	พฤติกรรมที่แสดงออกถึง อารมณ์ต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดซึ่ง อาจเป็น ทางบวกหรือทางลบขึ้นอยู่กับ การแสดงออกทาง อารมณ์ของแต่ละบุคคล	8	แบบสอบถาม ประเภท มาตรา ประเมินค่า	5 ระดับได้แก่ รู้สึกเห็นด้วย อย่างยิ่ง/รู้สึก เห็นด้วย/รู้สึก เห็นด้วยปาน กลาง/รู้สึกไม่ เห็นด้วย/รู้สึก ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
	2.ความ คิดเห็น	พฤติกรรมที่แสดงออกถึง การสนองตอบในทางที่เห็น ประโยชน์หรือโทษที่ เกิดขึ้นจากการปฏิบัติและ ไม่ปฏิบัติตามที่ได้รับ ข่าวสารและแปลความ			

ตารางที่ 11 (ต่อ)

ตัวแปรที่ศึกษา	องค์ประกอบ	นิยามเชิงปฏิบัติการ	จำนวนข้อ	ประเภทแบบสอบถาม	เกณฑ์ประเมินค่า/ตัวเลือก
แนวโน้มพฤติกรรม การสูบบุหรี่ไฟฟ้า	1.ความตั้งใจที่จะสูบบุหรี่ไฟฟ้า	พฤติกรรมที่จากทัศนคติซึ่งจะส่งผลต่อความตั้งใจที่จะสูบบุหรี่ไฟฟ้า	14	ประเภทแบบสอบถามแบบมาตราประเมินค่า	5 ระดับ ได้แก่ ตั้งใจมากที่สุด/ตั้งใจมาก/ตั้งใจปานกลาง/ตั้งใจน้อย/ตั้งใจน้อยที่สุด
	2.ความตั้งใจที่จะแนะนำให้ผู้อื่นหันมาใช้บุหรี่ไฟฟ้า	การแนะนำหรือชักชวนผู้อื่นให้มีพฤติกรรมสูบบุหรี่ไฟฟ้า			
ทัศนคติ	1.ความรู้สึก	พฤติกรรมที่แสดงออกถึงอารมณ์ต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดซึ่งอาจเป็นทางบวกหรือทางลบขึ้นอยู่กับ การแสดงออกทางอารมณ์ของแต่ละบุคคล	8	แบบสอบถามประเภทมาตราประเมินค่า	5 ระดับได้แก่ รู้สึกเห็นด้วยอย่างยิ่ง/รู้สึกเห็นด้วย/รู้สึกเห็นด้วยปานกลาง/รู้สึกไม่เห็นด้วย/รู้สึกไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
	2.ความคิดเห็น	พฤติกรรมที่แสดงออกถึงการสนองตอบในทางที่เห็นประโยชน์หรือโทษที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติและไม่ปฏิบัติตามที่ได้รับข่าวสารและแปลความ			

ตารางที่ 11 (ต่อ)

ตัวแปรที่ ศึกษา	องค์ประกอบ	นิยามเชิง ปฏิบัติการ	จำนวน ข้อ	ประเภท แบบสอบถาม	เกณฑ์ ประเมิน ค่า/ ตัวเลือก
แนวโน้มพฤติกรรม การสูบบุหรี่ไฟฟ้า	1.ความตั้งใจ ที่จะสูบบุหรี่ ไฟฟ้า	พฤติกรรมที่จาก ทัศนคติซึ่งจะ ส่งผลต่อความ ตั้งใจที่จะสูบบุหรี่ ไฟฟ้า	14	ประเภท แบบสอบถาม แบบมาตร ประเมินค่า	5 ระดับ ได้แก่ตั้งใจ มากที่สุด/ ตั้งใจมาก/ ตั้งใจปาน กลาง/ ตั้งใจน้อย/ ตั้งใจน้อย ที่สุด
	2.ความตั้งใจ ที่จะแนะนำ ให้ผู้อื่นหันมา ใช้บุหรี่ไฟฟ้า	การแนะนำหรือ ชักชวนผู้อื่นให้มี พฤติกรรมสูบบุหรี่ ไฟฟ้า			
	3.ความ บ่อยครั้งใน การสูบบุหรี่ ไฟฟ้าต่อวัน	ความถี่ในการสูบ บุหรี่ไฟฟ้าของผู้ที่ มีพฤติกรรม สูบบุหรี่ไฟฟ้า			
	4.ความเข้ม ชั้นของ ปริมาณ นิโคตินใน การสูบบุหรี่ ไฟฟ้า	ปริมาณความ เข้มข้นของ นิโคตินที่อยู่ใน น้ำยาบุหรี่ไฟฟ้า			
	5.เหตุผลที่ สูบบุหรี่ไฟฟ้า	ความต้องการที่ สูบบุหรี่ไฟฟ้าซึ่ง มาจากความเชื่อ การชักชวนหรือ ทัศนคติที่มีต่อ บุหรี่ไฟฟ้า			

1.3.1.3 สร้างแนวคำถามแบบมีโครงสร้างโดยมีประเด็นคำถามครอบคลุมในทุกองค์ประกอบของตัวแปรที่เกี่ยวข้อง

1.3.1.4 กำหนดแบบสอบถามความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสาร การรับรู้ทัศนคติ และแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนมัธยมศึกษา (Relationship among information exposure, perception, attitudes, and trends in electronic cigarette smoking behaviors in secondary school students) ประกอบด้วย 5 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับลักษณะประชากรทั่วไป จำนวน 5 ข้อ

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า
จำนวน 7 ข้อ

ส่วนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับการรับรู้เกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า จำนวน 6 ข้อ

ส่วนที่ 4 เป็นคำถามเกี่ยวกับทัศนคติของผู้สูบบุหรี่ไฟฟ้า จำนวน 8 ข้อ

ส่วนที่ 5 เป็นคำถามเกี่ยวกับแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้า
จำนวน 14 ข้อ

1.3.2 การกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนแบบสอบถามแต่ละข้อคำถาม ส่วนที่ 1 เกี่ยวกับลักษณะประชากรทั่วไป ส่วนที่ 2-5 ซึ่งสลับคะแนนสำหรับข้อคำถามทางบวกและทางลบ มีเกณฑ์ในการให้คะแนนแตกต่างกัน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.3.2.1 เกณฑ์การให้คะแนนส่วนที่ 2 การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า

เป็นประจำ ได้ 4 คะแนน

ปฏิบัติบ่อยครั้ง ได้ 3 คะแนน

ปฏิบัติบางครั้งได้ ได้ 2 คะแนน

ไม่เคยปฏิบัติ ได้ 1 คะแนน

1.3.2.2 เกณฑ์การให้คะแนนส่วนที่ 3 การรับรู้เกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า, 4 ทัศนคติของผู้สูบบุหรี่ไฟฟ้า และ 5 แนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้า

เห็นด้วยอย่างยิ่ง ได้ 5 คะแนน

เห็นด้วย ได้ 4 คะแนน

ด้วยปานกลาง ได้ 3 คะแนน

ไม่เห็นด้วย ได้ 2 คะแนน

ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ได้ 1 คะแนน

1.3.3 การแปลผลคะแนนแบบสอบถาม

การแปลผลคะแนนแบบสอบถามในทุกตัวแปร มีคะแนน 3 ส่วน คือ คะแนนส่วนที่ 2 ปฏิบัติเป็นประจำ ปฏิบัติบ่อยครั้ง ปฏิบัติบางครั้ง ไม่เคยปฏิบัติ คะแนนส่วนที่ 3 การรับรู้เกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า และ 4 ทศนคติเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า รู้สึกเห็นด้วยอย่างยิ่ง รู้สึกเห็นด้วย รู้สึกเห็นด้วยปานกลาง ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง คะแนนส่วนที่ 5 แนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้า ตั้งใจมากที่สุด ตั้งใจมาก ตั้งใจปานกลางตั้งใจน้อย และตั้งใจน้อยที่สุด ซึ่งผู้วิจัยกำหนดคะแนนดังต่อไปนี้

คะแนนส่วนที่ 2 การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า (ณัฐพล รุ่งโรจน์สิทธิชัย, 2560)

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 3.28-4.00 หมายถึง มาก

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.52-3.27 หมายถึง ปานกลาง

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 1.76-2.51 หมายถึง น้อย

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00-1.75 หมายถึง น้อยที่สุด

คะแนนส่วนที่ 3 การรับรู้เกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า และ ส่วนที่ 4 ทศนคติเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า(ณัฐพล รุ่งโรจน์สิทธิชัย, 2560)

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 4.21-5.00 หมายถึง มากที่สุด

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 3.41-4.20 หมายถึง มาก

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.61-3.40 หมายถึง ปานกลาง

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 1.81-2.60 หมายถึง น้อย

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00-1.80 หมายถึง น้อยที่สุด

คะแนนส่วนที่ 5 แนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้า (ณัฐพล รุ่งโรจน์สิทธิชัย, 2560)

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 4.21-5.00 หมายถึง มากที่สุด

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 3.41-4.20 หมายถึง มาก

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.61-3.40 หมายถึง ปานกลาง

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 1.81-2.60 หมายถึง น้อย

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00-1.80 หมายถึง น้อยที่สุด

1.3.4 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1.3.4.1 นำแบบสอบถามความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสาร การรับรู้ทัศนคติ และแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนมัธยมศึกษา ไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบและให้คำแนะนำ เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข

1.3.4.2 นำแบบสอบถามความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสาร การรับรู้ทัศนคติ และแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนมัธยมศึกษา ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน (ดังรายนามในภาคผนวก ก) โดยกำหนดคุณสมบัติของผู้ทรงคุณวุฒิต้องเป็นผู้ที่จบการศึกษาระดับปริญญาโทหรือปริญญาตรีทางสาขาสังคมศาสตร์หรือสาขาที่เกี่ยวข้อง หรือเป็นผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้า ตรวจสอบพิจารณาความตรงตาม จุดประสงค์ความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ระดับพฤติกรรมที่ต้องการวัด ลักษณะการใช้ คำถาม ความเป็นปรนัย (Objectivity) และความถูกต้องด้านภาษา เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข โดยนำมา หาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับความตรงตามวัตถุประสงค์การวิจัย (Index of Congruence หรือ IOC) พิจารณารายการหรือข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ .50 ขึ้นไป ซึ่งผลการพิจารณาค่า IOC พบว่าทุกข้อผ่านเกณฑ์ 0.50 และค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 0.90 และมีข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนี้

ส่วนที่ 1 ลักษณะทั่วไปทางประชากร

- ข้อ 2 ท่านสูบบุหรี่ไฟฟ้าหรือไม่ ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่า “เปลี่ยนคำว่าท่านให้เป็นคำว่านักเรียน” ผู้วิจัยจึงปรับข้อความให้ถูกต้องคือ “นักเรียนสูบบุหรี่ไฟฟ้าหรือไม่”
- ผู้ทรงคุณวุฒิให้เพิ่มอายุเข้าไปในข้อมูลลักษณะประชากร ผู้วิจัยจึงเพิ่มอายุเข้าไปในลักษณะประชากร ดังนี้ “อายุ ☐15 ☐ 16 ☐17 ☐ 18”

ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า

ค่าประเมินค่า ปฏิบัติเป็นประจำ ปฏิบัติบ่อยครั้ง ปฏิบัติบางครั้ง ไม่เคยปฏิบัติ ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่า “ขอให้ผู้วิจัยเพิ่มเติมเกี่ยวกับเกณฑ์ให้เปลี่ยนเป็น เป็นประจำ บ่อยครั้ง บางครั้ง” ผู้วิจัยจึงได้ปรับเปลี่ยนเกณฑ์ตามคำแนะนำคือ

“เป็นประจำ บ่อยครั้ง บางครั้ง ไม่เคย”

- ผู้ทรงคุณวุฒิให้เพิ่มข้อคำถาม “นักเรียนได้รับข่าวสารเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าจากสื่อสิ่งพิมพ์ต่างประเทศ” ผู้วิจัยได้เพิ่มข้อคำถามไปยังข้อที่ 4 ในแบบสอบถาม

- ข้อ 6 นักเรียนได้รับข่าวสารเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า จาก Podcast (วิทยุต่างประเทศ) ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่า “Podcast แคบเกินไป” ผู้วิจัยจึงปรับ

ข้อความให้ถูกต้องคือ “นักเรียนได้รับข่าวสารเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า จาก Podcast หรือ CH”

ส่วนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับการรับรู้เกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า

- ค่าประเมินค่า รู้สึกเห็นด้วยอย่างยิ่ง รู้สึกเห็นด้วย รู้สึกเห็นด้วยปานกลาง รู้สึกไม่เห็นด้วย รู้สึกไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่า “ขอให้ผู้วิจัยเพิ่มเติมเกี่ยวกับเกณฑ์ให้เปลี่ยนเป็น เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย เห็นด้วยปานกลาง ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง” ผู้วิจัยจึงได้ปรับเปลี่ยนเกณฑ์ตามคำแนะนำ คือ “เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย เห็นด้วยปานกลาง ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง”

- ข้อ 3 บุหรี่ไฟฟ้ามีความอันตรายน้อยกว่าบุหรืมวนทั่วไป ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่า “แก้คำ บุหรี่ไฟฟ้ามีความอันตรายน้อยกว่าบุหรืมวนทั่วไป” ผู้วิจัยจึงปรับข้อความให้ถูกต้องคือ “บุหรืไฟฟ้ามีความอันตรายน้อยกว่าบุหรืมวนทั่วไป”

ส่วนที่ 4 คำถามเกี่ยวกับทัศนคติของผู้สูบบุหรี่ไฟฟ้า

- ค่าประเมินค่า รู้สึกเห็นด้วยอย่างยิ่ง รู้สึกเห็นด้วย รู้สึกเห็นด้วยปานกลาง รู้สึกไม่เห็นด้วย รู้สึกไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่า “ขอให้ผู้วิจัยเพิ่มเติมเกี่ยวกับเกณฑ์ให้เปลี่ยนเป็น เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย เห็นด้วยปานกลาง ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง” ผู้วิจัยจึงได้ปรับเปลี่ยนเกณฑ์ตามคำแนะนำคือ “เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย เห็นด้วยปานกลาง ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง”

- ข้อ 3 ฉันเห็นด้วยว่าบุหรืไฟฟ้าไม่มีสารที่ก่อให้เกิดโรคมะเร็ง ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นให้ว่า “ให้เปลี่ยนข้อความเป็น ฉันเห็นด้วยว่า เป็นฉันชอบ” ผู้วิจัยจึงปรับข้อความให้ถูกต้องคือ “ฉันชอบบุหรืไฟฟ้าเพราะไม่มีสารที่ก่อให้เกิดโรคมะเร็ง”

- ข้อ 4 ฉันคิดว่าราคาบุหรืไฟฟ้ามีค่าใช้จ่ายในแต่ละเดือนน้อยกว่าบุหรืทั่วไป ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นให้ว่า “ให้เปลี่ยนข้อความ” ผู้วิจัยจึงเปลี่ยนข้อความเป็น “ฉันรู้สึกพอใจกับคนที่สูบบุหรืไฟฟ้า”

ส่วนที่ 5 แนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้า

- ทุกข้อคำถามผู้ทรงให้ความเห็นว่า “เปลี่ยนคำขึ้นต้นคำถามจากคำว่าท่านเป็นคำว่านักเรียน” ผู้วิจัยได้ปรับเปลี่ยนข้อความเรียบร้อยแล้ว ดังนี้

ข้อ 1 นักเรียนมีความตั้งใจที่จะหาข้อมูลเกี่ยวกับบุหรืไฟฟ้า

ข้อ 2 นักเรียนจะแนะนำแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับบุหรืไฟฟ้าให้กับบุคคลอื่น เช่น เพื่อน คนใกล้ชิด

ข้อ 3 นักเรียนจะแนะนำให้ผู้อื่นสูบบุหรี่ไฟฟ้าเนื่องจากมีความอันตรายน้อยกว่าบุหรี่ทั่วไป

ข้อ 4 ใน 1 สัปดาห์นักเรียนจะสูบบุหรี่ไฟฟ้าในความถี่ 1 ครั้ง/สัปดาห์

ข้อ 5 ใน 1 สัปดาห์นักเรียนจะสูบบุหรี่ไฟฟ้าในความถี่ 2-7 ครั้ง/สัปดาห์

ข้อ 6 ใน 1 สัปดาห์นักเรียนจะสูบบุหรี่ไฟฟ้าในความถี่ มากกว่า 7 ครั้ง/สัปดาห์

ข้อ 7 ใน 1 สัปดาห์นักเรียนจะไม่สูบบุหรี่ไฟฟ้า

ข้อ 8 นักเรียนมีความตั้งใจเลือกใช้น้ำยาบุหรี่ไฟฟ้าที่ปริมาณนิโคตินในระดับต่ำ (10MG)

ข้อ 9 นักเรียนมีความตั้งใจเลือกใช้น้ำยาบุหรี่ไฟฟ้าที่ปริมาณนิโคตินในระดับกลาง (24 MG)

ข้อ 10 นักเรียนมีความตั้งใจเลือกใช้น้ำยาบุหรี่ไฟฟ้าที่ปริมาณนิโคตินในระดับสูง (50 MG)

ข้อ 11 นักเรียนมีความตั้งใจที่จะเลือกใช้บุหรี่ไฟฟ้าชนิดเปลี่ยนหัวสูบเนื่องจากมีความสะดวก

ข้อ 12 นักเรียนมีความตั้งใจที่จะสูบบุหรี่ไฟฟ้าเนื่องจากมีกลิ่นหอมกว่าบุหรี่ทั่วไป

ข้อ 13 นักเรียนมีความตั้งใจที่จะสูบบุหรี่ไฟฟ้าเนื่องจากมีความอันตรายน้อยกว่าบุหรี่ทั่วไป

ข้อ 14 นักเรียนมีความตั้งใจที่จะสูบบุหรี่ไฟฟ้าเนื่องจากสามารถสูบในที่สาธารณะได้และไม่เป็นที่รังเกียจของบุคคลรอบข้าง

1.3.4.3 นำแบบสอบถามความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสาร การรับรู้ ทักษะคิดและแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน แล้ววิเคราะห์หาค่าความเที่ยง (Reliability) การหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของ Cronbach (Cronbach's alpha coefficient) ได้ค่าความเที่ยงในแบบสอบถามออนไลน์ ส่วนที่ 2 การเปิดรับข่าวสาร เท่ากับ 0.90 ส่วนแบบสอบถามออนไลน์ส่วนที่ 3 การรับรู้ เท่ากับ 0.81 ด้วยวิธีของ Kuder - Richardson สูตร KR-20 ในแบบสอบถามออนไลน์ ส่วนที่ 4 ทักษะคิด เท่ากับ 0.80 และส่วนที่ 5 แนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้า เท่ากับ 0.89 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าแบบสอบถามดังกล่าวมีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานที่ยอมรับได้

1.3.4.4 นำแบบสอบถามที่พัฒนาแล้วไปออกแบบเป็นระบบออนไลน์โดยใช้โปรแกรม Google Form เพื่อนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

ขั้นที่ 2 การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย

2.1 การติดต่อประสานงานก่อนการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1.1 ติดต่อขอความร่วมมือ/ขอความอนุเคราะห์ในการทำวิจัยจากผู้บริหารโรงเรียน

2.1.2 ติดต่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่หรือบุคลากรในโรงเรียนที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการในการชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย ขั้นตอนการวิจัยและประเมินผล และวิธีการทำแบบสอบถามแก่ผู้อำนวยการโรงเรียน ครูผู้สอน และนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง พร้อมทั้งร่วมกันกำหนดช่วงเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม

2.2 การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.2.1 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามออนไลน์ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสาร การรับรู้ ทักษะคิด และพฤติกรรมทางเพศที่พึงประสงค์ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายผ่านทาง โปรแกรม Google form ในการเก็บข้อมูลและเมื่อได้รับอนุญาตจากโรงเรียนแล้วถึงทำการติดต่อกับผู้ประสานงาน เช่น อาจารย์ประจำชั้น อาจารย์รายวิชาสุขศึกษา และ ศึกษานิเทศก์โดยการโทรศัพท์เพื่ออธิบายขั้นตอนในการขอเก็บข้อมูล หลังจากนั้นจะดำเนินการส่ง URL และ QR Code ให้กับครูผู้ประสานงานผ่าน LINE Application เพื่อส่งต่อไปให้นักเรียนในการทำแบบสอบถามออนไลน์ โดยผู้วิจัยจะไม่ทราบถึงข้อมูลของการตอบของนักเรียนเป็นรายบุคคล หากนักเรียนไม่ยินยอมในการให้ข้อมูลนักเรียนสามารถไม่ตอบแบบสอบถามดังกล่าว

2.2.2 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลจากการตอบกลับแบบสอบถามออนไลน์หลังจากเสร็จสิ้นการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนก่อนจะนำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

2.3 การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้มีการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามออนไลน์การเปิดรับข่าวสาร การรับรู้ ทักษะคิด และแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนมัธยมศึกษา ซึ่งผู้วิจัยคำนึงถึงจริยธรรมและจรรยาบรรณ นักวิจัย จึงมีการพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง โดยส่งโครงร่างวิทยานิพนธ์เข้ารับการพิจารณาด้านจริยธรรมการวิจัย จากคณะกรรมการ พิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน กลุ่มสหสถาบัน ชุดที่ 2 สังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และ ศิลปกรรมศาสตร์ สำนักบริหารวิจัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- 1) การเข้าถึงข้อมูลจะเป็นผู้วิจัยและอาจารย์ที่ปรึกษาที่สามารถเข้าถึงข้อมูลได้เท่านั้น
- 2) ระบบข้อมูลจะถูกตั้งรหัสผ่าน

3) การเก็บรักษาข้อมูลจะถูกเก็บเป็นความลับไม่เปิดเผยต่อสาธารณะ

4) การทำลายข้อมูลผู้วิจัยจะลบไฟล์เมื่อเสร็จสิ้นการวิจัยไปแล้ว 3 ปี

ทั้งนี้ผู้วิจัยได้รับการพิจารณาจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน กลุ่มสหสถาบัน ชุดที่ 2 อนุมัติตามโครงการวิจัยที่ 271/64 ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสาร การรับรู้ ทักษะคิด และแนวโน้มพฤติกรรมกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนมัธยมศึกษา วันที่รับรอง 23 กุมภาพันธ์ 2565

ขั้นที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

3.1 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1.1 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลลักษณะทั่วไปของประชากร และระดับการเปิดรับข่าวสาร การรับรู้ ทักษะคิด และพฤติกรรมกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าของมัธยมศึกษาตอนปลาย

3.1.2 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยตามลักษณะทั่วไปของประชากรกับระดับการเปิดรับข่าวสาร การรับรู้ ทักษะคิด และแนวโน้มพฤติกรรมกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนมัธยมศึกษา

3.1.3 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่าง การเปิดรับข่าวสาร การรับรู้ และทักษะคิด กับพฤติกรรมกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย

3.2 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

3.2.1 สถิติบรรยายได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อศึกษาข้อมูลลักษณะทั่วไปทางประชากร ระดับการเปิดรับข่าวสาร การรับรู้ ทักษะคิด และแนวโน้มพฤติกรรมกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนมัธยมศึกษา

3.2.2 สถิติอ้างอิง ได้แก่

3.2.2.1 สถิติไคส์แควร์ (Chi-square) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยตามลักษณะทั่วไปทางประชากรกับระดับการเปิดรับข่าวสาร การรับรู้ ทักษะคิด และแนวโน้มพฤติกรรมกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนมัธยมศึกษา โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2.2.2 สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสาร การรับรู้ ทักษะคิด และแนวโน้มพฤติกรรมกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนมัธยมศึกษา โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และแปลผลของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (ณัฐธัญญา ลีลา และจุฑาภรณ์ กาฬวัญนะ, 2557; et al., 2557) ได้ ดังนี้

สูงกว่าหรือเท่ากับ 0.70 มีความสัมพันธ์ในระดับสูง

อยู่ระหว่าง 0.40–0.69 มีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง

ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 0.00–0.39 มีความสัมพันธ์ในระดับต่ำ

ทั้งนี้ หากพบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เป็นบวก (+) หมายความว่า ตัวแปรทั้งสองมีลักษณะเพิ่มหรือลดในทิศทางเดียวกันหรือแปรผันตรง เรียกว่า เป็นความสัมพันธ์ เชิงบวก แต่หากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เป็นลบ (-) จะหมายความว่า ตัวแปรทั้งสองมีลักษณะเพิ่ม หรือลดในทิศทางตรงข้ามกันหรือแปรผกผัน ซึ่งเรียกว่าเป็นความสัมพันธ์เชิงลบ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสาร การรับรู้ ทักษะคิด และแนวโน้มพฤติกรรม การสูบบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการเปิดรับข่าวสาร การรับรู้ ทักษะคิด และแนวโน้มพฤติกรรม การสูบบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยลักษณะทั่วไปของประชากรกับระดับการเปิดรับข่าวสาร การรับรู้ ทักษะคิด และแนวโน้มพฤติกรรม การสูบบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสาร การรับรู้ ทักษะคิด และแนวโน้มพฤติกรรม การสูบบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ซึ่งได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาจำนวน 600 ชุด (ร้อยละ 100) ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล เป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ระดับการเปิดรับข่าวสาร การรับรู้ ทักษะคิด และแนวโน้มพฤติกรรม การสูบบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยลักษณะทั่วไปของประชากรกับระดับการเปิดรับข่าวสาร การรับรู้ ทักษะคิด และแนวโน้มพฤติกรรม การสูบบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสาร การรับรู้ ทักษะคิด และแนวโน้มพฤติกรรม การสูบบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

สัญลักษณ์ทางสถิติที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ใช้สัญลักษณ์ทางสถิติเพื่อเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2555) ดังนี้

n	แทน	จำนวนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่เป็นตัวอย่างในการวิจัยทั้งหมด
Mean	แทน	ค่าเฉลี่ยเลขคณิต
SD	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
x^2	แทน	ค่าสถิติทดสอบไคสแควร์
r	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์
df	แทน	ขั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degree of freedom)
	แทน	ระดับนัยสำคัญหรือค่าความน่าจะเป็นในการปฏิเสธสมมติฐานศูนย์ที่ถูก
p	แทน	ค่าความน่าจะเป็นของความมีนัยสำคัญ
*	แทน	นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ระดับการเปิดรับข่าวสาร การรับรู้ ทักษะคติ และแนวโน้ม
พฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

โดยผู้วิจัยนำเสนอข้อมูล ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะทั่วไปของประชากร

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะทั่วไปของประชากร ปรากฏดังตารางที่ 12

ตารางที่ 12 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามข้อมูลลักษณะทั่วไปของประชากร

ข้อมูลลักษณะทั่วไปของประชากร		กลุ่มตัวอย่าง (n=600)	
		จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ	ชาย	326	54.3
	หญิง	274	45.7
ระดับ	มัธยมศึกษาปีที่ 4	300	50
	มัธยมศึกษาปีที่ 5	150	25
	มัธยมศึกษาปีที่ 6	150	25
อายุ	15 ปี	163	27.2
	16 ปี	233	38.8
	17 ปี	116	19.3
	18 ปี	87	14.5
พฤติกรรม สูบบุหรี่มวนทั่วไป	เคย	44	7.3
	ไม่เคย	556	92.7
รายได้	1000-2000 บาท/เดือน	244	40.7
	2001-3000 บาท/เดือน	87	14.5
	3001-4000 บาท/เดือน	84	14
	4001-5000 บาท/เดือน	130	21.7
	อื่น ๆ	55	9.2
สังกัดโรงเรียน	สพฐ.	150	25
	กทม.	150	25
	สช.	150	25
	อว.	150	25
รวม		600	100.0

จากตารางที่ 12 ข้อมูลลักษณะทั่วไปของประชากรของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศชาย 326 คน (ร้อยละ 54.3) เป็นเพศหญิง 274 คน (ร้อยละ 45.7) กำลังศึกษาอยู่มัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 300 คน คิดเป็นร้อยละ 50 (ชาย 196 คน, หญิง 104 คน) มัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 150 คน คิดเป็นร้อยละ 25 (ชาย 65 คน, หญิง 85 คน) และมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 150 คน คิดเป็นร้อยละ 25 (ชาย 65 คน, หญิง 85 คน) มีอายุ 15 ปี จำนวน 163 คน คิดเป็นร้อยละ 27 (ชาย 99 คน, หญิง 64 คน) มีอายุ 16 ปี จำนวน 233 คน คิดเป็นร้อยละ 38.8 (ชาย 132 คน, หญิง 101 คน) มีอายุ 17 ปี จำนวน 116 คน คิดเป็นร้อยละ 19.3 (ชาย 59 คน, หญิง 57 คน) มีอายุ 18 ปี จำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 14.5 (ชาย 36 คน, หญิง 52 คน) พฤติกรรมการสูบบุหรี่มีแนวโน้มทั่วไป พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เคยสูบบุหรี่มีแนวโน้มทั่วไป มีจำนวน 44 คน คิดเป็น ร้อยละ 7.3 กลุ่มตัวอย่างที่ไม่เคยสูบบุหรี่มีแนวโน้มทั่วไป มีจำนวน 556 คน คิดเป็นร้อยละ 92.7 และรายได้ของกลุ่มตัวอย่างพบว่า รายได้ 1000-2000 บาท/เดือน มีจำนวน 244 คน คิดเป็นร้อยละ 40.7 รายได้ 2001-3000 บาท/เดือน จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 14.5 รายได้ 3001-4000 บาท/เดือน จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 14 รายได้ 4001-5000 บาท/เดือน จำนวน 130 คน คิดเป็นร้อยละ 21.7 และอื่นๆ จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 9.2

1.2 ผลการวิเคราะห์ระดับการเปิดรับข่าวสาร การรับรู้ ทักษะคิด และแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

1.2.1 ผลการวิเคราะห์ระดับการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับบุหรี่ยาสูบไฟฟ้าปรากฏ

ดังตารางที่ 13

ตารางที่ 13 ผลการวิเคราะห์ระดับการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับบุหรี่ยาสูบไฟฟ้า

แหล่งข้อมูลระดับการเข้าถึงแหล่งข้อมูล	Mean	SD	ระดับ
การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับบุหรี่ยาสูบไฟฟ้า (คะแนนเต็ม 4 คะแนน)	1.72	0.65	น้อย
1. นักเรียนได้รับข่าวสารเกี่ยวกับบุหรี่ยาสูบไฟฟ้า จาก คนใกล้ชิด เช่น ครอบครัว/เพื่อน	2.28	1.04	น้อย
2. นักเรียนได้รับข่าวสารเกี่ยวกับบุหรี่ยาสูบไฟฟ้า จาก Facebook	1.79	0.97	น้อย
3. นักเรียนได้รับข่าวสารเกี่ยวกับบุหรี่ยาสูบไฟฟ้า จาก Twitter	1.55	0.87	น้อย
4. นักเรียนได้รับข่าวสารเกี่ยวกับบุหรี่ยาสูบไฟฟ้า จากสื่อสิ่งพิมพ์ต่างประเทศ	1.73	0.91	น้อย

ตารางที่ 13 (ต่อ)

แหล่งข้อมูลระดับการเข้าถึงแหล่งข้อมูล	Mean	SD	ระดับ
5. นักเรียนได้รับข่าวสารเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า จาก Instagram	1.83	0.95	น้อย
6. นักเรียนได้รับข่าวสารเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า จาก Line	1.41	0.80	น้อย
7. นักเรียนได้รับข่าวสารเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า จาก Podcast หรือ CH	1.50	0.85	น้อย

จากตารางที่ 13 พบว่า โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยการเปิดรับข่าวสารบุหรี่ไฟฟ้าอยู่ในระดับน้อย (Mean = 1.72) เมื่อพิจารณาตามแหล่งข้อมูลที่เปิดรับข่าวสาร พบว่า แหล่งข้อมูลที่กลุ่มตัวอย่างมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ใน 3 อันดับแรก คือ รับข่าวสารเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า จาก คนใกล้ชิด เช่น ครอบครัว/เพื่อน (Mean = 2.28), รับข่าวสารเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า จาก Instagram (Mean = 1.83), รับข่าวสารเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า จาก Facebook (Mean = 1.79) และการเปิดรับข่าวสารบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา 4 อันดับสุดท้าย คือ รับข่าวสารเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า จากสื่อสิ่งพิมพ์ต่างประเทศ (Mean = 1.73) รับข่าวสารเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า จาก Twitter (Mean = 1.55), รับข่าวสารเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า จาก Podcast หรือ CH (Mean = 1.50) และรับข่าวสารเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า จาก Line (Mean = 1.41) ตามลำดับ

1.2.2 ผลการวิเคราะห์ระดับการรับรู้เกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปรากฏดังตารางที่ 14

ตารางที่ 14 ผลการวิเคราะห์ระดับการรับรู้เกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

ข้อมูลการรับรู้เกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า (คะแนนเต็ม 5 คะแนน)	Mean	SD	ระดับ
การรับรู้เกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า	2.95	0.74	กลาง
1. บุหรี่ไฟฟ้าไม่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพในระยะยาว	3.42	1.54	มาก
2. บุหรี่ไฟฟ้าไม่มีสารที่ก่อให้เกิดโรคมะเร็ง	3.45	1.46	มาก
3. บุหรี่ไฟฟ้ามีอัตราน้อยกว่าบุหรืมวนทั่วไป	3.16	1.40	กลาง
4. บุหรี่ไฟฟ้ามีสารพิษเทียบเท่ากับบุหรืมวนทั่วไป	2.75	1.26	กลาง
5. บุหรี่ไฟฟ้าเป็นสิ่งเสพติดประเภทหนึ่ง	2.38	1.45	น้อย
6. คว้นของบุหรืไฟฟ้าเป็นอันตรายต่อผู้คนรอบข้าง ทำให้เกิดโรคหัวใจและโรคความดันโลหิต	2.55	1.44	น้อย

จากตารางที่ 14 พบว่า โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยการรับรู้เกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา อยู่ในระดับกลาง (Mean = 2.95) เมื่อพิจารณาตามข้อมูลของการรับรู้

พบว่าข้อมูลในกลุ่มตัวอย่างรับรู้ใน 3 อันดับแรก คือ บุหรี่ไฟฟ้าไม่มีสารที่ก่อให้เกิดโรคมะเร็ง (Mean = 3.45), บุหรี่ไฟฟ้าไม่ส่งผลต่อสุขภาพในระยะยาว (Mean = 3.42) และบุหรี่ไฟฟ้ามีอันตรายน้อยกว่า บุหรี่มวนทั่วไป (Mean = 3.16) ส่วนแหล่งข้อมูลที่กลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้เกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ใน 3 อันดับสุดท้าย คือ บุหรี่ไฟฟ้ามีสารพิษเทียบเท่ากับบุหรี่ยมวนทั่วไป (Mean = 2.75), ควินของบุหรี่ไฟฟ้าเป็นอันตรายต่อผู้คนรอบข้าง ทำให้เกิดโรคหัวใจ และโรคความดันโลหิต (Mean = 2.55) บุหรี่ไฟฟ้าเป็นสิ่งเสพติดประเภทหนึ่ง (Mean = 2.38) ตามลำดับ

1.2.3 ผลการวิเคราะห์ระดับทัศนคติเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปรากฏดังตารางที่ 15

ตารางที่ 15 ผลการวิเคราะห์ระดับทัศนคติเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

ทัศนคติเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า	Mean	SD	ระดับ
ทัศนคติเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า (คะแนนเต็ม 5 คะแนน)	3.21	0.62	กลาง
1.ฉันรู้สึกว่บุหรี่ไฟฟ้ามีอันตรายเหมือนกับบุหรี่มวน	2.33	1.38	น้อย
2.ฉันรู้สึกว่บุหรี่ไฟฟ้าช่วยให้เลิกสูบบุหรี่มวนได้	3.25	1.34	กลาง
3.ฉันชอบบุหรี่ไฟฟ้าเพราะไม่มีสารที่ก่อให้เกิดโรคมะเร็ง	3.74	1.49	มาก
4.ฉันรู้สึกพอใจกับคนที่สูบบุหรี่ไฟฟ้า	3.46	1.35	มาก
5.ฉันเห็นด้วยว่บุหรี่ไฟฟ้าเป็นสิ่งผิดกฎหมายในประเทศไทย	2.93	1.36	กลาง
6.ฉันคิดว่การสูบบุหรี่ไฟฟ้าทำให้เข้าสังคมได้ง่ายขึ้น	3.70	1.45	มาก
7.ฉันคิดว่บุหรี่ไฟฟ้ามีสารตกค้างเหมือนกับบุหรี่มวน	2.48	1.35	น้อย
8.ฉันคิดว่การสูบบุหรี่ไฟฟ้าทำให้เป็นที่ยอมรับ	3.83	1.56	มาก

จากตารางที่ 15 พบว่า โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยทัศนคติเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาอยู่ในระดับกลาง (Mean = 3.21) เมื่อพิจารณาตามประเด็นของทัศนคติพบว่าประเด็นที่กลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติมากที่สุด ใน 4 อันดับแรก ฉันคิดว่การสูบบุหรี่ไฟฟ้าทำให้เป็นที่ยอมรับ (ดูเทห์) (Mean = 3.83), ฉันชอบบุหรี่ไฟฟ้าเพราะไม่มีสารที่ก่อให้เกิดโรคมะเร็ง (Mean = 3.74), ฉันคิดว่การสูบบุหรี่ไฟฟ้าทำให้เข้าสังคมได้ง่ายขึ้น (Mean = 3.70) และฉันรู้สึกพอใจกับคนที่สูบบุหรี่ไฟฟ้า (Mean = 3.46) ส่วนแหล่งข้อมูลที่กลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ใน 4 อันดับสุดท้าย คือ ฉันรู้สึกว่บุหรี่ไฟฟ้าช่วยให้เลิกสูบบุหรี่มวนได้ (Mean = 3.25), ฉันเห็นด้วยว่บุหรี่ไฟฟ้าเป็นสิ่งผิดกฎหมายในประเทศไทย (Mean = 2.93), ฉันคิด

ว่าบุหรี่ไฟฟ้ามีสารตกค้างเหมือนกับบุหรี่มวน (Mean = 2.48) และฉันรู้สึกว่าการสูบบุหรี่ไฟฟ้ามีอันตรายเหมือนกับบุหรี่มวน (Mean = 2.33) ตามลำดับ

1.2.4 ผลการวิเคราะห์ระดับแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนมัธยมศึกษา ปรากฏดังตารางที่ 16

ตารางที่ 16 ผลการวิเคราะห์ระดับแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนมัธยมศึกษา

แนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้า	Mean	SD	ระดับ
แนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้า (คะแนนเต็ม 5 คะแนน)	3.74	1.17	มาก
1. นักเรียนมีความตั้งใจที่จะหาข้อมูลเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า	3.45	1.35	มาก
2. นักเรียนจะแนะนำแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าให้กับบุคคลอื่น เช่น เพื่อน คนใกล้ชิด	3.58	1.44	มาก
3. นักเรียนจะแนะนำให้ผู้อื่นสูบบุหรี่ไฟฟ้าเนื่องจากมีความอันตรายน้อยกว่าบุหรี่ทั่วไป	3.77	1.52	มาก
4. ใน 1 สัปดาห์นักเรียนจะสูบบุหรี่ไฟฟ้าในปริมาณที่ 1 ครั้ง/สัปดาห์	3.93	1.60	มาก
5. ใน 1 สัปดาห์นักเรียนจะสูบบุหรี่ไฟฟ้าในปริมาณที่ 2-7 ครั้ง/สัปดาห์	3.99	1.57	มาก
6. ใน 1 สัปดาห์นักเรียนจะสูบบุหรี่ไฟฟ้าในปริมาณที่ มากกว่า 7 ครั้ง/สัปดาห์	4.05	1.56	มาก
7. ใน 1 สัปดาห์นักเรียนจะไม่สูบบุหรี่ไฟฟ้า	2.11	1.64	น้อย
8. นักเรียนมีความตั้งใจเลือกใช้น้ำยาบุหรี่ไฟฟ้าที่ปริมาณนิโคตินในระดับต่ำ (10MG)	3.87	1.58	มาก
9. นักเรียนมีความตั้งใจเลือกใช้น้ำยาบุหรี่ไฟฟ้าที่ปริมาณนิโคตินในระดับกลาง (24 MG)	3.96	1.54	มาก
10. นักเรียนมีความตั้งใจเลือกใช้น้ำยาบุหรี่ไฟฟ้าที่ปริมาณนิโคตินในระดับสูง (50 MG)	4.05	1.54	มาก
11. นักเรียนมีความตั้งใจที่จะเลือกใช้บุหรี่ไฟฟ้าชนิดเปลี่ยนหัวสูบเนื่องจากมีความสะดวก	3.88	1.58	มาก

ตารางที่ 16 (ต่อ)

แนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้า	Mean	SD	ระดับ
12. นักเรียนมีความตั้งใจที่จะสูบบุหรี่ไฟฟ้าเนื่องจากมีกลิ่นหอมกว่าบุหรี่ทั่วไป	3.92	1.54	มาก
13. นักเรียนมีความตั้งใจที่จะสูบบุหรี่ไฟฟ้าเนื่องจากมีความอัตรายน้อยกว่าบุหรี่ทั่วไป	3.92	1.56	มาก
14. นักเรียนมีความตั้งใจที่จะสูบบุหรี่ไฟฟ้าเนื่องจากสามารถสูบในที่สาธารณะได้และไม่เป็นที่รังเกียจของบุคคลรอบข้าง	3.92	1.53	มาก

จากตารางที่ 16 พบว่า โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนมัธยมศึกษาอยู่ในระดับมาก (Mean = 3.74) เมื่อพิจารณาตามประเด็นของแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนมัธยมศึกษา พบว่าประเด็นที่กลุ่มตัวอย่างมีแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนมัศึกษามากที่สุดใน 5 อันดับแรก คือ นักเรียนมีความตั้งใจเลือกใช้น้ำยาบุหรี่ไฟฟ้าที่ปริมาณนิโคตินในระดับสูง (50 MG) (Mean = 4.05), ใน 1 สัปดาห์นักเรียนจะสูบบุหรี่ไฟฟ้าในความถี่ มากกว่า 7 ครั้ง/สัปดาห์ (Mean = 4.05), ใน 1 สัปดาห์นักเรียนจะสูบบุหรี่ไฟฟ้าในความถี่ 2-7 ครั้ง/สัปดาห์ (Mean = 3.99), นักเรียนมีความตั้งใจเลือกใช้น้ำยาบุหรี่ไฟฟ้าที่ปริมาณนิโคตินในระดับกลาง (24 MG) (Mean = 3.96), ใน 1 สัปดาห์นักเรียนจะสูบบุหรี่ไฟฟ้าในความถี่ 1 ครั้ง/สัปดาห์ (Mean = 3.93) ส่วนแหล่งข้อมูลที่กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมทางเพศที่พึงประสงค์ ใน 3 อันดับสุดท้าย คือ นักเรียนจะแนะนำแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าให้กับบุคคลอื่น เช่น เพื่อน คนใกล้ชิด (Mean = 3.58), นักเรียนมีความตั้งใจที่จะหาข้อมูลเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า (Mean = 3.45) ใน 1 สัปดาห์นักเรียนจะไม่สูบบุหรี่ไฟฟ้า (Mean = 2.11) ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยลักษณะทั่วไป การเปิดรับข่าวสาร การรับรู้ ทศนคติ และแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนมัธยมศึกษา

2.1 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยลักษณะทั่วไปของประชากรกับระดับการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับบุนหรีไฟฟ้า ของนักเรียนมัธยมศึกษา

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยลักษณะทั่วไปของประชากรกับระดับการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับบุนหรีไฟฟ้า ของนักเรียนมัธยมศึกษา ปรากฏดังตารางที่ 17

ตารางที่ 17 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยลักษณะทั่วไปของประชากรกับระดับการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับบุนหรีไฟฟ้าของนักเรียนมัธยมศึกษา

ปัจจัยลักษณะ		ระดับการเปิดรับข่าวสาร						
ทั่วไปของประชากร		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	รวม	x^2	P
เพศ	ชาย	9 (1.50)	34 (5.67)	119 (19.83)	164 (27.33)	326 (54.3)	15.63	0.73
	หญิง	5 (0.83)	30 (5)	117 (19.50)	122 (20.33)	274 (45.70)		
	รวม	14 (2.33)	64 (10.67)	236 (39.33)	286 (47.67)	600 (100.0)		
ระดับ	ม.4	10 (1.67)	31 (5.17)	106 (17.67)	153 (25.5)	300 (50)	58.64	0.02*
	ม.5	1 (0.17)	16 (2.67)	67 (11.17)	66 (11)	150 (25)		
	ม.6	3 (0.50)	17 (2.83)	63 (10.50)	67 (11.17)	150 (25)		
	รวม	14 (2.33)	64 (10.67)	236 (39.33)	286 (47.67)	600 (100.0)		

ตารางที่ 17 (ต่อ)

ปัจจัยลักษณะ ทั่วไปของ		ระดับการเปิดรับข่าวสาร				รวม	χ^2	P
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย			
อายุ	15 ปี	3	19	57	84	163	63.06	0.37
		(0.5)	(3.17)	(9.50)	(14)	(27.20)		
	16 ปี	7	20	94	112	233		
		(1.17)	(3.33)	(15.67)	(18.67)	(38.80)		
	17 ปี	1	16	47	52	116		
		(0.17)	(2.67)	(7.83)	(8.67)	(19.3)		
	18 ปี	3	9	38	38	88		
		(0.50)	(1.50)	(6.33)	(6.33)	(14.70)		
รวม		14	64	236	286	600		
		(2.33)	(10.67)	(39.33)	(47.67)	(100.0)		
พฤติกรรมสูบบุหรี่								
บุหรี่ยุค	เคย	0	10	14	20	44	31.34	0.05*
		(0)	(1.67)	(2.33)	(3.33)	(7.30)		
	ไม่เคย	14	54	222	266	556		
		(2.33)	(9)	(37)	(44.33)	(92.70)		
รวม		14	64	236	286	600		
		(2.33)	(10.67)	(39.33)	(47.67)	(100)		

ตารางที่ 17 (ต่อ)

ปัจจัยลักษณะ ทั่วไปของ ประชากร	ระดับการเปิดรับข่าวสาร				รวม	χ^2	P
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย			
รายได้ที่ได้รับจาก ผู้ปกครอง							
1000-2000 บาท/เดือน	6 (1)	17 (2.83)	94 (15.67)	127 (21.17)	244 (40.7)	111.59	0.01*
2001-3000 บาท/เดือน	4 (0.67)	12 (2)	42 (7)	29 (4.83)	87 (14.5)		
3001-4000 บาท/เดือน	0 (0)	11 (1.83)	32 (5.33)	39 (6.50)	84 (14)		
4001-5000 บาท/เดือน	1 (0.17)	16 (2.67)	51 (8.50)	62 (10.33)	130 (21.70)		
อื่นๆ	3 (0.50)	6 (1)	17 (1.83)	29 (4.83)	55 (9.20)		
รวม	14 (2.33)	62 (10.67)	236 (39.33)	286 (47.67)	600 (100)		

* $P < 0.05$

จากตารางที่ 17 โดยภาพรวม พบว่า เพศ และอายุ ไม่มีความสัมพันธ์กับระดับการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับบุหรี่ยาเสพติด ของนักเรียนมัธยมศึกษา ส่วนระดับชั้นและรายได้ที่ได้รับจากผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กับระดับการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับบุหรี่ยาเสพติด ของนักเรียนมัธยมศึกษา โดยเพศชายมีการเปิดรับข่าวสารคิดเป็นร้อยละ 54.3 มากกว่าเพศหญิง ซึ่งมีการเปิดรับข่าวสารคิดเป็นร้อยละ 45.7 ส่วนระดับการศึกษาและรายได้ที่ได้รับจากผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กับระดับการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศที่พึงประสงค์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < 0.05$)

เมื่อพิจารณาระดับการเปิดรับข่าวสารตามปัจจัยด้านเพศ พบว่า เพศชายส่วนใหญ่มีการเปิดรับข่าวสารในระดับน้อย (ร้อยละ 27.3) รองลงมา คือ ระดับปานกลาง ระดับมากและระดับมากที่สุด

ที่สุด (ร้อยละ 19.83, 5.67 และ 1.5 ตามลำดับ) ส่วนเพศหญิงส่วนใหญ่มีการเปิดรับข่าวสารในระดับน้อย (ร้อยละ 20.3) รองลงมา คือ ระดับปานกลาง ระดับมากและระดับมากที่สุด (ร้อยละ 19.50, 5.00 และ 0.83 ตามลำดับ)

เมื่อพิจารณาระดับการเปิดรับข่าวสารตามปัจจัยด้านระดับการศึกษา พบว่า โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ที่มีการเปิดรับข่าวสารอยู่ในระดับน้อย คือ ผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 (ร้อยละ 25.50) รองลงมา คือ มัธยมศึกษาปีที่ 6 และมัธยมศึกษาปีที่ 5 (ร้อยละ 11.17 และ 11.00 ตามลำดับ) หรืออาจกล่าวได้ว่า กลุ่มตัวอย่างที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 ส่วนใหญ่มีการเปิดรับข่าวสารอยู่ในระดับน้อย (ร้อยละ 25.50) ระดับปานกลาง ระดับมากและระดับมากที่สุด (ร้อยละ 17.67, 5.17 และ 1.67 ตามลำดับ) ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5 ส่วนใหญ่มีการเปิดรับข่าวสารอยู่ในระดับน้อย (ร้อยละ 11.00) รองลงมา ระดับปานกลาง ระดับมากและระดับมากที่สุด (ร้อยละ 11.17, 2.67 และ 0.17 ตามลำดับ) และกลุ่มตัวอย่างที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 ส่วนใหญ่มีการเปิดรับข่าวสารอยู่ในระดับน้อย (ร้อยละ 11.17) รองลงมา ระดับปานกลาง ระดับมากและระดับมากที่สุด (ร้อยละ 10.50, 2.83 และ 0.50 ตามลำดับ)

เมื่อพิจารณาระดับการเปิดรับข่าวสารตามปัจจัยด้านอายุพบว่า โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ที่มีการเปิดรับข่าวสารอยู่ในระดับน้อย คือ ผู้ที่มีอายุ 16 ปี (ร้อยละ 18.67) รองลงมา คือ อายุ 15 ปี อายุ 17 ปี และอายุ 18 ปี (ร้อยละ 14, 8.67 และ 6.33 ตามลำดับ) หรืออาจกล่าวได้ว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุปีที่ 15 ปี ส่วนใหญ่มีการเปิดรับข่าวสารอยู่ในระดับน้อย (ร้อยละ 14) รองลงมา ระดับปานกลาง ระดับมากและระดับมากที่สุด (ร้อยละ 9.50, 3.17 และ 0.5 ตามลำดับ) กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุปีที่ 16 ปี ส่วนใหญ่มีการเปิดรับข่าวสารอยู่ในระดับน้อย (ร้อยละ 18.67) รองลงมา ระดับปานกลาง ระดับมากและระดับมากที่สุด (ร้อยละ 15.67, 3.33 และ 0.17 ตามลำดับ) กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุปีที่ 17 ปี ส่วนใหญ่มีการเปิดรับข่าวสารอยู่ในระดับน้อย (ร้อยละ 8.67) รองลงมา ระดับปานกลาง ระดับมากและระดับมากที่สุด (ร้อยละ 7.83, 2.67 และ 0.17 ตามลำดับ) ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุปีที่ 18 ปี ส่วนใหญ่มีการเปิดรับข่าวสารอยู่ในระดับน้อย (ร้อยละ 6.33) รองลงมา ระดับปานกลาง ระดับมากและระดับมากที่สุด (ร้อยละ 6.33, 1.5 และ 0.5 ตามลำดับ)

เมื่อพิจารณาระดับการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับบุหรี่ยาตามปัจจัยด้านพฤติกรรมการสูบบุหรี่ธรรมดาว่า โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ที่มีการเปิดรับข่าวสารอยู่ในระดับน้อย คือ ผู้ที่มีไม่

เคยสูบบุหรี่ธรรมดา (ร้อยละ 44.33) รองลงมา คือ ผู้ที่มีเคยสูบบุหรี่ธรรมดา (ร้อยละ 3.33) หรืออาจกล่าวได้ว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีไม่เคยสูบบุหรี่ธรรมดา ส่วนใหญ่มีการเปิดรับข่าวสารอยู่ในระดับน้อย (44.33) รองลงมา ระดับปานกลาง ระดับมากและระดับมากที่สุด (ร้อยละ 37, 9 และ 2.33 ตามลำดับ) และกลุ่มตัวอย่างที่มีเคยสูบบุหรี่ธรรมดา ส่วนใหญ่มีการเปิดรับข่าวสารอยู่ในระดับน้อย (3.33) รองลงมา ระดับปานกลาง ระดับมากและระดับมากที่สุด (ร้อยละ 2.33, 1.67 และ 0 ตามลำดับ)

ส่วนระดับการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าตามปัจจัยด้านรายได้ที่ได้รับจากผู้ปกครอง พบว่า โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ที่มีการเปิดรับข่าวสารอยู่ในระดับน้อย คือ กลุ่มที่มีรายได้จากผู้ปกครองเฉลี่ยเดือนละ 1000-2000 บาท/เดือน (ร้อยละ 21.17) รองลงมาคือ กลุ่มที่มีรายได้จากผู้ปกครองเฉลี่ยเดือนละ 4001-5000 บาท/เดือน (ร้อยละ 10.33) กลุ่มที่มีรายได้จากผู้ปกครองเฉลี่ยเดือนละ 3001-4000 บาท/เดือน (ร้อยละ 6.5) กลุ่มที่มีรายได้จากผู้ปกครองเฉลี่ยเดือนละ 2001-3000 บาท/เดือน (ร้อยละ 4.83) และกลุ่มที่มีรายได้จำนวนอื่น ๆ จากผู้ปกครอง (ร้อยละ 4.83) หรืออาจกล่าวได้ว่า กลุ่มที่มีรายได้จากผู้ปกครองเฉลี่ยเดือนละ 1000-2000 บาท/เดือน ส่วนใหญ่มีการเปิดรับข่าวสารอยู่ในระดับน้อย (ร้อยละ 21.17) รองลงมา ระดับปานกลาง ระดับมากและระดับมากที่สุด (ร้อยละ 15.67, 2.83 และ 1 ตามลำดับ) กลุ่มที่มีรายได้จากผู้ปกครองเฉลี่ยเดือนละ 2001-3000 บาท/เดือน ส่วนใหญ่มีการเปิดรับข่าวสารอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 7) รองลงมาคือ ระดับน้อย ระดับมากและระดับมากที่สุด (ร้อยละ 4.83, 2 และ 0.67 ตามลำดับ) กลุ่มที่มีรายได้จากผู้ปกครองเฉลี่ยเดือนละ 3001-4000 บาท/เดือน ส่วนใหญ่มีการเปิดรับข่าวสารอยู่ในระดับน้อย (ร้อยละ 6.50) รองลงมา ระดับปานกลาง ระดับมากและระดับมากที่สุด (ร้อยละ 5.33, 1.83 และ 0 ตามลำดับ) กลุ่มที่มีรายได้จากผู้ปกครองเฉลี่ยเดือนละ 4001-5000 บาท/เดือน ส่วนใหญ่มีการเปิดรับข่าวสารอยู่ในระดับน้อย (ร้อยละ 10.33) รองลงมา ระดับปานกลาง ระดับมากและระดับมากที่สุด (ร้อยละ 8.5, 2.67 และ 0.17 ตามลำดับ) กลุ่มที่มีรายได้จำนวนอื่น ๆ จากผู้ปกครอง ส่วนใหญ่มีการเปิดรับข่าวสารอยู่ในระดับน้อย (ร้อยละ 4.83) รองลงมา ระดับปานกลาง ระดับมากและระดับมากที่สุด (ร้อยละ 1.83, 1 และ 0.50 ตามลำดับ)

2.2 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยลักษณะทั่วไปของประชากรกับระดับการรับรู้เกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า ของนักเรียนมัธยมศึกษา

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยลักษณะทั่วไปของประชากรกับระดับการรับรู้เกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า ของนักเรียนมัธยมศึกษา ปรากฏดังตารางที่ 18

ตารางที่ 18 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยลักษณะทั่วไปของประชากรกับระดับการรับรู้เกี่ยวกับบุหรี่ปัฟฟานักเรียนมัธยมศึกษา

ปัจจัย	ระดับการรับรู้เกี่ยวกับบุหรี่ปัฟฟา					รวม	χ^2	P
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
ลักษณะทั่วไปของประชากร								
เพศ ชาย	13	50	192	61	10	326	24.21	0.33
	(2.17)	(8.33)	(32)	(10.17)	(1.67)	(54.3)		
หญิง	10	52	154	52	6	274		
	(1.67)	(8.67)	(25.67)	(8.67)	(1)	(45.70)		
รวม	23	102	346	113	16	600		
	(3.83)	(17)	(57.67)	(18.83)	(2.67)	(100.0)		
ระดับ ม.4	9	48	174	59	10	300	49.74	0.25
	(1.50)	(8)	(29)	(9.83)	(1.67)	(50)		
ม.5	10	23	87	28	2	150		
	(1.67)	(3.83)	(14.50)	(4.67)	(0.33)	(25)		
ม.6	4	31	85	26	4	150		
	(0.67)	(5.17)	(14.17)	(4.33)	(0.67)	(25)		
รวม	23	102	346	113	16	600		
	(3.83)	(17)	(57.67)	(18.83)	(2.67)	(100.0)		
อายุ 15 ปี	5	22	96	32	8	163	70.54	0.32
	(0.83)	(3.67)	(16)	(5.33)	(1.33)	(27.20)		
16 ปี	11	42	131	45	4	233		
	(1.83)	(7)	(21.83)	(7.5)	(0.67)	(38.80)		
17 ปี	7	25	65	17	2	116		
	(1.17)	(4.17)	(10.83)	(2.83)	(0.33)	(19.3)		
18 ปี	0	13	54	19	2	88		
	(0)	(2.17)	(9)	(3.17)	(0.33)	(14.70)		
รวม	23	102	346	113	16	600		
	(3.83)	(17)	(57.67)	(18.83)	(2.67)	(100.0)		

ตารางที่ 18 (ต่อ)

ปัจจัย ลักษณะ ทั่วไปของ ประชากร	ระดับการรับรู้เกี่ยวกับบุหรืไฟฟ้า					รวม	x ²	P
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
พฤติกรรมสูบ								
บุหรื เคย	1	7	22	7	1	44	22.05	0.45
	(0.17)	(1.17)	(3.67)	(1.17)	(0.17)	(7.30)		
ไม่เคย	22	95	318	62	15	556		
	(3.67)	(15.83)	(53)	(10.33)	(2.5)	(92.70)		
รวม	23	102	346	113	16	600		
	(3.83)	(17)	(57.67)	(18.83)	(2.67)	(100.0)		
รายได้ที่ได้รับ								
จากปกครอง								
1000-2000 บาท/เดือน	12	33	151	41	7	244		
	(2)	(5.50)	(25.17)	(6.83)	(1.17)	(40.7)		
2001-3000 บาท/เดือน	1	16	46	17	1	87		
	(0.17)	(2.67)	(7.67)	(2.83)	(0.17)	(14.5)		
3001-4000 บาท/เดือน	2	24	40	17	1	84		
	(0.33)	(4)	(6.67)	(2.83)	(0.17)	(14)		
4001-5000 บาท/เดือน	2	22	76	25	5	130		
	(0.33)	(3.67)	(12.67)	(4.17)	(0.83)	(21.70)		
อื่นๆ	6	7	33	9	0	55		
	(1)	(1.17)	(5.50)	(1.50)	(0)	(9.20)		

ตารางที่ 18 (ต่อ)

ปัจจัยลักษณะ ทั่วไปของ ประชากร	ระดับการรับรู้เกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า					รวม	χ^2	P
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย			
รวม	23	102	346	113	16	600		
	(3.83)	(17)	(57.67)	(18.83)	(2.67)	(100.0)		

* $P < 0.05$

จากตารางที่ 18 โดยภาพรวม พบว่า เพศ อายุ ระดับชั้น พฤติกรรมการสูบบุหรี่หรือธรรมดาไม่มีความสัมพันธ์กับการรับรู้เกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนมัธยมศึกษา ส่วนรายได้ที่ได้รับจากผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กับการรับรู้เกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนมัธยมศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < 0.05$) เมื่อพิจารณาระดับการรับรู้เกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า ตามปัจจัยด้านเพศพบว่า เพศชายส่วนใหญ่มีการรับรู้ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 32) รองลงมา คือ ระดับน้อย ระดับมาก และระดับน้อยที่สุด (ร้อยละ 10.17, 8.33, 2.17 และ 1.67 ตามลำดับ) ส่วนเพศหญิงส่วนใหญ่มีการรับรู้ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 25.67) รองลงมา คือ ระดับน้อยและมาก ระดับมากที่สุด และระดับน้อยที่สุด (ร้อยละ 8.67, 1.67 และ 1 ตามลำดับ)

เมื่อพิจารณาระดับการรับรู้เกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนมัธยมศึกษา ตามปัจจัยด้านระดับชั้น การศึกษาพบว่า โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ที่มีการรับรู้ในระดับปานกลาง คือ ผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 (ร้อยละ 29) รองลงมา คือ มัธยมศึกษาปีที่ 5 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 (ร้อยละ 14.50 และ 14.17 ตามลำดับ) หรืออาจกล่าวได้ว่า กลุ่มตัวอย่างที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 ส่วนใหญ่มีการรับรู้ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 29) รองลงมา คือ ระดับน้อย ระดับมาก ระดับน้อยที่สุดและระดับมากที่สุด (ร้อยละ 9.83, 8, 1.67 และ 1.50 ตามลำดับ) ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5 ส่วนใหญ่มีการรับรู้ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 14.50) รองลงมา คือ ระดับน้อย ระดับมาก ระดับน้อยที่สุดและระดับมากที่สุด (ร้อยละ 4.67, 3.83, 1.67 และ 0.33 ตามลำดับ) และกลุ่มตัวอย่างที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 ส่วนใหญ่มีการรับรู้ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 14.17) รองลงมา คือ ระดับน้อย ระดับมาก ระดับน้อยที่สุดและระดับมากที่สุด (ร้อยละ 5.17, 4.33 และ 0.67 ตามลำดับ) เมื่อพิจารณาระดับการรับรู้ตามปัจจัยด้านอายุพบว่า โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ที่มีการเปิดรับข่าวสารอยู่ในระดับปานกลาง คือ ผู้ที่มีอายุ 16 ปี (ร้อยละ 21.83) รองลงมา คือ อายุ 15 ปี อายุ

อายุ 17 ปี และอายุ 18 ปี (ร้อยละ 16, 10.83 และ 9 ตามลำดับ) หรืออาจกล่าวได้ว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุปีที่ 15 ปี ส่วนใหญ่มีการรับรู้อยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 16) รองลงมา คือ ระดับน้อย ระดับมาก ระดับมากที่สุดและระดับน้อยที่สุด (ร้อยละ 5.33, 3.67, 1.33 และ 0.83 ตามลำดับ) กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุปีที่ 16 ปี ส่วนใหญ่มีการรับรู้อยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 21.83) รองลงมา คือ ระดับน้อย ระดับมาก ระดับน้อยที่สุดและระดับมากที่สุด (ร้อยละ 7.5, 7, 1.83 และ 0.67 ตามลำดับ) กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุปีที่ 17 ปี ส่วนใหญ่มีการรับรู้อยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 10.83)) รองลงมา คือ ระดับน้อย ระดับมาก ระดับน้อยที่สุดและระดับมากที่สุด (ร้อยละ 4.17, 2.83, 1.17 และ 0.33 ตามลำดับ) และส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุปีที่ 18 ปี ส่วนใหญ่มีการรับรู้ในระดับน้อย (ร้อยละ 9) รองลงมา คือ ระดับน้อย ระดับมาก ระดับมากที่สุดและระดับน้อยที่สุด (ร้อยละ 3.17, 2.17, 2.00 และ 0 ตามลำดับ)

เมื่อพิจารณาระดับการรับรู้เกี่ยวกับบุหรี่ยาตามปัจจัยด้านพฤติกรรมการสูบบุหรี่หรือธรรมดาว่า โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ที่มีการเกี่ยวกับบุหรี่ยาอยู่ในระดับปานกลาง คือ ผู้ที่ไม่เคยสูบบุหรี่ธรรมดา (ร้อยละ 53) รองลงมา คือ ผู้ที่มีเคยสูบบุหรี่ธรรมดา (ร้อยละ 3.67) หรืออาจกล่าวได้ว่า กลุ่มตัวอย่างที่ไม่เคยสูบบุหรี่ธรรมดา ส่วนใหญ่มีการเกี่ยวกับบุหรี่ยาอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 53) รองลงมาคือ ระดับมาก ระดับน้อย ระดับมากที่สุดและระดับน้อยที่สุด (ร้อยละ 15.83, 10.33, 3.67 และ 2.50 ตามลำดับ) และกลุ่มตัวอย่างที่มีเคยสูบบุหรี่ธรรมดา ส่วนใหญ่มีการเปิดรับข่าวสารอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 3.67) รองลงมาคือ ระดับมาก ระดับน้อย ระดับมากที่สุดและระดับน้อยที่สุด (ร้อยละ 1.17 และ 0.17 ตามลำดับ)

เมื่อพิจารณาระดับการรับรู้เกี่ยวกับบุหรี่ยาตามปัจจัยด้านรายได้ที่ได้รับจากผู้ปกครองพบว่า โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ที่มีการรับรู้เกี่ยวกับบุหรี่ยาอยู่ในระดับปานกลาง คือ กลุ่มที่มีรายได้จากผู้ปกครองเฉลี่ยเดือนละ 1000-2000 บาท/เดือน (ร้อยละ 25.17) รองลงมาคือ กลุ่มที่มีรายได้จากผู้ปกครองเฉลี่ยเดือนละ 4001-5000 บาท/เดือน (ร้อยละ 12.67) กลุ่มที่มีรายได้จากผู้ปกครองเฉลี่ยเดือนละ 2001-3000 บาท/เดือน (ร้อยละ 7.67) กลุ่มที่มีรายได้จากผู้ปกครองเฉลี่ยเดือนละ 3001-4000 บาท/เดือน (ร้อยละ 6.67) และกลุ่มที่มีรายได้จำนวนอื่น ๆ จากผู้ปกครอง (ร้อยละ 5.50) หรืออาจกล่าวได้ว่า กลุ่มที่มีรายได้จากผู้ปกครองเฉลี่ยเดือนละ 1000-2000 บาท/เดือน ส่วนใหญ่มีการรับรู้เกี่ยวกับบุหรี่ยาอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 25.17) รองลงมา ระดับน้อย ระดับมากที่สุดและระดับน้อยที่สุด (ร้อยละ 6.83, 5.50, 2 และ 1.17 ตามลำดับ) กลุ่มที่มีรายได้จาก

ผู้ปกครองเฉลี่ยเดือนละ 2001-3000 บาท/เดือน ส่วนใหญ่มีการรับรู้เกี่ยวกับบุหรี่ปัฟฟายอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 7.67) รองลงมาคือ ระดับน้อย ระดับมาก ระดับน้อยที่สุด และระดับมากที่สุด (ร้อยละ 3.50, 2.67, 0.50 และ 0.17 ตามลำดับ) กลุ่มที่มีรายได้จากผู้ปกครองเฉลี่ยเดือนละ 3001-4000 บาท/เดือนส่วนใหญ่การรับรู้เกี่ยวกับบุหรี่ปัฟฟายอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 6.67) รองลงมา ระดับมาก ระดับน้อย ระดับมากที่สุดและระดับน้อยที่สุด (ร้อยละ 4, 2.83, 0.33 และ 1.17 ตามลำดับ) กลุ่มที่มีรายได้จากผู้ปกครองเฉลี่ยเดือนละ 4001-5000 บาท/เดือน ส่วนใหญ่มีการรับรู้เกี่ยวกับบุหรี่ปัฟฟายอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 12.67) รองลงมาคือ ระดับน้อย ระดับมาก ระดับน้อยที่สุด และระดับมากที่สุด (ร้อยละ 4.17, 3.67, 0.83 และ 0.33 ตามลำดับ) กลุ่มที่มีรายได้จำนวนอื่น ๆ จากผู้ปกครอง ส่วนใหญ่มีการรับรู้เกี่ยวกับบุหรี่ปัฟฟายอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 5.50) รองลงมา ระดับน้อย ระดับมาก ระดับมากที่สุดและระดับน้อยที่สุด (ร้อยละ 1.50, 1.17, 1 และ 0 ตามลำดับ)

2.3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยลักษณะทั่วไปของประชากรกับระดับทัศนคติเกี่ยวกับบุหรี่ปัฟฟายของนักเรียนมัธยมศึกษา

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยลักษณะทั่วไปของประชากรกับระดับทัศนคติเกี่ยวกับบุหรี่ปัฟฟายของนักเรียนมัธยมศึกษา ปรากฏดังตารางที่ 19

ตารางที่ 19 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยลักษณะทั่วไปของประชากรกับระดับทัศนคติเกี่ยวกับบุหรี่ปัฟฟายของนักเรียนมัธยมศึกษา

ปัจจัยลักษณะ		ระดับทัศนคติ					รวม	χ^2	P
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
เพศ	ชาย	6 (1)	133 (24.83)	149 (20.67)	38 (6.33)	0 (0)	326 (54.3)	21.33	0.77
	หญิง	5 (0.83)	115 (19.17)	115 (19.17)	38 (6.33)	1 (0.17)	274 (45.70)		
รวม		11 (1.83)	248 (41.33)	264 (44)	76 (12.50)	1 (0.17)	600 (100.0)		

ตารางที่ 19 (ต่อ)

ปัจจัยลักษณะ		ระดับทัศนคติ					รวม	x ²	P
ทั่วไปของ ประชากร	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด				
ระดับ ม.4		10	126	130	34	0	300	72.90	0.04*
		(1.67)	(21)	(21.60)	(5.67)	(0)	(50)		
	ม.5	1	60	67	21	1	150		
		(0.17)	(10)	(11.17)	(3.50)	(0.17)	(25)		
	ม.6	0	44	67	21	0	150		
		(0)	(7.33)	(11.17)	(3.50)	(0)	(25)		
รวม		11	248	264	76	1	600		
		(1.83)	(41.33)	(44)	(12.50)	(0.17)	(100.0)		
อายุ 15 ปี		4	59	79	21	0	163	88.44	0.26
		(0.67)	(9.83)	(13.17)	(3.50)	(0)	(27.20)		
	16 ปี	7	100	100	26	0	233		
		(1.17)	(16.67)	(16.67)	(4.33)	(0)	(38.80)		
	17 ปี	0	51	49	15	1	116		
		(0)	(8.50)	(8.17)	(2.50)	(0.17)	(19.3)		
18 ปี		0	38	36	14	0	88		
		(0)	(6.33)	(6)	(2.33)	(0)	(14.70)		
รวม		11	248	264	76	1	600		
		(1.83)	(41.33)	(44)	(12.50)	(0.17)	(100.0)		
พฤติกรรมสูบบุหรี่									
บุหรี่ยุ้ย	เคย	3	15	19	7	0	44	41.91	0.03*
		(0.50)	(2.50)	(3.17)	(1.17)	(0)	(7.30)		
ไม่เคย		8	233	245	69	1	556		
		(1.33)	(38.83)	(40.83)	(11.50)	(0.17)	(92.70)		
รวม		11	248	264	76	1	600		
		(1.83)	(41.33)	(44)	(12.50)	(0.17)	(100.0)		

ตารางที่ 19 (ต่อ)

ปัจจัยลักษณะ	ระดับทัศนคติ					รวม	χ^2	P
ทั่วไปของประชากร	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
รายได้ที่ได้รับจากผู้ปกครอง								
1000-2000 บาท/เดือน	4 (2)	109 (18.17)	95 (15.83)	27 (4.50)	0 (0)	244 (40.7)	140.39	0.02*
2001-3000 บาท/เดือน	1 (0.17)	30 (5)	44 (7.33)	12 (2)	0 (0)	87 (14.5)		
3001-4000 บาท/เดือน	3 (0.50)	34 (5.67)	39 (6.50)	7 (1.17)	1 (0)	84 (14)		
4001-5000 บาท/เดือน	2 (0.33)	54 (9)	60 (10)	14 (2.33)	0 (0)	130 (21.70)		
อื่นๆ	1 (0.17)	21 (3.50)	26 (4.33)	6 (1)	0 (0)	55 (9.20)		
รวม	11 (1.83)	248 (41.33)	264 (44)	76 (12.5)	1 (0.17)	600 (100.0)		

* $P < 0.05$

จากตารางที่ 19 โดยภาพรวมพบว่า เพศ และอายุไม่มีความสัมพันธ์ทัศนคติเกี่ยวกับบุหรีไฟฟ้าของนักเรียนมัธยมศึกษา ส่วนระดับชั้น พฤติกรรมการสูบบุหรี่หรือธรรมดา และรายได้ที่ได้รับจากผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กับทัศนคติเกี่ยวกับบุหรีไฟฟ้าของนักเรียนมัธยมศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < 0.05$) เมื่อพิจารณาระดับการรับรู้เกี่ยวกับบุหรีไฟฟ้า ตามปัจจัยด้านเพศพบว่า เพศชายส่วนใหญ่ทัศนคติเกี่ยวกับบุหรีไฟฟ้าในระดับมาก (24.83) รองลงมา คือ ระดับปานกลาง ระดับน้อย ระดับมากที่สุด และระดับน้อยที่สุด (ร้อยละ 20.67, 6.33, 1 และ 0 ตามลำดับ) ส่วนเพศหญิงส่วน

ใหญ่มีทัศนคติเกี่ยวกับบุหรีไฟฟ้าในระดับมาก (ร้อยละ 19.17) รองลงมา คือ ระดับปานกลาง ระดับน้อย ระดับมากที่สุด และระดับน้อยที่สุด (ร้อยละ 19.17, 6.33, 0.83 และ 0.17 ตามลำดับ)

เมื่อพิจารณาระดับทัศนคติเกี่ยวกับบุหรีไฟฟ้าของนักเรียนมัธยมศึกษา ตามปัจจัยด้านระดับชั้น การศึกษาพบว่า โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ที่มีการรับรู้อยู่ในระดับปานกลาง คือ ผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 (ร้อยละ 21.60) รองลงมา คือ มัธยมศึกษาปีที่ 5 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 (ร้อยละ 11.17) หรืออาจกล่าวได้ว่า กลุ่มตัวอย่างที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 ส่วนใหญ่มีการรับรู้อยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 21.60) รองลงมา คือ ระดับมาก ระดับน้อย ระดับมากที่สุด และระดับน้อยที่สุด (ร้อยละ 21, 5.67, 1.67 และ 0 ตามลำดับ) ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5 ส่วนใหญ่มีการรับรู้อยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 11.17) รองลงมา คือ ระดับมาก ระดับน้อย ระดับมากที่สุด และระดับน้อยที่สุด (ร้อยละ 10, 3.50 และ 0.17 ตามลำดับ) และกลุ่มตัวอย่างที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 ส่วนใหญ่มีการรับรู้อยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 11.17) รองลงมา คือ ระดับมาก ระดับน้อย ระดับมากที่สุด และระดับน้อยที่สุด (ร้อยละ 7.33, 3.50 และ 0 ตามลำดับ) เมื่อพิจารณาระดับทัศนคติเกี่ยวกับบุหรีไฟฟ้าตามปัจจัยด้านอายุพบว่า โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ที่มีการเปิดรับข่าวสารอยู่ในระดับมาก คือ ผู้ที่มีอายุ 16 ปี (ร้อยละ 16.67) รองลงมา คือ อายุ 15 ปี อายุ 17 ปี และอายุ 18 ปี (ร้อยละ 9.83, 8.50 และ 6.33 ตามลำดับ) หรืออาจกล่าวได้ว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุปีที่ 15 ปี ส่วนใหญ่มีการรับรู้อยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 13.17) รองลงมา คือ ระดับมาก ระดับน้อย ระดับมากที่สุด และระดับน้อยที่สุด (ร้อยละ 9.873, 3.50, 0.67 และ 0 ตามลำดับ) กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุปีที่ 16 ปี ส่วนใหญ่มีการรับรู้อยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 16.67) รองลงมา คือ ระดับปานกลาง ระดับน้อยและระดับน้อยที่สุด (ร้อยละ 16.67, 4.33, 1.70 และ 0 ตามลำดับ) กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุปีที่ 17 ปี ส่วนใหญ่มีการรับรู้อยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 8.50)) รองลงมา คือ ระดับปานกลาง ระดับน้อย ระดับมากที่สุด และระดับน้อยที่สุด (ร้อยละ 8.17, 2.50, 0.17 และ 0 ตามลำดับ) และส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุปีที่ 18 ปี ส่วนใหญ่มีการรับรู้อยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 6.33) รองลงมา คือ ระดับปานกลาง ระดับน้อย ระดับมากที่สุดและระดับน้อยที่สุด (ร้อยละ 6, 2.33 และ 0 ตามลำดับ)

ส่วนระดับทัศนคติเกี่ยวกับบุหรีไฟฟ้าตามปัจจัยด้านพฤติกรรมการสูบบุหรี่ธรรมดาว่า โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ที่มีทัศนคติเกี่ยวกับบุหรีไฟฟ้าอยู่ในระดับปานกลาง คือ ผู้ที่มีไม่เคยสูบบุหรี่ธรรมดา (ร้อยละ 40.83) รองลงมา คือ ผู้ที่มีเคยสูบบุหรี่ธรรมดา (ร้อยละ 3.17) หรืออาจกล่าวได้ว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีไม่เคยสูบบุหรี่ธรรมดา ส่วนใหญ่มีการเกี่ยวกับบุหรีไฟฟ้าอยู่ในระดับปานกลาง

(ร้อยละ40.83) รองลงมาคือ ระดับมาก ระดับน้อย ระดับมากที่สุดและระดับน้อยที่สุด (ร้อยละ 38.83, 11.50, 1.33 และ0.17 ตามลำดับ) และกลุ่มตัวอย่างที่มีเคยสูบบุหรี่หรือธรรมดา ส่วนใหญ่มีการเปิดรับข่าวสารอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ3.17) รองลงมาคือ ระดับมาก ระดับน้อย ระดับมากที่สุดและระดับน้อยที่สุด (ร้อยละ 2.50, 1.17, 0.50 และ 0 ตามลำดับ)

เมื่อพิจารณาระดับทัศนคติเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าตามปัจจัยด้านรายได้ที่ได้รับจากผู้ปกครอง พบว่า โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ที่มีการรับรู้เกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าอยู่ในระดับมาก คือ กลุ่มที่มีรายได้จากผู้ปกครองเฉลี่ยเดือนละ 1000-2000 บาท/เดือน (ร้อยละ18.17) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ที่มีการรับรู้เกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าอยู่ในระดับปานกลาง คือ กลุ่มที่มีรายได้จากผู้ปกครองเฉลี่ยเดือนละ 4001-5000 บาท/เดือน (ร้อยละ10.00) รองลงมาคือ กลุ่มที่มีรายได้จากผู้ปกครองเฉลี่ยเดือนละ 2001-3000 บาท/เดือน (ร้อยละ7.33) กลุ่มที่มีรายได้จากผู้ปกครองเฉลี่ยเดือนละ 3001-4000 บาท/เดือน (ร้อยละ6.50) และกลุ่มที่มีรายได้จำนวนอื่น ๆ จากผู้ปกครอง (ร้อยละ4.33) หรืออาจกล่าวได้ว่า กลุ่มที่มีรายได้จากผู้ปกครองเฉลี่ยเดือนละ 1000-2000 บาท/เดือน ส่วนใหญ่มีการรับรู้เกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าอยู่ในระดับมาก (ร้อยละ18.17) รองลงมาในระดับปานกลาง ระดับน้อย ระดับมากที่สุดและระดับน้อยที่สุด (ร้อยละ 15.83, 4.50, 2 และ 0 ตามลำดับ) กลุ่มที่มีรายได้จากผู้ปกครองเฉลี่ยเดือนละ 2001-3000 บาท/เดือน ส่วนใหญ่มีการรับรู้เกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 7.33) รองลงมาคือ ระดับมาก ระดับน้อย ระดับมากที่สุด และระดับน้อยที่สุด (ร้อยละ 5, 2, 0.17 และ 0 ตามลำดับ) กลุ่มที่มีรายได้จากผู้ปกครองเฉลี่ยเดือนละ 3001-4000 บาท/เดือนส่วนใหญ่การรับรู้เกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 6.50) รองลงมา ระดับมาก ระดับน้อย ระดับมากที่สุดและระดับน้อยที่สุด (ร้อยละ 5.67, 1.17, 0.50 และ 0 ตามลำดับ) กลุ่มที่มีรายได้จากผู้ปกครองเฉลี่ยเดือนละ 4001-5000 บาท/เดือน ส่วนใหญ่มีการรับรู้เกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ10) รองลงมาคือ ระดับมาก ระดับน้อย ระดับมากที่สุด และระดับน้อยที่สุด (ร้อยละ 9, 2.33, 0.33 และ 0 ตามลำดับ) กลุ่มที่มีรายได้จำนวนอื่น ๆ จากผู้ปกครอง ส่วนใหญ่มีการรับรู้เกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ4.33) รองลงมา ระดับมากระดับน้อย ระดับมากที่สุดและระดับน้อยที่สุด (ร้อยละ 3.50, 1, 0.17 และ 0 ตามลำดับ)

2.4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยลักษณะทั่วไปของประชากรกับแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนมัธยมศึกษา

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยลักษณะทั่วไปของประชากรกับแนวโน้มพฤติกรรมกรสูบบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนมัธยมศึกษา ปรากฏดังตารางที่ 20

ตารางที่ 20 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยลักษณะทั่วไปของประชากรกับระดับแนวโน้มพฤติกรรมกรสูบบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนมัธยมศึกษา

ปัจจัยลักษณะ		ระดับแนวโน้มพฤติกรรมกรสูบบุหรี่ไฟฟ้า					χ^2	P	
ทั่วไปของ	ประชากร	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			รวม
เพศ	ชาย	125 (20.83)	84 (14)	62 (10.33)	28 (3.50)	27 (4.50)	326 (54.3)	52.79	0.40
	หญิง	107 (17.83)	83 (13.83)	38 (6.33)	17 (2.83)	29 (4.83)	274 (45.70)		
	รวม	232 (38.67)	167 (27.83)	100 (16.67)	45 (7.5)	56 (9.33)	600 (100.0)		
ระดับ	ม.4	125 (20.83)	91 (15.17)	40 (6.67)	18 (3)	26 (4.33)	300 (50)	151.22	0.01*
	ม.5	55 (9.17)	43 (7.17)	21 (3.50)	11 (1.83)	16 (2.67)	150 (25)		
	ม.6	52 (8.67)	33 (5.50)	32 (5.33)	16 (2.67)	14 (2.33)	150 (25)		
	รวม	232 (38.67)	167 (27.83)	100 (16.67)	45 (7.5)	56 (9.33)	600 (100.0)		
อายุ	15 ปี	56 (9.33)	52 (8.67)	25 (4.17)	10 (1.67)	19 (3.17)	163 (27.20)	227.8	0.00*
	16 ปี	101 (16.83)	64 (10.67)	35 (5.83)	16 (2.67)	17 (2.83)	233 (38.80)		
	17 ปี	44 (7.33)	28 (4.67)	22 (3.67)	11 (1.83)	11 (1.83)	116 (19.3)		
	18 ปี	31 (5.17)	23 (3.83)	18 (2.67)	8 (1.33)	9 (1.50)	88 (14.70)		

ตารางที่ 20 (ต่อ)

ปัจจัยลักษณะ ทั่วไปของ ประชากร	ระดับแนวโน้มพฤติกรรมกาสูบหรี่ไฟฟ้า					รวม	χ^2	P
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
รวม	232 (38.67)	167 (27.83)	100 (16.67)	45 (7.5)	56 (9.33)	600 (100.0)		
พฤติกรรมสูบ								
บุหรี่ เคย	12 (2)	11 (1.83)	13 (2.17)	5 (0.83)	3 (0.50)	44 (7.30)	71.05	0.03*
ไม่เคย	220 (36.67)	156 (26)	87 (14.50)	40 (6.67)	53 (8.83)	556 (92.70)		
รวม	232 (38.67)	167 (27.83)	100 (16.67)	45 (7.5)	56 (9.33)	600 (100.0)		
รายได้ที่ ได้รับจาก ผู้ปกครอง								
1000-2000 บาท/เดือน	94 (15.67)	67 (11.17)	38 (6.33)	18 (3)	27 (4.50)	244 (40.7)	236.09	0.06
2001-3000 บาท/เดือน	29 (4.83)	30 (5)	19 (3.17)	6 (1)	6 (1)	87 (14.5)		
3001-4000 บาท/เดือน	31 (5.17)	26 (4.33)	18 (3)	5 (0.83)	4 (0.67)	84 (14)		
4001-5000 บาท/เดือน	52 (8.67)	35 (5.83)	18 (3)	14 (2.33)	11 (1.83)	130 (21.70)		
อื่นๆ	27 (4.50)	9 (1.50)	7 (1.17)	2 (0.33)	8 (1.33)	55 (9.20)		

ตารางที่ 20 (ต่อ)

ปัจจัยลักษณะ ทั่วไปของ ประชากร	ระดับแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้า					รวม	χ^2	P
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
รวม	232 (38.67)	167 (27.83)	100 (16.67)	45 (7.5)	56 (9.33)	600 (100.0)		

* $P < 0.05$

จากตารางที่ 20 โดยภาพรวมพบว่า เพศ และรายได้ที่ได้รับจากผู้ปกครองไม่มีความสัมพันธ์กับแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนมัธยมศึกษา ส่วนอายุ ระดับชั้น และพฤติกรรมการสูบบุหรี่ธรรมดา มีความสัมพันธ์กับการรับรู้เกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนมัธยมศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < 0.05$) เมื่อพิจารณาระดับแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าตามปัจจัยด้านเพศพบว่า เพศชายส่วนใหญ่มิแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าในระดับมากที่สุด (ร้อยละ 20.83) รองลงมา คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง ระดับน้อยที่สุด และระดับน้อยที่สุด (ร้อยละ 14.7, 10.33, 4.50 และ 3.50 ตามลำดับ) ส่วนเพศหญิงส่วนใหญ่มิแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าในระดับมากที่สุด (ร้อยละ 17.83) รองลงมา คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง ระดับน้อยที่สุด และระดับน้อย (ร้อยละ 8.67, 1.67 และ 1 ตามลำดับ)

เมื่อพิจารณาระดับแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนมัธยมศึกษา ตามปัจจัยด้านระดับชั้น การศึกษาพบว่า โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ที่มีการรับรู้อยู่ในระดับมากที่สุด คือ ผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 (ร้อยละ 20.83) รองลงมา คือ มัธยมศึกษาปีที่ 5 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 (ร้อยละ 9.17 และ 8.67 ตามลำดับ) หรืออาจกล่าวได้ว่า กลุ่มตัวอย่างที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 ส่วนใหญ่มิแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าอยู่ในระดับมากที่สุด (ร้อยละ 20.83) รองลงมา คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง ระดับน้อยที่สุดและระดับน้อย (ร้อยละ 15.17, 6.67, 4.33 และ 3 ตามลำดับ) ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5 ส่วนใหญ่มีการรับรู้อยู่ในระดับมากที่สุด (ร้อยละ 9.17) รองลงมา คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง ระดับน้อยที่สุดและระดับน้อย (ร้อยละ 7.17, 3.50, 2.67 และ 1.83 ตามลำดับ) และกลุ่มตัวอย่างที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 ส่วนใหญ่มีการรับรู้อยู่ในระดับมากที่สุด (ร้อยละ 8.67)

รองลงมา คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง ระดับน้อยและระดับน้อยที่สุด (ร้อยละ 5.50, 5.33, 2.67 และ 2.33 ตามลำดับ) เมื่อพิจารณาระดับการรับรู้ตามปัจจัยด้านอายุพบว่า โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ที่มีแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ผู้ที่มีอายุ 16 ปี (ร้อยละ 16.83) รองลงมา คือ อายุ 15 ปี อายุ 17 ปี และอายุ 18 ปี (ร้อยละ 9.33, 4.67 และ 5.17 ตามลำดับ) หรืออาจกล่าวได้ว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุปีที่ 15 ปี ส่วนใหญ่มีแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าในระดับมากที่สุด (ร้อยละ 9.33) รองลงมา คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง ระดับน้อยที่สุด และระดับน้อย (ร้อยละ 8.67, 4.17, 5.17 และ 1.67 ตามลำดับ) กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุปีที่ 16 ปี ส่วนใหญ่มีแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าอยู่ในระดับมากที่สุด (ร้อยละ 16.83) รองลงมา คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง ระดับน้อยที่สุดและระดับน้อย (ร้อยละ 10.67, 5.83, 2.83 และ 2.67 ตามลำดับ) กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุปีที่ 17 ปี ส่วนใหญ่มีแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าอยู่ในระดับมากที่สุด (ร้อยละ 7.33)) รองลงมา คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง ระดับน้อยที่สุดและระดับน้อย (ร้อยละ 4.67, 3.67 และ 1.83 ตามลำดับ) และส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุปีที่ 18 ปี ส่วนใหญ่มีแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าอยู่ในระดับมากที่สุด (ร้อยละ 5.17) รองลงมา คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง ระดับน้อยและระดับน้อยที่สุด (ร้อยละ 3.85, 2.67, 1.80 และ 1.50 ตามลำดับ)

เมื่อพิจารณาระดับแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าตามปัจจัยด้านพฤติกรรมการสูบบุหรี่ธรรมดาว่า โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ที่มีแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าระดับมากที่สุด คือ ผู้ที่มีไม่เคยสูบบุหรี่ธรรมดา (ร้อยละ 36.67) รองลงมา คือ ผู้ที่มีเคยสูบบุหรี่ธรรมดา (ร้อยละ 2) หรืออาจกล่าวได้ว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีไม่เคยสูบบุหรี่ธรรมดา ส่วนใหญ่มีแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าอยู่ในระดับมากที่สุด (ร้อยละ 36.67) รองลงมาคือ ระดับมาก ระดับปานกลาง ระดับน้อยและระดับน้อยที่สุด (ร้อยละ 26, 14.50, 8.83 และ 6.67 ตามลำดับ) และกลุ่มตัวอย่างที่มีเคยสูบบุหรี่ธรรมดา ส่วนใหญ่มีแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 2.17) รองลงมาคือ ระดับมากที่สุด ระดับมาก ระดับน้อยและระดับน้อยที่สุด (ร้อยละ 2, 1.83, 0.88 และ 0.56 ตามลำดับ)

เมื่อพิจารณาระดับแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าตามปัจจัยด้านรายได้ที่ได้รับจากผู้ปกครองพบว่า โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ที่มีแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าอยู่ในระดับมากที่สุด คือ กลุ่มที่มีรายได้จากผู้ปกครองเฉลี่ยเดือนละ 1000-2000 บาท/เดือน (ร้อยละ 15.7) รองลงมาคือ กลุ่มที่มีรายได้จากผู้ปกครองเฉลี่ยเดือนละ 4001-5000 บาท/เดือน (ร้อยละ 8.67) กลุ่ม

ที่มีรายได้จากผู้ปกครองเฉลี่ยเดือนละ 4001-5000 บาท/เดือน (ร้อยละ8.67) กลุ่มที่มีรายได้จากผู้ปกครองเฉลี่ยเดือนละ 3001-4000 บาท/เดือน (ร้อยละ5.17) กลุ่มที่มีรายได้จำนวนอื่น ๆ จากผู้ปกครอง (ร้อยละ5.50) และกลุ่มที่มีรายได้จากผู้ปกครองเฉลี่ยเดือนละ 2001-3000 บาท/เดือน (ร้อยละ 4.83) หรืออาจกล่าวได้ว่า กลุ่มที่มีรายได้จากผู้ปกครองเฉลี่ยเดือนละ 1000-2000 บาท/เดือน ส่วนใหญ่มีแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าอยู่ในระดับมากที่สุด (ร้อยละ15.67) รองลงมา ระดับมาก ระดับปานกลาง ระดับน้อยและระดับน้อยที่สุด (ร้อยละ 11.17, 6.33, 4.50 และ 3 ตามลำดับ) กลุ่มที่มีรายได้จากผู้ปกครองเฉลี่ยเดือนละ 2001-3000 บาท/เดือน ส่วนใหญ่มีแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าอยู่ในระดับมาก (ร้อยละ5) รองลงมาคือ ระดับมากที่สุด ระดับปานกลาง ระดับน้อยและระดับน้อยที่สุด (ร้อยละ 4.83, 3.17 และ 1 ตามลำดับ) กลุ่มที่มีรายได้จากผู้ปกครองเฉลี่ยเดือนละ 3001-4000 บาท/เดือนส่วนใหญ่แนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าอยู่ในระดับมากที่สุด (ร้อยละ 5.17) รองลงมา ระดับมาก ระดับปานกลาง ระดับน้อยและระดับน้อยที่สุด (ร้อยละ 4.33, 3, 0.83 และ 0.67 ตามลำดับ) กลุ่มที่มีรายได้จากผู้ปกครองเฉลี่ยเดือนละ 4001-5000 บาท/เดือน ส่วนใหญ่มีแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าอยู่ในระดับมากที่สุด (ร้อยละ8.67) รองลงมาคือ ระดับมาก ระดับปานกลาง ระดับน้อยและระดับน้อยที่สุด (ร้อยละ 5.83, 3, 2.33 และ 1.83 ตามลำดับ) กลุ่มที่มีรายได้จำนวนอื่น ๆ จากผู้ปกครอง ส่วนใหญ่มีแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าอยู่ในระดับมากที่สุด (ร้อยละ4.50) รองลงมา ระดับมากระดับน้อยที่สุด ระดับปานกลาง และระดับน้อย (ร้อยละ 1.50, 1.33, 1.17 และ 0.33 ตามลำดับ)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสาร การรับรู้ ทศนคติ และแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสาร การรับรู้ และแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปรากฏดังตารางที่ 21

ตารางที่ 21 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสาร การรับรู้ ทักษะคิด และแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

ตัวแปร	แนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้า		
	r	p	ระดับความสัมพันธ์
การเปิดรับสื่อเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า	- 0.12*	0.00	ต่ำ
การรับรู้เกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า	0.00	0.98	ไม่มี
ทักษะคิดเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า	0.65*	0.00	ปานกลาง

* $P < 0.05$

จากตารางที่ 21 พบว่า การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า มีความสัมพันธ์เชิงลบกับแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา มีระดับความสัมพันธ์อยู่กันเชิงลบระดับต่ำ ($r = -.12$) การรับรู้เกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า ไม่มีความสัมพันธ์กับแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ($r = 0.00$) ทักษะคิดเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า แนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาโดยมีความสัมพันธ์กันเชิงบวกระดับปานกลาง ($r = .65$)

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสารการ รับรู้ ทักษะคิด และแนวโน้ม พฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการเปิดรับ ข่าวสาร การรับรู้ ทักษะคิด และแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยลักษณะทั่วไปของประชากรกับระดับการเปิดรับข่าวสาร การรับรู้ ทักษะคิด และแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา และศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสาร การรับรู้ ทักษะคิด และแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้า ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในพื้นที่ กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2564 กลุ่มตัวอย่าง คือ มัธยมศึกษาตอนปลายในพื้นที่ กรุงเทพมหานคร 4 สังกัด คือ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด กรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน สังกัดกระทรวงการ อุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ผู้วิจัยสุ่มโรงเรียนตามสังกัด โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่าง แบบกำหนดโควตา (Quota sampling) ซึ่งจัดแบ่งพื้นที่ตามสังกัดของโรงเรียน ทั้งนี้สังกัดละ อัตราส่วนที่เท่ากัน ผู้วิจัยสุ่มโรงเรียน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster random sampling) โดยแบ่งกลุ่มโรงเรียนจาก 4 สังกัด สังกัดละจำนวน 5 โรงเรียน ผู้วิจัยสุ่มนักเรียน โดยใช้วิธีการสุ่ม แบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) คัดเลือกนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่เป็นตัวแทน ในแต่ละโรงเรียนแบ่งตามระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 4 มัธยมศึกษาปีที่ 5 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 ระดับชั้นละ 10 คน ซึ่งเป็นนักเรียนสะดวกในการให้ข้อมูล ดังนั้นจึงทำได้ นักเรียนที่เป็นตัวแทน ทั้งสิ้น 600 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามออนไลน์ การเปิดรับข่าวสาร การรับรู้ ทักษะคิด และแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา มีค่าดัชนีความ สอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 0.90 มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.81 วิเคราะห์ข้อมูลโดยแจกแจงความถี่ร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติไคว์สแควร์ (Chi-square) และสถิติสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient) โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสาร การรับรู้ ทักษะคิด และ แนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาระดับการเปิดรับข่าวสาร การรับรู้ ทศนคติ และแนวโน้มพฤติกรรมกรสูบบุหรี่ไฟฟ้า

1.1 ลักษณะทั่วไปของประชากรของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศชาย 326 คน (ร้อยละ 54.3) เป็นเพศหญิง 274 คน (ร้อยละ 45.7) กำลังศึกษาอยู่มัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 300 คน คิดเป็นร้อยละ 50 (ชาย 196 คน, หญิง 104 คน) มัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 150 คน คิดเป็นร้อยละ 25 (ชาย 65 คน, หญิง 85 คน) และมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 150 คน คิดเป็นร้อยละ 25 (ชาย 65 คน, หญิง 85 คน) มีอายุ 15 ปี จำนวน 163 คน คิดเป็นร้อยละ 27 (ชาย 99 คน, หญิง 64 คน) มีอายุ 16 ปี จำนวน 233 คน คิดเป็นร้อยละ 38.8 (ชาย 132 คน, หญิง 101 คน) มีอายุ 17 ปี จำนวน 116 คน คิดเป็นร้อยละ 19.3 (ชาย 59 คน, หญิง 57 คน) มีอายุ 18 ปี จำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 14.5 (ชาย 36 คน, หญิง 52 คน) พฤติกรรมการสูบบุหรี่รวมทั่วไป พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เคยสูบบุหรี่รวมทั่วไป มีจำนวน 44 คน คิดเป็น ร้อยละ 7.3 กลุ่มตัวอย่างที่ไม่เคยสูบบุหรี่รวมทั่วไป มีจำนวน 556 คน คิดเป็นร้อยละ 92.7 และรายได้ของกลุ่มตัวอย่างพบว่า รายได้ 1000-2000 บาท/เดือน มีจำนวน 244 คน คิดเป็นร้อยละ 40.7 รายได้ 2001-3000 บาท/เดือน จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 14.5 รายได้ 3001-4000 บาท/เดือน จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 14 รายได้ 4001-5000 บาท/เดือน จำนวน 130 คน คิดเป็นร้อยละ 21.7 และอื่นๆ จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 9.2

1.2 ระดับการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยการเปิดรับข่าวสารบุหรี่ไฟฟ้าอยู่ในระดับน้อย ($Mean = 1.72$) เมื่อพิจารณาตามแหล่งข้อมูลที่เปิดรับข่าวสาร พบว่า แหล่งข้อมูลที่กลุ่มตัวอย่างมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ใน 3 อันดับแรก คือ รับข่าวสารเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า จาก คนใกล้ชิด เช่น ครอบครัว/เพื่อน ($Mean = 2.28$), รับข่าวสารเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า จาก Instagram ($Mean = 1.83$), รับข่าวสารเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า จาก Facebook ($Mean = 1.79$) และการเปิดรับข่าวสารบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา 3 อันดับสุดท้าย คือ รับข่าวสารเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า จาก Twitter ($Mean = 1.55$) รับข่าวสารเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า จาก Podcast หรือ CH ($Mean = 1.50$) และรับข่าวสารเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า จาก Line ($Mean = 1.41$) ตามลำดับ

1.3 ระดับการรับรู้เกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยการรับรู้เกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา อยู่ในระดับกลาง ($Mean = 2.95$) เมื่อพิจารณาตามข้อมูลของการรับรู้พบว่าข้อมูลที่กลุ่มตัวอย่างรับรู้ใน 3 อันดับแรก คือ บุหรี่ไฟฟ้าไม่มีสารที่ก่อให้เกิดโรคมะเร็ง ($Mean = 3.45$), บุหรี่ไฟฟ้าไม่ส่งผลต่อสุขภาพในระยะยาว ($Mean = 3.42$) และบุหรี่ไฟฟ้ามีอันตรายน้อยกว่าบุหรี่รวมทั่วไป ($Mean = 3.16$) ส่วนแหล่งข้อมูลที่กลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้เกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ใน 3 อันดับสุดท้าย คือ บุหรี่ไฟฟ้ามีสารพิษเทียบเท่ากับบุหรี่รวมทั่วไป

(Mean = 2.75), ความวิตกกังวลของบุหรืไฟฟ้าเป็นอันตรายต่อผู้คนรอบข้าง ทำให้เกิดโรคหัวใจ และโรคความดันโลหิต (Mean = 2.55) และบุหรืไฟฟ้าเป็นสิ่งเสพติดประเภทหนึ่ง (Mean = 2.38) ตามลำดับ

1.4 ระดับทัศนคติเกี่ยวกับบุหรืไฟฟ้า พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยทัศนคติเกี่ยวกับบุหรืไฟฟ้าของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาอยู่ในระดับกลาง (Mean = 3.21) เมื่อพิจารณาตามประเด็นของทัศนคติพบว่าประเด็นที่กลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติมากที่สุด ใน 3 อันดับแรก ฉันทัดคิดว่าการสูบบุหรืไฟฟ้าทำให้เป็นที่ยอมรับ (Mean = 3.83), ฉันทชอบบุหรืไฟฟ้าเพราะไม่มีสารที่ก่อให้เกิดโรคมะเร็ง (Mean = 3.74) และฉันทัดคิดว่าการสูบบุหรืไฟฟ้าทำให้เข้าสังคมได้ง่ายขึ้น (Mean = 3.70) ส่วนแหล่งข้อมูลที่กลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติเกี่ยวกับบุหรืไฟฟ้าของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ใน 3 อันดับสุดท้าย คือ ฉันทเห็นด้วยว่าบุหรืไฟฟ้าเป็นสิ่งผิดกฎหมายในประเทศไทย (Mean = 2.93), ฉันทัดคิดว่าบุหรืไฟฟ้ามีสารตกค้างเหมือนกับบุหรืมวน (Mean = 2.48) และฉันทรู้สึกว่าบุหรืไฟฟ้ามีอันตรายเหมือนกับบุหรืมวน (Mean = 2.33) ตามลำดับ

1.5 ระดับแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรืไฟฟ้า พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรืไฟฟ้าของนักเรียนมัธยมศึกษาอยู่ในระดับมาก (Mean = 3.74) เมื่อพิจารณาตามประเด็น พบว่าประเด็นที่มากที่สุด ใน 3 อันดับแรก คือ นักเรียนมีความตั้งใจเลือกใช้น้ำยาบุหรืไฟฟ้าที่ปริมาณนิโคตินในระดับสูง (50 MG) (Mean = 4.05), ใน 1 สัปดาห์นักเรียนจะสูบบุหรืไฟฟ้าในความถี่ มากกว่า 7 ครั้ง/สัปดาห์ (Mean = 4.05), ใน 1 สัปดาห์นักเรียนจะสูบบุหรืไฟฟ้าในความถี่ 2-7 ครั้ง/สัปดาห์ (Mean = 3.99) ส่วนแหล่งข้อมูลที่กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมทางเพศที่พึงประสงค์ ใน 3 อันดับสุดท้าย คือ นักเรียนจะแนะนำแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับบุหรืไฟฟ้าให้กับบุคคลอื่น เช่น เพื่อน คนใกล้ชิด (Mean = 3.58), นักเรียนมีความตั้งใจที่จะหาข้อมูลเกี่ยวกับบุหรืไฟฟ้า (Mean = 3.45) ใน 1 สัปดาห์นักเรียนจะไม่สูบบุหรืไฟฟ้า (Mean = 2.11) ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยลักษณะทั่วไป การเปิดรับข่าวสาร การรับรู้ ทัศนคติ และแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรืไฟฟ้าของนักเรียนมัธยมศึกษา

2.1 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยลักษณะทั่วไปของประชากรกับระดับการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับบุหรืไฟฟ้าของนักเรียนมัธยมศึกษา พบว่า เมื่อพิจารณาระดับการเปิดรับข่าวสารตามปัจจัยด้านเพศ พบว่า เพศชายส่วนใหญ่มีการเปิดรับข่าวสารในระดับน้อย (ร้อยละ 27.3) รองลงมา คือ ระดับปานกลาง ระดับมากและระดับมากที่สุด (ร้อยละ 19.83, 5.67 และ 1.5 ตามลำดับ) ส่วนเพศหญิงส่วนใหญ่มีการเปิดรับข่าวสารในระดับน้อย (ร้อยละ 20.3) รองลงมา คือ ระดับปานกลาง ระดับมากและระดับมากที่สุด (ร้อยละ 19.50, 5.00 และ 0.83 ตามลำดับ)

2.1.1 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยลักษณะทั่วไปของประชากร ด้านระดับการศึกษากับระดับการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนมัธยมศึกษา พบว่า โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ที่มีการเปิดรับข่าวสารอยู่ในระดับน้อย คือ ผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 (ร้อยละ 25.50) รองลงมา คือ มัธยมศึกษาปีที่ 6 และมัธยมศึกษาปีที่ 5 (ร้อยละ 11.17 และ 11.00 ตามลำดับ) หรืออาจกล่าวได้ว่า กลุ่มตัวอย่างที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 ส่วนใหญ่มีการเปิดรับข่าวสารอยู่ในระดับน้อย (ร้อยละ 25.50) ระดับปานกลาง ระดับมากและระดับมากที่สุด (ร้อยละ 17.67, 5.17 และ 1.67 ตามลำดับ) ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5 ส่วนใหญ่มีการเปิดรับข่าวสารอยู่ในระดับน้อย (ร้อยละ 11.00) รองลงมา ระดับปานกลาง ระดับมากและระดับมากที่สุด (ร้อยละ 11.17, 2.67 และ 0.17 ตามลำดับ) และกลุ่มตัวอย่างที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 ส่วนใหญ่มีการเปิดรับข่าวสารอยู่ในระดับน้อย (ร้อยละ 11.17) รองลงมา ระดับปานกลาง ระดับมากและระดับมากที่สุด (ร้อยละ 10.50, 2.83 และ 0.50 ตามลำดับ)

2.1.2 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยลักษณะทั่วไปของประชากร ด้านอายุกับระดับการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนมัธยมศึกษา พบว่า โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ที่มีการเปิดรับข่าวสารอยู่ในระดับน้อย คือ ผู้ที่มีอายุ 16 ปี (ร้อยละ 18.67) รองลงมา คือ อายุ 15 ปี อายุ 17 ปี และอายุ 18 ปี (ร้อยละ 14, 8.67 และ 6.33 ตามลำดับ) หรืออาจกล่าวได้ว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุปีที่ 15 ปี ส่วนใหญ่มีการเปิดรับข่าวสารอยู่ในระดับน้อย (ร้อยละ 14) รองลงมา ระดับปานกลาง ระดับมากและระดับมากที่สุด (ร้อยละ 9.50, 3.17 และ 0.5 ตามลำดับ) กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุปีที่ 16 ปี ส่วนใหญ่มีการเปิดรับข่าวสารอยู่ในระดับน้อย (ร้อยละ 18.67) รองลงมา ระดับปานกลาง ระดับมากและระดับมากที่สุด (ร้อยละ 15.67, 3.33 และ 0.17 ตามลำดับ) กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุปีที่ 17 ปี ส่วนใหญ่มีการเปิดรับข่าวสารอยู่ในระดับน้อย (ร้อยละ 8.67) รองลงมา ระดับปานกลาง ระดับมากและระดับมากที่สุด (ร้อยละ 7.83, 2.67 และ 0.17 ตามลำดับ) ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุปีที่ 18 ปี ส่วนใหญ่มีการเปิดรับข่าวสารอยู่ในระดับน้อย (ร้อยละ 6.33) รองลงมา ระดับปานกลาง ระดับมากและระดับมากที่สุด (ร้อยละ 6.33, 1.5 และ 0.5 ตามลำดับ)

2.1.3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยลักษณะทั่วไปของประชากร ด้านพฤติกรรมการสูบบุหรี่หรือรรดากับระดับการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนมัธยมศึกษา พบว่า โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ที่มีการเปิดรับข่าวสารอยู่ในระดับน้อย คือ ผู้ที่มีไม่เคยสูบบุหรี่หรือรรดา (ร้อยละ 44.33) รองลงมา คือ ผู้ที่มีเคยสูบบุหรี่หรือรรดา (ร้อยละ 3.33) หรืออาจกล่าวได้ว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีไม่เคยสูบบุหรี่หรือรรดา ส่วนใหญ่มีการเปิดรับข่าวสารอยู่ในระดับน้อย (44.33)

รองลงมาระดับปานกลาง ระดับมากและระดับมากที่สุด (ร้อยละ 37, 9 และ 2.33 ตามลำดับ) และกลุ่มตัวอย่างที่มีเคยสูบบุหรี่ธรรมดา ส่วนใหญ่มีการเปิดรับข่าวสารอยู่ในระดับน้อย (3.33) รองลงมาระดับปานกลาง ระดับมากและระดับมากที่สุด (ร้อยละ 2.33, 1.67 และ 0 ตามลำดับ)

2.1.4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยลักษณะทั่วไปของประชากรกับด้านรายได้ที่ได้รับจากผู้ปกครองกับระดับการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนมัธยมศึกษา พบว่า โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ที่มีการเปิดรับข่าวสารอยู่ในระดับน้อย คือกลุ่มที่มีรายได้จากผู้ปกครองเฉลี่ยเดือนละ 1000-2000 บาท/เดือน (ร้อยละ 21.17) รองลงมาคือกลุ่มที่มีรายได้จากผู้ปกครองเฉลี่ยเดือนละ 4001-5000 บาท/เดือน (ร้อยละ 10.33) กลุ่มที่มีรายได้จากผู้ปกครองเฉลี่ยเดือนละ 3001-4000 บาท/เดือน (ร้อยละ 6.5) กลุ่มที่มีรายได้จากผู้ปกครองเฉลี่ยเดือนละ 2001-3000 บาท/เดือน (ร้อยละ 4.83) และกลุ่มที่มีรายได้จำนวนอื่น ๆ จากผู้ปกครอง (ร้อยละ 4.83) หรืออาจกล่าวได้ว่า กลุ่มที่มีรายได้จากผู้ปกครองเฉลี่ยเดือนละ 1000-2000 บาท/เดือน ส่วนใหญ่มีการเปิดรับข่าวสารอยู่ในระดับน้อย (ร้อยละ 21.17) รองลงมาระดับปานกลาง ระดับมากและระดับมากที่สุด (ร้อยละ 15.67, 2.83 และ 1 ตามลำดับ) กลุ่มที่มีรายได้จากผู้ปกครองเฉลี่ยเดือนละ 2001-3000 บาท/เดือน ส่วนใหญ่มีการเปิดรับข่าวสารอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 7) รองลงมาคือ ระดับน้อย ระดับมากและระดับมากที่สุด (ร้อยละ 4.83, 2 และ 0.67 ตามลำดับ) กลุ่มที่มีรายได้จากผู้ปกครองเฉลี่ยเดือนละ 3001-4000 บาท/เดือน ส่วนใหญ่มีการเปิดรับข่าวสารอยู่ในระดับน้อย (ร้อยละ 6.50) รองลงมาระดับปานกลาง ระดับมากและระดับมากที่สุด (ร้อยละ 5.33, 1.83 และ 0 ตามลำดับ) กลุ่มที่มีรายได้จากผู้ปกครองเฉลี่ยเดือนละ 4001-5000 บาท/เดือน ส่วนใหญ่มีการเปิดรับข่าวสารอยู่ในระดับน้อย (ร้อยละ 10.33) รองลงมาระดับปานกลาง ระดับมากและระดับมากที่สุด (ร้อยละ 8.5, 2.67 และ 0.17 ตามลำดับ) กลุ่มที่มีรายได้จำนวนอื่น ๆ จากผู้ปกครอง ส่วนใหญ่มีการเปิดรับข่าวสารอยู่ในระดับน้อย (ร้อยละ 4.83) รองลงมาระดับปานกลาง ระดับมากและระดับมากที่สุด (ร้อยละ 1.83, 1 และ 0.50 ตามลำดับ)

2.2 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยลักษณะทั่วไปของประชากรกับระดับการรับรู้เกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนมัธยมศึกษา พบว่า ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยลักษณะทั่วไปของประชากรกับระดับการรับรู้เกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนมัธยมศึกษา ตามปัจจัยด้านเพศพบว่า เพศชายส่วนใหญ่มีการรับรู้ในระดับ ปานกลาง (ร้อยละ 32) รองลงมา คือ ระดับน้อย ระดับมาก และระดับน้อยที่สุด (ร้อยละ 10.17, 8.33, 2.17 และ 1.67 ตามลำดับ) ส่วนเพศหญิงส่วนใหญ่มีการรับรู้ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 25.67) รองลงมา คือ ระดับน้อยและมาก ระดับมากที่สุด และระดับน้อยที่สุด (ร้อยละ 8.67, 1.67 และ 1 ตามลำดับ)

2.2.1 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยลักษณะทั่วไปของประชากร ด้านระดับชั้นกับระดับการรับรู้เกี่ยวกับบุหรี่ปัฟฟาของนักเรียนมัธยมศึกษา พบว่า โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ที่มีการรับรู้อยู่ในระดับปานกลาง คือ ผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 (ร้อยละ 29) รองลงมา คือ มัธยมศึกษาปีที่ 5 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 (ร้อยละ 14.50 และ 14.17 ตามลำดับ) หรืออาจกล่าวได้ว่า กลุ่มตัวอย่างที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 ส่วนใหญ่มีการรับรู้ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 29) รองลงมา คือ ระดับน้อย ระดับมาก ระดับน้อยที่สุดและระดับมากที่สุด (ร้อยละ 9.83, 8, 1.67 และ 1.50 ตามลำดับ) ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5 ส่วนใหญ่มีการรับรู้ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 14.50) รองลงมา คือ ระดับน้อย ระดับมาก ระดับน้อยที่สุดและระดับมากที่สุด (ร้อยละ 4.67, 3.83, 1.67 และ 0.33 ตามลำดับ) และกลุ่มตัวอย่างที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 ส่วนใหญ่มีการรับรู้ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 14.17) รองลงมา คือ ระดับน้อย ระดับมาก ระดับน้อยที่สุดและระดับมากที่สุด (ร้อยละ 5.17, 4.33 และ 0.67 ตามลำดับ)

2.2.2 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยลักษณะทั่วไปของประชากร ด้านอายุ กับระดับการรับรู้เกี่ยวกับบุหรี่ปัฟฟาของนักเรียนมัธยมศึกษา พบว่า ผู้ที่มีอายุ 16 ปี (ร้อยละ 21.83) รองลงมา คือ อายุ 15 ปี อายุ 17 ปี และอายุ 18 ปี (ร้อยละ 16, 10.83 และ 9 ตามลำดับ) หรืออาจกล่าวได้ว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุปีที่ 15 ปี ส่วนใหญ่มีการรับรู้ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 16) รองลงมา คือ ระดับน้อย ระดับมาก ระดับมากที่สุดและระดับน้อยที่สุด (ร้อยละ 5.33, 3.67, 1.33 และ 0.83 ตามลำดับ) กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุปีที่ 16 ปี ส่วนใหญ่มีการรับรู้ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 21.83) รองลงมา คือ ระดับน้อย ระดับมาก ระดับน้อยที่สุดและระดับมากที่สุด (ร้อยละ 7.5, 7, 1.83 และ 0.67 ตามลำดับ) กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุปีที่ 17 ปี ส่วนใหญ่มีการรับรู้ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 10.83)) รองลงมา คือ ระดับน้อย ระดับมาก ระดับน้อยที่สุดและระดับมากที่สุด (ร้อยละ 4.17, 2.83, 1.17 และ 0.33 ตามลำดับ) และส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุปีที่ 18 ปี ส่วนใหญ่มีการรับรู้ในระดับน้อย (ร้อยละ 9) รองลงมา คือ ระดับน้อย ระดับมาก ระดับมากที่สุดและระดับน้อยที่สุด (ร้อยละ 3.17, 2.17, 2.00 และ 0 ตามลำดับ)

2.2.3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยลักษณะทั่วไปของประชากร ด้านพฤติกรรมการสูบบุหรี่หรือธรรมดา กับระดับการรับรู้เกี่ยวกับบุหรี่ปัฟฟาของนักเรียนมัธยมศึกษา พบว่า โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ที่มีการเกี่ยวกับบุหรี่ปัฟฟาอยู่ในระดับปานกลาง คือ ผู้ที่มีไม่เคยสูบบุหรี่หรือธรรมดา (ร้อยละ 53) รองลงมา คือ ผู้ที่มีเคยสูบบุหรี่หรือธรรมดา (ร้อยละ 3.67) หรืออาจกล่าวได้ว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีไม่เคยสูบบุหรี่หรือธรรมดา ส่วนใหญ่มีการเกี่ยวกับบุหรี่ปัฟฟาอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 53) รองลงมาคือ ระดับมากระดับน้อย ระดับมากที่สุดและระดับน้อยที่สุด (ร้อยละ 15.83,

10.33, 3.67 และ 2.50 ตามลำดับ) และกลุ่มตัวอย่างที่มีเคยสูบบุหรี่หรือธรรมดา ส่วนใหญ่มีการเปิดรับข่าวสารอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 3.67) รองลงมาคือ ระดับมาก ระดับน้อย ระดับมากที่สุดและระดับน้อยที่สุด (ร้อยละ 1.17 และ 0.17 ตามลำดับ)

2.2.4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยลักษณะทั่วไปของประชากรกับระดับการรับรู้เกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนมัธยมศึกษา ตามรายปัจจัยได้ที่ได้รับจากผู้ปกครองพบว่า โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ที่มีการรับรู้เกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าอยู่ในระดับปานกลาง คือ กลุ่มที่มีรายได้จากผู้ปกครองเฉลี่ยเดือนละ 1000-2000 บาท/เดือน (ร้อยละ 25.17) รองลงมาคือ กลุ่มที่มีรายได้จากผู้ปกครองเฉลี่ยเดือนละ 4001-5000 บาท/เดือน (ร้อยละ 12.67) กลุ่มที่มีรายได้จากผู้ปกครองเฉลี่ยเดือนละ 2001-3000 บาท/เดือน (ร้อยละ 7.67) กลุ่มที่มีรายได้จากผู้ปกครองเฉลี่ยเดือนละ 3001-4000 บาท/เดือน (ร้อยละ 6.67) และกลุ่มที่มีรายได้จำนวนอื่น ๆ จากผู้ปกครอง (ร้อยละ 5.50) หรืออาจกล่าวได้ว่า กลุ่มที่มีรายได้จากผู้ปกครองเฉลี่ยเดือนละ 1000-2000 บาท/เดือน ส่วนใหญ่มีการรับรู้เกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 25.17) รองลงมา ระดับน้อย ระดับมาก ระดับมากที่สุดและระดับน้อยที่สุด (ร้อยละ 6.83, 5.50, 2 และ 1.17 ตามลำดับ) กลุ่มที่มีรายได้จากผู้ปกครองเฉลี่ยเดือนละ 2001-3000 บาท/เดือน ส่วนใหญ่มีการรับรู้เกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 7.67) รองลงมาคือ ระดับน้อย ระดับมาก ระดับน้อยที่สุด และระดับมากที่สุด (ร้อยละ 3.50, 2.67, 0.50 และ 0.17 ตามลำดับ) กลุ่มที่มีรายได้จากผู้ปกครองเฉลี่ยเดือนละ 3001-4000 บาท/เดือนส่วนใหญ่การรับรู้เกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 6.67) รองลงมา ระดับมาก ระดับน้อย ระดับมากที่สุดและระดับน้อยที่สุด (ร้อยละ 4, 2.83, 0.33 และ 1.17 ตามลำดับ) กลุ่มที่มีรายได้จากผู้ปกครองเฉลี่ยเดือนละ 4001-5000 บาท/เดือน ส่วนใหญ่มีการรับรู้เกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 12.67) รองลงมาคือ ระดับน้อย ระดับมาก ระดับน้อยที่สุด และระดับมากที่สุด (ร้อยละ 4.17, 3.67, 0.83 และ 0.33 ตามลำดับ) กลุ่มที่มีรายได้จำนวนอื่น ๆ จากผู้ปกครอง ส่วนใหญ่มีการรับรู้เกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 5.50) รองลงมา ระดับน้อย ระดับมาก ระดับมากที่สุดและระดับน้อยที่สุด (ร้อยละ 1.50, 1.17, 1 และ 0 ตามลำดับ)

2.3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยลักษณะทั่วไปของประชากรกับระดับทัศนคติเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนมัธยมศึกษา พบว่า เพศ และอายุไม่มีความสัมพันธ์ทัศนคติเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนมัธยมศึกษา ส่วนระดับชั้น พฤติกรรมการสูบบุหรี่หรือธรรมดา และรายได้ที่ได้รับจากผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กับทัศนคติเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนมัธยมศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < 0.05$) เมื่อพิจารณาระดับการรับรู้เกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า ตามปัจจัยด้านเพศ พบว่า เพศชายส่วนใหญ่ทัศนคติเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าในระดับมาก (24.83) รองลงมา คือ ระดับปานกลาง ระดับน้อย ระดับมากที่สุด และระดับน้อยที่สุด (ร้อยละ 20.67, 6.33, 1 และ 0 ตามลำดับ)

ส่วนเพศหญิงส่วนใหญ่มีทัศนคติเกี่ยวกับบุหรีไฟฟ้าในระดับมาก (ร้อยละ 19.17) รองลงมา คือ ระดับปานกลาง ระดับน้อย ระดับมากที่สุด และระดับน้อยที่สุด (ร้อยละ 19.17, 6.33, 0.83 และ 0.17 ตามลำดับ)

2.3.1 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยลักษณะทั่วไปของประชากร ด้านระดับชั้นกับระดับทัศนคติเกี่ยวกับบุหรีไฟฟ้าของนักเรียนมัธยมศึกษาโดยภาพรวม พบว่า โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ที่มีการรับรู้อยู่ในระดับปานกลาง คือ ผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 (ร้อยละ 21.60) รองลงมา คือ มัธยมศึกษาปีที่ 5 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 (ร้อยละ 11.17) หรืออาจกล่าวได้ว่า กลุ่มตัวอย่างที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 ส่วนใหญ่มีการรับรู้อยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 21.60) รองลงมา คือ ระดับมาก ระดับน้อย ระดับมากที่สุด และระดับน้อยที่สุด (ร้อยละ 21, 5.67, 1.67 และ 0 ตามลำดับ) ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5 ส่วนใหญ่มีการรับรู้อยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 11.17) รองลงมา คือ ระดับมาก ระดับน้อย ระดับมากที่สุด และระดับน้อยที่สุด (ร้อยละ 10, 3.50 และ 0.17 ตามลำดับ) และกลุ่มตัวอย่างที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 ส่วนใหญ่มีการรับรู้อยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 11.17) รองลงมา คือ ระดับมาก ระดับน้อย ระดับมากที่สุด และระดับน้อยที่สุด (ร้อยละ 7.33, 3.50 และ 0 ตามลำดับ)

2.3.2 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยลักษณะทั่วไปของประชากร ด้านอายุกับระดับทัศนคติเกี่ยวกับบุหรีไฟฟ้าของนักเรียนมัธยมศึกษา พบว่า โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ที่มีการเปิดรับข่าวสารอยู่ในระดับมาก คือ ผู้ที่มีอายุ 16 ปี (ร้อยละ 16.67) รองลงมา คือ อายุ 15 ปี อายุ 17 ปี และอายุ 18 ปี (ร้อยละ 9.83, 8.50 และ 6.33 ตามลำดับ) หรืออาจกล่าวได้ว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุปีที่ 15 ปี ส่วนใหญ่มีการรับรู้อยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 13.17) รองลงมา คือ ระดับมาก ระดับน้อย ระดับมากที่สุดและระดับน้อยที่สุด (ร้อยละ 9.873, 3.50, 0.67 และ 0 ตามลำดับ) กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุปีที่ 16 ปี ส่วนใหญ่มีการรับรู้อยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 16.67) รองลงมา คือ ระดับปานกลาง ระดับน้อยและระดับน้อยที่สุด (ร้อยละ 16.67, 4.33, 1.70 และ 0 ตามลำดับ) กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุปีที่ 17 ปี ส่วนใหญ่มีการรับรู้อยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 8.50)) รองลงมา คือ ระดับปานกลาง ระดับน้อย ระดับมากที่สุด และระดับน้อยที่สุด (ร้อยละ 8.17, 2.50, 0.17 และ 0 ตามลำดับ) และส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุปีที่ 18 ปี ส่วนใหญ่มีการรับรู้อยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 6.33) รองลงมา คือ ระดับปานกลาง ระดับน้อย ระดับมากที่สุดและระดับน้อยที่สุด (ร้อยละ 6, 2.33 และ 0 ตามลำดับ)

2.3.3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยลักษณะทั่วไปของประชากร ด้านพฤติกรรมการสูบบุหรี่หรือธรรมดากับระดับทัศนคติเกี่ยวกับบุหรีไฟฟ้าของนักเรียนมัธยมศึกษา พบว่า

โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ที่มีทัศนคติเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าอยู่ในระดับปานกลาง คือ ผู้ที่มีไม่เคยสูบบุหรี่ธรรมดา (ร้อยละ 40.83) รองลงมา คือ ผู้ที่มีเคยสูบบุหรี่ธรรมดา (ร้อยละ 3.17) หรืออาจกล่าวได้ว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีไม่เคยสูบบุหรี่ธรรมดา ส่วนใหญ่มีการเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 40.83) รองลงมาคือ ระดับมาก ระดับน้อย ระดับมากที่สุดและระดับน้อยที่สุด (ร้อยละ 38.83, 11.50, 1.33 และ 0.17 ตามลำดับ) และกลุ่มตัวอย่างที่มีเคยสูบบุหรี่ธรรมดา ส่วนใหญ่มีการเปิดรับข่าวสารอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 3.17) รองลงมาคือ ระดับมาก ระดับน้อย ระดับมากที่สุดและระดับน้อยที่สุด (ร้อยละ 2.50, 1.17, 0.50 และ 0 ตามลำดับ)

2.3.4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยลักษณะทั่วไปของประชากร ด้านรายได้ที่ได้รับจากผู้ปกครองกับระดับทัศนคติเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนมัธยมศึกษา พบว่า โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ที่มีการรับรู้เกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าอยู่ในระดับมาก คือ กลุ่มที่มีรายได้จากผู้ปกครองเฉลี่ยเดือนละ 1000-2000 บาท/เดือน (ร้อยละ 18.17) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ที่มีการรับรู้เกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าอยู่ในระดับปานกลาง คือ กลุ่มที่มีรายได้จากผู้ปกครองเฉลี่ยเดือนละ 4001-5000 บาท/เดือน (ร้อยละ 10.00) รองลงมาคือ กลุ่มที่มีรายได้จากผู้ปกครองเฉลี่ยเดือนละ 2001-3000 บาท/เดือน (ร้อยละ 7.33) กลุ่มที่มีรายได้จากผู้ปกครองเฉลี่ยเดือนละ 3001-4000 บาท/เดือน (ร้อยละ 6.50) และกลุ่มที่มีรายได้จำนวนอื่น ๆ จากผู้ปกครอง (ร้อยละ 4.33) หรืออาจกล่าวได้ว่า กลุ่มที่มีรายได้จากผู้ปกครองเฉลี่ยเดือนละ 1000-2000 บาท/เดือน ส่วนใหญ่มีการรับรู้เกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าอยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 18.17) รองลงมาในระดับปานกลาง ระดับน้อย ระดับมากที่สุดและระดับน้อยที่สุด (ร้อยละ 15.83, 4.50, 2 และ 0 ตามลำดับ) กลุ่มที่มีรายได้จากผู้ปกครองเฉลี่ยเดือนละ 2001-3000 บาท/เดือน ส่วนใหญ่มีการรับรู้เกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 7.33) รองลงมาคือ ระดับมาก ระดับน้อย ระดับมากที่สุด และระดับน้อยที่สุด (ร้อยละ 5, 2, 0.17 และ 0 ตามลำดับ) กลุ่มที่มีรายได้จากผู้ปกครองเฉลี่ยเดือนละ 3001-4000 บาท/เดือนส่วนใหญ่การรับรู้เกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 6.50) รองลงมา ระดับมาก ระดับน้อย ระดับมากที่สุดและระดับน้อยที่สุด (ร้อยละ 5.67, 1.17, 0.50 และ 0 ตามลำดับ) กลุ่มที่มีรายได้จากผู้ปกครองเฉลี่ยเดือนละ 4001-5000 บาท/เดือน ส่วนใหญ่มีการรับรู้เกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 10) รองลงมาคือ ระดับมาก ระดับน้อย ระดับมากที่สุด และระดับน้อยที่สุด (ร้อยละ 9, 2.33, 0.33 และ 0 ตามลำดับ) กลุ่มที่มีรายได้จำนวนอื่น ๆ จากผู้ปกครอง ส่วนใหญ่มีการรับรู้เกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 4.33) รองลงมา ระดับมาก ระดับน้อย ระดับมากที่สุดและระดับน้อยที่สุด (ร้อยละ 3.50, 1, 0.17 และ 0 ตามลำดับ)

2.4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยลักษณะทั่วไปของประชากรกับระดับแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนมัธยมศึกษา พบว่า เพศ ไม่มีความสัมพันธ์กับ

แนวโน้มพฤติกรรมกรสูบบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนมัธยมศึกษา ส่วนอายุ ระดับชั้น พฤติกรรมการสูบบุหรี่ธรรมดา และรายได้ที่ได้รับจากผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กับการรับรู้เกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนมัธยมศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < 0.05$) เมื่อพิจารณาระดับแนวโน้มพฤติกรรมกรสูบบุหรี่ไฟฟ้าตามปัจจัยด้านเพศพบว่า เพศชายส่วนใหญ่มีแนวโน้มพฤติกรรมกรสูบบุหรี่ไฟฟ้าในระดับมากที่สุด (ร้อยละ 20.83) รองลงมา คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง ระดับน้อยที่สุด และระดับน้อยที่สุด (ร้อยละ 14.7, 10.33, 4.50 และ 3.50 ตามลำดับ) ส่วนเพศหญิงส่วนใหญ่มีแนวโน้มพฤติกรรมกรสูบบุหรี่ไฟฟ้าในระดับมากที่สุด (ร้อยละ 17.83) รองลงมา คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง ระดับน้อยที่สุด และระดับน้อย (ร้อยละ 8.67, 1.67 และ 1 ตามลำดับ)

2.4.1 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยลักษณะทั่วไปของประชากรกับระดับแนวโน้มพฤติกรรมกรสูบบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนมัธยมศึกษา ตามปัจจัยด้านระดับชั้นการศึกษาพบว่า โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ที่มีการรับรู้อยู่ในระดับมากที่สุด คือ ผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 (ร้อยละ 20.83) รองลงมา คือ มัธยมศึกษาปีที่ 5 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 (ร้อยละ 9.17 และ 8.67 ตามลำดับ) หรืออาจกล่าวได้ว่า กลุ่มตัวอย่างที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 ส่วนใหญ่มีแนวโน้มพฤติกรรมกรสูบบุหรี่ไฟฟ้าอยู่ในระดับมากที่สุด (ร้อยละ 20.83) รองลงมา คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง ระดับน้อยที่สุดและระดับน้อย (ร้อยละ 15.17, 6.67, 4.33 และ 3 ตามลำดับ) ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5 ส่วนใหญ่มีการรับรู้อยู่ในระดับมากที่สุด (ร้อยละ 9.17) รองลงมา คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง ระดับน้อยที่สุดและระดับน้อย (ร้อยละ 7.17, 3.50, 2.67 และ 1.83 ตามลำดับ) และกลุ่มตัวอย่างที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 ส่วนใหญ่มีการรับรู้อยู่ในระดับมากที่สุด (ร้อยละ 8.67) รองลงมา คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง ระดับน้อยที่สุดและระดับน้อยที่สุด (ร้อยละ 5.50, 5.33, 2.67 และ 2.33 ตามลำดับ)

2.4.2 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยลักษณะทั่วไปของประชากร ด้านอายุกับระดับแนวโน้มพฤติกรรมกรสูบบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนมัธยมศึกษา พบว่า โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ที่มีแนวโน้มพฤติกรรมกรสูบบุหรี่ไฟฟ้าอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ผู้ที่มีอายุ 16 ปี (ร้อยละ 16.83) รองลงมา คือ อายุ 15 ปี อายุ 17 ปี และอายุ 18 ปี (ร้อยละ 9.33, 4.67 และ 5.17 ตามลำดับ) หรืออาจกล่าวได้ว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุปีที่ 15 ปี ส่วนใหญ่มีแนวโน้มพฤติกรรมกรสูบบุหรี่ไฟฟ้าในระดับมากที่สุด (ร้อยละ 9.33) รองลงมา คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง ระดับน้อยที่สุดและระดับน้อย (ร้อยละ 8.67, 4.17, 5.17 และ 1.67 ตามลำดับ) กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุปีที่ 16 ปี ส่วนใหญ่มีแนวโน้มพฤติกรรมกรสูบบุหรี่ไฟฟ้าอยู่ในระดับมากที่สุด (ร้อยละ 16.83) รองลงมา คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง ระดับน้อยที่สุดและระดับน้อย (ร้อยละ 10.67, 5.83, 2.83

และ 2.67 ตามลำดับ) กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุปีที่ 17 ปี ส่วนใหญ่มีแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าอยู่ในระดับมากที่สุด (ร้อยละ 7.33) รองลงมา คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง ระดับน้อยที่สุดและระดับน้อย (ร้อยละ 4.67, 3.67 และ 1.83 ตามลำดับ) และส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุปีที่ 18 ปี ส่วนใหญ่มีแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าอยู่ในระดับมากที่สุด (ร้อยละ 5.17) รองลงมา คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง ระดับน้อยและระดับน้อยที่สุด (ร้อยละ 3.85, 2.67, 1.80 และ 1.50 ตามลำดับ)

2.4.3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยลักษณะทั่วไปของประชากร ด้านพฤติกรรมการสูบบุหรี่ธรรมดา กับระดับแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนมัธยมศึกษาพบว่า โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ที่มีแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าในระดับมากที่สุด คือ ผู้ที่มีไม่เคยสูบบุหรี่ธรรมดา (ร้อยละ 36.67) รองลงมา คือ ผู้ที่มีเคยสูบบุหรี่ธรรมดา (ร้อยละ 2) หรืออาจกล่าวได้ว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีไม่เคยสูบบุหรี่ธรรมดา ส่วนใหญ่มีแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าอยู่ในระดับมากที่สุด (ร้อยละ 36.67) รองลงมาคือ ระดับมาก ระดับปานกลาง ระดับน้อยและระดับน้อยที่สุด (ร้อยละ 26, 14.50, 8.83 และ 6.67 ตามลำดับ) และกลุ่มตัวอย่างที่มีเคยสูบบุหรี่ธรรมดา ส่วนใหญ่มีแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 2.17) รองลงมาคือ ระดับมากที่สุด ระดับมาก ระดับน้อยและระดับน้อยที่สุด (ร้อยละ 2, 1.83, 0.88 และ 0.56 ตามลำดับ)

2.4.4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยลักษณะทั่วไปของประชากร ด้านรายได้ที่ได้รับจากผู้ปกครองกับระดับแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนมัธยมศึกษาพบว่า โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ที่มีแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าอยู่ในระดับมากที่สุด คือ กลุ่มที่มีรายได้จากผู้ปกครองเฉลี่ยเดือนละ 1000-2000 บาท/เดือน (ร้อยละ 15.7) รองลงมาคือ กลุ่มที่มีรายได้จากผู้ปกครองเฉลี่ยเดือนละ 4001-5000 บาท/เดือน (ร้อยละ 8.67) กลุ่มที่มีรายได้จากผู้ปกครองเฉลี่ยเดือนละ 4001-5000 บาท/เดือน (ร้อยละ 8.67) กลุ่มที่มีรายได้จากผู้ปกครองเฉลี่ยเดือนละ 3001-4000 บาท/เดือน (ร้อยละ 5.17) กลุ่มที่มีรายได้จำนวนอื่น ๆ จากผู้ปกครอง (ร้อยละ 5.50) และกลุ่มที่มีรายได้จากผู้ปกครองเฉลี่ยเดือนละ 2001-3000 บาท/เดือน (ร้อยละ 4.83) หรืออาจกล่าวได้ว่า กลุ่มที่มีรายได้จากผู้ปกครองเฉลี่ยเดือนละ 1000-2000 บาท/เดือน ส่วนใหญ่มีแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าอยู่ในระดับมากที่สุด (ร้อยละ 15.67) รองลงมา ระดับมาก ระดับปานกลาง ระดับน้อยและระดับน้อยที่สุด (ร้อยละ 11.17, 6.33, 4.50 และ 3 ตามลำดับ) กลุ่มที่มีรายได้จากผู้ปกครองเฉลี่ยเดือนละ 2001-3000 บาท/เดือน ส่วนใหญ่มีแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าอยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 5) รองลงมาคือ ระดับมากที่สุด ระดับปานกลาง ระดับน้อยและระดับน้อยที่สุด (ร้อยละ 4.83, 3.17 และ 1 ตามลำดับ) กลุ่มที่มีรายได้จากผู้ปกครองเฉลี่ยเดือนละ 3001-

4000 บาท/เดือนส่วนใหญ่แนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าอยู่ในระดับมากที่สุด (ร้อยละ 5.17) รองลงมา ระดับมาก ระดับปานกลาง ระดับน้อยและระดับน้อยที่สุด (ร้อยละ 4.33, 3, 0.83 และ 0.67 ตามลำดับ) กลุ่มที่มีรายได้จากผู้ปกครองเฉลี่ยเดือนละ 4001-5000 บาท/เดือน ส่วนใหญ่มีแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าอยู่ในระดับมากที่สุด (ร้อยละ 8.67) รองลงมาคือ ระดับมาก ระดับปานกลาง ระดับน้อยและระดับน้อยที่สุด (ร้อยละ 5.83, 3, 2.33 และ 1.83 ตามลำดับ) กลุ่มที่มีรายได้จำนวนอื่น ๆ จากผู้ปกครอง ส่วนใหญ่มีแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าอยู่ในระดับมากที่สุด (ร้อยละ 4.50) รองลงมา ระดับมาก ระดับน้อยที่สุด ระดับปานกลาง และระดับน้อย (ร้อยละ 1.50, 1.33, 1.17 และ 0.33 ตามลำดับ)

3. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสาร การรับรู้ ทักษะ และแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

3.1 การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า มีความสัมพันธ์เชิงลบกับแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา มีระดับความสัมพันธ์อยู่กันเชิงลบขนาดต่ำ ($r = -.12$)

3.2 การรับรู้เกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า ไม่มีความสัมพันธ์กับแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ($r = 0.00$)

3.3 ทักษะเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า แนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาโดยมีความสัมพันธ์กันเชิงบวกขนาดปานกลาง ($r = .65$)

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสาร การรับรู้ ทักษะ และแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา มีประเด็นสำคัญนำมาอภิปราย ดังนี้

1. การเปิดรับข่าวสาร การรับรู้ ทักษะ และแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา จากผลการวิจัย พบว่า ระดับแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา อยู่ในระดับมาก ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ 1 ส่วนระดับการเปิดรับข่าวสารอยู่ในระดับน้อย การรับรู้ และทักษะ อยู่ในระดับปานกลาง

1.1 ข้อมูลลักษณะทั่วไปของประชากร

จากผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง เหตุผลที่เป็นเช่นนั้นเนื่องจากเพศชายมีความสนใจเรื่องบุหรีไฟฟ้ามากกว่าเพศหญิง รวมถึงอาจเกี่ยวกับข้อจำกัดปัจจัยในหลายด้าน เช่น การได้รับการกระตุ้นหรือชักชวนให้ปฏิบัติ ช่วงเวลาในการตอบแบบสอบถาม ความพร้อมของเครื่องมือหรืออุปกรณ์ดิจิทัลในการใช้เพื่อตอบแบบสอบถาม เป็นต้น เมื่อพิจารณาตามระดับชั้นพบว่านักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 ในแต่ละระดับชั้นมีจำนวนการตอบแบบสอบถามต่างกัน เนื่องมาจากการเก็บข้อมูลเริ่มปิดภาคเรียน การที่ส่งแบบสอบถามในช่วงโรงเรียนปิดภาคเรียน ซึ่งนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ตอบแบบสอบถามมากที่สุด รองลงมาคือนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และ 6 ระดับชั้นละ เท่า ๆ กัน เมื่อขอความร่วมมือในการทำแบบสอบถามและได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี

1.2 ระดับการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับบุหรีไฟฟ้า

การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับบุหรีไฟฟ้าโดยภาพรวม กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยการเปิดรับข่าวสารอยู่ในระดับน้อย ($Mean = 1.72$) อาจเนื่องมาจากข้อมูลเกี่ยวกับบุหรีไฟฟ้าในปัจจุบันมีการนำเสนอข้อมูลที่หลากหลายโดยบางแหล่งเข้าถึงง่ายจากระบบอินเทอร์เน็ต บางแหล่งอาจให้ข้อมูลที่เป็นเชิงลบต่อบุหรีไฟฟ้า เมื่อนักเรียนได้รับข้อมูลที่หลากหลายแหล่ง ทำให้นักเรียนได้รับข้อมูลที่แตกต่างกัน และอาจนำข้อมูลที่ได้มาโต้เถียงกัน ซึ่งหากได้รับมูลข่าวสารเพียงแคด้านเดียวก็จะได้รับข้อมูลที่ไม่มีความหลากหลาย หากได้รับข้อมูลที่หลากหลายก็จะเกิดข้อมูลที่ผ่านการโต้เถียงกันอย่างมีเหตุ และผลจนนำไปสู่ข้อมูลเกี่ยวกับบุหรีไฟฟ้าที่นักเรียนสังเคราะห์ออกมาผ่านการโต้เถียงสอดคล้องกับ Scharnow & Bachl (2017) ที่กล่าวเกี่ยวกับการรับรู้ข่าวสารว่า การรับข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง ทำให้ไม่เกิดการถกเถียงถึงข้อมูลที่ได้รับ แต่หากได้รับข้อมูลที่แตกต่างกับอีกกลุ่มที่ได้รับข้อมูลที่แตกต่างกัน โดยประกอบด้วยข้อมูลข่าวสารที่เป็นจริง มีทฤษฎีมารองรับ และรับข่าวที่ไม่เป็นความจริง ก็จะมีการโต้เถียงและยกเหตุผลมาโต้เถียงกัน จากผลการทดลองสามารถสรุปได้ว่าหากเราได้รับข้อมูลข่าวสารที่เป็นจริงจะไม่ทำให้เกิดการโต้เถียง และข้อมูลที่ได้รับไม่มีความหลากหลายเปรียบเสมือนการรับข้อมูลเพียงด้านเดียว และสอดคล้องกับ ผลการวิจัยของ ณัฐพล รุ่งโรจน์สิทธิชัย (2560) ที่พบว่า กลุ่มตัวอย่างได้รับข่าวสารในเชิงบวกเกี่ยวกับบุหรีไฟฟ้าจากสังคมออนไลน์ แต่ได้รับข่าวสารเชิงลบเกี่ยวกับบุหรีไฟฟ้าจากภาครัฐ ซึ่งการที่ได้รับข้อมูลที่มีความแตกต่างกันอาจทำให้เกิดการถกเถียงถึงประโยชน์ และโทษของบุหรีไฟฟ้าซึ่งอาจทำให้นักเรียนเกิดความสับสนในการรับข้อมูลข่าวสาร ซึ่ง อมารพร แสนยศ (2558) ได้อธิบายเกี่ยวกับปัจจัยการเปิดรับข่าวสารไว้ว่า มนุษย์ทุกคนย่อมมีเป้าหมาย มนุษย์ทุกคนกำหนดเป้าหมายในการดำเนินชีวิต ทั้งในเรื่องอาชีพ การเข้าสมาคม

การพักผ่อน เป้าหมายของกิจกรรมต่างๆที่เรากำหนดขึ้นนี้ จะมีอิทธิพลต่อการเลือกใช้สื่อมวลชน การเลือกข่าวสาร การเลือกตีความหมาย และการเลือกจดจำเพื่อตอบสนองเป้าหมายของตน

เมื่อพิจารณาตามแหล่งข้อมูลการเปิดรับข่าวสาร ว่าข้อมูลที่กลุ่มตัวอย่างมีการเปิดรับข่าวเกี่ยวกับบุหรีไฟฟ้าจากคนใกล้ชิด เช่น ครอบครัว หรือเพื่อน เหตุผลที่เป็นเช่นนี้ อาจเกิดจากกลุ่มตัวอย่างมีอายุตั้งแต่ 15 – 18 ปี ซึ่งอยู่ในช่วงวัยรุ่น เพื่อนอาจมีอิทธิพลต่อการเปิดรับข่าวสารของกลุ่มตัว จึงทำให้กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับบุหรีไฟฟ้าจากคนใกล้ชิด โดย สุภวัฒน์ สงวนงาม (2557) ได้อธิบายแนวคิดเกี่ยวกับการเปิดรับข่าวสารไว้ ว่าบุคคลจะทำการเปิดรับข่าวสารเฉพาะเรื่องที่ตนให้ความสนใจเท่านั้นเนื่องจากข่าวสารในปัจจุบันมีมากเกินไป ผู้รับสารจะรับไว้ทั้งหมดได้ จึงทำให้เกิดกระบวนการเลือกรับข่าวสารขึ้นตามบุคคล แต่ละคนก็จะเลือกรับข่าวสารที่แตกต่างกันตามลักษณะส่วนบุคคล สภาพแวดล้อมในสังคม ซึ่งสอดคล้องกับ พีร์ พวงมะลิต พรเพ็ญ ไตรพงษ์ และยุทธพงษ์ สีสากิจไพศาล (2561) และ กรมควบคุมโรค สำนักสื่อสารความเสี่ยงและพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพ (2562) ที่กล่าวเรื่องการเปิดรับข่าวสารไว้ว่า การเลือกรับข่าวสารข้อมูลเกี่ยวกับบุหรีไฟฟ้า จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ซึ่งประเมินได้จากพฤติกรรมรับรู้ผ่านการฟัง การพูดคุยสนทนา การแลกเปลี่ยน การดู และการอ่านข้อมูลเกี่ยวกับบุหรีไฟฟ้า

ส่วนของการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับบุหรีไฟฟ้าจาก สื่อสังคมออนไลน์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างเปิดรับสารจากสื่อสังคมออนไลน์มากที่สุด เมื่อพิจารณาจากข้อคำถามซึ่งส่วนมากเป็นข้อคำถามเกี่ยวกับการเปิดรับข่าวสารจากสื่อสังคมออนไลน์ ประกอบด้วย เฟซบุ๊ก ทวิตเตอร์ อินสตาแกรม และคลับเฮาส์ เหตุผลเช่นนี้ เนื่องจากในปัจจุบันสังคมไทยอยู่ในยุคดิจิทัล การติดต่อสื่อสาร หรือแม้แต่การรับข้อมูลข่าวสาร สามารถใช้โทรศัพท์ก็สามารถรับข่าวสารที่ตนเองต้องการได้ ประกอบกับวัยของกลุ่มตัวอย่างเป็นวัยรุ่นซึ่งเป็นวัยที่มีสถิติการใช้โทรศัพท์มากกว่าวัยอื่น จากรายงานของสำนักงานสถิติแห่งชาติ (2564) จึงทำให้สื่อสังคมออนไลน์มีอิทธิพลต่อการเปิดรับข่าวสารของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งสอดคล้องกับผลวิจัยของ สายทิพย์ วชิรพงศ์ (2556) ศึกษาเรื่อง การเปิดรับ การรับรู้ ทศนคติที่มีต่อภาพยนตร์จากข้อมูลข่าวสารที่ปรากฏในทวิตเตอร์ ซึ่งกลุ่มตัวอย่างมีอายุ 13 ปีขึ้นไป ผลการวิจัยพบว่า การเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับภาพยนตร์ ความสัมพันธ์ กับการรับรู้ที่มีต่อภาพยนตร์ที่ปรากฏในข้อมูลข่าวสารบนทวิตเตอร์ ซึ่งหากวิเคราะห์จากการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับบุหรีไฟฟ้าจากสื่อสังคมออนไลน์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างเปิดรับข่าวสารมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับบุหรีไฟฟ้า มาที่สุด คือ อินสตาแกรม รองลงมา คือ เฟซบุ๊ก และไลน์ ซึ่งสอดคล้องจากการสำรวจ ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ (2564) ที่สำรวจพฤติกรรมการใช้สื่อออนไลน์ในกลุ่มวัยรุ่น พบว่ากลุ่มวัยรุ่น มีการใช้แอปพลิเคชัน อินสตาแกรม มากที่สุด รองลงมาคือเฟซบุ๊ก และไลน์

ส่วนสิ่งตีพิมพ์จากต่างประเทศเป็นแหล่งข้อมูลที่กลุ่มตัวอย่างเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับ บุหรี่ไฟฟ้าน้อยที่สุด เนื่องจากในปัจจุบันพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารของกลุ่มวัยรุ่นเปลี่ยนแปลงไปจาก เดิมมาก อันเนื่องมาจากในปัจจุบันเป็นสังคมดิจิทัลแหล่งการเปิดรับข่าวสารมีให้เลือกมากขึ้น โดย การเปิดรับข่าวสารอาจเกิดจากทัศนคติ และค่านิยมที่กลุ่มตัวอย่างให้ความสนใจเลือกเปิดรับข่าวสาร ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Yang (2019) เรื่อง การรับรู้ข่าวสารวิธีการดูแลสุขภาพของคนจีนใน ในภาวะมลพิษทางอากาศ พบว่า กลุ่มตัวอย่างเลือกการรับข่าวสารจาก แอปพลิเคชัน Weibo และ WeChat

1.3 ระดับการรับรู้เกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า

การรับรู้เกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าโดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยการเปิดรับ ข่าวสารอยู่ในระดับน้อย (Mean = 2.95) เหตุผลที่เป็นเช่นนี้ อาจเกิดจากข่าวสารเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า จากภาครัฐมีน้อย และข่าวสารที่ภาครัฐกระจายข่าวออกมาอยู่แค่ในช่วงข่าว แต่ยังไม่พบรายการหรือ การสื่อสารถึงบุหรี่ไฟฟ้าโดยตรง หรือการเผยแพร่ข่าวสารของภาครัฐไม่ดึงดูดความสนใจของกลุ่ม ตัวอย่าง จึงทำให้การรับรู้เกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าอยู่ในระดับน้อย อีกทั้งพฤติกรรมการใช้โทรศัพท์มือถือ ของวัยรุ่นมีส่วนเกี่ยวข้องกับการรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Case (2017) พบว่า กลุ่มตัวอย่างเลือกรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าจากแหล่งที่กลุ่มตัวอย่างได้มา จึงทำให้ ไม่เชื่อถือข้อมูลที่ภาครัฐ แพทย์ หรือ เภสัช ที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า แต่กลุ่มตัวอย่างมีความ เชื่อถือข้อมูลที่กลุ่มตัวได้มา คือ จากสังคมออนไลน์ ซึ่งสอดคล้องกับองค์ประกอบของการรับรู้ 3 องค์ประกอบ ดังการศึกษาของ สุธรรม รัตนโชติ (2553) ประเสริฐ พันธุ์เรืองสภาวะ (2557) ณัฐพล รุ่งโรจน์สิทธิชัย (2560) ที่กล่าวว่า องค์ประกอบที่ 1) การเลือกรับรู้ เมื่อบุคคลเปิดรับต่อสิ่งเร้าและ ตั้งใจรับต่อสิ่งเร้าที่เข้ามากระทบ บุคคลจะเลือกสรรเฉพาะสิ่งเร้าที่ตรงกับความต้องการ และทัศนคติ ของตนเองในแต่ละกรณีดังกล่าว บุคคลจะเลือกเปิดรับต่อสิ่งเร้าโดยอาศัยพื้นฐานทางจิตวิทยาของ ตนเองเป็นหลัก 2) การจัดองค์ประกอบการรับรู้ เป็นการที่บุคคลจัดข้อมูลจากแหล่งต่างๆ เข้าด้วยกัน ให้เป็นระเบียบเพื่อให้มีความหมายที่เข้าใจได้มากขึ้นและเพื่อให้สามารถแสดงพฤติกรรมตอบสนองได้ ถูกต้อง และ 3) การแปลความหมายการรับรู้ สำหรับหลักที่สำคัญที่สุดขององค์ประกอบที่จัดสิ่งเร้าให้ เป็นภาพรวมบุคคล กล่าวได้คือ เป็นกระบวนการของแต่ละบุคคลที่จะตีความออกมาในรูปแบบการคิด การพูด การแสดงออก ซึ่งการรับรู้จะเกิดจากการที่ร่างกายตอบสนองต่อสิ่งเร้าซึ่งเป็นสิ่งที่อยู่ใน ชีวิตประจำวันของเรา และจะแสดงออกมาผ่าน ทัศนคติ ความคิด และพฤติกรรม

เมื่อพิจารณาตามประเด็นการรับรู้เกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า พบว่า กลุ่มตัวอย่างรับรู้ถึงรู้ถึง อันตรายของบุหรี่ไฟฟ้า ซึ่งในบุหรี่ไฟฟ้ามีปริมาณนิโคตินที่เข้มข้นสูงกว่าใบยาสูบทั่วไป และไม่สามารถควบคุมปริมาณนิโคตินได้ ซึ่งทำให้เห็นว่าการรับรู้เป็นการรับรู้ถึงอันตรายของบุหรี่ไฟฟ้า

ว่ามีสารพิษหรือสารตกค้างที่อาจมีจำนวนมากกว่าบุหรี่ยี่ห้อธรรมดา สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศูนย์วิจัย และจัดการความรู้เพื่อควบคุมยาสูบ (2562) ที่พบว่า บุหรี่ไฟฟ้าช่วยเลิกบุหรี่ยี่ห้อธรรมดาได้ต่ำ อีกทั้งยังพบว่า แม้จะหยุดสูบบุหรี่ธรรมดาได้ แต่ผู้สูบกลับต้องการบุหรี่ไฟฟ้าในปริมาณที่เพิ่มขึ้น ซึ่งหมายถึง ทำให้ผู้บริโภคติดบุหรี่ไฟฟ้าแทน

รองลงมา คือ การรับรู้เกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าเรื่องสารพิษที่อยู่ในบุหรี่ไฟฟ้า ซึ่งในบุหรี่ไฟฟ้ามีสารพิษที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งสารพิษในบุหรี่ไฟฟ้าจะมีความแตกต่างกันออกไปตามยี่ห้อ หรือคุณภาพของบุหรี่ไฟฟ้า อาจเนื่องมาจากขั้นตอนการผลิตที่ต่างกัน และการรีดนิโคติน แต่ในบุหรี่ไฟฟ้ามีสารที่เป็นอันตรายต่อร่างกาย และระบบต่าง ๆ ของร่างกายหากผู้สูบใช้บุหรี่ไฟฟ้าเป็นเวลานานอาจส่งผลเสียต่อสุขภาพในระยะยาว สอดคล้องกับงานวิจัยของ สถาบันบัณฑิตบริหารธุรกิจ ศศินทร์ แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2557) ที่พบว่า การรับรู้เกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า กลุ่มตัวอย่างรับรู้ ว่า บุหรี่ไฟฟ้ามีสารพิษที่ทำลายอวัยวะในระบบต่าง ๆ ในร่างกายของผู้สูบ ก่อให้มีอันตรายและมีอาการ ผิดปกติซึ่งสามารถจำแนกสารพิษอันตรายได้ทั้งหมด 7 ชนิด คือ 1) สารฟอร์มาลดีไฮด์ เป็นสารที่เมื่อ ได้รับการสูดดมเป็นเวลานานจะสามารถทำลายเยื่อจมูกได้ 2) สารอะโครลีน เป็นสารพิษที่ส่งผลเสีย ถึงปอด และระบบทางเดินหายใจ 3) สารอะซีทาลดีไฮด์ เป็นสารที่ทำให้ระดับการเต้นของหัวใจเต้น เร็วขึ้น และอาจทำให้หัวใจวาย 4) สารโทลูเอน เมื่อได้รับสารพิษชนิดนี้จะส่งผลต่อระบบประสาท ส่วนกลางซึ่งจะทรงผลต่อการทรงตัว 5) สารเบนซีน เป็นตัวการหลักของการก่อมะเร็ง หากได้รับสาร เบนซีน 2,000 PPM ขึ้นไปจะส่งผลถึงเซลล์เม็ดเลือดแดง 6) สารตะกั่ว เป็นสารที่มีอนุภาคขนาดเล็ก เมื่อสูดดมเข้าไปจะส่งผลถึง ระบบไหลเวียนโลหิต 7) ฝุ่นละอองขนาด 5 ไมครอน หรือ PM 2.5 ซึ่งอยู่ในควันของบุหรี่ทำให้เกิดผลพิษทางอากาศ

ส่วนประเด็นที่กลุ่มตัวอย่างรับรู้ได้น้อยที่สุด คือ กลุ่มตัวอย่างคิดว่าบุหรี่ไฟฟ้าไม่เป็นสิ่ง เสพติด อาจเป็นเช่นนี้เนื่องจากการให้ความรู้เกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้ายังไม่กว้างเท่ากับบุหรี่ยี่ห้อธรรมดาซึ่งใน น้ำยาบุหรี่ไฟฟ้ามีปริมาณนิโคตินมากกว่าบุหรี่ยี่ห้อธรรมดาถึง 5 – 10 เท่า (ศูนย์วิจัยและจัดการความรู้ เพื่อควบคุมยาสูบ, 2562) สอดคล้องกับการสำรวจของ สถาบันบัณฑิตบริหารธุรกิจ ศศินทร์ แห่ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2557) พบว่า ผู้ใช้บุหรี่ไฟฟ้าในประเทศไทยส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการใช้ บุหรี่ไฟฟ้าควบคู่ไปกับบุหรี่ทั่วไป มากกว่าการใช้เพื่อทดแทนบุหรี่ทั่วไปอย่างสิ้นเชิง ทั้ง ๆ ที่ผู้ใช้ ส่วนมากใช้ด้วยเหตุผลเพื่อการลด ละ เลิกบุหรี่อย่างเด็ดขาด ชื่อนำสังเกตที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ ผู้ใช้บุหรี่ไฟฟ้าที่เข้าร่วมตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ยังขาดความรู้เกี่ยวกับยี่ห้อและความเข้มข้นของ ปริมาณนิโคตินที่ตนใช้อยู่

1.4 ระดับทัศนคติเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า

ระดับทัศนคติเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า พบว่า โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง (Mean = 3.21) เหตุผลที่เป็นเช่นนี้เนื่องด้วยความก้าวหน้าเทคโนโลยีการสื่อสารจึงทำให้เกิดทัศนคติที่มีต่อบุหรี่ไฟฟ้า ที่แพร่ผ่านและเปิดกว้างในหลายช่องทาง โดยเฉพาะข้อมูลเกี่ยวกับอันตรายของบุหรี่ไฟฟ้าเมื่อนำมาเปรียบเทียบกับอันตรายของบุหรี่ยี่ห้ออื่นทั่วไป ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ อรรถเดช สรสุชาติ (2557) ได้อธิบายถึงกระบวนการเกิดทัศนคติไว้ว่า เป็นความคิดเห็นที่เกี่ยวกับความจริงที่เกิดขึ้นและยังมีการถกเถียงกันอยู่ว่าอันไหนจริงอันไหนไม่จริง เหมือนการสันนิษฐาน หรือการคาดคะเน

เมื่อพิจารณาระดับทัศนคติเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า มากที่สุด คือ กลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติที่คิดว่าบุหรี่ไฟฟ้าสามารถสูบได้โดยที่คนที่อยู่รอบข้างรู้สึกพอใจ เหตุผลที่เป็นเช่นนี้อาจเกิดจาก กลิ่นของบุหรี่ยี่ห้ออื่นมีกลิ่นที่เหม็นเมื่อสูบบุหรี่ยี่ห้ออื่นจะทำให้เกิดกลิ่นตัว และเป็นที่น่ารังเกียจ ซึ่งแตกต่างกับบุหรี่ไฟฟ้าที่กลิ่นของควันมีกลิ่นหอม และไม่เป็นที่รังเกียจของบุคคลรอบข้าง ที่เป็นเช่นนี้อาจเกิดจากการเปลี่ยนทัศนคติซึ่งกระบวนการที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติที่ Kelman (1965) กล่าวถึง 1) การยินยอม เนื่องจากกลิ่นของควันบุหรี่ไฟฟ้ามีกลิ่นหอมกว่าควันของบุหรี่ยี่ห้ออื่น 2) การเลียนแบบ ซึ่งอาจเกิดจากการเลียนแบบบุคคลรอบข้างที่มีการใช้บุหรี่ไฟฟ้า และไม่เป็นที่น่ารังเกียจของบุคคลรอบข้าง และ 3) ความต้องการที่อยากจะเปลี่ยน

รองลงมา คือ กลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติที่คิดว่าบุหรี่ไฟฟ้าจะสามารถช่วยเลิกบุหรี่ยี่ห้ออื่นได้ เป็นเช่นนี้ได้เนื่องจากทัศนคติของวัยรุ่นในปัจจุบันยังไม่คิดว่าบุหรี่ไฟฟ้ามีอันตรายเทียบเท่า หรือมากกว่าบุหรี่ยี่ห้ออื่นถ้าหากมีการใช้บุหรี่ไฟฟ้าในการเลิกบุหรี่ยี่ห้ออื่นอาจเกิดพฤติกรรมการใช้บุหรี่ยี่ห้ออื่นควบคู่กับการใช้บุหรี่ไฟฟ้า ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อร่างกายเป็นอย่างมาก สอดคล้องกับการสำรวจของสถาบันบัณฑิตบริหารธุรกิจ ศศินทร์ แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2557) ที่พบว่ากลุ่มผู้ใช้บุหรี่ยี่ห้ออื่นเมื่อทดลองใช้บุหรี่ไฟฟ้าพบว่ากลุ่มผู้ใช้มีพฤติกรรมการใช้บุหรี่ไฟฟ้า และบุหรี่ยี่ห้ออื่นควบคู่กัน (Dual Usage) ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อร่างกาย อีกทั้งยัง และยังพบว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าบุหรี่ไฟฟ้าเป็นสิ่งผิดกฎหมายในประเทศไทยซึ่งใน ปัจจุบัน บุหรี่ไฟฟ้ายังเป็นสิ่งที่ผิดกฎหมายในประเทศไทย ซึ่งในกรณีที่กรณีสูบและครอบครองบุหรี่ไฟฟ้าหรือน้ำยาบุหรี่ไฟฟ้าไม่ผิดกฎหมายโดยตรง แต่อาจผิดตาม พ.ร.บ. ศุลกากร พ.ศ. 2560 มาตรา 246 มีโทษจำคุกไม่เกิน 5 ปี ปรับไม่เกิน 4 เท่าของราคาสินค้า หรือทั้งจำทั้งปรับ

ทัศนคติเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าที่น้อยที่สุด คือ กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าบุหรี่ไฟฟ้ามีอันตรายน้อยกว่าบุหรี่ยี่ห้ออื่น ที่เป็นเช่นนี้อาจเกิดจาก ภาครัฐให้ความสนใจเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าที่น้อยกว่าบุหรี่ยี่ห้ออื่น

ธรรมดา อาจเนื่องมาจากบุหรี่ไฟฟ้าเพิ่งมาเป็นกระแสในหมู่วัยรุ่น ซึ่ง กลุ่มวัยรุ่น ช่วง อายุ 15 – 18 ปี พบว่ามีการใช้บุหรี่ไฟฟ้าถึง 4% ซึ่งมีความแตกต่างกับ กลุ่มวัยรุ่นของประเทศอังกฤษที่พบเพียง 2% (สถาบันบัณฑิตบริหารธุรกิจ ศศินทร์ แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2557) ซึ่งสอดคล้อง จากการสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติพบว่า ปี 2564 (2564) พบว่าอัตราการสูบบุหรี่ในกลุ่มเยาวชน อายุ 15-24 ปี อยู่ที่ 12.7% อัตราการสูบบุหรี่ไฟฟ้า 78,742 คน คิดเป็น 0.14 % ของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป ซึ่งเพิ่มจากปี 2563 และปี 2562 ตามลำดับ

1.5 ระดับแนวโน้มพฤติกรรมกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้า

ระดับแนวโน้มพฤติกรรมโดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมอยู่ในระดับมาก (Mean = 3.74) เนื่องจากการเข้าถึงข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าซึ่งเป็นพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความต้องการที่จะเลิกสูบบุหรี่ทั่วไป สอดคล้องกับผลวิจัยของ อุ่นกั๋ง แซ่ลิ่ม (2560) ที่พบว่า เป็นการแสดงออกถึงพฤติกรรมที่ต้องการเลิกสูบบุหรี่ ซึ่งพฤติกรรมกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าเกิดจากทัศนคติ การรับรู้ เกี่ยวกับบุหรี่รวมทั้งไปซึ่งแต่ละบุคคลได้ข้อมูลที่แตกต่างกัน อาจส่งผลต่อแนวโน้มการสูบบุหรี่ไฟฟ้าในหรืออาจมีพฤติกรรมการใช้ทั้งบุหรี่ไฟฟ้า และบุหรี่รวมทั้งไปควบคู่กัน

เมื่อพิจารณาระดับแนวโน้มพฤติกรรมกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้า พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีแนวโน้มที่จะเลือกสูบบุหรี่ไฟฟ้าเนื่องจากบุหรี่ไฟฟ้ามักมีกลิ่นที่หอมกว่าบุหรี่ทั่วไป และความตั้งใจที่จะสูบบุหรี่ไฟฟ้าเนื่องจากสามารถสูบในที่สาธารณะได้และไม่เป็นที่รังเกียจของบุคคลรอบข้าง ซึ่งจากการศึกษาของ สถาบันบัณฑิตบริหารธุรกิจ ศศินทร์ แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2557) พบว่าควันในบุหรี่ไฟฟ้ามีส่วนอนุภาคเล็กจนถึงขนาด 5 ไมครอนซึ่งมีขนาดเล็กกว่าฝุ่นที่พบทั่วไป ซึ่งมีอนุภาคเล็กเท่ากับฝุ่น PM 2.5 ซึ่งสอดคล้องกับ บทความของศูนย์วิจัยและจัดการความรู้เพื่อการควบคุมยาสูบ (2563) ที่กล่าวไว้ว่า สารแต่งกลิ่นรสหรือสารประกอบ Humectant ได้รับความร้อนอาจมีสารเคมีที่เป็นอันตราย เช่นฟอร์มัลดีไฮด์ (Formaldehyde) อะซีทัลดีไฮด์ (Acetaldehyde) อโครลีน (Acrolein) หรือโลหะหนักที่เป็นพิษ เช่น นิกเกิล ดีบุก ตะกั่ว และฝุ่นขนาดเล็กกว่า PM 2.51 ปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงส่วนผสมของน้ำยาบุหรี่ไฟฟ้า (e-liquid) เป็นแท่งบุหรี่ไฟฟ้า (Pod) บรรจุเกลือนิโคติน (Nicotine salts) ในศัพท์ที่ oxforddictionary บัญญัติขึ้นมาใหม่สำหรับบุหรี่ไฟฟ้าแบบแท่งนี้ว่า vape โดยอยู่ในผลิตภัณฑ์ใหม่หลากหลายยี่ห้อที่เรียกว่า JUUL, MYLE', IQOS etc ซึ่งนิโคตินสามารถเข้าสู่กระแสเลือดได้เร็วกว่าเดิม

อีกทั้งยัง พบว่า กลุ่มตัวอย่างเลือกที่จะสูบบุหรี่ไฟฟ้าความถี่ 7 ครั้งต่อสัปดาห์ อยู่ในระดับ มาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเกิดจากพฤติกรรมเลียนแบบที่เกิดจากกลุ่มเพื่อน หรือสังคมที่กลุ่มตัวอย่างอยู่ ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ ภักวรินทร์ ภักศิริสมบุรณ์ (2560) ที่ศึกษา ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์

กับการสูบบุหรี่ของนักศึกษาสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ภาคตะวันออก ผลการวิจัยพบว่า การถูกเพื่อนชักชวนให้สูบบุหรี่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ และการสูบบุหรี่ของเพื่อนมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของกลุ่มตัวอย่าง

นอกจากนี้ยัง พบว่า แนวโน้มที่กลุ่มตัวอย่างจะแนะนำให้ผู้อื่นสูบบุหรี่ไฟฟ้าเนื่องจากมีความอันตรายน้อยกว่าบุหรี่ทั่วไป เหตุที่เป็นเช่นนี้ อาจเกิดจากผู้สูบหรี่ไฟฟ้ามีจุดประสงค์ในการใช้บุหรี่ไฟฟ้าเป็นเครื่องมือในการเลิกสูบบุหรี่และใช้เป็นบุหรี่ทางเลือกที่มีอันตรายน้อยกว่าบุหรี่แบบธรรมดาสำหรับเหตุผลอื่น ๆ ในการเลือกใช้บุหรี่ไฟฟ้า ประกอบด้วย 1) ความต้องการใช้เพื่อเลิกบุหรี่ 2) ความต้องการใช้เพื่อสุขภาพที่ดีขึ้น 3) ใช้บุหรี่ไฟฟ้าเพื่อประหยัดค่าใช้จ่ายในการสูบบุหรี่ 4) ใช้บุหรี่ไฟฟ้าเพื่อใช้ในพื้นที่ห้ามสูบบุหรี่ (สถาบันบัณฑิตบริหารธุรกิจ ศศินทร์ แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2557) นอกจากนี้ยังพบว่ากลุ่มตัวอย่าง มีความตั้งใจที่จะหาข้อมูลเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า เหตุเป็นเช่นนี้เนื่องจากปัจจุบันข้อมูลเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าสามารถหาได้ง่ายตามอินเทอร์เน็ต

ในส่วนของปริมาณนิโคตินที่อยู่ในบุหรี่ไฟฟ้าที่กลุ่มตัวอย่างที่จะเลือกใช้ พบว่า ส่วนมากกลุ่มตัวอย่างสนใจเลือกปริมาณนิโคตินที่ 50 มิลลิกรัม ลำดับถัดมาคือ ปริมาณนิโคติน 24 มิลลิกรัม และปริมาณนิโคติน 10 มิลลิกรัม เหตุผลที่เป็นเช่นนี้ เนื่องจากบุหรี่ไฟฟ้าชนิดเติมน้ำยาเป็นบุหรี่ไฟฟ้าชนิดที่ผู้สูบสามารถเลือกรสชาติ กลิ่น และปริมาณนิโคตินเองได้ หากผู้ที่สูบบุหรี่ไฟฟ้าเลือกใช้ปริมาณนิโคตินมากเกินไปที่ร่างกายรับได้จะเกิด อาการ ไอเวอร์โดส ซึ่งจะมีอาการเวียนศีรษะ หรืออาจทำให้อาเจียนได้ เมื่อเปรียบเทียบปริมาณนิโคตินในบุหรี่ธรรมพบว่าในบุหรี่ 1 มวน พบว่า มีปริมาณนิโคตินอยู่ที่ 15 – 20 มิลลิกรัม ซึ่ง มีปริมาณนิโคตินน้อยกว่าน้ำยาบุหรี่ไฟฟ้า (Farsalions, Konstantinos E., et al, 2016) นอกจากนี้ยังพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความต้องการใช้บุหรี่ไฟฟ้าชนิดเปลี่ยนหัวสูบ ที่เป็นเช่นนี้อาจเกิดจากบุหรี่ไฟฟ้าชนิดเปลี่ยนหัวสูบมีความสะดวก กว่าบุหรี่ไฟฟ้าแบบเติมน้ำยาเพราะไม่ต้องเปลี่ยนอุปกรณ์การสูบ ซึ่งประกอบด้วย 1) ตลับที่ใช้สำหรับเก็บน้ำยาบุหรี่ไฟฟ้า 2) อุปกรณ์ทำความร้อน 3) แหล่งให้พลังงาน (สถาบันบัณฑิตบริหารธุรกิจ ศศินทร์ แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2557)

2. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยลักษณะทั่วไป การเปิดรับข่าวสาร การรับรู้ ทศนคติ และแนวโน้ม พฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนมัธยมศึกษา

จากผลการวิจัย พบว่า ลักษณะประชากรมีความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยลักษณะทั่วไป การเปิดรับข่าวสาร การรับรู้ ทศนคติ และแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนมัธยมศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ 2 สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

2.1 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยลักษณะทั่วไปของประชากรกับระดับการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า

ลักษณะประชากรด้านเพศ และอายุไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า ลักษณะประชากรด้านระดับชั้นมีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า ซึ่งส่วนมากมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าอยู่ในระดับ ปานกลาง โดยพบว่า ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 50 รองลง คือ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 คิดเป็นร้อยละ 25 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 คิดเป็นร้อยละ 25 ซึ่งในด้านลักษณะทางประชากรศาสตร์ที่แตกต่างกัน ได้แก่ อายุ เพศ ระดับการศึกษา สถานะทางเศรษฐกิจ และสังคม (อาชีพและรายได้) ส่งผลให้บุคคลมีพฤติกรรมเปิดรับข่าวสารที่แตกต่างกันซึ่งชี้ให้เห็นว่า หากต้องการสื่อสารให้สัมฤทธิ์ผล ควรจะต้องเข้าใจถึงลักษณะทางประชากร ซึ่งมีผลต่อพฤติกรรมการใช้สื่อและการรับฟังข่าวสารของผู้รับสาร สอดคล้องกับ วิชาญ ปาวัน และคณะ (2559) ที่กล่าวถึงลักษณะประชากรด้านพฤติกรรมการสูบบุหรี่ทั่วไป มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าซึ่งส่วนมากมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าอยู่ในระดับน้อย โดยพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ไม่เคยสูบบุหรี่ทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 92.70 ซึ่งมากกว่า กลุ่มตัวอย่างที่เคยสูบบุหรี่ธรรมดา และลักษณะทางประชากรด้านรายได้ที่ได้รับจากผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า โดยพบว่าการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าอยู่ในระดับน้อย ซึ่งพบว่า กลุ่มประชากรที่ได้รายได้จากผู้ปกครองจำนวน 1000-2000 บาท/เดือน คิดเป็นร้อยละ 40.7 ซึ่งมากที่สุด รองลงมาคือ กลุ่มที่ได้รายได้จากผู้ปกครองจำนวน 4001-5000 บาท/เดือน คิดเป็นร้อยละ 21.70 กลุ่มที่ได้รายได้จากผู้ปกครองจำนวน 2001-3000 บาท/เดือน คิดเป็นร้อยละ 14.5 กลุ่มที่ได้รับเงินรายได้จากผู้ปกครองจำนวน 3001-4000 บาท/เดือน คิดเป็นร้อยละ 14 และสุดท้าย คือ กลุ่มที่รายได้จากผู้ปกครองจำนวนอื่น ๆ ซึ่งอาจเป็นเพราะกลุ่มตัวอย่าง มีการเลือกรับรู้และตีความหมาย (Selective Perception and Interpretation) สอดคล้องกับ Klappe (1967) ที่กล่าวถึงการเปิดรับข้อมูลข่าวสารก็เชื่อว่าจะรับรู้ข่าวสารทั้งหมดตามเจตนาของของผู้ส่งสารเสมอไปเพราะคนเรามักเลือกรับรู้และตีความหมายสารแตกต่างกันไปตามความสนใจ ทักษะคติ ประสบการณ์ความเชื่อ ความต้องการ ความคาดหวัง แรงจูงใจ สภาวะทางร่างกายหรือสภาวะทางอารมณ์ และจิตใจ ฉะนั้นแต่ละคนอาจตีความเฉพาะข่าวสารที่สอดคล้องกับลักษณะส่วนบุคคล นอกจากจะทำให้ข่าวสารบางส่วนถูกตัดทิ้งไป ยังมีการบิดเบือนข่าวสารให้เป็นในทิศทางเป็นที่น่าพอใจของแต่ละตามความพอใจของแต่ละบุคคล

เมื่อพิจารณาการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าตามปัจจัยด้านเพศ และอายุ พบว่า เพศไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า ทั้งนี้อาจเกิดจากการเปิดรับข่าวสารหรือเนื้อหาที่ถูกต้อง และมีความน่าเชื่อถือเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้ามีจำนวนน้อย เนื่องจากการเลือกรับสารของแต่ละ

บุคคลแตกต่างกัน ตามช่วงวัย ตามเพศ หรือตามที่ตนเองมีความสนใจ ซึ่งสอดคล้องกับ Merill and Lowenstein (1971) และของ Schramm (1973) ที่กล่าวถึงการเลือกรับข่าวสารไว้ว่า การเลือกรับข้อมูลข่าวสารได้ตามความสนใจ รวมถึงข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับบุหรี่ปัฟฟี่ไฟฟ้าที่ทำให้บุคคลเลือกรับสื่อ เลือก รับสื่อตามช่องทางที่ตนเองสะดวกและรวดเร็ว ใช้สื่อมวลชน การเลือกข่าวสาร การเลือกตีความหมาย และการเลือก

เมื่อพิจารณาการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับบุหรี่ปัฟฟี่ไฟฟ้าตามลักษณะประชากรด้านระดับชั้น พฤติกรรมการสูบบุหรี่ธรรมดา และรายได้ที่ได้รับจากผู้ปกครอง พบว่า มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับ ข่าวสารเกี่ยวกับบุหรี่ปัฟฟี่ไฟฟ้า อาจเนื่องมาจาก ปัจจัยด้านสังคมมีส่วนเพราะบุคคลที่อยู่ในสังคมเดียวกัน อาจแสดงพฤติกรรมที่มีความคล้ายกัน ซึ่งปัจจัยทางด้านสังคมประกอบไปด้วย ระดับการศึกษา รายได้ เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับ De fleur (1970) ที่กล่าวถึงกลุ่มสังคม (Social Categories Theory) โดย กำหนดให้ปัจจัยทางสังคมเป็นตัวแปรแทรก (Intervening Variables) ซึ่งกล่าวได้ว่า ประชาชนมี ลักษณะทางสังคมที่คล้ายคลึงกัน เช่น ระดับการศึกษา รายได้ อาชีพ ชาติพันธุ์ ศาสนา เพศ อายุ ภูมิฐานะ ฯลฯ จะทำให้บุคคลเหล่านั้นแสดงพฤติกรรมการสื่อสารที่คล้ายคลึงกัน เช่น การเปิดรับ ข่าวสาร ผลของการสื่อสาร นอกจากนี้บุหรี่ปัฟฟี่ไฟฟ้ามียุคใช้จ่ายในแต่ละเดือนที่สูงกว่าบุหรี่ปัฟฟี่ธรรมดา ซึ่ง สอดคล้องกับการสำรวจของ Sasin Management Consulting (2557) ที่ได้สำรวจราคาค่าใช้จ่ายของผู้สูบบุหรี่ปัฟฟี่ไฟฟ้าว่าในหนึ่งเดือนต้องเสียเงินจากค่าซื้ออุปกรณ์ น้ำยาบุหรี่ปัฟฟี่ไฟฟ้า อยู่ที่เดือนละประมาณ 1,000 – 1,5000 บาท ซึ่งเป็นเงินที่มีจำนวนสูง

2.2 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยลักษณะทั่วไปของประชากรกับระดับการรับรู้

รายได้ที่ได้รับจากผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กับการรับรู้ในระดับน้อย ที่เป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะกระบวนการเลือกการรับรู้ของแต่ละบุคคลมีความแตกต่างกัน ซึ่งอาจเกิดจากรับรู้จากการสัมผัสของร่างกาย และสมองสั่งการออกจากเป็นพฤติกรรม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Garrison & Magoon (1972) ได้ให้คำจำกัดความไว้ว่า การรับรู้ เป็นกระบวนการซึ่งสมองตีความหรือแปล ข้อความที่ได้จากการสัมผัสของร่างกายกับสิ่งแวดล้อมที่เป็นสิ่งเร้าหรือสิ่งแวดล้อมที่เราสัมผัสนั้นเป็น อะไร มีความหมายอย่างไร มีลักษณะอย่างไร การที่เรารับรู้สิ่งเร้าที่มาสัมผัสได้นั้นจะต้องอาศัย ประสบการณ์ของเราเป็นเครื่องช่วยในการตีความหมาย

ปัจจัยด้านเพศไม่มีความสัมพันธ์กับการรับรู้เกี่ยวกับบุหรี่ปัฟฟี่ไฟฟ้า เมื่อพิจารณาระดับ การรับรู้เกี่ยวกับบุหรี่ปัฟฟี่ไฟฟ้า พบว่า เพศชายส่วนใหญ่มีการรับรู้ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 32 ส่วนเพศหญิงส่วนใหญ่มีการรับรู้ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 25 ที่เป็นเช่นนี้อาจเกิดจากสังคม ที่กลุ่มตัวอย่างอยู่มีสังคมที่มีความแตกต่างกัน ซึ่งแต่ละสังคมก็จะมีสิ่งเร้าที่ส่งผลต่อการรับรู้เกี่ยวกับ

บุหรืไฟฟ้าที่แตกต่างกัน โดยบางกลุ่มอาจมีคนสูบบุหรืไฟฟ้า หรือบางกลุ่มไม่มีคนสูบบุหรืไฟฟ้า จึงทำให้ข้อมูลเกี่ยวกับบุหรืไฟฟ้าแตกต่างกัน ส่งผลให้การรับรู้มีความแตกต่างกันเหตุผลนี้ จึงทำให้เพศไม่มีความสัมพันธ์กับการรับรู้เกี่ยวกับบุหรืไฟฟ้า สอดคล้องกับ ประเสริฐ พันธุ์เรืองสกาว (2557) ที่กล่าวถึง สิ่งเร้า (stimuli) ซึ่งอยู่ในสิ่งแวดล้อมของการดำเนินชีวิต กระบวนการรับรู้ (Perception Process) ซึ่งประกอบด้วย การสังเกต เลือก และการแปลความหมาย และก่อให้เกิดการตอบสนอง (Response) โดยมีทัศนคติ ความรู้สึก แรงจูงใจ พฤติกรรม ที่เกิดขึ้นกับบุคคลโดยไม่มีเพศเป็นตัวกำหนดเหล่านี้

นอกจากนี้ปัจจัยด้านระดับชั้นไม่มีความสัมพันธ์กับการรับรู้เกี่ยวกับบุหรืไฟฟ้า เมื่อพิจารณาระดับการรับรู้ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ที่มีการรับรู้ในระดับปานกลาง คือ ผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 คิดเป็นร้อยละ 29 รองลงมา คือ มัธยมศึกษาปีที่ 5 ร้อยละ 14.50 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 ร้อยละ 14.17 ตามลำดับ ซึ่งทั้ง 3 ระดับชั้นไม่แตกต่างกัน อาจเนื่องมาจากเกิดจากกระบวนการรับรู้ที่เกิดจากการเรียนรู้ของนักเรียนที่ได้รับจากการศึกษาในโรงเรียนที่เป็นระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่เรียนหลักสูตรการศึกษาที่เป็นแกนกลางของประเทศ อีกทั้งการตีความหรือแปลข้อความที่ได้จากการสัมผัสของร่างกายกับสิ่งแวดล้อมที่เป็นสิ่งเร้าหรือสิ่งแวดล้อมของช่วงวัยที่ไม่แตกต่างกัน ทำให้การรับรู้สิ่งเร้าที่มาสัมผัสได้อาศัยประสบการณ์เป็นเครื่องช่วยในการตีความหมาย สอดคล้องกับ พลอยชนก วงศ์ภัทรไพศาล และธีรวันท์ โอภาสบุตร (2562) ที่ได้กล่าวปัจจัยที่ส่งผลต่อการรับรู้ไว้ดังนี้ 1) ปัจจัยด้านบุคลิภาพ 2) ปัจจัยด้านสภาพความสัมพันธ์ทางสังคม 3) ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมนอกระบบการสื่อสารลักษณะต่าง ๆ ซึ่งทั้ง 3 ปัจจัย ล้วนเป็นตัวกำหนดขอบเขตของการรับรู้ไว้ว่าการรับจะออกมาในรูปแบบใด และจะตีความออกมาอย่างไรซึ่งอาจแสดงผ่านพฤติกรรมหรือการสื่อสาร

อีกทั้งปัจจัยด้านอายุ พบว่า ไม่มีความสัมพันธ์กับการรับรู้เกี่ยวกับบุหรืไฟฟ้า เมื่อพิจารณาระดับการรับรู้ โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ที่มีการเปิดรับข่าวสารอยู่ในระดับปานกลาง คือ ผู้ที่มีอายุ 16 ปี คิดเป็นร้อยละ 21.83 รองลงมา คือ อายุ 15 ปี อายุ 17 ปี และอายุ 18 ปี (ร้อยละ 16, 10.83 และ 9 ตามลำดับ) ทั้งนี้อาจเกิดจาก ประสบการณ์ของแต่ละบุคคลซึ่งประสบการณ์ถือเป็นสิ่งสำคัญที่จะให้เกิดกระบวนการรับรู้ นอกนั้นสังคมยังเป็นสิ่งกระตุ้นการรับรู้ของแต่ละบุคคลว่าจะรับรู้สิ่งใดให้เหมือนกับสังคมที่ตนอยู่ สอดคล้องกับ Hunt and Osborn (1982) ได้กล่าวว่ากระบวนการรับรู้ไว้ว่า กระบวนการรับรู้เป็นกระบวนการทางจิตวิทยาเบื้องต้นในการตีความสิ่งเร้าที่สัมผัสต่าง ๆ เพื่อสร้างประสบการณ์ที่มีความสำคัญสำหรับผู้ การรับรู้เป็นสิ่งที่ทำให้บุคคลมีความแตกต่างกันเมื่อบุคคลได้รับสิ่งเร้าก็จะประมวลสิ่งที่รับรู้เป็นประสบการณ์ที่มีความหมายเฉพาะตนเอง

ในด้านของปัจจัยพฤติกรรมการสูบบุหรี่ธรรมดาไม่มีความสัมพันธ์กับการรู้เกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าเมื่อพิจารณาระดับการรู้ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับการรู้เกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าอยู่ในระดับปานกลาง คือ ผู้ที่มีไม่เคยสูบบุหรี่ธรรมดา คิดร้อยละ 53 รองลงมา คือ ผู้ที่มีเคยสูบบุหรี่ธรรมดา คิดเป็นร้อยละ 3.67 ทั้งนี้ อาจเกิดจากข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้ามีความแตกต่างการซึ่งจะส่งผลต่อการรู้เกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า อาจเป็นเพราะกลุ่มตัวอย่างได้รับรู้ถึงโทษของบุหรี่จึงเลี่ยงที่จะสูบบุหรี่ธรรมดา และอาจได้ข้อมูลเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าน้อยซึ่งอาจทำให้กลุ่มตัวอย่างตีความหมายว่าบุหรี่ไฟฟ้ามีประโยชน์สามารถใช้บุหรี่ไฟฟ้าเพื่อเลิกบุหรี่ธรรมดาได้ หรืออาจคิดว่าบุหรี่ไฟฟ้าสามารถสูบได้โดยไม่เป็นที่รังเกียจของคนรอบข้าง สอดคล้องกับ Karl (2018) ที่กล่าวถึงองค์ประกอบทั้ง 6 ของการรับรู้ คือ 1) พื้นฐานข้อมูลหรือความรู้ในเรื่องนั้นมาก่อน หรือถ้าไม่มีความรู้ อย่างน้อยก็ต้องมีประสบการณ์เดิมในเรื่องนั้นอยู่บ้าง 2) รับรู้เรื่องใดเรื่องหนึ่ง มนุษย์ไม่สามารถรับข้อมูลทุกชนิดในเรื่องนั้นพร้อมกันได้ ดังนั้นจึงต้องอาศัยวิธีการวินิจฉัย โดยการตั้งสมมติฐานหรือปะติดปะต่อเรื่องต่าง ๆ เข้าด้วยกันเพื่อให้การรับรู้ในสิ่งนั้นเกิดความสมบูรณ์มากที่สุด 3) ความสามารถในการแยกแยะ ลักษณะหรือคุณสมบัติที่สำคัญของข้อมูลนั้นได้อย่างถูกต้อง ซึ่งในลักษณะนี้จะต้องอาศัยความจากประสบการณ์เดิมมาใช้ 4) ลักษณะของการรับรู้จะต้องมีความสัมพันธ์เชื่อมโยง ของข้อมูลต่าง ๆ หลายประเภท 5) กระบวนการของการรับรู้จะต้องอาศัยของการดัดแปลง ข้อมูลจากประสบการณ์เดิมมาใช้ให้เหมาะสมกับแต่ละเรื่องที่กำลังรับรู้อยู่ในขณะนั้น 6) กระบวนการของการรับรู้มักจะเป็นไปโดยอัตโนมัติ ซึ่งเป็นการทำงานของสมองในการรับรู้ข้อมูลต่างๆ มีการแปลความหมายจากสิ่งที่ได้สัมผัส และเกิดการรับรู้สิ่งเร้าขึ้นในลักษณะของส่วนรวมที่มีความหมาย

2.3 ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทั่วไปของประชากรกับทัศนคติ

ระดับชั้น พฤติกรรมการสูบบุหรี่ธรรมดา และรายได้ที่ได้รับจากผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กับทัศนคติที่เกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า เมื่อพิจารณาลักษณะประชากรด้านระดับชั้น โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ที่มีการรับรู้อยู่ในระดับปานกลาง คือ ผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 คิดเป็นร้อยละ 21.60 รองลงมา คือ มัธยมศึกษาปีที่ 5 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 คิดเป็นร้อยละ 11.17 ปัจจัยด้านพฤติกรรมการสูบบุหรี่ธรรมดา พบว่า โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ที่มีทัศนคติเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าอยู่ในระดับปานกลาง คือ พฤติกรรมไม่เคยสูบบุหรี่ธรรมดา คิดเป็นร้อยละ 40.83 รองลงมา คือ พฤติกรรมสูบบุหรี่ธรรมดา คิดเป็นร้อยละ 3.17 และปัจจัยด้านรายได้ พบว่า โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ที่มีการรับรู้เกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าอยู่ในระดับมาก คือ กลุ่มที่มีรายได้จากผู้ปกครองเฉลี่ยเดือนละ 1000-2000 บาท/เดือน คิดเป็นร้อยละ 18.17 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ที่มีการรับรู้เกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าอยู่ในระดับปานกลาง คือ กลุ่มที่มีรายได้จากผู้ปกครองเฉลี่ยเดือนละ 4001-5000 บาท/เดือน คิดเป็นร้อยละ 10.00 รองลงมาคือ กลุ่มที่มีรายได้จากผู้ปกครองเฉลี่ยเดือนละ 2001-3000 บาท/เดือน คิดเป็นร้อยละ 7.33 กลุ่มที่มีรายได้จากผู้ปกครองเฉลี่ยเดือนละ 3001-4000 บาท/เดือน คิดเป็นร้อยละ 6.50 และ

กลุ่มที่มีรายได้จำนวนอื่น ๆ จากผู้ปกครอง คิดเป็นร้อยละ 4.33 เหตุที่เป็นเช่นนี้ อาจเกิดจากแต่ละระดับชั้นมีประสบการณ์ที่แตกต่างกันจึงทำให้ทัศนคติที่มีความแตกต่างกันซึ่งจะพบว่ากลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีระดับทัศนคติที่มากกว่าระดับชั้นอื่น ๆ ที่เป็นเช่นนี้อาจเกิดจากการเข้าสู่วัยรุ่นที่มีความต้องการอยากรู้อยากลองสิ่งต่าง ๆ ที่อาจเกิดจากความรู้ที่ดีจึงส่งผลต่อทัศนคติที่เกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าที่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องแนวคิดของ กรวิทย์ กรประเสริฐวิทย์ (2558) ได้กล่าวว่า องค์ประกอบด้านความรู้ (The Cognitive Component) คือ ส่วนที่เป็นความเชื่อของบุคคล ที่เกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ทั่วไป ทั้งที่ชอบ และไม่ชอบ หากบุคคลมีความรู้หรือคิดว่าสิ่งใดดี มักจะมีทัศนคติ ที่ดีต่อสิ่งนั้น แต่หากมีความรู้มาก่อนว่า สิ่งใดไม่ดีก็จะมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อสิ่งนั้น ส่วนพฤติกรรมการสูบบุหรี่ธรรมดา อาจเกิดจากการรับข้อมูลเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าว่าสามารถใช้เพื่อเลิกสูบบุหรี่ธรรมดาได้จากข้อมูลดังกล่าว อาจส่งผลต่อทัศนคติและแสดงออกมาเป็นอารมณ์ หรือความรู้สึก ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Schiffman & Kanuk (1991) ที่กล่าวว่า ส่วนของความรู้สึก (Affective Component) จะสะท้อนอารมณ์ (Emotion) หรือความรู้สึก (Feeling) ของผู้บริโภคที่มีต่อความคิดหรือสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เช่น ในเรื่องความชอบและอารมณ์ที่มีต่อสิ่งนั้น ๆ และรายได้ที่ได้รับจากผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กับทัศนคติ อาจเกิดจากสิ่งแวดล้อมรอบตัว หรือสังคม ที่มีคนในสังคมได้รับรายได้จากผู้ปกครองจำนวนพอ ๆ กัน โดยที่คนที่อยู่รอบข้างมีพฤติกรรมการใช้บุหรี่ไฟฟ้า จึงได้รับอิทธิพลทางสังคม และส่งผลถึงระดับทัศนคติที่เกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าที่ ซึ่งทัศนคติ มักจะมีความสัมพันธ์กับความตั้งใจใน การเกิดพฤติกรรม นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับ Schuldt (2011) ที่กล่าวว่า ทัศนคติ คือ สิ่งที่ถูกสร้างขึ้นโดยกระบวนการแบบมีโครงสร้างผ่านการประมวลผลออกมาและตอบสนองแต่สิ่งเร้ารอบตัวทัศนคติเป็นตัวตัดสินพฤติกรรมของเราที่มีต่อสิ่งเร้าซึ่งทัศนคติสามารถเปลี่ยนแปลงได้ เมื่อเปลี่ยนสิ่งแวดล้อมที่อาศัยอยู่หรือก็ไม่สามารถเปลี่ยนไปได้ เพราะเราอยู่กับสิ่งแวดล้อมนั้นเป็นเวลานานซึ่งทัศนคติจะแสดงออกมาผ่านทางพฤติกรรม ทั้งการพูดและการกระทำของแต่ละบุคคล

เพศและอายุมีความสัมพันธ์กับทัศนคติเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า เมื่อพิจารณาปัจจัยด้านเพศ พบว่า เพศชายส่วนใหญ่ทัศนคติเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 24.83 รองลงมา คือ ระดับปานกลาง ระดับน้อย ระดับมากที่สุด และระดับน้อยที่สุด (ร้อยละ 20.67, 6.33, 1 และ 0 ตามลำดับ) ส่วนเพศหญิงส่วนใหญ่มีทัศนคติเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 19.17 รองลงมา คือ ระดับปานกลาง ระดับน้อย ระดับมากที่สุด และระดับน้อยที่สุด (ร้อยละ 19.17, 6.33, 0.83 และ 0.17 ตามลำดับ) เหตุที่เป็นเช่นนี้ เนื่องจากเพศชายมีการรับรู้เกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้ามากกว่าเพศหญิงจึงส่งผลระดับทัศนคติที่มากกว่าเพศหญิง โดยที่เพศชายอาจมีกลุ่มเพื่อนมีพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าจึงเกิดการเลียนแบบพฤติกรรมของกลุ่มเพื่อน ซึ่งสอดคล้องกับ ทฤษฎีของ Kelman (1965) ที่กล่าวถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อ ทัศนคติซึ่งกล่าวไว้ว่า ทัศนคติอย่างเดียวกันอาจเกิดขึ้นในตัวบุคคลสองคนด้วย

กระบวนการหรือวิธีที่แตกต่างกันซึ่งกระบวนการที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของทัศนคติมี 3 อย่าง คือ 1) การยินยอม 2) การเลียนแบบ 3) ความต้องการที่อยากจะเปลี่ยน โดยกระบวนการทั้งสามอย่างนี้ จะมีความแตกต่างกันออกไปขึ้นกับปัจจัยแวดล้อมและความเป็นปัจเจกของแต่ละบุคคล ส่วนอายุไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า เมื่อพิจารณาปัจจัยด้านอายุ พบว่าพบว่า โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ที่มีการเปิดรับข่าวสารอยู่ในระดับมาก คือ ผู้ที่มีอายุ 16 ปี (ร้อยละ 16.67) รองลงมา คือ อายุ 15 ปี อายุ 17 ปี และอายุ 18 ปี (ร้อยละ 9.83, 8.50 และ 6.33 ตามลำดับ) ที่เป็นเช่นนี้อาจเกิด จากความทรงจำที่ไม่ดีเกี่ยวกับบุหรี่ยุคก่อนหน้า เช่น มีคนในครอบครัวสูบบุหรี่ยุคก่อนหน้า แล้วได้กลิ่นเหม็นของควันบุหรี่ยุคก่อนหน้า จึงทำให้ไม่ชอบกลิ่นควันของบุหรี่ยุคก่อนหน้า ซึ่งทำให้เกิดทัศนคติ และความทรงจำที่ไม่ดีต่อบุหรี่ยุคก่อนหน้า และเมื่อเริ่มเข้าสู่วัยรุ่นมีเพื่อนสูบบุหรี่ไฟฟ้ากลิ่นไม่เหม็นเหมือน บุหรี่ยุคก่อนหน้า ทำให้เกิดความทรงจำที่ดีต่อบุหรี่ไฟฟ้า และส่งผลต่อทัศนคติเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า จึงอาจทำให้มีความโน้มเอียงที่จะเลือกใช้บุหรี่ไฟฟ้าแทนเนื่องจากมีกลิ่นควันที่ดีกว่าบุหรี่ยุคก่อนหน้า สามารถสรุปได้ว่า ความทรงจำส่งผลต่อทัศนคติ และสามารถเปลี่ยนแปลงได้เมื่อได้รับสิ่งใหม่ ๆ เข้ามา ซึ่งสอดคล้องกับ Albarracin (2005) ที่กล่าวว่าทัศนคติสามารถเปลี่ยนแปลงได้เสมอ ซึ่งทัศนคติสามารถสร้างได้จากความทรงจำที่ดีกับสิ่งต่าง ๆ และจะแสดงออกมาผ่านทางพฤติกรรม

2.4 ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทั่วไปของประชากรกับแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้า

ปัจจัยด้านระดับชั้น อายุ และพฤติกรรมการสูบบุหรี่ยุคก่อนหน้า มีความสัมพันธ์กับแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้า เมื่อพิจารณาปัจจัยด้านระดับชั้น พบว่า โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ที่มีการรับรู้อยู่ในระดับมากที่สุด คือ ผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 คิดเป็นร้อยละ 20.83 รองลงมา คือ มัธยมศึกษาปีที่ 5 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 (ร้อยละ 9.17 และ 8.67 ตามลำดับ) ปัจจัยด้านอายุ พบว่า โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ที่มีแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ผู้ที่มีอายุ 16 ปี คิดเป็นร้อยละ 16.83 รองลงมา คือ อายุ 15 ปี อายุ 17 ปี และอายุ 18 ปี (ร้อยละ 9.33, 4.67 และ 5.17 นอกจากนี้ปัจจัยด้านพฤติกรรมการสูบบุหรี่ยุคก่อนหน้า พบว่า โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ที่มีแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าระดับมากที่สุด คือ ผู้ที่มีไม่เคยสูบบุหรี่ยุคก่อนหน้า คิดร้อยละ 36.67 รองลงมา คือ ผู้ที่มีเคยสูบบุหรี่ยุคก่อนหน้า คิดเป็นร้อยละ 2 เหตุผลที่เป็นเช่นนี้ อาจเกิดจากกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งมีอายุ 16 ปี เป็นวัยที่มีพฤติกรรมที่เริ่มเข้าสู่ช่วงวัยรุ่นซึ่งเป็นวัยที่เพื่อนมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของวัยรุ่นเป็นอย่างมาก หากในกลุ่มมีคนสูบบุหรี่ยุคก่อนหน้า และอาจเกิดพฤติกรรมเลียนแบบได้ ซึ่งพฤติกรรมการสูบบุหรี่ยุคก่อนหน้าอาจนำไปสู่พฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าได้ เนื่องจากบุหรี่ไฟฟ้ามีกลิ่นหอม และอาจได้ความเชื่อที่เชื่อว่าบุหรี่ไฟฟ้าสามารถใช้เลิกบุหรี่ยุคก่อนหน้าได้ สอดคล้องกับ ภัทรไพลิน จังพัฒนานนท์ (2557) ที่กล่าวไว้ว่า

พฤติกรรมการสูบบุหรี่ธรรมดา ที่มีความสัมพันธ์กับแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่อาจเกิดจากความต้องการที่จะใช้บุหรี่ไฟฟ้า เพื่อ 1) ใช้ทดแทนบุหรี่เนื่องจากการห้ามสูบบุหรี่ในที่สาธารณะ และอันตรายของควันบุหรี่มือสอง 2) การสูบบุหรี่ไฟฟ้าเป็นการนำสารนิโคตินเข้าสู่ร่างกายที่สะอาดกว่าบุหรี่ธรรมดา เพราะไม่มีการเผาไหม้ใบยาสูบหรือกระดาษมวน จึงไม่เกิดเขม่าและมีกลิ่นเหม็น 3) เพื่อลดอันตรายจากการสูบบุหรี่ บุหรี่ไฟฟ้าจึงเป็นทางเลือกหนึ่งของผู้ที่ต้องการสูบเพื่อทดแทนบุหรี่จริง สอดคล้องกับ ญัตติพล รุ่งโรจน์สิทธิชัย (2560) ที่ศึกษาเรื่อง การรับรู้ ทศนคติ และพฤติกรรมที่มีต่อบุหรี่ไฟฟ้า พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เป็นผู้ที่สูบบุหรี่มานานมาแล้วจึงหันมาใช้บุหรี่ไฟฟ้า นอกจากนี้ อาจเกิดจากกลุ่มตัวอย่างต้องการสูบบุหรี่ไฟฟ้าเพื่อนำเข้าสังคม ทั้งนี้ ปัจจัยด้านรายได้ที่ได้รับจากผู้ปกครอง อาจเกิดจากความต้องการเข้าสังคมซึ่งกลุ่มตัวอย่างอยู่ในวัยที่เพื่อนมีอิทธิพลต่อพฤติกรรม และการตัดสินใจ หากในกลุ่มเพื่อนมีคนสูบบุหรี่ไฟฟ้า อาจส่งผลถึงแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าได้ สอดคล้องกับ ปิยวรรณ บุญเพ็ญ (2562) ที่ศึกษาเรื่องพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าและพฤติกรรมต้องการเลิกบุหรี่ของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่สูบบุหรี่บางเวลาเฉพาะตอนเข้าสังคม โดยสูบบุหรี่ธรรมดาร่วมกับบุหรี่ไฟฟ้า ประกอบกับ บุหรี่ไฟฟ้ามีราคาที่แพงกว่าบุหรี่ธรรมดาจึงทำให้ผู้ที่สูบบุหรี่ไฟฟ้าต้องมีรายได้จากผู้ปกครองที่พอจะสามารถซื้อบุหรี่ไฟฟ้าได้

เมื่อพิจารณาปัจจัยด้านเพศ และรายได้ที่ได้รับจากผู้ปกครอง พบว่า ไม่มีความสัมพันธ์กับแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้า พบว่า เพศชายส่วนใหญ่มีแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 20.83 รองลงมา คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง ระดับน้อยที่สุด และระดับน้อยที่สุด (ร้อยละ 14.7, 10.33, 4.50 และ 3.50 ตามลำดับ) ส่วนเพศหญิงส่วนใหญ่มีแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 17.83 รองลงมา คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง ระดับน้อยที่สุด และระดับน้อย (ร้อยละ 8.67, 1.67 และ 1 ตามลำดับ) อาจเกิดจากสังคมของเพศหญิง และเพศชายมีความแตกต่างกันทำให้มีแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าที่ต่างกัน เมื่อพิจารณาแล้ว พบว่าเพศชายมีแนวโน้มการสูบบุหรี่ไฟฟ้ามากกว่าเพศหญิง ที่เป็นเช่นนี้อาจเกิดจาก การเลียนแบบพฤติกรรมจากเพื่อน หรือบุคคลอื่น ๆ ซึ่งมีความสอดคล้องกับ ปิยวรรณ บุญเพ็ญ (2562) ที่ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าและพฤติกรรมต้องการเลิกบุหรี่ของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ตัวแปรทำนายพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้า คือ การมีแบบอย่างในการสูบบุหรี่ไฟฟ้า ผลิตภัณฑ์บุหรี่ไฟฟ้า การส่งเสริมการตลาดบุหรี่ไฟฟ้า ราคาบุหรี่ไฟฟ้า ซึ่งปัจจัย เงื่อนไขและกระบวนการเข้าสู่วงจรบุหรี่ไฟฟ้าเกิดจากประสบการณ์การสูบบุหรี่ธรรมดาร่วมกับเห็นตัวอย่างบุคคลและได้รับโฆษณาชวนเชื่อ และปัจจัยด้านรายได้ที่ได้รับจากผู้ปกครอง พบว่า โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ที่มีแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าอยู่ในระดับมากที่สุด คือ กลุ่ม

ที่มีรายได้จากผู้ปกครองเฉลี่ยเดือนละ 1000-2000 บาท/เดือน คิดเป็นร้อยละ 15.7 รองลงมาคือ กลุ่มที่มีรายได้จากผู้ปกครองเฉลี่ยเดือนละ 4001-5000 บาท/เดือน คิดเป็นร้อยละ 8.67 กลุ่มที่มีรายได้จากผู้ปกครองเฉลี่ยเดือนละ 4001-5000 บาท/เดือน คิดเป็นร้อยละ 8.67 กลุ่มที่มีรายได้จากผู้ปกครองเฉลี่ยเดือนละ 3001-4000 บาท/เดือน คิดเป็นร้อยละ 5.17 กลุ่มที่มีรายได้จำนวนอื่น ๆ จากผู้ปกครอง คิดเป็นร้อยละ 5.50 และกลุ่มที่มีรายได้จากผู้ปกครองเฉลี่ยเดือนละ 2001-3000 บาท/เดือน คิดเป็นร้อยละ 4.83 ไม่มีความสัมพันธ์กับแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้า เหตุที่เป็นเช่นนี้เนื่องจาก ค่าใช้จ่ายในการซื้อบุหรี่ไฟฟ้ามีจำนวนสูง ซึ่งอาจทำให้กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้จากผู้ปกครองจำนวนน้อยไม่สามารถซื้อบุหรี่ไฟฟ้าได้ สอดคล้องกับการสำรวจของ สถาบันบัณฑิตบริหารธุรกิจ ศศินทร์ แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2557) พบว่า ผู้ใช้บุหรี่ไฟฟ้าส่วนใหญ่ร้อยละ 54 มีค่าใช้จ่ายในการใช้บุหรี่ไฟฟ้าอยู่ที่ประมาณ 301 – 500 บาทต่อเดือน ซึ่งเป็นค่าน้ำยาในบุหรี่ไฟฟ้าประเภทเติมน้ำยาได้ หรือบุหรี่ไฟฟ้าแบบใช้แล้วทิ้ง เมื่อเปรียบเทียบราคาในกลุ่มผู้สูบบุหรี่ทั่วไปและกลุ่มผู้ไม่สูบบุหรี่เลยที่รู้จักและมีความสนใจอยากจะทำลองบุหรี่ไฟฟ้ายี่ห้อที่ง่ายสำหรับการใช้บุหรี่ไฟฟ้า พบว่า ผู้สูบบุหรี่ทั่วไปส่วนใหญ่ (ร้อยละ 43) ยินดีที่จ่ายไม่เกิน 500 บาท ขณะที่ผู้ไม่สูบบุหรี่ส่วนมาก (ร้อยละ 48) มีการประมาณราคาบุหรี่ไฟฟ้าที่อยู่ที่ 1,000 – 1,500 บาท ซึ่งค่อนข้างสูงกว่ากลุ่มอื่น

3. ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสารเกี่ยว การรับรู้ และทัศนคติ กับแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้า

จากผลการวิจัย พบว่า การรับรู้ไม่มีความสัมพันธ์กับแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้า การเปิดรับข่าวสารและทัศนคติมีความสัมพันธ์กับแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ซึ่งตรงตามสมมุติฐานที่ 3 สามารถนำไปประเต็นมาอภิปรายได้ดังนี้

3.1 ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสารกับแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้า

การเปิดรับข่าวสารกับแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา มีความสัมพันธ์กันในเชิงลบขนาดต่ำ ($r = -0.12$) เหตุผลที่เป็นเช่นนี้ อาจเนื่องมาจากข้อมูลเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าในปัจจุบันมีการนำเสนอข้อมูลที่หลากหลายโดยบางแหล่งเข้าถึงง่ายจากระบบอินเทอร์เน็ต บางแหล่งอาจให้ข้อมูลที่เป็นเชิงลบต่อบุหรี่ไฟฟ้า เมื่อนักเรียนได้รับข้อมูลที่หลากหลายแหล่ง ทำให้นักเรียนได้รับข้อมูลที่แตกต่างกัน และอาจนำข้อมูลที่ได้อามาโต้เถียงกัน ซึ่งหากได้รับมูลข่าวสารเพียงแค่ด้านเดียวก็จะได้รับข้อมูลที่ไม่มีความหลากหลาย เกิดข้อมูลที่ผ่านการโต้เถียงกันอย่างมีเหตุและผลจนนำไปสู่ข้อมูลเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าที่นักเรียนสังเคราะห์ออกมาผ่านการโต้เถียง ซึ่งสื่อเป็นสิ่งที่จะกำหนด เข้ามาเกี่ยวข้อง รวมถึงปัจจัยในด้านการเปิดรับข่าวสาร โดยพบว่าการสื่อสารถือเป็นเครื่องมือที่ทำให้บุคคล

เกิดความเข้าใจร่วมกัน ที่เป็นเช่นนี้ เพราะการเปิดรับข้อมูลข่าวสารช่วยให้บุคคลมีความรู้ความเข้าใจในสภาพแวดล้อมรอบตัว ทำให้ผู้เปิดรับข่าวสารมีความทันสมัยทันเหตุการณ์อยู่ตลอดเวลา สอดคล้องกับ ราชันย์ ตะมาริต (2564) ที่กล่าวถึงการเลือกรับข่าวสารเฉพาะที่ตนเองสนใจหรือแค่บางส่วนที่ตนเอง คิดว่าเป็นประโยชน์และมีความสำคัญต่อตนเอง และการเลือกรับข่าวสารในแต่ละบุคคลเป็นตัวอธิบาย ถึงพฤติกรรมในการสื่อสารของบุคคล นั้น ๆ ซึ่งเป็นไปตามสภาพจิตวิทยาและพฤติกรรมส่วนบุคคล

3.2 ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้กับแนวโน้มพฤติกรรมกรรมการสอบบุหรีไฟฟ้า

การรับรู้กับแนวโน้มพฤติกรรมกรรมการสอบบุหรีไฟฟ้าของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กัน ($r = 0.00$) เนื่องจากการรับรู้ของแต่ละบุคคลแตกต่างกัน และ ข่าวสารเกี่ยวกับบุหรีไฟฟ้าจากภาครัฐมีน้อย และข่าวสารที่ภาครัฐกระจายข่าวออกมาอยู่แค่ในช่วงข่าว แต่ยังไม่พบรายการหรือการสื่อสารถึงบุหรีไฟฟ้าโดยตรง หรือการเผยแพร่ข่าวสารของภาครัฐไม่ดึงดูดความสนใจของกลุ่มตัวอย่าง จึงทำให้การรับรู้เกี่ยวกับบุหรีไฟฟ้าอยู่ในระดับน้อย อีกทั้งพฤติกรรมการใช้โทรศัพท์มือถือของวัยรุ่นมีส่วนเกี่ยวข้องกับการรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับบุหรีไฟฟ้าจึงทำให้พฤติกรรมที่แสดงออกมาแตกต่างกันโดยขึ้นกับสิ่งเร้าของแต่ละบุคคลที่ได้ประสบมาและถูกตีความโดยแสดงออกทางพฤติกรรม ซึ่งสอดคล้องกับ ญัฐพล รุ่งโรจน์สิทธิชัย (2560) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับการรับรู้ไว้ว่า กระบวนการทางความคิด และจิตใจของมนุษย์ที่แสดงออกถึงความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึกนึกคิดที่มีผลมาจากกระบวนการรับและตีความสิ่งเร้าต่าง ๆ ที่สัมผัสด้วยความแตกต่างกัน แต่ละบุคคลจึงมีการรับรู้ และพฤติกรรมที่แตกต่าง

3.3 ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติกับแนวโน้มพฤติกรรมกรรมการสอบบุหรีไฟฟ้า

ทัศนคติกับแนวโน้มพฤติกรรมกรรมการสอบบุหรีไฟฟ้าของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา มีความสัมพันธ์กันเชิงบวกขนาดกลาง ($r = 0.65$) เหตุผลที่เป็นเช่นนี้ เนื่องจากความก้าวหน้าเทคโนโลยี การสื่อสารจูงใจให้เกิดทัศนคติที่มีต่อบุหรีไฟฟ้า ที่แพร่ผ่านและเปิดกว้างในหลายช่องทาง โดยเฉพาะ ข้อมูลเกี่ยวกับอันตรายของบุหรีไฟฟ้าเมื่อนำมาเปรียบเทียบกับอันตรายของบุหรีมวนทั่วไป สอดคล้องกับ กรวิน กรประเสริฐวิทย์ (2557) ที่กล่าวถึง แนวคิดของทัศนคติที่สรุปได้ว่า ทัศนคติ คือ การแสดงออกของบุคคลต่อสิ่งหนึ่งหรือบุคคลหนึ่ง ซึ่งเป็นผลมาจากองค์ประกอบด้านความรู้ ความคิด และความรู้สึกจะเห็นได้ว่าการที่บุคคลมีทัศนคติต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดต่างก็เนื่องมาจากบุคคลมีความเข้าใจมีความรู้สึกหรือมีแนวความคิดแตกต่างกันนั่นเอง ซึ่งความสัมพันธ์ของทัศนคติกับแนวโน้มพฤติกรรมกรรมการสอบบุหรีไฟฟ้าของนักเรียนสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กัลยา วิริยะ, ประภาพร ชูคำ

นิต และ อังศุมา อภิเชาว์ (2562) ที่ผลการวิจัยพบว่า ทักษะมีความสัมพันธ์เชิงลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับพฤติกรรมการสัมผัสบุหรี่

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1.1 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการให้ความรู้เรื่องบุหรี่ และบุหรี่ไฟฟ้า ควรมีให้ความรู้เกี่ยวกับอันตรายของพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าและอันตรายของสารตกค้างในน้ำยาและควันของบุหรี่ไฟฟ้า เช่น ความรู้ในเรื่องของผลเสียในระยะยาวของบุหรี่ไฟฟ้า และปริมาณนิโคตินในน้ำยาบุหรี่ไฟฟ้าที่สูงกว่าบุหรี่ธรรมดา ให้มากขึ้นเนื่องจากการหาข้อมูลปัจจุบันเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้ามีจำนวนน้อยและข้อมูลไม่เป็นปัจจุบัน และควรมีการสร้างทัศนคติในเรื่องบุหรี่ไฟฟ้าไม่สามารถทำให้เลิกพฤติกรรมการสูบบุหรี่มวนธรรมดาได้

1.2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการซื้อขายบุหรี่ไฟฟ้าควรเข้ามาควบคุมการซื้อขายบุหรี่ไฟฟ้าอย่างจริงจัง โดยการตรวจสอบ และปิดแหล่งการซื้อขายบุหรี่ไฟฟ้าออนไลน์เนื่องจากในปัจจุบันวัยรุ่นมีแนวโน้มที่จะใช้บุหรี่ธรรมดาน้อยลง แต่มีแนวโน้มที่จะใช้บุหรี่ไฟฟ้ามากขึ้น ซึ่งบุหรี่ไฟฟ้าสามารถหาซื้อได้จากช่องทางออนไลน์ผ่านทางเฟซบุ๊ก ไลน์ และช่องทางการค้าออนไลน์อื่น ๆ ที่ทำให้เด็กเยาวชนเข้าถึงได้ง่าย โดยที่บุหรี่ไฟฟ้ายังผิดกฎหมายในประเทศไทย

1.3 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมสื่อออนไลน์ ซึ่งพบว่าสื่อออนไลน์เป็นช่องทางที่ทำให้เยาวชนเข้าถึงบุหรี่ไฟฟ้าได้โดยเสรี สามารถเลือกและสั่งซื้อได้ง่ายควรมีมาตรการควบคุมและเฝ้าระวังผู้ที่จำหน่ายโดยควบคุมให้เข้มงวด

1.4 การป้องกันและแก้ไขปัญหาโดยการจัดโปรแกรมเพื่อป้องกันการใช้บุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ควรพิจารณาการส่งเสริมและการสร้างทัศนคติสำหรับนักเรียนทัศนคติ โดยเฉพาะในเรื่องบุหรี่ไฟฟ้ามีอันตรายเหมือนกับบุหรี่มวนและบุหรี่ไฟฟ้ามีสารตกค้างเหมือนกับบุหรี่มวน เพื่อให้เกิดประสิทธิผลได้ดีที่สุด

1.5 การจัดการเรียนรู้และหลักสูตรที่มีการสอนเรื่องสารเสพติดในโรงเรียนควรมีการศึกษาเพื่อป้องกันการใช้บุหรี่ไฟฟ้าโดยเฉพาะอย่างยิ่งตั้งแต่ระดับประถมศึกษาเพื่อเป็นการปลูกฝังทัศนคติของนักเรียนให้ตระหนักถึงอันตรายของบุหรี่ไฟฟ้า และควรส่งเสริมพฤติกรรมเพื่อป้องกันการแนะนำแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าให้กับบุคคลอื่น ลดพฤติกรรมการหาข้อมูลเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า และลดพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้า

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ในรูปแบบของการวิจัยเชิงสำรวจแบบภาคตัดขวาง โดยทำการเก็บข้อมูล ณ ช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งเพียงครั้งเดียว (Cross-sectional Study) ผลที่ได้จากการศึกษาจึงเป็นลักษณะของการอธิบายสภาพหรือปรากฏการณ์ จึงอาจจะใช้แนวทางการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ร่วมด้วย เช่น การสัมภาษณ์แบบสนทนากลุ่ม (Focus Group) การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview)

2.2 จากผลการศึกษาได้เห็นได้ว่าแนวโน้มของการใช้บุหรี่ไฟฟ้าของเยาวชนมีมากขึ้น จึงมีความน่าสนใจการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยด้านความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ (Causal Relationship) เพื่อให้สามารถนำผลการวิจัยที่ได้ไปใช้ต่อยอดในการพัฒนารูปแบบการสื่อสารเพื่อเป้าหมายในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมทางเพศให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

2.3 การแก้ไขปัญหาในเรื่องการใช้สารเสพติดของเยาวชนโดยเฉพาะบุหรี่ไฟฟ้า ออกแบบหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ หรือโปรแกรมการแก้ปัญหานักเรียน เพื่อสร้างทัศนคติเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า

2.4 ข้อมูลลักษณะทั่วไปของประชากรในการวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาเฉพาะปัจจัยที่คาดการณ์คือ เพศ ระดับชั้น อายุ พฤติกรรมการสูบบุหรี่ธรรมดา และรายได้ที่ได้รับจากผู้ปกครอง อาจมีความสัมพันธ์หรือเกี่ยวข้องกับการเปิดรับข่าวสาร การรับรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ซึ่งสามารถนำมาศึกษาเพิ่มเติมได้ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงถือเป็นการจำกัดการนำความรู้ไปใช้ในการพัฒนาการสื่อสารสุขภาพต่อไป

2.5 ระบบอินเทอร์เน็ตและสื่อสังคมออนไลน์เป็นแหล่งข้อมูลที่เยาวชนมีการเปิดรับ และเข้าถึงได้ในระดับสูง ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไปจึงควรนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปต่อยอดเพื่อหาแนวทางการสร้างเสริมการรับรู้เกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า ร่วมกับการใช้แหล่งข้อมูลที่เป็นสื่อมวลชนในรูปแบบออนไลน์ที่มีประสิทธิภาพ เพื่อพัฒนาให้ได้ข้อมูลจากผลการศึกษาวิจัยที่มีความลึกซึ้งหรืออยู่ในขั้นที่สูงขึ้นให้เยาวชนไทยหลีกเลี่ยงพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้า

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข. (2561). *กรมควบคุมโรค เตือนเสพติดนิโคตินจากบุหรี่ไฟฟ้า ทำลายสมอง ก่อมะเร็ง และทำให้ติดบุหรี่ยากขึ้น*. เข้าถึงได้จาก <https://ddc.moph.go.th/>.
- กรมควบคุมโรค. (2563). *บุหรี่ คืออะไร ประเภทและสารในบุหรี่*. เข้าถึงได้จาก <http://www.thaincd.com/>.
- กรมควบคุมโรค. (2562). *พฤติกรรมกรสูบบุหรี่*. เข้าถึงได้จาก <https://ddc.moph.go.th/>.
- กรมควบคุมโรค. (ม.ป.ป.). *กรมควบคุมโรค แนะนำประชาชนให้ตระหนักถึงโทษ พิษภัย และอันตรายที่เกิดจากบุหรี่ไฟฟ้า*. เข้าถึงได้จาก <https://shorturl.asia/OC6ME>
- กรมสุขภาพจิต. (2564). *ตอกย้ำ WHO "บุหรี่ไฟฟ้า" อันตรายกว่าบุหรี่ยธรรมดาเพิ่มจาก 5% เป็น 67%*. เข้าถึงได้จาก <https://www.dmh.go.th/news-dmh/view.asp?id=31326>
- กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ. กองสุศึกษา. (2560). *รายงานผลการศึกษาการเข้าถึงและใช้ข้อมูลข่าวสารเพื่อการบริโภคอาหารของประชาชนในกลุ่มวัยทำงาน*. กรุงเทพฯ: กองสุศึกษา กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ.
- กรวิทย์ กรประเสริฐวิทย์. (2557). *ทัศนคติความรู้ความเข้าใจ พฤติกรรม และ คุณลักษณะการใช้งานของเทคโนโลยีที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในการใช้เครื่องชำระค่าโทรศัพท์อัตโนมัติของประชาชนในกรุงเทพมหานครปี 2558*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ): มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- กระทรวงสาธารณสุข. (2563). *กรมควบคุมโรค*. เข้าถึงได้จาก Gen Y/Gen Me ประชากรกลุ่มใหญ่ในโลกยุคดิจิทัล: <https://www.dmh.go.th/news/view.asp?id=2293>
- กัลยา วิริยะ, ประภาพร ชูกำเหน็ด, และ อังศุมา อภิชาติ. (2562). *ความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับบุหรี่กับพฤติกรรมการสัมผัสบุหรี่ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์*. *วารสารวิทยบริการมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์* 30(1), 66-74.
- กิตติยา สกุลสุภะ, และ แอนนา จุมพลเสริธร. (2557). *การเปิดรับข่าวสาร ทัศนคติ และแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของวัยรุ่นแม่คือนักเรียนและผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร*. *JC journal* 7(3), 127-137.
- คณะกรรมการประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษา คณะอนุกรรมการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับอุดมศึกษา. (2558). *คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน*

- ระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2557. 328 ถนนศรีอยุธยา เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400: ภาพพิมพ์. จักรกฤษณ์ พิญญาพงษ์, ธัญญลักษณ์ พิมพ์เสน, นันทิกา คบล่า, นิภาวดี สีสนิท, ปิยะภาภรณ์ อ่อนวงศ์, และ วราภรณ์ ม่วงโมด. (2562). การรับรู้บทบาททางเพศและทัศนคติทางเพศของวัยรุ่น. *วารสารวิชาการวิทยาศาสตร์และวิทยาศาสตร์ประยุกต์*, 2(2562), 1-13.
- ชุมพล รอดคำดี. (2532). *สื่อมวลชนเพื่อการพัฒนา*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- จุฑามาศ สิทธิขวา. (2542). *ความต้องการรับรู้ข่าวสารของผู้บริหาร อาจารย์ ข้าราชการจากงาน ประชาสัมพันธ์ มหาวิทยาลัยสารคาม*. การศึกษาค้นคว้าอิสระ สาขาการจัดการสื่อสารองค์กร. มหาสารคาม: คณะวารสารศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ชญาดา ชนาวุฒิกุลกิติ, ศิริวรรณ กวงเพ็ง, และ ลินจง โพชาวี. (2561). ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ คุณภาพการบริการของผู้ใช้บริการสนามบินนานาชาติ อุดรธานี. *วารสารช่อพะยอม* 29(2), 15-25.
- ชนิกา เจริญจิตต์กุล, และ ชฎาภา ประเสริฐทรง. (2557). บุหรี่ไฟฟ้า : ภัยเงียบของวัยรุ่น. *วารสารพยาบาลทหารบก* 15(3), 149-154.
- ชินดนัย ศิริสมฤทัย. (2560). *การรับรู้ ทัศนคติ และความตั้งใจในการเกิดพฤติกรรมการกลั่นแกล้งบนโลกไซเบอร์*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต): มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- ณัฐพล รุ่งโรจน์สิทธิชัย. (2560). *การรับรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรม ที่มีต่อบุหรี่ไฟฟ้า*. (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต): มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ดวงฤทัย พงศ์ไพฑูรย์. (2544). *การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ และทัศนคติเกี่ยวกับเพศศึกษาของวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานคร, กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*.
- ทิพย์พาพร มหาสินไพศาล. (2557). พฤติกรรมการซื้อสินค้าของผู้บริโภคสูงวัยในร้านค้าปลีกสมัยใหม่. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น*, 2(8), 51-61.
- ธนา นิลชัยโกวิท. (2551). *บทความการประชุมวิชาการประจำปี 2551 เรื่อง ศิลปะการจัดการกระบวนการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงแนวจิตตปัญญา The Art of Contemplative Oriented Transformative Facilitation*. ใน *จิตตปัญญาศึกษา*. กรุงเทพฯ: การศึกษาเพื่อการพัฒนา มนุษย์. โครงการศูนย์จิตตปัญญาศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ธีรภัทร ดีอม, เบญจพร แยมจำเมือง, ศศิธร รัตนประยูร, วีรยา มีสวัสดิกุล, และ ศิริเพ็ญ ดาบเพชร. (2564). ทัศนคติของนักท่องเที่ยวเจนวายกับวัฒนธรรมการเซลฟี่บนสื่อสังคมออนไลน์. *ศิลปศาสตร์ปริทัศน์* 16(1), 147-162.
- นารินทร์ มะลิวัลย์, วิจารณ์ โอสธสุวรรณ, กนกวรรณ แก้วแดง, และ ศิริลักษณ์ คัมภีรานนท์. (2562). *ความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมเสี่ยงเกี่ยวกับการตั้งครรภ์ไม่พร้อมของเยาวชน และบทบาทของภาครัฐกับแนวทางการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พร้อม : กรณีศึกษา อำเภอเมืองยะลา*. การ

- ประชุมวิชาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (หน้า 163-179). สงขลา: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา.
- น้ำทิพย์ ตระกูลเมธี. (2561). การศึกษาปัจจัยการรับรู้ที่มีผลต่อการยอมรับการใช้ Kahootในการวัดประเมินผลระหว่างเรียน. *วารสารวิจัยทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ* 13(1), 116-127.
- นิรันดา ศรีบุญทิพย์, วิชาญ ปาวัน, สุจิตรา บุญกล้า, ประเวศ ชุ่มเกษรกุลกิจ, และ จักรกฤษณ์ พลราช. (2562). การประเมินผลการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเรื่องโรคและภัยสุขภาพ พฤติกรรมการป้องกันและควบคุมโรค. เลขที่ 145,147 ถ.เลี้ยวเมืองฯ ต.ตลาดขวัญ อ.เมืองนนทบุรี จ.นนทบุรี 11000: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- เนตรดาว อยู่ยง. (2559). *การเปิดรับสื่อ การรับรู้ ทักษะคิด และพฤติกรรมกร.* (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต): มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- บุษกร พันธเมธาฤทธิ์, ลักขณา คงแสง, จุฑารัตน์ คงเพชร, ปราณี คำจันทร์, ลดาวัลย์ ประทีปชัยกุล, และ พรทิพย์ พูลประภัย. (2562). ปัจจัยทำนายพฤติกรรมการดูแลเด็กของผู้ปกครอง. *วารสารพยาบาลสงขลานครินทร์* 39(2), 23-36.
- ประกาศกระทรวงพาณิชย์. (2557). *กำหนดให้บารากูและบารากูไฟฟ้าหรือบุหรีไฟฟ้าเป็นสินค้าที่ต้องห้ามในการนำเข้ามาในราชอาณาจักร พ.ศ.2557.* กระทรวงพาณิชย์.
- ประเสริฐ พันธุ์เรืองสกา. (2556). *ศึกษาความเข้าใจสิทธิประโยชน์ประกันสังคม ของพนักงานคณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล.* (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต): มหาวิทยาลัยสยาม.
- ปฐมพงศ์ รัตนโกศัย. (2561). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ : ศึกษากรณีโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดพัทลุง. *วารสารรัฐศาสตร์ปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์* 5(1), 47-72.
- ปิ่นนเรศ กาศอุดม, กัลยาณี โนอินทร์, เสาวภา เต็ดขาด, วิจิตรา ปัญญาชัย, ศรีแพร เข้มวิชัย, เบญจวรรณ กันยาน, และ กรรณิการ์ กาศสมบูรณ์. (2561). ทักษะดีต่อผู้สูงอายุของวัยรุ่น. *ราชวดีสาร วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุรินทร์* 9(2), 71-85.
- ปิยวรรณ บุญเพ็ญ, ภาวนา เมณฑะระ, และ ปิยชาติ บุญเพ็ญ. (2562). พฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าและพฤติกรรมต้องการเลิกบุหรี่ของนักศึกษา. *วารสารศรีนครินทรวิโรฒวิจัยและพัฒนา (สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)* 11(22), 111-127.
- พนม คลีฉายา. (2561). การรู้ทันเรื่องสื่อดิจิทัลของผู้ฟังรายการพอดแคสต์. *วารสารนิเทศศาสตร์*, 3(36 กันยายน), 59-76.
- พรเพ็ญ เผือกเอม, และ กาญจนา ประสงค์. (2564). ทักษะคิดในการประกอบวิชาชีพของนักศึกษาคณะสัตวแพทยศาสตร์มหาวิทยาลัยมหิดล. *วารสารการพัฒนางานประจำ สู่งานวิจัย* 8, 29-35.

- พลอยชนก วงศ์ภัทรไพศาล, และ ชีรวันท์ โอภาสบุตร. (2560). การเปิดรับสื่อและข่าวสาร
ประชาชนสัมพันธ์. *วารสารนิเทศสยามปริทัศน์* 18(2), 109-123.
- พีร์ พวงมะลิ, พรเพ็ญ ไตรพงษ์, และ ยุทธพงษ์ สีสากิจไพศาล. (2561). ทักษะคิดและการรับรู้ของ
ประชาชนต่อกฎหมายเกี่ยวกับการปล่อยโคมลอย. *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏว
ไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์*, 2(12), 135-145.
- ภัควรินทร์ ภัทศิริสมบุญ, พรนภา หอมสินธุ์, และ รุ่งรัตน์ ศรีสุริยเวศน์. (2563). ปัจจัยที่มี
ความสัมพันธ์กับการสูบบุหรี่ของนักศึกษาสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ. *วารสารสาธารณสุข
มหาวิทยาลัยบูรพา* 15(2), 25-38.
- ภัทรไพลิน จังพัฒนานนท์. (2557). *ความเชื่อ...ทำให้เป็นเหยื่อบุหรี่ไฟฟ้า*. เข้าถึงได้จาก เครือข่ายเฝ้า
ระวังอุตสาหกรรมยาสูบ: <http://www.tobaccowatch.in.th/>
- มณฑา เก่งการพานิช, แสงเดือน สุวรรณศรี, ขวาลา ภวภูตานนท์ ณ มหาสารคาม, และ ธราดล เก่ง
การพานิช. (2557). ปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของวัยรุ่นหญิง. *วารสารสุขศึกษา*
37(128), 29-44.
- มณีนวษ์ หอมหวาน, และ ประสพชัย พสุนนท์. (2556). ปัจจัยการรับรู้ที่ส่งผลต่อการเลือกซื้อ
สินค้าจากกิจการเพื่อสังคมในกรุงเทพมหานคร กรณีศึกษาโครงการหลวง. *วารสารบริหารธุรกิจ
ศรีนครินทรวิโรฒ* 4, 120-138.
- มานิช รักไทยเจริญชีพ. (2560). พฤติกรรมการเปิดรับ และปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกเปิดรับชม
โทรทัศน์ช่องข่าว ในระบบดิจิทัลของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร. *สุทธิปริทัศน์* 31(98),
212-221.
- เมธญา ขวัญแก้ว, และ พีรพงษ์ พุศิริ. (ม.ป.ป.). การศึกษาทัศนคติและการรับรู้คุณภาพบริการที่มี
ความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการ. *การประชุมนำเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา*
, 15, หน้า 374-384.
- รัฐกรณ์ ตีระพงษ์ศักดิ์. (2558). *ความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมต่อการใช้จักรยานของประชาชน*.
(วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ): มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2557). *พระราชบัญญัติ พ.ศ. 2557*.
- ราชันย์ ตะมาริต. (2562). *การเปิดรับข่าวสารอุบัติเหตุบนท้องถนนมีผลต่อพฤติกรรมการขับขี่
ยานพาหนะ*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ): มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- รุจิรัตน์ วิโรจน์ศิริชัย, และ จีรพร ศรีทอง. (2553). พฤติกรรมองค์กรและการจัดการ. กรุงเทพมหานคร:
บริษัทสำนักพิมพ์ท็อป จำกัด.
- เริงฤดี ปธานวนิช. (2561). *งานวิจัยยืนยัน บุหรี่ไฟฟ้าไม่ได้ช่วยให้เลิกบุหรี่มวน ช้ำทำให้เลิกบุหรี่มวนยาก
ขึ้น*. เข้าถึงได้จาก <https://www.trc.or.th/>.

- วิชาญ ปาวัน, กรัณธรัตน์ บุญช่วยธนาสิทธิ, จักรกฤษณ์ พลราชม, และ มาสรีน ศุกลปักษ์. (2559). การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ความรู้ และพฤติกรรมการป้องกันโรคและภัยสุขภาพของประชาชนไทย ประจำปี 2559. *วารสารวิจัยทางวิทยาศาสตร์สุขภาพ*, 1(11), 72-79.
- วิภาดา มุกดา. (2560). ปัญหาจากการรับรู้และความคาดหวังในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจ. *วารสารวิทยาลัยดุสิตธานี* 12(1), 199-216.
- ศยามล ภูมิศ, กุเกียรติ์ ก้อนแก้ว, และ จิตติวรดา สังเกต. (2561). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันโรคไวรัสซิกาในหญิงตั้งครรภ์ อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร. *วารสารวิชาการสาธารณสุข* 28(2), 255-262.
- ศรันธ ยี่หลั่นสุวรรณ. (2558). การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะ และแนวโน้มพฤติกรรมที่มีต่อโครงการส่งเสริมสังคม ของผู้นำเยาวชนประเทศอาเซียน และ ญี่ปุ่น ผ่านช่องทางเฟซบุ๊ก (Facebook). (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ): มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ศรีรัช ลอยสมุทร. (2561). ผลสัมฤทธิ์ยาสูบบูปแบบใหม่ในสื่อสังคมเครือข่าย. *วารสารกฎหมายสุขภาพ และสาธารณสุข* ปีที่ 5, 13-29.
- ศิริวรรณ แสงอินทร์, และ ช่อทิพย์ ผลกุล. (2560). การรับรู้ภาวะเสี่ยงของการตั้งครรภ์ พฤติกรรมสุขภาพ และความต้องการบริการสุขภาพแบบองค์รวมของหญิงตั้งครรภ์อายุมาก. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ): มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ศุจินันท์ พูลสวัสดิ์, และ แอนนา จุมพลเสถียร. (2563). การเปิดรับสื่อความรู้ทัศนคติและแนวโน้มพฤติกรรมของประชาชนที่มีต่อกองบัญชาการกองทัพอากาศ. *วารสารนิเทศศาสตร์และนวัตกรรมการสื่อสาร*, 1(7), 83-102.
- ศูนย์วิจัยและจัดการความรู้เพื่อการควบคุมยาสูบ. (2563). รายงานสถานการณ์ การบริโภคยาสูบของประเทศไทย พ.ศ.2562. เข้าถึงได้จาก <https://www.trc.or.th/>.
- ศูนย์วิจัยและจัดการความรู้เพื่อการควบคุมยาสูบ. (2562). รายงานสถานการณ์การบริโภคยาสูบของประเทศไทย พ.ศ.2562. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์วิจัยและจัดการความรู้เพื่อการควบคุมยาสูบ (ศจย.).
- สถาบันบัณฑิตบริหารธุรกิจ ศศินทร์ แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2557). *โครงการศึกษาผลกระทบของบุหรี่ไฟฟ้าที่มีต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในประเทศไทยและข้อเสนอแนะในการบริหารจัดการจากภาครัฐ*. โรงงานยาสูบ กระทรวงการคลัง.
- สมตระกูล ราศิริ, ยลฤดี ตันทสิทธิ์, และ จิตติรัตน์ ราศิริ. (2562). พฤติกรรมการใช้บุหรี่อิเล็กทรอนิกส์ของนักศึกษาทันตสาธารณสุข. *วารสารทันตภิบาล* 30 (2), 56-66.
- สมพร รุ่งเรืองกลกิจ, อิงคภา โคตนา รำ, เนตรชนก แก้วจันทา, และ ชมพูนุท กาบคำบา. (2560). ทักษะของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งต่อเพศภาวะในสังคมไทย. *วารสารสังคมศาสตร์*

และมนุษยศาสตร์, 2(43), 84-114.

สายทิพย์ วชิรพงศ์. (2556). การเปิดรับ การรับรู้ และทัศนคติที่มีต่อภาพยนตร์ จากข้อมูลข่าวสารที่ปรากฏในทวิตเตอร์. *JC journal*, 6(1), 47-69.

สาลิน แนวนหล้า, และ ปริญญ์ ผกานนท์. (2558). ทัศนคติและพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่น. *การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ราชธานีวิชาการ ครั้งที่ 1 สร้างเสริมสหวิทยาการ ผสมผสานวัฒนธรรมไทย ก้าวอย่างมั่นใจเข้าสู่ AC*, (หน้า 1584-1591).

สำนักควบคุมการบริโภคยาสูบ กรมควบคุมโรค. (กันยายน 2562). *กรมควบคุมโรคเตือนผู้ใช้บุหรี่ไฟฟ้าเสี่ยงถึงขั้นเสียชีวิต*. เข้าถึงได้จาก <https://ddc.moph.go.th/otpc/news.php?news=9478>

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (2564). *จำนวนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย*. เข้าถึงได้จาก <https://www.obec.go.th/>.

สำนักงานคุ้มครองผู้บริโภคในกิจการกระจายเสียงและโทรทัศน์. (2557). *รายงานผลปฏิบัติการ กสทช. ประจำปี 2557*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคุ้มครองผู้บริโภคในกิจการกระจายเสียงและโทรทัศน์.

สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์. (30 มีนาคม 2563). *รายงานผลการสำรวจพฤติกรรมผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทย พ.ศ. 2562*. เข้าถึงได้จาก <https://bit.ly/3zpEVHG>.

สำนักงานราชบัณฑิตยสภา. (2554). *แนวโน้ม*. เข้าถึงได้จาก <https://www.orst.go.th/>.

สำนักงานราชบัณฑิตยสภา. (2554). *พฤติกรรม*. เข้าถึงได้จาก <https://www.orst.go.th/>.

สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม. (2564). *การสำรวจพฤติกรรมด้านสุขภาพของประชากร พ.ศ. 2564*. กรุงเทพฯ: สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม.

สำนักสื่อสารความเสี่ยงและพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพ. (2562). *การประเมินผลการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเรื่องโรคและภัยสุขภาพ พฤติกรรมการป้องกันและควบคุมโรคและภาพลักษณ์ของกรมควบคุมโรคของประชาชนไทย ประจำปี พ.ศ. 2562*. เข้าถึงได้จาก https://ddc.moph.go.th/brc/journal_detail.php?publish=9382.

สิริลักษณ์ อุบลรัตน์. (2560). *การเปิดรับสื่อ การแบ่งปันข้อมูล และการรู้เท่าทัน*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ): มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สิริณัฐ สดประเสริฐ (2558). *การรับรู้และพฤติกรรมการแสดงความคิดเห็นหลังชมละครโทรทัศน์ผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ประเภทเฟสบุ๊ก*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ): มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สุทัศน์ รุ่งเรืองหิรัญญา. (2563). *บุหรี่ยี่ห้อเล็กทรอนิกส์ ยาสูบ “แปลงร่าง” คนบาปในคราบน้ำกัญ*. เข้าถึงได้จาก <http://www.wongkarnpat.com/>.

สุธรรม รัตนโชติ. (2553). *พฤติกรรมองค์กรและการจัดการ*. บริษัทสำนักพิมพ์ท็อป จำกัด: กรุงเทพฯ.

- สุนทรี แซ่ลิ้ม. (2557). *ทัศนคติของผู้บริโภคที่มีต่อแผ่นป้ายโฆษณาทางอินเทอร์เน็ต*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ): มหาวิทยาลัยสยาม.
- สุภวัฒน์ สงวนงาม. (2557). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเลือกรับชมรายการข่าวของสถานีโทรทัศน์ของผู้ชมในเขตกรุงเทพมหานคร*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ): มหาวิทยาลัยเนชั่น.
- สุภัทรา ศรีรัตนจำรัส. (2557). *การเปิดรับข่าวสาร การรับรู้ และทัศนคติในเรื่องการแพทย์ทางเลือกของประชาชนในกรุงเทพมหานคร*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ): มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุรพงษ์ โสธนะเสถียร. (2562). การบริหารจัดการข้ามสื่อ: จากสื่อสารมวลชนไปสู่สื่อออนไลน์. *วารสารอิเล็กทรอนิกส์การเรียนรู้ทางไกลเชิงนวัตกรรม*, 2(10), 1-23.
- หทัยรัตน์ ตัลยารักษ์, และ จุฬาทิพย์ ช่วยคล้าย. (2562). ความรู้ เจตคติและพฤติกรรมการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกของประชาชน. *การประชุมมหาดไทยวิชาการระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 10*, 1505-1514.
- หัสติน แก้ววิชิต. (2559). *พฤติกรรมมนุษย์เพื่อพัฒนาตน*. (เอกสารประกอบการสอน รายวิชาพฤติกรรมมนุษย์เพื่อพัฒนาตน): มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- อมราพร แสนยศ. (2558). *การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทัศนคติ และแนวโน้มพฤติกรรมที่มีต่อการประกันบำนาญเพื่อรองรับการเข้าสู่สังคมสูงวัยของกลุ่มวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ): มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อุณกัณ แซ่ลิ้ม. (2560). *การสำรวจพฤติกรรมและการรับรู้การใช้บุหรี่ไฟฟ้ากรณีของประเทศไทย*. *การประชุมทางวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์* 65, 386-391.
- อรรถเดช สรสุชาติ. (2557). *หลักการโฆษณา เอกสารประกอบการบรรยายวิชาหลักการโฆษณาและการประชาสัมพันธ์*. คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยเนชั่น กรุงเทพมหานคร
- อุราเพ็ญ ยิ้มประเสริฐ. (2557). *การเปิดรับ การรับรู้ และความพึงพอใจข่าวสารของลูกค้าที่ใช้บริการ*. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์* 8(2), 41-50.
- อุษา แก้วแดง. (2562). *การเปิดรับสื่อ และความพึงพอใจต่อข่าวสารของสโมสรฟุตบอล ปตท. ระยอง*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ): มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ภาษาอังกฤษ

- A. M., Johnson, A. L., Niaura, R. S., Abrams, D. B., & Pearson, J. L. Glasser. (2018). Youth vaping and tobacco use in context in the United States: results from the 2018 National Youth Tobacco Survey. *Nicotine & Tobacco Research*, 3(23), 447-453.
- Akihiro Shiina, Tomihisa Niitsu, Osamu Kobori, Keita Idemoto, Tasuku Hashimoto,

- Tsuyoshi Sasaki, and Masaomi Iyo. (2020). Relationship between perception and anxiety about COVID-19 infection and risk. *Brain, Behavior, & Immunity*, 1-8. doi:10.1016/j.bbih.2020.100101.
- Albarracín, D., Johnson, B. T., Zanna, M. P., & Kumkale, G. T. (2005). Attitudes: Introduction and scope. *The handbook of attitudes*, 2005, 3-19
- Barrett, R., & Aldamkhi, H. (2021). An Evaluation of the Knowledge and Perceptions of Pharmacy Staff and Pre-Registration Students of E-Cigarettes Use: A Systematic Review. *Tobacco use insights*, 14, 1179173X211016867.
- Boonchutima, S., Kachentawa, K., Limpavithayakul, M., & Prachansri, A. (2017). Longitudinal study of Thai people media exposure, knowledge, and behavior on dengue fever prevention and control. *Journal of Infection and Public Health*. doi:DOI:10.1016/j.jiph.2017.01.016
- Cambridge Dictionary. (น.ป.ป.). *Attitude*. Available from: <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/attitude>.
- CDC, A. W. (2020). *Centers for disease control and prevention*.
- Choi, K., Fabian, L., Mottey, N., Corbett, A., & Forster, J. (2012). Young adults' favorable perceptions of snus, dissolvable tobacco products, and electronic cigarettes: findings from a focus group study. *American journal of public health*, 102(11), 2088-2093.
- Drazen, J. M. (2019). The dangerous flavors of e-cigarettes. *New England Journal of Medicine*, 7(380), 679-680.
- Etter, J. F., Bullen, C., Flouris, A. D., Laugesen, M., & Eissenberg, T. (2011). Electronic nicotine delivery systems: a research agenda. *Tobacco control*, 20(3), 243-248.
- Franz. Faul, Erdfelder Edgar, and Axel,-Georg Lang, Albert Buchner. (2009). Statistical power analyses using G*Power 3.1: Tests for correlation and regression analyses. *Behavior research methods*, 4(41), 1149-1160.
- Garrison, K. and Magoon, R. *Educational Psychology; an Integration of Psychology and Educational Practices*. Merrill Publishing Company, 1972, p. 290.
- Hawkins, I. D., & Mothersbaugh, D. L. (2010). *Consumer Behavior: Building Marketing Strategy*. NY: McGraw-Hill Irwin.
- Helen, G. S., & Eaton, D. L. (2018). Public health consequences of e-cigarette use. *JAMA*

- internal medicine, 178(7), 984-986.
- Hunt, J. G., & Osborn, R. N. (1982). Toward a macro-oriented model of leadership: An odyssey. *Leadership: Beyond establishment views*, 196-221.
- Hunt, T., & Ruben, B. D. (1993). *Mass communication: Producers and consumers*. HarperCollins
- Hyoshin Kim, Andrew H Davis, Jaime L Dohack, and Pamela I Clark. (2017). E-Cigarettes Use Behavior and Experience of Adults: Qualitative Research Findings to Inform E-Cigarette Use Measure Development. *Nicotine Tob Res* 19(2), 190-196.doi:10.1093/ntr/ntw175.
- Jun Ho Cho, Eunyoung Shin, and Sang-Sik Moon. (November 2011). *Electronic-cigarette smoking experience among adolescents*. Available from: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/>: DOI: 10.1016/j.jadohealth.2011.08.001
- J. Farsalinos, K. E., Gillman, I. G., Hecht, S. S., Polosa, R., & Thornburg. (2016). *Analytical assessment of e-cigarettes: From contents to chemical and particle exposure profiles*. Elsevier.
- Kelman, H. C. (1965). Attitude toward the communicator, perception of communication content, and attitude change. *Journal of personality and social psychology*, 1(1), 63.
- Klapper J. T. (1967). *Discussion in Thayer (ed.), Communication: Concepts and perspectives*. Washington, D. C: Spartan Books.
- Kostetska, K., Khumarova, N., Umanska, Y., Shmygol, N., & Koval, V. (2020). *Institutional qualities of inclusive environmental management in sustainable economic development*. Management Systems in Production Engineering.
- Krysten W. Bold, Grace Kong, Deepa R. Camenga, Patricia Simon, Dana A. Cavallo, Meghan E. Morean, and Suchitra Krishnan-Sarin. (2018). Trajectories of E-Cigarette and Conventional Cigarette Use Among Youth. *PEDIATRICS* 141(1), 1-8.doi:10.1542/peds.2017-1832.
- Larasati, Y. A., Yoneda-Kato, N., Nakamae, I., Yokoyama, T., Meiyanto, E., & Kato, J. Y. (2018). Curcumin targets multiple enzymes involved in the ROS metabolic pathway to suppress tumor cell growth. *Scientific reports*, 8(1), 1-13.
- Long, W. F., Schramm, R., & Tollison, R. (1973). The economic determinants of antitrust

- activity. *The Journal of Law and Economics*, 16(2), 351-364.
- M. L De Fleur. (1970). *Theories of Mass Communication*. New York. Mckay.
- Mantey, D. S., Harrell, M. B., Case, K., Crook, B., Kelder, S. H., & Perry, C. L. (2017). Subjective experiences at first use of cigarette, e-cigarettes, hookah, and cigar products among Texas adolescents. *Drug and alcohol dependence*, 173, 10-16.
- Megan E Piper, Timothy B Baker, Neal L Benowitz, Stevens S Smith, and Douglas E Jorenby. (2020). E-cigarette Dependence Measures in Dual Users: Reliability and Relations With Dependence Criteria and E-cigarette Cessation. *Nicotine Tob Res* 22(5), 756-763.doi:10.1093/ntr/ntz040.
- Merrill, J., & Lowenstein, R. (1979). *Media, messages and men: New perspectives in communication*. New York: Longman. (Original work published 1971)
- Mezirow, J. (1998). On critical reflection. *Adult education quarterly*, 48(3), 185-198.
- Michael Scharnow. (2019). The Reliability and Temporal Stability of Self-reported Media Exposure: A Meta-analysis. *Communication Methods and Measures* 13(3), 1-14.doi:10.1080/19312458.2019.1594742.
- Olivia A. Wackowski, Michelle T. Bover Manderski, M. Jane Lewis, and Cristine D. Delnevo. (2019). The Impact of Smokeless Tobacco Risk Information on Smokers' Risk Perceptions and Use Intentions - a News Media Experiment. *The Impact of Smokeless Tobacco Risk Information on Smokers' Risk Perceptions and Use Intentions - a News Media Experiment* 34(3), 325-332.doi:10.1080/10410236.2017.1407226.
- Peper, J. S., Mandl, R. C., Braams, B. R., De Water, E., Heijboer, A. C., Koolschijn, P. C. M., & Crone, E. A. (2013). Delay discounting and frontostriatal fiber tracts: a combined DTI and MTR study on impulsive choices in healthy young adults. *Cerebral cortex*, 23(7), 1695-1702.
- Qinghua Yang. (2019). How Social Media Exposure to Health Information Influences Chinese People's Health Protective Behavior during Air Pollution: A Theory of Planned Behavior Perspective. *Health Communication* 36(36), 324-333.
- R F Alves, J Precioso, and E Becoña. (2018). Smoking behavior and secondhand smoke exposure among university students in northern Portugal: Relations with knowledge on tobacco use and attitudes toward smoking. *PULMOE*, 1-10.

- Raia-Barjat, T., Prieux, C., Leclerc, L., Sarry, G., Grimal, L., Chauleur, C., . . . Forest, V. (2020, July). Elemental fingerprint of human amniotic fluids and relationship with potential sources of maternal exposure. *Journal of Trace Elements in Medicine and Biology*(60), 126477.
doi:<https://doi.org/10.1016/j.jtemb.2020.126477>
- Regan, A. K., Promoff, G., Dube, S. R., & Arrazola, R. (2013). Electronic nicotine delivery systems: adult use and awareness of the ‘e-cigarette’ in the USA. *Tobacco control*, 22(1), 19-23
- Robert H. Wicks. (1996). Standpoint: Joseph Klapper and the effects of mass communication: A retrospective. *Journal of Broadcasting & Electronic Media* 40, 563-569.doi:10.1080/08838159609364377.
- Scharkow, M., & Bachl, M. (2017). How measurement error in content analysis and self-reported media use leads to minimal media effect findings in linkage analyses: A simulation study. *Political Communication*, 34(3), 323-343
- Schiffman, and Kanuk. (1991). *Consumer Behavior. Prentice-Hall.*
- Schuldt, J. P., Konrath, S. H., & Schwarz, N. (2011). “Global warming” or “climate change”? Whether the planet is warming depends on question wording. *Public opinion quarterly*, 75(1), 115-124
- Shiina, A., Niitsu, T., Kobori, O., & Idemoto, K. I. (2020). Relationship between perception and anxiety about COVID-19 infection and risk behaviors for spreading infection: A national survey in Japan. *Brain, Behavior, & Immunity - Health*, 100101.
doi:<https://doi.org/10.1016/j.bbih.2020.100101>
- Shuffrey, L. C., Myers, M. M., Isler, J. R., Lucchini, M., Sania, A., Pini, N., ... & Fifer, W. P. (2020). Association between prenatal exposure to alcohol and tobacco and neonatal brain activity: Results from the safe passage study. *JAMA network open*, 3(5), e204714-e204714.
- Sutfin, E. L., McCoy, T. P., Morrell, H. E., Hoepfner, B. B., & Mark. (2013). Electronic Cigarette Use by College Students. *NIH Public Access* 131(3), 214-221.doi:10.1016/j.drugalcdep.2013.05.001.
- T Raia-Barjat, I Gannard, D Virieux, C Del Aguila-Berthelot, M Nekaa, F Chauvin, . . . A Gagneux-Brunon. (2020). Health students' knowledge of sexually transmitted

- infections and risky behaviors before participation to the health promotion program. *Médecine et maladies infectieuses* 50, 1-4.DOI: 10.1016/j.medmal.2020.01.015.
- Tang, M.-s., Wu, X.-R., Lee, H.-W., Xia, Y., Deng, F.-M., Andre, . . . Lepor, H. (2019). Electronic-cigarette smoke induces lung adenocarcinoma. *PNAS* 116(43), 21727-21731.doi:10.1073/pnas.1911321116.
- U.S. Food and Drug Administration. (2018, November 15). *Results from 2018 National Youth Tobacco Survey show dramatic increase in e-cigarette use among youth over past year*. Retrieved from <https://www.fda.gov/>.
- Wang, R., Bhadriraju, S., & Glantz, S. (2020). E-cigarette use and smoking cessation in adult cigarettes smokers: a systematic review and meta-analysis. A50. VAPING, SMOKING, ALCOHOL, AND DRUG USE, A1905-A1905.
- World Health Organization. (2004). WHO framework convention on tobacco control (No. SEA-Tobacco-6). WHO Regional Office for South-East Asia.
- Wu, F., Yang, L., Tariqul Islam, M., Jasmine, F., G. Kibriya, M., Nahar, J., . . . H. Graziano, J. (2019). The role of gut microbiome and its interaction with arsenic exposure in carotid intima-media thickness in a Bangladesh population. *Environment International*, 104-113. doi:<https://doi.org/10.1016/j.envint.2018.11.049>
- Xu Wang, Wei Zeng, Liang Hong, Wenwen Xu, Haokai Yang, Fan Wang, . . . Hanqing Jiang. (2018). Stress-driven lithium dendrite growth mechanism and dendrite mitigation by electroplating on soft substrates. *Nature Energy* 3, 227-235.
- Yilmaz, Ö., & L. Malone, K. (2020). Preservice teachers perceptions about the use of blended learning in a science. *Smart Learning Environments*, 7:18. doi:<https://doi.org/10.1186/s40561-020-00126-7>

ภาคผนวก

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือ

แบบสอบถามออนไลน์ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสาร การรับรู้ ทักษะคติ และ
แนวโน้มพฤติกรรมกาสูบบุหรี่ปไฟฟ้าของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

1. ศาสตราจารย์ ดร.จินตนา สรายุทธพิทักษ์

อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ สาขาสุขศึกษาและพลศึกษา ภาควิชาหลักสูตรและการสอน
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อะเคื้อ กุลประสูติติก

อาจารย์ประจำคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สาขาเทคโนโลยีการจัดการสุขภาพ
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักริน ตัวคำ

อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ สาขาพลศึกษาและสุขศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิรตี เอกกรณรังค์ชัย

อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ สาขาพลศึกษาและสุขศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

5. อาจารย์ ดร.ญาณิศา พึ่งเกตุ

อาจารย์ประจำคณะวิทยาศาสตร์สุขภาพ วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาคผนวก ข ใบรับรองโครงการวิจัยจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคนกลุ่มสห

สถาบัน ชุดที่ 2 สังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และศิลปกรรมศาสตร์สำนักบริหารวิจัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน กลุ่มสหสถาบัน ชุดที่ 2
 สังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 อาคารจามจุรี 1 ชั้น 1 ห้อง 114 ถนนพญาไท แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร 10330
 โทรศัพท์ : 0 2218 3210-11 E-mail: curec2.ch1@chula.ac.th

COA No. 030/2565

ใบรับรองโครงการวิจัย

โครงการวิจัยที่ 271/64 ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสาร การรับรู้ ทักษะคิด และแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนมัธยมศึกษา

ผู้วิจัยหลัก นายอาร์กซ์ มุ่งหมาย

หน่วยงาน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน กลุ่มสหสถาบัน ชุดที่ 2 สังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พิจารณาจริยธรรมการวิจัยโดยยึดหลัก ของ Declaration of Helsinki, the Belmont report, CIOMS guidelines และ The international conference on harmonization – Good clinical practice (ICH-GCP) อนุมัติให้ดำเนินการศึกษาวิจัยเรื่องดังกล่าวได้

ลงนาม

(รองศาสตราจารย์ ดร.นวลน้อย ตริรัตน์)
 ประธานคณะกรรมการ

ลงนาม

(อาจารย์ ดร.ศยามล เจริญรัตน์)
 กรรมการและเลขานุการ

รูปแบบการพิจารณาพบทวน: แบบเต็มขั้นตอน

วันที่รับรอง: 23 กุมภาพันธ์ 2565

วันหมดอายุ: 22 กุมภาพันธ์ 2566

เอกสารที่คณะกรรมการรับรอง

1. ข้อเสนอโครงการวิจัย
2. ประวัติและผลงานของผู้วิจัย
3. เอกสารข้อมูลสำหรับกลุ่มตัวอย่างผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย
4. หนังสือยินยอมเข้าร่วมในการวิจัย
5. แบบสอบถาม

เงื่อนไข

1. ผู้วิจัยรับทราบว่าเป็นการวิจัยที่มีจริยธรรม หากดำเนินการเกินขอบเขตการวิจัยที่ผ่านการอนุมัติจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน
2. หากใบรับรองโครงการวิจัยหมดอายุ ผู้วิจัยต้องยื่นขอต่ออายุโครงการวิจัยก่อนดำเนินการวิจัยไม่น้อยกว่า 1 เดือน พร้อมส่งรายงานความก้าวหน้าการวิจัย
3. ต้องดำเนินการวิจัยตามระเบียบวิธีโครงการวิจัยที่ผ่านการอนุมัติ
4. ให้เอกสารข้อมูลสำหรับกลุ่มตัวอย่างผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย ใบยินยอมของกลุ่มตัวอย่างหรือผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย และเอกสารเชิญเข้าร่วมวิจัย (ถ้ามี) เฉพาะที่ประทับตราคณะกรรมการเท่านั้น
5. หากเกิดเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์ร้ายแรงในสถานที่เก็บข้อมูลหรือข้อมูลที่ได้จากคณะกรรมการ ต้องรายงานคณะกรรมการภายใน 5 วันทำการ
6. หากมีการเปลี่ยนแปลงการดำเนินการวิจัย ให้ส่งคณะกรรมการพิจารณารับรองก่อนดำเนินการ
7. โครงการวิจัยไม่เกิน 1 ปี ส่งแบบรายงานสิ้นสุดโครงการวิจัย (AF 03-13) และบทความผลการวิจัยภายใน 30 วัน เมื่อโครงการวิจัยเสร็จสิ้น สำหรับโครงการวิจัยที่เป็นวิทยานิพนธ์ให้ส่งบทความผลการวิจัย ภายใน 30 วัน เมื่อโครงการวิจัยเสร็จสิ้น ทั้งนี้เพื่อเป็นหลักฐานในการปิดโครงการ
8. โครงการวิจัยที่ได้รับการอนุมัติโครงการโดยการพิจารณาพบทวนแบบกรณีเว้น (Exemption review) ปฏิบัติตามเงื่อนไข ข้อ 1, 6 และ 7 เท่านั้น

เลขที่โครงการ 271/64
 วันที่รับรอง 23 ก.พ. 2565
 วันหมดอายุ 22 ก.พ. 2566

ภาคผนวก คแบบสอบถามออนไลน์ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสาร การรับรู้ ทักษะคิด
และแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

แบบสอบถามออนไลน์ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสาร การรับรู้ ทักษะคิดและแนวโน้ม
พฤติกรรมกาสูบหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

RELATIONSHIP AMONG INFORMATION EXPOSURE, PERCEPTIONS, ATTITUDES, AND
TRENDS IN ELECTRONIC CIGARETTE SMOKING BEHAVIORS IN SECONDARY SCHOOL
STUDENTS

คำชี้แจง

แบบสอบถามออนไลน์นี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาระดับการเปิดรับข่าวสาร การรับรู้ ทักษะคิด และ แนวโน้มพฤติกรรมกาสูบหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ตลอดจนความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสาร การรับรู้ และทักษะคิดกับแนวพฤติกรรมกาสูบหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 5 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลลักษณะทั่วไปทางประชากร จำนวน 6 ข้อ

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าจำนวน 7 ข้อ

ส่วนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับการรับรู้เกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า จำนวน 6 ข้อ

ส่วนที่ 4 เป็นคำถามเกี่ยวกับทัศนคติของผู้สูบหรี่ไฟฟ้า จำนวน 8 ข้อ

ส่วนที่ 5 เป็นคำถามเกี่ยวกับแนวโน้มพฤติกรรมกาสูบหรี่ไฟฟ้า จำนวน 14 ข้อ

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นายอาร์กซ์ มุ่งหมาย
วัน เดือน ปี เกิด	29 กุมภาพันธ์ 2539
สถานที่เกิด	อุดรธานี
วุฒิการศึกษา	สำเร็จการศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) สาขาสุศึกษาและพลศึกษาภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปีการศึกษา 2562 ศึกษาต่อในหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) สาขาวิชาสุศึกษาและพลศึกษา ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2563
ที่อยู่ปัจจุบัน	168/52 หมู่ 3 ตำบล สันป่าเปา อำเภอ สันทราย จังหวัดเชียงใหม่ 50210